

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2021. január 6., szerda

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás a Kormányzati Személyügyi Döntéstámogató Rendszerről szóló 2020. évi CLXII. törvényhez	129
Végző előterjesztői indokolás a szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvényhez	135
Végző előterjesztői indokolás az ügyfelek számára adminisztratív terheket tartalmazó egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXIV. törvényhez	142
Végző előterjesztői indokolás az egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXV. törvényhez	149
Végző előterjesztői indokolás az anyakönyvi eljárások egyszerűsítéséről és elektronizálásáról, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXVI. törvényhez	167
Végző előterjesztői indokolás az egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXVII. törvényhez	176
Végző előterjesztői indokolás a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXVIII. törvényhez	185
Végző előterjesztői indokolás a honvédelmet érintő egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXIX. törvényhez	211
Végző előterjesztői indokolás az egyes elkobzott dolgok közérdekű felhasználásáról szóló 2000. évi XIII. törvény módosításáról szóló 2020. évi CLXX. törvényhez	219
Végző előterjesztői indokolás a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény foglalkoztatás bővítését célzó, a Gazdaságvédelmi Akciótervvel összhangban megvalósuló módosításáról szóló 2020. évi CLXXI. törvényhez	221
Végző előterjesztői indokolás az egyes vagyongazdálkodást érintő rendelkezésekről, valamint egyes vagyongazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXXII. törvényhez	223
Végző előterjesztői indokolás az egyes vagyongazdálkodást érintő rendelkezésekről, valamint egyes vagyongazdálkodási és pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXXIII. törvényhez	228
Végző előterjesztői indokolás a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény módosításáról szóló 2020. évi CLXXIV. törvényhez	237
Végző előterjesztői indokolás a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról szóló 2020. évi CLXXV. törvényhez	240
Végző előterjesztői indokolás a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításáról szóló 2020. évi CLXXVI. törvényhez	242
Végző előterjesztői indokolás a külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény módosításáról szóló 2020. évi CLXXVII. törvényhez	246

Tartalomjegyzék

Végző előterjesztői indoklás az egyes törvényeknek a mozgóképipar versenyképességének növelésével összefüggő módosításáról szóló 2020. évi CLXXVIII. törvényhez	249
Végző előterjesztői indoklás a pilóta nélküli légi járművek üzemelésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXXIX. törvényhez	253

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a Kormányzati Személyügyi Döntéstámogató Rendszerről szóló 2020. évi CLXII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat célja a XXI. század kihívásainak is megfelelő, korszerű informatikai alapokon álló, moduláris szerkezetű Kormányzati Személyügyi Döntéstámogató Rendszer (a továbbiakban: KSZDR) törvényi alapjainak megteremtése, amelyhez több közszolgálati jogállási törvény megfelelő módosítása is szükséges. A KSZDR szabályozási környezetét egyrészt a törvényi szabályozás, másrészt a felhatalmazás alapján megalkotandó kormányrendeleti szabályozás fogja biztosítani.

Jelen törvényjavaslat végzi el továbbá a 23/2020. (VIII. 4.) AB határozatban megállapított mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megszüntetéséhez szükséges törvénymódosításokat, valamint az Európai Bizottság által a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről szóló 2012. július 4-i 2012/18/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetésével kapcsolatos hiányosság kiküszöböléséhez szükséges módosítást.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–17. §

A KSZDR létrehozásának alapvető célja a közszolgálatban működő emberi erőforrás gazdálkodás hatékonyságát és szakszerűségét támogató, a közszolgálatot átfogó kormányzati információs rendszer kidolgozása és bevezetése, amely

- a) pontos és naprakész információkat képes szolgáltatni a tágabb közszolgálat (közigazgatás, rendvédelem) személyi állományának az állam működésének és fejlesztésének szempontjából releváns adatairól;
- b) segítségével a kormányzat a jelenleginél nagyságrendileg gyorsabban, automatizált módon juthat hozzá a közszolgálati szervek ellenőrzött adataiból származó statisztikákhoz, és a korábbinál jobban megalapozhatja döntéseit;
- c) teljes körű információt ad a hatálya alá tartozó állami szervek szervezeti és létszám viszonyairól;
- d) tartalmazza az állami szervek álláshelyei, illetve munkakörei alapján készült munkakör- és feladatkatasztert;
- e) az alapvető és a kiegészítő HR-funkciók becsatornázásával monitoring rendszert működtet az állami szervek humánerőforrás-gazdálkodásáról;
- f) által javul az intézményi erőforrások felhasználásának hatékonysága, az automatizáció lehetőségeit kihasználva jelentősen csökkenthető és egyszerűsíthető az adatszolgáltatással kapcsolatos munkaterhelés;
- g) által megvalósítható lesz az összegyűjtött információk egyszerű újrafelhasználása az intézmények számára is;
- h) segíti a személyügyi témájú nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítését;
- i) olyan monitoring, reporting rendszert működtet, amely képes a politikai felsővezetők, szakmai vezetők, munkáltatók (felhasználók) aktuális információs igényeinek, illetve az államtudományi és a közszolgálati tudományterületek kutatási célú igényeinek kielégítésére.

A KSZDR bevezetésével a Kormány a jelenleginél nagyságrendileg gyorsabban, automatizált módon juthat hozzá a közszolgálati szervek ellenőrzött személyügyi alapadataiból származó statisztikákhoz, valamint más állami forrásrendszerek, adatbázisok kiegészítő adatainak felhasználásával készített elemzésekhez és ezáltal a kormányzati személyzetpolitikai döntés-előkészítés a korábbinál megalapozottabbá válik.

A KSZDR-t a közszolgálati életpálya kidolgozásáért felelős miniszter működteti, üzemeltetését a Kormány rendeletében meghatározott szervezet végzi.

A KSZDR a következő jogállások tekintetében kerül bevezetésre:

1. a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) szerinti központi kormányzati igazgatási szerveknél és ezek területi, helyi szerveinél foglalkoztatottak,
2. a Kit. szerinti területi kormányzati igazgatási szerveknél foglalkoztatottak,
3. az Országgyűlés Hivatala és az Országgyűlési Őrség kivételével a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. CXIX. törvény (a továbbiakban: Kttv.) hatálya alá tartozó szerveknél foglalkoztatottak,
4. a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok és az Országgyűlési Őrség kivételével a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) szerinti rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél foglalkoztatottak,
5. a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományáról szóló törvény (a továbbiakban: Nsztv.) szerint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományába tartozók,
6. a honvédelemért felelős miniszter irányítása alá tartozó egészségügyi szolgáltató foglalkoztatottjai kivételével az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény (a továbbiakban: Esztv.) szerinti állami vagy felsőoktatási intézmény által fenntartott egészségügyi szolgáltatónál, illetve működtetett klinikai központnál és egyetemi kórháznál, valamint az önkormányzati fenntartású egészségügyi szolgáltatóknál foglalkoztatottak.

A javaslat meghatározza a KSZDR kialakításának célját, továbbá a rendszerelemeit. Két elem kerül rögzítésre valamennyi jogállási törvény vonatkozásában: az adatgyűjtő modul és a statisztikai modul, két további elem pedig specifikusan, egyes jogállások tekintetében kerül majd alkalmazásra. Ezen elemek közül az egyik az Álláshely Nyilvántartó Rendszer, amely csak a kormányzati igazgatási szerveknél értelmezhető, a másik pedig a személyügyi alapnyilvántartó és ügyviteli rendszer, amely egyrészt a központi kormányzati igazgatási szerveknél, másrészt a rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél kerül bevezetésre a személyügyi nyilvántartások kezelésére. Ahhoz hogy a KSZDR céljai megvalósuljanak, szervezeti és személyes adatokra van szükség, ebből készíthetők az elemzések, a kormányzati döntés-előkészítő anyagok.

A személyes adatok egyrészt a KSZDR szempontjából releváns adatokat tartalmazó nyilvántartásból kerülnek az adatgyűjtő modulba, másrészt a különböző szakrendszerekből. Ezen adatok kezelője az adatot feltöltő szervezet, rögzítését minden esetben a szervek végzik a nyilvántartásukban, illetve szakrendszereikben, a közszolgálati életpálya kidolgozásáért felelős miniszter adatfeldolgozóként tartozik felelősséggel.

A statisztikai modulban személyazonosításra alkalmatlan módon történik az adatok nyilvántartása.

Az adatgyűjtő modulba feltöltésre került adatokhoz csak és kizárólag azok rendelkeznek hozzáféréssel, akik egyébként a különböző jogállási törvényekben szabályozott személyügyi alapnyilvántartásokhoz is hozzáférnek. A statisztikai modulból közvetlen statisztikai lekérdezésekre, illetve megkeresés útján történő adatszolgáltatásra lesz lehetőség, azonban ebben a modulban már semmilyen személyes adat nem kerül nyilvántartásra, így ezen lekérdezési lehetőségek személyes adatok kezelését nem érintik.

A KSZDR számos külső rendszerrel áll kapcsolatban, az adatot szolgáltató szakrendszerek részben függnek attól is, hogy mely jogállási törvény szerint foglalkoztatottakra vonatkozó adatokról van szó: van olyan szakrendszer, amely valamennyi jogállás esetében értelmezhető, míg vannak olyan szakrendszerek, amelyek csak jogállás-specifikusan szolgáltatnak adatot. Az érintett szakrendszerek:

- a) a kincstár által működtetett központosított illetményszámfejtési rendszer (KIRA), valamint annak részeként a statisztikai létszám- és bérigazdálkodási információs rendszer,
- b) a költségvetési szervekről és a költségvetési körben gazdálkodó szervekről szóló közhiteles hatósági törzskönyvi nyilvántartás (KTÖRZS),
- c) a Központi Statisztikai Hivatal munkaügyi statisztikai adatszolgáltatása keretében gyűjtött statisztikai adatok (együttműködési megállapodás alapján),

- d) az Esztv. hatálya alatt állók tekintetében: egészségügyi szakrendszerek,
- e) a Kttv. hatály alatt állók tekintetében: a tartalékállományban lévők információs rendszere (TARTINFO),
- f) a Hszt. hatálya alatt állók tekintetében: a továbbképzési rendszer (RVTV), az egyéni teljesítményértékelési rendszer (TÉR), a Komplex Kompetencia Alapú Kiválasztási és Képzési Rendszer (KOMP-rendszer), a tartalékállományban lévők információs rendszere (TARTINFO).
- g) a Kit. hatálya alá tartozók tekintetében: a továbbképzési rendszer (PROBONO), a teljesítményértékelési rendszer (TÉR), a tartalékállományban lévők információs rendszere (TARTINFO), a közszolgálati állásportál (KÖZIGÁLLÁS).

A javaslat szerint a KSZDR a működését több ütemben kezdi meg:

1. alapvetően január 1-jén és március 1-jén kezdi meg a működését azon szervezetek foglalkoztatottjai vonatkozásában, ahol az új személyügyi alapnyilvántartó és ügyviteli rendszer alkalmazása nem kerül bevezetésre,
2. április 1-jén kezdi meg a működését azon szervezetek foglalkoztatottjai vonatkozásában, ahol az új személyügyi alapnyilvántartó és ügyviteli rendszer alkalmazása is bevezetésre kerül,
3. július 1-jén kezdi meg a működését a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állománya vonatkozásában.

Az alkalmazás megkezdésekor jogviszonyban álló foglalkoztatottak korábbi adatainak átadására, migrálására – a szükséges adattisztítások elvégzésével együtt – az átmeneti rendelkezések meghatározzák azt a határidőt, ameddig az adatok átadását el kell végezni.

A különböző személyügyi alapnyilvántartások adatkörei nem változnak. A KSZDR szempontjából releváns adatokat tartalmazó melléletek határozzák meg azokat a személyes adatokat, amelyeket az egyes személyügyi alapnyilvántartások által nyilvántartott adatok közül tartalmazni fog a KSZDR.

18–19. §

A sarkalatosági és jogharmonizációs záradékot tartalmazza.

20–21. §

A rendelkezés módosítja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szerinti megbízhatósági vizsgálatra vonatkozó szabályozást. A módosítás révén a jövőben a Kormány vagy a Kormány tagjának irányítása, felügyelete alá tartozó költségvetési szerv, valamint a Nemzeti Közzolgálati Egyetem valamennyi foglalkoztatottja vonatkozásában lehetővé válik a megbízhatósági vizsgálat elvégzése. Ezen költségvetési szervek esetében a Kormány felhatalmazást kap, hogy rendeletben határozza meg – a feladatkör mérlegelése alapján – azon szervek körét, amelyek foglalkoztatottjaira nem végezhető megbízhatósági vizsgálat. Mindemellett az egészségügyi szolgálati jogviszonyban állókra is indokolt kiterjeszteni a megbízhatósági vizsgálat lehetőségét.

22. §

A KSZDR működési elvével összefüggésben szükséges módosítás, tekintettel arra, hogy a társadalombiztosítási azonosító jel az a közös nyilvántartott adat, amely révén az egyes szakrendszerekből érkező adatok megfelelően összerendelhetőek a különböző személyügyi alapnyilvántartásokból érkező adatokkal is, emiatt azonban indokolt a társadalombiztosítási azonosító jelen ezen funkciójának feltüntetése a tárgykört szabályozó törvényben.

23–24. §

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről szóló 2012. július 4-i 2012/18/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (Seveso III irányelv) átültetésével összefüggésben a Bizottság felszólító levelének 2.30. pontjában foglaltak szerint a Bizottság megállapította, hogy az átültető nemzeti jogszabály nem jogosítja fel kifejezetten a hatóságot arra, hogy az üzem biztonságával kapcsolatos egyes adatokat – a 2003/4/EK irányelv 4. cikkében foglalt okok alapján – védendő adatnak minősítse, ezért szükséges a nemzeti szabályozás kiegészítése.

A védendő adat fogalmát a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (Kat. tv.) tartalmazza, azonban az csak az üzemeltető által meghatározott üzleti titokra terjed ki, a hatóságot nem jogosítja fel adat védetté nyilvánítására. A Seveso III irányelv vonatkozó rendelkezésének megfelelő átültetése érdekében szükséges a Kat. tv. módosítása.

25–26. §

A módosítással egyértelművé válik, hogy az önkormányzati képviselő és a polgármester méltatlanságát csak abban az esetben kell kimondani a képviselő-testületnek, ha a megbízás időtartama alatt születik meg a jogerős ítélet. A módosítás nem érinti az Alaptörvényben és a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvényben meghatározott passzív választójogi feltételeket és kizárja annak a lehetőségét, hogy esetleges újraválasztás esetén ismételten megállapításra kerüljön a méltatlanság.

A szabályozás értelmében a méltatlanság kimondásával az adott megbízás megszűnne, de mivel a passzív választójog nem kerül szűkítésre, így akit felfüggesztettek a megbízatása alól, az a következő választáson akár újra megválasztható lehet. E megoldási lehetőség a mentesítéstől függetlenül biztosítja, hogy a méltatlansági ok bekövetkezése esetén minden esetben a választópolgárok dönthessenek. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 38. § (1) bekezdés b) pontjának módosítása esetén szükség van a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 107. § (1) bekezdés c) pontjának a módosítására is annak érdekében, hogy egységes legyen a kérdésben a szabályozás.

27–28. §

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény kincstári adatkezelésre vonatkozó alcímében kerül sor a KSZDR-rel összefüggésben két kötelezettség törvényi jogalapjának megteremtésére. E szabályozás alapján a kincstár egyedi azonosítóhoz kötötten ad át létszámadatokat, kereseti adatokat és illetményadatokat, továbbá szervezeti adatokat a KSZDR részére. Az adatszolgáltatás rendjét a Kormány rendeletben állapítja meg.

29–33. §

A törvényjavaslat módosítja a Kttv. adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseit a közszolgálati alapnyilvántartás vonatkozásában, továbbá a Kormányzati Személyügyi Döntéstámogató Rendszerrel való kapcsolat megteremtése érdekében.

Az alapnyilvántartás vezetésének célja tekintetében nincs változás, alapvetően a munkáltatói intézkedések előkészítéséhez, a jogviszonnyal összefüggő jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítésének biztosításához szükséges az adatkezelés, összhangban a valamennyi foglalkoztatási jogviszonyra vonatkozó szabályozással. Az alapnyilvántartásba betekintésre jogosultak köre annyiban változik, hogy a közszolgálati életpálya kidolgozásért felelős miniszter – mint a KSZDR-t működtető miniszter – lesz betekintésre jogosult, ahogy a statisztikai célokból eddig is jogosult volt betekintésre.

A Kormányzati Személyügyi Döntéstámogató Rendszer vonatkozásában a törvénybe egy utaló szabály kerül beépítésre.

A munkavállalók tekintetében továbbá rögzíti a javaslat a munkaügyi nyilvántartással összefüggő adatkezelés szabályait, összhangban a Kit. szabályozásával, biztosítva az egységes nyilvántartási rendszer kialakítását.

34. §

Az egészségügyi, pszichológiai és fizikai alkalmasságvizsgálati rendszer törvényi szabályozása 2021. január 1-jén megváltozik, amely részeként hatályba lép az a rendelkezés, amely szerint bizonyos szabályok megalkotása közzogi szervezetszabályozó eszköz (az Országgyűlési Őrség esetében belső szabályzat) tárgykörébe tartozik. Ezzel összefüggésben merült fel igényként, hogy ezen tárgykörök tételesen jelenjenek meg a törvényben. A javaslat ezt a módosítást végzi el.

35–36., 43. §

A központi gondozott árvák és özvegyek vonatkozásában indokolt a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvényben már kimunkált szabályozás adaptálása a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományára is, tekintettel arra, hogy a hivatásos szolgálat során elhunyt, a rendvédelemben szolgálatot teljesítő állomány hozzátartozóiról való gondoskodás ugyanúgy indokolt a rendvédelem területén is.

37–39. §

A módosítás a Hszt. XXV. fejezetében a 272–276. §-t érinti. A szabályozás a hivatásos állományra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, de a Hszt. 289/W. §-a alapján ezt a rendvédelmi alkalmazottakra is megfelelően alkalmazni kell.

A nyilvántartási szabályozás jelentősen átalakul: az alap- és központi nyilvántartás a jelenlegi formájában megszűnik. A KSZDR bevezetésével a továbbiakban csak személyügyi alapnyilvántartás vezetésére kerül sor a rendvédelmi szerveknél.

A rendvédelmi szervek hivatásos állományának tagja esetében a munkáltatói jogkör gyakorlója az állományilletékes parancsnok. Ennek megfelelően a Kit.-es munkáltatói modellhez – amelyben a munkáltatói jogkörgyakorló a Kormány – igazodó nyilvántartási szabályok átvételére nem kerül sor, a rendvédelmi szervek sajátosságokra tekintettel, de a kormányzati elvárásokhoz igazodó KSZDR fejlesztésre figyelemmel az alábbi szabályrendszer kerül rögzítésre. A személyügyi alapnyilvántartásban szereplő adatokat minden esetben az állományilletékes parancsnok kezeli. A nyilvántartást ugyanakkor a rendvédelmi szerv szervezeti felépítéséből adódó sajátosságokból fakadóan nem feltétlenül az állományilletékes parancsnok által vezetett szervezeti egység fogja vezetni, így például a helyi rendőrkapitányságok vonatkozásában előfordulhat, hogy nem a rendőrkapitányságon, hanem a megyei rendőr-főkapitányságon kerül majd sor a nyilvántartás vezetésére, ahogy az Országos Rendőr-főkapitányság vagy a Készenléti Rendőrség esetében sem az egyes – állományilletékes parancsnoknak minősülő főigazgató vagy igazgatók – fogják ténylegesen, technikailag vezetni a nyilvántartást. Ezek ugyanakkor olyan részletszabályok, amelyeket nem indokolt törvényi szinten rögzíteni, továbbá rendvédelmi szervenként, de még azokon belül területi szervenként is eltérő szabályozást igényelhetnek, ezért ezeket a technikai szabályokat a személyügyi igazgatás rendjéről szóló miniszteri rendeletben indokolt szabályozni.

A személyügyi alapnyilvántartást az állományilletékes parancsnok vezeti, elektronikus rendszerben, amely a rendvédelmi szervek körében az új személyügyi alapnyilvántartó és ügyviteli rendszer lesz. Az új személyügyi alapnyilvántartó és ügyviteli rendszer a központosított illetményszámfejtést végző rendszerrel kapcsolatban áll.

Az alapnyilvántartás vezetésének célja tekintetében nincs változás; alapvetően a munkáltatói intézkedések előkészítéséhez, a szolgálati viszonytal összefüggő jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítésének biztosításához szükséges az adatkezelés, összhangban a valamennyi foglalkoztatási jogviszonyra vonatkozó szabályozással.

Új rendelkezés, hogy az alapnyilvántartási adatokról, továbbá a szervezeti adatokból feltöltésre kerül sor a KSZDR-be.

Az alapnyilvántartásba betekintésre jogosultak köre nem változik, mindössze egy, eddig hiányzó rendelkezés kerül rögzítésre, a más szervhez vezénylésre és a miniszter által vezetett minisztériumba vezénylésre vonatkozó speciális rendelkezésként. A Hszt. 51. §-a tartalmazza a rendvédelmi szerven kívüli szolgálatteljesítés eseteit. Ezek között szerepel, hogy a hivatásos állomány tagja a szolgálatát a rendvédelmi szerven kívül teljesítheti a miniszter által vezetett minisztériumban vagy közigazgatási, államigazgatási szervnél is.

A rendvédelmi szervet irányító miniszter által vezetett minisztérium és a közigazgatási szerv (az új terminológia szerint kormányzati igazgatási szerv) a Kit. hatálya alá tartozó kormányzati igazgatási szerv, az ide vezényelt álláshelyre kerülnek vezénylésre. A Kit. 54. § (3) bekezdése szerint az álláshely betölthető a kormányzati igazgatási szervhez vezényelt, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti jogviszonyban álló személlyel is, azzal, hogy ebben az esetben – a hivatásos szolgálati jogviszony szünetelése esetének kivételével – nem jön létre új jogviszony, és a hivatásos szolgálati jogviszony továbbra is fennáll.

A hivatásos állomány tagja esetében a Kormány nem gyakorol munkáltatói jogkört, azonban az álláshely nyilvántartás KSZDR-be integrálásával megvalósul a személyes adatok álláshelyhez rendelése, így a Miniszterelnöki Kormányiroda részére betekintési jog biztosítása szükséges.

40. §

A rendvédelmi szervnél foglalkoztatott munkavállalók tekintetében rögzíti a rendvédelmi szerv által vezetett munkaügyi nyilvántartással összefüggő adatkezelés szabályait, összhangban a Kit. szabályozásával, biztosítva az egységes nyilvántartási rendszer kialakítását.

41–42. §

Az Országgyűlési Őrségre és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokra vonatkozó eltérő szabályt tartalmazza. E szervek állományának adatai nem kerülnek feltöltésre a KSZDR-be, kizárólag alapnyilvántartást vezetnek.

44. §

A rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban foglalkoztatottak 2021. évi 5 százalékos illetményfejlesztésére vonatkozóan szükséges az alsó és felső határokat meghatározó 12. melléklet újramegállapítása.

45–46. §

A rendelkezés alapvetően a Hszt. belső összefüggéseire tekintettel szükséges szövegcsereket és hatályon kívül helyezéseket végzi el.

A Hszt. 265. § (4) bekezdésének módosítására vonatkozó javaslat egy új lehetőséget teremt a szolgálati nyugdíjasok rendfokozatban történő előléptetésében, a hatályos szabályozás ezen személyi kör előléptetését egyszeri lehetőségként határozza meg, azonban bizonyos meghatározott esetekben indokolttá válhat a szolgálati nyugdíjas rendfokozatban történő előléptetését második alkalommal is lehetővé tenni.

47–53. §

A Kit. adatkezelésre vonatkozó egyes rendelkezéseit módosítja.

A Kit. szerinti közszolgálati személyügyi nyilvántartás fogalma (alapnyilvántartás és központi közszolgálati nyilvántartás) megszűnik, a jövőben csak a közszolgálati alapnyilvántartás jogintézménye marad fenn, ezzel egyidejűleg egy utaló szabály épül be a Kormányzati Személyügyi Döntéstámogató Rendszer vonatkozásában.

A közszolgálati alapnyilvántartást elektronikus rendszerben kell vezetni, amely a kormányzati igazgatási szervek körében – kivéve a kormányhivatalokat – az új személyügyi alapnyilvántartó és ügyviteli rendszer lesz. Az új személyügyi alapnyilvántartó és ügyviteli rendszer a központosított illetményszámfejtést végző rendszerrel kapcsolatban áll.

Az alapnyilvántartás vezetésének célja tekintetében nincs változás, alapvetően a munkáltatói intézkedések előkészítéséhez, a jogviszonnyal összefüggő jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítésének biztosításához szükséges az adatkezelés, összhangban a valamennyi foglalkoztatási jogviszonyra vonatkozó szabályozással. Új rendelkezés, hogy az alapnyilvántartási adatok, továbbá a szervezeti adatok feltöltésre kerülnek a KSZDR-be.

A Kit. speciális jogintézménye az Álláshely Nyilvántartó Rendszer (a továbbiakban: ÁNYR), amely a KSZDR egyik rendszerelemeként kerül meghatározásra. A jogintézmény szabályozása ugyanakkor megmarad a Kit.-ben. Az ÁNYR adatkezelője továbbra is a Kit.-ben megjelölt szerv lesz.

Az ÁNYR vonatkozásában szükséges egy kiegészítő rendelkezés beépítése a kormányzati igazgatási szervhez nemzetbiztonsági szolgálatoktól hivatásos szolgálati jogviszonyból vagy katonai szolgálati jogviszonyból vezényelt, kirendelt személyek esetében. Ezen kiegészítő szabály rögzíti, hogy e személyi kör esetében a betöltött álláshely vonatkozásában személyazonosító adatok helyett álnevesítéssel személyhez kötötten egyedileg kialakított kódot kell szerepeltetni az álláshely-nyilvántartásban. Ezen kód a vezénylő vagy kirendelő nemzetbiztonsági szolgálatra utalással jelöli meg azt is, hogy az adott álláshely mely nemzetbiztonsági szolgálat állományába tartozó személlyel kerül betöltésre.

54–56. §

A COVID-19 okozta járványhelyzetben kiemelkedő fertőzésveszélyt jelentenek az ország határain kívülről, ellenőrizetlen körülmények között érkezők. A tranzitzőna alkalmasnak bizonyult arra, hogy meggátolja a fertőzés terjedését, azáltal, hogy onnan Magyarország területére nem lehetett belépni. Az EU Bíróság 2020. május 14-én C 924/19. PPU. és C 925/19. PPU. számú ügyekben hozott ítélete alapján a tranzitzőna kiürítése vált szükségessé. A járvány elterjedésének további akadályozása érdekében egy új eljárásrend került bevezetésre az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a menekültügyi eljárás szabályairól szóló 233/2020. (V. 26.) Korm. rendelettel, amely eljárásrend a veszélyhelyzet megszüntetését követően is, 2020. december 31-éig meghosszabbításra került. A járvány elleni sikeres védekezés elősegítése érdekében a bevezetett szabályozást továbbra is indokolt fenntartani 2021. június 30-áig.

57. §

A javaslat a KSZDR-re való hivatkozás beépítését és azzal összefüggésben szükséges belső hivatkozások módosítását végzi el.

**Végző előterjesztői indokolás
a szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvény célja a magyarországi szőlő-bor ágazat hatékonyságának, fenntarthatóságának és jövedelmezőségének javítása, csökkentve egyúttal az adminisztrációs terheket. Az adminisztrációs tehercsökkentés technikai alapjaként szolgál a szőlő és bor ágazat elektronikus ügyintézési és ellenőrzési rendszerének kialakítása és az elektronikus pinckönyv vezetési lehetőség biztosítása című KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2018-00055 számú projekt (a továbbiakban: ePinckönyv projekt) keretében kifejlesztendő ePinckönyv rendszer, amely összeköti a már létező informatikai rendszereket és biztosítja az elektronikus ügyintézés felületét.

A szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII. törvény (a továbbiakban: 2004. évi XVIII. törvény) Magyarország európai uniós csatlakozásakor lépett hatályba, és az elmúlt évek során több jelentős módosításon esett át. Ezek közül a legjelentősebb 2009-ben, az Európai Unió legutolsó borreformjához kapcsolódó uniós jogi aktusok hatálybalépését követően történt, de átfogó módosításra került sor 2012-ben is. Ezek mellett kisebb-nagyobb technikai módosítások is átvételre kerültek a törvény szövegén az elmúlt 16 év során. Mindezek következményeként számos rendelkezés már nincsen hatályban és a törvény szövege elvesztette koherenciáját. Szükségessé vált emellett a borágazatra vonatkozó előírások összhangba hozása az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvénnyel (a továbbiakban: Ákr.) is.

Az európai uniós oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések (a továbbiakban együtt: földrajzi árujelzők) közösségi márkaként való működésének fontos előfeltétele, hogy legyen valós jogosultsággal bíró kezelő szervezetük. Ennek érdekében a törvény definiálja a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet fogalmát, valamint – a korábbiak megtartása mellett – a termelői közösségek részére új jogosultságokat határoz meg az oltalom alatt álló földrajzi árujelző felhasználásának korlátozására, menedzselésére.

A Nemzeti Infokommunikációs Stratégia 2014–2020 a szükséges intézkedések között meghatározza az ePincekönyv projekt szempontjából is releváns feladatként az interoperabilitás megteremtéséhez szükséges jogszabályi háttér kialakítását, továbbá a jogi környezet „digitális akadálymentesítését”. Az ePincekönyv projekt a szervezet-, folyamat-, és informatikai fejlesztésekre alapoz, meghatározva az elektronikus ügyintéssel kapcsolatos jogszabályi környezetet a már megvalósult, e-közigazgatásra vonatkozó jogi szabályozáson (Ákr., az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény) felül.

A 2004. évi XVIII. törvényt és a végrehajtására kiadott rendeleteket felváltó új jogi szabályozás az ePincekönyv projekttel és az Ákr.-rel összhangban kerül kialakításra. Első lépésként a szőlő-bor ágazatra vonatkozó törvényi keretek kerülnek megállapításra a szőlészetről és borászatról szóló törvény megalkotásával, meghatározva az ágazat egységes fogalomrendszerét, a szőlőtermő ültetvényekre és telepítésükre, a termékelőállításra, nyomon követésre és forgalomba hozatalra, az oltalom alatt álló földrajzi jelzések és oltalom alatt álló eredetmegjelölések használatára, az ellenőrzésekre és a jogkövetkezményekre, továbbá az ePincekönyv rendszerre vonatkozó alapvető követelményeket.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A rendelkezés meghatározza a törvényjavaslat értelmezéséhez szükséges fogalmakat.

2. §

A szőlő termőhelyi kataszter olyan közhiteles hatósági nyilvántartás, amely a szőlőtermesztésre való alkalmasság szempontjából ökológiailag minősített, osztályozott és lehatárolt földterületeket tartalmazza. Árutermő szőlőültetvény csak ilyen, szőlő termőhelyi kataszterben nyilvántartott földterületen telepíthető. A szőlő termőhelyi kataszteri nyilvántartás célja, hogy a nyilvántartásban szereplő területek elsősorban szőlőműveléssel hasznosuljanak. Ezért a törvény meghatározza, hogy szőlő termőhelyi kataszterbe sorolt területeken szőlőtől eltérő hasznosítás milyen feltételek mellett történhet. A termőhelyi kataszterbe sorolt területeken csemegeszőlő-telepítés kivételével gyümölcsös, erdő, fásítás telepítéséhez, halastó és nádas létesítéséhez, valamint a termőföld más célú hasznosításához hegyközségi hozzájárulás szükséges.

A szőlőültetvényként nyilvántartott földterület határától számított ötven méteren belül új erdő, új fásítás telepítése nem végezhető, továbbá az ilyen földrészletnek a szőlő termőhelyi kataszterből való kivonása erdőtelepítés vagy fásítás céljából nem kezdeményezhető. Ezen rendelkezés indoka, hogy amennyiben az új erdő telepítése, új fásítás és egy szőlőültetvény között nem biztosított a megfelelő távolság, az ültetvény művelése néhány éven belül ellehetetlenül. A beárnyékoltság és a talajvíz elszívása révén a gazdaságos művelés már nem biztosítható.

3. §

A szőlőfajták osztályba sorolását uniós rendelet írja elő. Az osztályba soroláshoz szükséges termesztési alkalmassági vizsgálatok célja, hogy a szőlőfajta tulajdonságairól hazai körülmények között széleskörűen meg lehessen győződni. Ezen vizsgálatok engedélyhez kötöttek, annak érdekében, hogy az így eltelepített ültetvényekről összegyűjtött adatok az osztályba sorolásra vonatkozó döntést megalapozhassák.

4. §

A törvény a szőlőtelepítéseket a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek (a továbbiakban: 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) megfelelően engedélyhez köti.

A törvény az új telepítési engedélyek kiadására irányuló eljárásra az Ákr. szerinti eljárási határidőhöz képest hosszabb ügyintézési határidőt, 70 napot határoz meg, figyelemmel arra, hogy a telepítési engedély kiadása során komplex engedélyezési folyamat megy végbe, melybe különösen beletartozik a telepítési jogosultságok meglétének ellenőrzése, valamint az érintett földterület helyszíni szemléje. Emellett az adott naptári évben

telepítések számára engedélyezhető területnagyságot meghaladó területre beérkezett kérelmek esetén a törvény végrehajtására kiadott rendeletben foglaltak szerint sor kerülhet a kérelmek rangsorolására is, mely szintén hosszabbítja az eljárás idejét.

A szőlőültetvények telepítésének és kivágásának tényét az ültetvény használója a törvény értelmében köteles bejelenteni a hegybírónak. A hegybíró a telepítés vagy a kivágás megtörténtét a bejelentését követő 120 napon belül ellenőrzi, figyelemmel arra, hogy adódhat olyan eset, amikor a helyszíni ellenőrzést csak a vegetációs időszak során lehetséges érdemben elvégezni.

5. §

A szőlőültetvény művelési kötelezettségének elmulasztása veszélyezteti a szomszédos ültetvényeket és jelentős kárt okozhat. A bortermő szőlőterületek megóvása és kártevőkkel szembeni védelme rendkívül fontos. A szabályozás megelőző jelleggel a szőlőültetvény rendeltetésének megfelelő művelési kötelezettséget ír elő, amelynek elmaradása esetén szankció alkalmazására kerülhet sor.

6. §

A borászati termékek eredetét nyomon kell követni. A nyomon követés a borászati termékek készítéséhez felhasznált szőlő eredeténél kezdődik, ezért a törvény alapján minden szüretről szüreti bejegyzés készül az ePincekönyvben. Ez tartalmazza a szüretelő mellett a szüretelt terület azonosítására vonatkozó adatokat, továbbá a szüretelt szőlő mennyiségét és cukortartalmát. A szüreti bejegyzések teremtik meg a borászati termékek további nyomon követhetőségének alapját.

Amennyiben a szőlőt az ültetvényhasználóval azonos borgazdasági egységbe tartozó személy dolgozza fel, a szüreti bejegyzést az első származási bizonyítvány kérelem alapján kell elkészíteni. Ha a szőlőtermést nem az ültetvény használója dolgozza fel, a törvény előírja a szőlőtermés értékesítéséhez felvásárlási jegy alkalmazását, mint a szüreti bejegyzés adattartalmát alátámasztó bizonylatot. Az adminisztráció optimalizálása érdekében ez a dokumentum az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény szerinti felvásárlási okirat is lehet, amennyiben az tartalmazza a szüretelt szőlő mennyiségét és cukortartalmát is.

A törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet határozza meg azon szőlőfeldolgozást végzők körét, akik a felvásárolt szőlő mennyiségének és cukortartalmának mérését a hegybíróval vagy a borászati hatósággal az ePincekönyv rendszeren keresztül folyamatos kapcsolatban lévő berendezésekkel kötelesek megállapítani.

7. §

Az uniós jogi aktusok által a borászati termékek előállítása és forgalmazása tekintetében megállapított előírások betartását a tagállamoknak folyamatosan ellenőriznie kell. Magyarországon ezt a feladatot a borászati hatóság végzi. A borászati termékek előállítását, kiserelését és tárolását végző borászati üzemek ellenőrzése érdekében – a 2004. évi XVIII. törvényben foglalt követelményt megtartva – a törvény előírja, hogy borászati üzem kizárólag a borászati hatóság engedélyével működhet. A borászati üzemengedély kiadása iránti eljárás során a borászati hatóságnak lehetősége nyílik arra, hogy ellenőrizze a borászati üzem működésével kapcsolatos követelmények, így különösen a formai, technikai és higiéniai feltételek betartását.

A törvény értelmében nem szükséges valamennyi borászati termék tárolásához üzemengedélyt beszerezni, e kötelezettség alól kivételt jelentenek a már kiserelt és forgalomba hozatali azonosítóval rendelkező termékek.

A kiadott borászati üzemengedélyekről a borászati hatóság nyilvántartást vezet. A nyilvántartás törvényjavaslatban meghatározott adatainak közzététele az ágazati és kereskedelmi partnerek tájékoztatását szolgálja.

8. §

Az uniós előírások értelmében borászati termék Európai Unión belül történő előállítása és tartósítása során kizárólag engedélyezett borászati eljárások alkalmazhatók. Az uniós szabályozás azonban lehetővé teszi, hogy a tagállam engedélyezze borászati eljárás kísérleti célú alkalmazását. A törvény ezzel a lehetőséggel élve előírja, hogy az uniós előírások értelmében nem engedélyezett borászati eljárás kísérleti célra kizárólag engedély alapján alkalmazható.

Az egyedi engedélyezési eljárás biztosítja a nem engedélyezett borászati eljárások kísérleti célú alkalmazása feletti tagállami felügyeletet és ezáltal az uniós előírásoknak való megfelelést.

9. §

A bürokratikus terhek csökkentése érdekében a borászati termékek forgalomba hozatal engedélyét bejelentés váltja fel. Borászati terméket (a mustok és a murci kivételével) közfogyasztásra forgalomba hozni vagy Magyarország területéről kiszállítani csak végső származási bizonyítvány, a kémiai összetétel megfelelőségét igazoló analitikai vizsgálat, valamint (amennyiben azt a termékleírás vagy a törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet előírja), az érzékszervi jellemzők megfelelőségét igazoló érzékszervi bírálat birtokában, a borászati hatóság által kiadott forgalomba hozatali azonosítóval lehetséges.

A szőlő-bor ágazati ellenőrzések során kulcsfontosságú az adott borászati terméktételek és az elkészítésükhöz felhasznált szőlőt adó ültetvény összekapcsolása. Ennek alapbizonylata a szüreti bejegyzés. Ennek hiánya esetén a borászati hatóság számára nem minden esetben lehet elegendő 60 nap a kapcsolat minden kétséget kizáró megállapítására, így a törvény a borászati hatóság számára az igazolás kiállítására 90 napot határoz meg.

10. §

A törvény megállapítja a nem Magyarországon előállított borászati termékek forgalmazására vonatkozó követelményeket. Az Európai Gazdasági Térség valamely szerződő államában már közfogyasztásra forgalomba hozott borászati termék származási bizonyítvány és forgalomba hozatali azonosító nélkül forgalmazható Magyarországon.

Borászati termék Európai Gazdasági Térségen kívüli országból történő behozatalához azonban szükség van analitikai és érzékszervi vizsgálati eredményre, valamint forgalomba hozatali azonosítóra, megteremtve a további feldolgozásra Magyarország területére behozott borászati termékek megfelelő ellenőrzésének feltételeit.

11. §

A törvény meghatározza az uniós jog által megkülönböztetett földrajzi árujelző típusok (eredetmegjelölés és földrajzi jelzés) használatára vonatkozó legalapvetőbb nemzeti szintű követelményeket.

12. §

A hagyományos kifejezés oltalma, az oltalom alatt álló hagyományos kifejezés módosítása és a hagyományos kifejezés oltalmának törlése iránti eljárás hossza meghaladja az Ákr. szerint egyébként irányadó 60 napot, ezért az eljárási határidőt törvényben kell megállapítani.

A hagyományos kifejezések oltalmával kapcsolatos eljárás tagállami szakasza (nemzeti eljárás) során kell a tagállamnak meggyőződnie arról, hogy teljesülnek-e az oltalomnak a vonatkozó uniós rendeletekben (1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a borágazati eredetmegjelölésekre, földrajzi jelzésekre és hagyományos kifejezésekre vonatkozó oltalom iránti kérelmek, a kifogásolási eljárás, a használatra vonatkozó korlátozások, a termékleírások módosítása, az oltalom törlése, valamint a címkézés és a kiserelés tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2018. október 17-i (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet, valamint az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az alkoholtartalom-növelés engedélyezésére vonatkozó lehetőség által érintett szőlőtermő területek, az engedélyezett borászati eljárások és a szőlőből készült termékek előállítására és tartósítására alkalmazandó korlátozások, a melléktermékek százalékos arányban megadott minimális alkoholtartalma és a melléktermékek kivonása, valamint az OIV adatlapjainak közzététele tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2019. március 12-i (EU) 2019/934 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet) meghatározott feltételei. Emellett a tagállamnak ezen eljárás során gondoskodnia kell a legalább 2 hónapig tartó kifogásolási eljárás lefolytatásáról is.

13. §

A földrajzi árujelzők közösségi márkaként való működésének fontos előfeltétele, hogy legyen valós jogosultsággal bíró kezelő szervezetük. Ennek érdekében a törvény definiálja a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet fogalmát, valamint – a korábbiak megtartása mellett – a termelői közösségek részére új jogosultságokat határoz meg az oltalom alatt álló földrajzi árujelző felhasználásának korlátozására, menedzselésére.

A magyarországi bortermőhelyek igen nagy változatosságot mutatnak, sokszor még egy borvidéken belül is komoly különbségek vannak a termőhelyi sajátosságok között. Ezt a sokszínűséget csak egy jól működő eredetvédelmi rendszer tudja rendezetté tenni, és ezáltal hatékonyan kommunikálni ezt az értéket a piacon. Ezért a magyar szőlő-bor ágazat általános és stratégiai érdeke, hogy eredetvédelmi rendszer kifejező legyen mind a fajtaszervezetet, mind pedig a minőségi szintet illetően.

A termelői közösségek a miniszter jóváhagyásával meghatározhatják az általuk kezelt földrajzi árujelző termőterületén telepíthető szőlőfajtákat. Ez elősegítheti, hogy kizárólag olyan fajtákat telepítsenek ezeken a területeken, amelyek a korábbi termesztési tapasztalatok alapján alkalmasak arra, hogy az adott termőterület adottságai mellett megfelelő minőségű és mennyiségű termést hozzanak.

A törvény emellett megteremti a piaci viszonyokhoz való gyors alkalmazkodás lehetőségét a termelői közösségek számára a minőségi szint minimumának meghatározásakor. A termelői közösségek (a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezetek, jellemzően a borvidéki, valamint a borrégiós tanácsok) ezáltal lehetőséget kapnak arra, hogy indokolt esetben, az agrárpolitikáért felelős miniszter hozzájárulásával éves szinten eseti eltérést állapítsanak meg a minimális cukortartalomra, valamint a maximális hozamra vonatkozó szabályok alól. Ezen intézkedés egyrészt a piaci viszonyokhoz való jobb alkalmazkodást segíti elő, másrészt ez a fajta rugalmasság arra ösztönzi a termelőket, hogy a minőségi szint minimumát ne az elképzelhető leggyengébb évjáratok feltételezett viszonyaira szabják. Így a termelői közösségek kisebb kockázattal dönthetnek a szigorúbb névhasználati szabályok bevezetése (vagyis a közösségi márkákhoz kapcsolódó minimális minőségi szint emelése) mellett.

A miniszter fenti esetekben hozzájárulását akkor tagadhatja meg, ha a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet tervezett intézkedése a szőlő-bor ágazat általános érdekeivel ellentétes.

14. §

A földrajzi árujelzők közösségi márkaként való működésének további előfeltétele, hogy a termelői közösségek megfelelő súlyú szankciókat is hozhassanak az általuk kezelt földrajzi árujelzővel rendelkező borászati terméket hamisító vagy hamis termékjelölést alkalmazó hegyközségi tagokkal szemben. A rendelkezés értelmében a termelői közösség az ilyen tagokat legfeljebb 5 évre eltilthatja az adott földrajzi árujelző vagy annak termék-leírásában meghatározott kisebb földrajzi egység nevének használatától. E rendelkezést a 2004. évi XVIII. törvény is tartalmazta.

15. §

Egyre gyakrabban lehet találkozni a kereskedelemben olyan szőlőt vagy bort tartalmazó, borászati terméknek nem minősülő termékkel, amelynek címkéjén a borászati termék földrajzi árujelzőjével azonos földrajzi név szerepel. A törvényjavaslat értelmében ezeken a termékeken földrajzi árujelzőt feltüntetni – a 2004. évi XVIII. törvény rendelkezését átemelve – a jövőben is csak a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet engedélyével lehetséges.

16. §

A termőhelyi elővásárlási opciónak nevezett eljárás célja közvetlen piaci beavatkozási eszköz biztosítása a Tokaj, illetve az Eger eredetmegjelölést kezelő hegyközségi szervezet (mint a termelői közösség képviselője) részére az eredetmegjelölés piaci értékének megőrzése. A Bortörvény által biztosított lehetőség alkalmazásáról tehát helyben döntenek.

Az eljárás kizárólag a hegyközségi tagok közötti borászati termék tranzakcióira terjed ki. Az intézkedés elővásárlási jogot biztosít az eredetmegjelölést használó vagy annak használatára potenciálisan jogosult borászati termék más hegyközségi tagnak történő értékesítése során azon hegyközségi tagoknak, akik az adott borvidéken belül végzik borászati tevékenységüket.

17. §

A világörökség részét képező Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj, illetve a terület évezredes borászati kultúrája, a tokaji borkülönlegességek kiemelkedő egyetemes értéket képviselnek, ezért a magyar jogtörténeti hagyományokhoz híven a indokolt az 1737 óta zárt borvidékként működő Tokaj-hegyaljai történelmi borvidékre, illetve a tokaji borokra vonatkozóan külön rendelkezések szerepeltetése a törvény szövegében.

18. §

Törvényi szinten szükséges meghatározni az ePincekönyv rendszer által kezelt adatok körét, továbbá az üzemeltető Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, valamint a borágazatban adatokat kezelő és használó egyes hatóságok, intézmények közötti adatátadás módját és az adatok felhasználásának céljait.

19. §

Az ePincekönyv rendszer – az eSZJA mintájára – a termelői adatszolgáltatások alapján automatikusan előállítja a borjogban meghatározott jelentések tervezetét. Ezeket a termelők – szükség esetén – javíthatják, pontosíthatják vagy kiegészíthetik. Az elkészített jelentéstervezeteket a rendszer termelői beavatkozás nélkül elfogadottnak tekinti.

20. §

A hegybíró a szőlő-bor ágazat szereplőiről és a használatukban lévő szőlőparcellákról gazdasági aktát vezet. Ez a nyilvántartás jelenti az alapját a kérelmezéseknek, adatszolgáltatásoknak, jelentéseknek, bejelentéseknek és a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által megítélt támogatásoknak. A gazdasági akták összessége alkotja a szőlőkatasztert, amelynek vezetése Európai Unió kötelezettség.

Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 145. cikke alapján kötelező a szőlőkataszter és a termelési potenciálra vonatkozó jegyzék összeállítása és karban tartása, amennyiben egy tagállamok a szőlőültetvények engedélyezésére vonatkozó rendszert vagy az EMGÁ-ból finanszírozott szőlő-bor nemzeti támogatási programot alkalmaz. Magyarország élni kíván mindkét lehetőséggel, így szükséges ezen adatbázisok vezetése. Az egyértelműség kedvéért Magyarország továbbra is a korábbi elnevezést (gazdasági akta) használja gyűjtőfogalomként.

Az adatbázisok minimális adattartalmát uniós jogi aktusok (az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a szőlőtelepítésekre vonatkozó engedélyezési rendszer, a szőlőkataszter, a kísérőokmányok és a kapcsolódó tanúsítás, a bevételezési és kiadási nyilvántartás, a kötelező bejelentések, az értesítések és a bejelentett információk közzététele tekintetében történő kiegészítéséről, valamint az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a releváns ellenőrzések és szankciók tekintetében történő kiegészítéséről, az 555/2008/EK, a 606/2009/EK és a 607/2009/EK bizottsági rendelet módosításáról, továbbá a 436/2009/EK bizottsági rendelet és az (EU) 2015/560 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2017. december 11-i (EU) 2018/273 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet, valamint az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a szőlőtelepítésekre vonatkozó engedélyezési rendszer, a tanúsítás, a bevételezési és kiadási nyilvántartás, a kötelező bejelentések és értesítések tekintetében, valamint az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a releváns ellenőrzések tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról, továbbá az (EU) 2015/561 bizottsági végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2017. december 11-i (EU) 2018/274 bizottsági végrehajtási rendelet) határozzák meg, amelyeket figyelembe véve sorolja fel a törvény a gazdasági akta személyes adatot is magába foglaló tartalmát.

21. §

A törvény megállapítja a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa éves ellenőrzési terv készítésére vonatkozó kötelezettségét, valamint a borászati hatóság kormánytisztviselőjének jogosultságait a helyszíni ellenőrzés végzése során.

A borászati hatóság jogosult próbavásárlás végzésére is, amely tekintetében a törvény az Éltv. szabályainak alkalmazását rendeli el.

22. §

A törvény felsorolja a hegybíró, a borászati hatóság, valamint a növénytermesztési hatóság által alkalmazható intézkedéseket az előírásoknak való meg nem felelés észlelése esetén. Ezek alapján jogkövetkezmény lehet többek között az ültetvény átalakításának, kivágásának elrendelése, a borászati üzemengedély visszavonása vagy felfüggesztése, mulasztási bírság, minőségvédelmi bírság kiszabása, továbbá a borászati termék zárlatának, megsemmisítésének vagy lepárlásának elrendelése.

A törvényben foglalt jogkövetkezmények mellett lehetőség van a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvényben meghatározott szankciók kiszabására is. Ilyen szankció a figyelmeztetés, a tevékenységtől eltiltás, a bírság kiszabása vagy az elkobzás. A hegybíró így például figyelmeztetheti az ültetvény használóját a szőlőültetvény rendeltetésszerű művelésére, a telepítési engedély módosításának kérelmezésére, a szőlőültetvény átalakítására, telepítésére, kivágására megkezdésére vagy befejezésére, valamint mulasztási bírságot szabhat ki.

23. §

A törvény felhatalmazást ad a Kormány, valamint az agrárpolitikáért felelős miniszter számára a végrehajtási rendeletek megalkotására.

24. §

A törvény rendelkezései a kihirdetését követő borpiaci év első napján, 2021. augusztus 1-jén lépnek hatályba.

25. §

Átmeneti rendelkezés annak érdekében, hogy a törvény hatálybalépésekor már forgalmazott, Tokaji borkülönlegességekre utaló nevet viselő nem borászati termékek forgalmazhatósága ne sérüljön.

26. §

A rendelkezés felsorolja azon uniós jogi aktusokat, amelyek végrehajtását szolgálja a törvényjavaslat.

27–34. §

A törvénnyel való összhang megteremtése érdekében szükségessé vált a hegyközségekről szóló 2012. évi CCXIX. törvény (a továbbiakban: Hktv.) módosítása is, melynek keretében többek között pontosításra kerül a hegybíró feladatköre, módosulnak a Hktv. értelmező és felhatalmazó rendelkezései, valamint átvezetésre kerülnek a származási bizonyítvánnyal kapcsolatos változások a Hktv. szövegén.

35–36. §

A törvényjavaslat módosítja a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvényt, előírva az állami adó- és vámhatóság számára, hogy egyszerűsített adóraktári engedély visszavonásáról értesítse a borászati hatóságot, megteremtve annak lehetőségét, hogy a borászati hatóság visszavonhassa a borászati termék előállítására, kezelésére vagy tárolására kiadott borászati üzemengedélyt.

37. §

A törvény hatályon kívül helyezi a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII. törvényt.

**Végső előterjesztői indokolás
az ügyfelek számára adminisztratív terheket tartalmazó egyes törvények módosításáról szóló
2020. évi CLXIV. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Alaptörvény XXIV. cikke szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. Az Alaptörvény követelményeinek érvényesülése érdekében a Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Stratégia 2014–2020 (a továbbiakban: Stratégia) is azt tűzte ki célul, hogy „2020-ra a magyar közigazgatás szervezetten, következetes és átlátható intézményi struktúrában, korszerű és ügyfélbarát eljárásrenddel, mindenki számára elérhetően; professzionálisan, nemzeti hivatástudattal rendelkező, szakmailag felkészült, etikus és motivált személyi állománnyal, modern szervezeti keretek között; és költséghatékonyan, a lehető legkisebb adminisztratív teherrel, versenyképes szolgáltatási díjakkal és rövid ügyintézési határidőkkel működjön.”

A 2010 és 2018 közötti kormányzati ciklusban a Stratégia rendelkezéseinek megfelelően a Kormány már számos intézkedést tett a közigazgatási bürokráciacsökkentés és állami rezsicsökkentés érdekében. Ennek megfelelően a Kormány több száz törvény és kormányrendelet, valamint azok rendelkezéseinek módosításával, hatályon kívül helyezésével jelentősen csökkentette az állampolgárokat és a vállalkozásokat érintő közigazgatási terheket. Ezen intézkedések sikere mellett ugyanakkor szükség van a jogrendszer folyamatos revíziójára is, például egyéb olyan adminisztratív terhek felülvizsgálatával, amelyek ugyan közvetlenül nem kapcsolódnak hatósági eljárásokhoz, de összegésükben jelentősen meg tudják nehezíteni egy vállalkozás napi működését.

A törvényjavaslat a korábban kijelölt úton haladva többek között informatikai fejlesztésekhez, informatikai változásokhoz kötődő módosításokat előír, elősegítve ezzel a hatósági eljárások gyorsítását, illetve a jelenleg kötelező adatszolgáltatások kiváltását, automatizálását. Ilyen intézkedésnek minősül a Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztés Operatív Program keretében megvalósuló projektek alapján kialakításra kerülő elektronikus űrlapok több területen történő alkalmazásának bevezetése, továbbá egyes bejelentésre kötelezett adatok automatikus továbbításának előírása más érintett szervezetek felé.

A jogszabály indokolása a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A közúti közlekedésről szóló törvény módosításával számos jelenleg engedélyköteles útépitési eljárás bejelentés-köteles eljárássá változik, biztosítva ezzel a rugalmas és gyors hatósági eljárásokat. Engedélyezés helyett előzetesen bejelenteni szükséges a közlekedési hatósághoz a földút építését, továbbá a vasúti átjáróhoz vagy útfelújításhoz kapcsolódó ideiglenes terelőút építését, továbbá a legfeljebb 10 parkolóhely és a hozzá tartozó legfeljebb 50 méteres út építését.

2. §

Az illetékekről szóló törvény módosításával a gépjármű, pótkocsi tulajdonjoga, illetve gépjárműre, pótkocsira vonatkozó vagyoni értékű jog megszerzése esetén a vagyonszerzési illeték az állami adóhatóság illetékbeszedési számlájára folyik be. Az illetékekről szóló törvény jelenlegi szabályozása szerint ettől függetlenül a bankkártyával megfizetett, valamint a házipénztárba befizetett illetékekről a járási hivatal hetente kimutatást készít és azt a tárgyhatet követő hét 5. napjáig az illetékes állami adóhatósághoz eljuttatja, ezen hivatalok közti belső adatszolgáltatási kötelezettség megszüntetésre kerül, az adatokhoz az adóhatóság hozzáfér.

3. §

A gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény módosításának célja, hogy 2022. július 1-jén hatályos jogszabályi hivatkozás vonatkozzon a lassú jármű és a lassú jármű pótkocsija fogalmi meghatározására.

4. §

A szabad mozgás és tartózkodási joggal rendelkező személy nyilvántartásba vételére a törvény szerint a kijelölt kormányhivatal – Budapest Főváros Kormányhivatala – rendelkezik hatáskörrel és a kijelölt kormányhivatal feladata a menekült, oltalmazott jogállású személy utóbb megszerzett letelepedett jogállásának nyilvántartásba vétele is [a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 8/A. § c) pontja]. A kijelölt kormányhivatal feladatkörének kiegészítésével a hatósági folyamatok racionalizálódnak és a feladat feleslegesen nem kerül le járási (fővárosi kerületi) hivatali szintre.

A törvény módosításával egyértelműsítésre kerül, hogy az adatszolgáltatásért, valamint a kapcsolatfelvétel céljából való megkeresésért, értesítésért fizetendő igazgatási díj megfizetése alóli mentesség a mentességgel rendelkezők esetében sem terjed ki a hatóságnak az eljárás során felmerült igazolt költségeire.

5. §

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Szocvtv.) módosításával a szociális nyilvántartáshoz hozzáférés kerül biztosításra azon szervek (például nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv, családtámogatási feladatokat ellátó szerv, rehabilitációs hatóság) részére, amelyek feladatellátásához ez szükséges.

Az Szocvtv. módosításának hatálybalépését követően a gyermekek otthongondozási díjának megállapítása során a járási hivatalnak nem lesz szükséges szakértőt kirendelnie, amennyiben a gyermek rehabilitációja nem javasolt, ezen belül egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes.

6. §

A bányászolgalmi eljárásokban jellemzően alacsony a kártalanítás összege, az ügyfelek nem jelennek meg a tárgyalásokon. Az eljárás gyorsítását jelenti, hogy tárgyalás tartására az ügyfél kérelmére kerülne sor. Az ügyfél a tárgyalás tartása iránti kérelmét a szakértői vélemény részére történt megküldésétől számított 8 napon belül terjesztheti elő, azzal, hogy az egyeztető tárgyalást a kérelem beérkezését követő legalább 5, legfeljebb 15 napra kell kitűzni.

7. §

Miután az egyes adótörvények módosításáról szóló 2020. évi CXVIII. törvényben foglaltak szerint a mező- és erdőgazdasági hasznosítású földnek nem minősülő ingatlan tulajdonjogának külföldi jogi vagy természetes személy általi megszerzéséhez (a továbbiakban: külföldiek ingatlanszerzéséhez) szükséges engedélyezési eljárás illetéke megszűnik, továbbra is szükséges az engedélyezési eljárás költségeinek viselése a kérelmező ügyfél részéről. A javaslat alapján az ügyfél által fizetendő összeg nem változik a korábbiakhoz képest.

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló törvény további módosításának oka, hogy az ingatlan tulajdonjogának külföldi jogi személy vagy külföldi természetes személy általi megszerzéséhez szükséges engedély iránti eljárásban nem indokolt kizárni az elektronikus ügyintézés, az erre vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezésre kerül.

8. §

A bírósági végrehajtásról szóló törvény módosításával az igazgatási szolgáltatási díj meg nem fizetése esetében – összhangban az általános közigazgatási rendtartás rendelkezéseivel – az eljárás megszüntetésére kerül sor az ingatlanügyi hatóság részéről.

9. §

A Bérgarancia Alapról szóló törvény módosításával az adminisztratív terhek csökkentése érdekében a korábbi mellékletek helyett az újraszabályozott 3. § és a 11. § tartalmazza a támogatási kérelem benyújtására vonatkozó szabályokat, felsorolva a kérelem benyújtásához szükséges – korábban a mellékletekben szabályozott – tartalmi elemeket, adatokat is. A továbbiakban a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter honlapján kerülnek közzétételre a kérelem benyújtásához kitölthető dokumentumok.

Pontosításra kerülnek a törvény adatvédelmi szabályai is. A nyilvántartott adatok között megjelennek a Bérgarancia biztosra vonatkozó adatok is, mivel ő nyújtja be a bérgarancia támogatás iránti kérelmet a kénysztörölési eljárás során, ezért szükséges, hogy az állami foglalkoztatási szerv az ő adatait is kezelje és nyilvántartsa.

10. §

A környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény módosításával a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság által véglegessé vált hatósági határozattal megállapított környezeti teher az ingatlan-nyilvántartásba feljegyeztethetővé válik, biztonságosabbá téve az ügyfelek számára az ingatlan adásvételek (például árverés) során a környezeti terhekről való tudomásszerzést. Ezzel csökkenthető azon esetek száma, amelyeknél az állam kötelezettsége a környezeti terhek felszámolása.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény módosításával megteremtésre kerül annak a lehetősége, hogy – a természet védelméről szóló törvénnyel párhuzamosan – a környezetvédelmi hatóság – amennyiben a végrehajtáshoz szükséges feltételekkel nem rendelkezik – a végrehajtás érdekében az állami adó- és vámhatóságot megkeresse.

11. §

A természet védelméről szóló törvény módosításával biztosításra kerül, hogy a természetvédelmi hatóság hatósági eljárásaiban elektronikus űrlapot alkalmaz, amelyet előzetesen a honlapján közzé kell tennie.

12. §

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvény módosításával biztosításra kerül, hogy a vadászati hatóság hatósági eljárásaiban elektronikus űrlapot alkalmaz, amelyet előzetesen a honlapján közzé kell tennie.

13. §

A munkaügyi ellenőrzésről szóló törvény jelenlegi szabályozása szerint a munkaügyi hatóság a munkaviszony keletkezésével, módosulásával és megszűnésével kapcsolatos iratokat csak eredetiben kérheti be. A módosítással, azaz a speciális szabály elhagyásával az ügyfél az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény általános szabályai szerint másolatban is benyújthatja a kért iratokat, ha nyilatkozik arról, hogy az az eredetivel mindenben megegyezik.

14. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény módosításával biztosításra kerül, hogy a gyámhatóság hatósági eljárásaiban elektronikus űrlapot alkalmaz, amelyet előzetesen a honlapján közzé kell tennie.

Hatályon kívül helyezésre kerül a Magyar Államkincstár azon feladata, amely szerint a megelőlegezett gyermektartásdíj kötelezett által meg nem térített összegét a kötelezett kérelmére és meghatározott feltételek fennállása esetén méltányosságból elengedheti, csökkentheti, illetve részletfizetést engedélyezhet, tekintettel arra, hogy a végrehajtás során erre hatásköre az állami adóhatóságnak van.

15. §

Rehabilitációs hatóságként, rehabilitációs szakértői szervként és orvosszakértői szervként a fővárosi és megyei kormányhivatal jár el. Ezen kijelölés alapján a rehabilitációs hatóság jogszabályban meghatározott esetben komplex minősítést végez, szakvéleményt ad a közlekedőképességről, megállapítja a rehabilitációs ellátást. A rehabilitációs hatóságok eljárását nehezítő körülmény, hogy gyakran az igénylő, vagy a megkereső hatóság nem csatolja az orvos dokumentációkat, ezért a jogszabályban foglalt rendelkezés – a személyes vizsgálat mellőzése – nem érvényesíthető.

Az egészségkárosodott ügyfelek adott ügyben történő eljárási cselekményeinek csökkentése, a betegadatok megismerése érdekében egyértelműen elengedhetetlen, hogy a rehabilitációs hatóság rendelkezzen hozzáféréssel az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Térhez, ennek jogszabályi feltételei kerülnek meghatározásra.

16. §

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény módosításával a nemzeti tervvagyon fenntartásához, kezeléséhez, működtetéséhez számos eszköz szükséges (például szkennerek, szállító, valamint a restauráláshoz szükséges eszközök), amelyekre ki kell terjeszteni a tulajdonosi joggyakorló kijelölést ahhoz, hogy a Lechner Tudásközpont Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság megfelelően el tudja látni a törvényben kapott feladatát. Ugyancsak szükséges annak egyértelműsítése, hogy a nemzeti tervvagyonba tartozó építészeti-műszaki dokumentációk közgyűjteménynek minősülnek. Így válik lehetővé e speciális vagyonelem államháztartási szabályoknak megfelelő kezelése.

17. §

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény módosításával az utazási költségtérítéssel, valamint a méltányosságból igénybe vehető pénzbeli ellátásokkal – ideértve az egyszeri segítyt is – kapcsolatos ügyekben is biztosított lesz az elektronikus kapcsolattartás. A fővárosi és megyei kormányhivatalok döntésével szemben nincs helye fellebbezésnek, erre tekintettel is módosításra kerül a törvény.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, az üzemi balesettel, illetve a baleseti táppénzzel kapcsolatos közigazgatási eljárások esetén a közigazgatási pert a foglalkoztató székhelye szerint illetékes egészségbiztosítási szerv ellen kell megindítani, ha a döntést kifizetőhely hozta. A perre az a bíróság illetékes, amelynek területén a felperes belföldi lakóhelye, ennek hiányában a foglalkoztató székhelye szerint illetékes egészségbiztosítási szerv székhelye található.

18. §

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény módosításának indoka, hogy ma már nemcsak a vállalkozások a TakarNet-en, hanem ügyfélkapun keresztül bárki igénybe veheti az ingatlan-nyilvántartási rendszer szolgáltatásait. Az adatbázisban történt lekérdezésekről a számítógépes ingatlan-nyilvántartási rendszer üzemeltetője mindkét lekérdezési mód esetén és minden lekérdezésről naplót vezet, amelyet öt évig meg kell őriznie. Jelenleg a TakarNet-en díjköteles lekérdezést végző vállalkozásoknak is van naplóvezetési, illetve öt évig tartó naplómegőrzési kötelezettségük, holott szükségtelen, hogy az állam az ügyfelétől olyan dokumentumok, bizonylatok, igazolások benyújtását követelje meg, melyekkel maga is rendelkezik. A módosítással a naplóvezetési kötelezettség előírása csak díjmentes lekérdezés esetén marad meg.

További módosítás, hogy az ingatlanügyi hatóság felfüggesztheti a folyamatban lévő eljárást, ha a kérelem elbírálása a gyámhatóság hatáskörébe tartozó kérdés előzetes elbírálásáról függ és a gyámhatósági eljárás megindítására az ingatlanügyi hatóság határidőt tűzhet.

19. §

A fogyasztóvédelmi törvény módosításával megszűnik a fogyasztóvédelmi referens tájékoztatási kötelezettsége a saját foglalkoztatásáról. A tájékoztatási kötelezettség megszüntetése nem érinti ugyanakkor a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzési kötelezettségét a fogyasztóvédelmi referensek kijelölésével kapcsolatban.

A kereskedelmi tevékenység során esetlegesen keletkező fogyasztói panaszok jellege nem kívánja meg az öt évig történő iratőrzési időt. Ezen panaszok jellemzően a termék vásárlását követő hat hónapon belül keletkeznek. Tartós fogyasztási cikkek esetében is egy év a kötelező jótállási idő. Mindezek feleslegessé teszik a jegyzőkönyv felvételét követő öt évig történő iratőrzést és adatkezelést, így a törvény módosításával a megőrzési kötelezettség három évre csökken.

20. §

A temetőkről és a temetkezésről szóló törvény módosításával a temetkezési szolgáltató tevékenység engedélyezése során a kérelmező egyéni vállalkozó, gazdaság társaság és egyéni cégnek nem kell igazolni a pénzügyi teljesítőképesség részeként meghatározott adó-, vám- és járulékfizetési kötelezettség teljesítésének igazolását, hanem ezen feltétel igazolása céljából az engedélyező hatóság keresi meg az állami adóhatóságot.

21. §

A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) módosítását az indokolja, hogy az ideiglenes rendszám táblák nyilvántartása a 2022. július 1-jét megelőzően kiadott „E” és „P” betűjelű, valamint a 2022. július 1-jétől a Korm. rendelet alapján kiadott rendszám táblák használatának korlátozására vonatkozó adatokat tartalmazza. A 3 napos érvényességi idővel kiadott ideiglenes forgalomban tartási engedély technikailag az ideiglenes rendszám táblák nyilvántartásának szakrendszerében állítható ki, viszont nem része a nyilvántartásnak. A módosítással megteremtődik a lehetősége a 3 napos érvényességi idővel kiadott ideiglenes forgalomban tartási engedélyek nyilvántartásának, így a szükséges adatok megismerhetővé válnak a közúti közlekedés ellenőrzése során.

A Kknyt. kiegészítésre kerül továbbá a hivatalbóli automatikus okmánykiállítás során hibaágra futó ügyek kezelése esetében az eljáró hatóság kijelölésével. A Kknyt. a vezetői engedély tekintetében 2021. február 1-jétől már tartalmazni fog egy olyan rendelkezést, miszerint a közlekedési igazgatási hatóság eljár a magyar vezetői engedély kiállítása, érvényesítése, cseréje, pótlása ügyében azokban az esetekben, amikor a vezetői engedély automatikus kiállításának nincs helye, vagy az bármely okból akadályozott. Ugyanez a rendelkezés a törzskönyv és a forgalmi engedély esetében hiányzik, ezért szükséges a törvény módosítása.

22. §

A gazdasági kamarákról szóló törvény módosításával az egyéni vállalkozónak lehetősége lesz a kamarai nyilvántartásba vétel iránti kérelmet az egyéni vállalkozási tevékenysége megkezdésének bejelentésével egyidejűleg kezdeményezni, ezzel csak egy szervnél kell bejelentést tenniük.

23. §

A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvényben technikai pontosítások, jogszabályi hivatkozások kerülnek átvezetésre.

24. §

A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló törvény módosításával biztosításra kerül, hogy a növénytermesztési hatóság hatósági eljárásaiban elektronikus űrlapot alkalmaz, amelyet előzetesen a honlapján közzé kell tennie.

25. §

A Központi Statisztikai Hivatalnak (a továbbiakban: KSH) annak érdekében, hogy a döntéshozók megfelelő és hiteles forrásból gyűjtött naprakész és pontos adatok alapján tudjanak tájékozódni, elengedhetetlenül fontos, hogy a lakossági adatfelvételek során a lehető leghatékonyabb módon tudja felvenni a kapcsolatot az adatszolgáltatókkal a járvány helyzet ideje alatt is, amikor a személyes kontaktus kiemelt kockázattal jár.

A fentiekhez jelent lehetőséget az adatszolgáltató személyek telefonos elérhetőségen történő megkeresése is. Ennek érdekében az előfizetői állomások számait és az előfizetők személyes adatait a KSH megkapná abból a célból, hogy ne postán, személyes felkereséssel, kérdezőbiztossal, hanem személyre szabottan, az adatszolgáltatónak kijelölt személyt telefonon megkeresve legyen lehetőség a kapcsolatfelvételre, a lakosság körében végzett konkrét statisztikai adatgyűjtésekkel kapcsolatos kérdések feltételére, illetve az adatok begyűjtésére. Ez a felkeresési mód nem csak alternatívát biztosít a hagyományosnak számító, kérdezőbiztos általi személyes felkeresés mellé, hanem egyben megteremti annak lehetőségét, hogy a járvány helyzethez hasonló situációkban, amikor a személyes felkereséssel történő adatgyűjtés ellehetetlenül, az adatok begyűjtésére legyen mód. Ez a megoldás hatékonysága mellett egyben így fontos kockázatkezelési eszköz is.

26. §

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló törvény módosításával a hagyatékátadó végzés esetében az örökösök nyilatkozattételre felszólíthatóak, hogy belépnek-e a folyamatban lévő eljárásba, erre a törvényjavaslat határidő tűzését is biztosítja az eljáró szerv számára. Az elektronikus ügyintézés biztosítása érdekében szabályozásra kerül, hogy kötelező elektronikus benyújtás esetén az ügyféllel a döntést is elektronikusan kell közölni.

27. §

A kisajátításról szóló törvény módosításra kerül aszerint, hogy mellőzhetővé válik – az ügyfelek ellenkező kérelmének hiányában – a tárgyalás kitűzése akkor is, ha a szakértői véleményben javasolt kártalanítási összeg egyik kártalanításra jogosult esetében sem nem éri el a tízezer forintot.

A kisajátítási eljárásokban nem indokolt teljeskörűen kizárni az elektronikus ügyintézés. Gyorsabb, egyszerűbb és költségkímélőbb például a kérelmet elektronikus úton benyújtani, vagy az ügyféltől elektronikus úton nyilatkozatot kérni.

28. §

A termőföld védelméről szóló törvény módosításával a törvény 3. számú melléklete a talajvédelmi bírságról hozzáigazításra kerül a bejelentés-kötelessé tett eljárások szabályozásához, valamint pontosításra kerülnek a törvényben a cél-kitermelőhely és anyagnyerő hely fogalmai.

29. §

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló törvény módosításával biztosításra kerül, hogy az élelmiszerlánc-biztonsági hatóság hatósági eljárásaiban elektronikus űrlapot alkalmaz, amelyet előzetesen a honlapján közzé kell tennie.

30. §

A gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló törvény módosítását indokolja, hogy a reklámok alap tulajdonságukból adódóan rövid életciklussal rendelkeznek, így a következmények is rövid idő belül jelentkeznek. Nincs szükség a közzétételt követő öt évig a reklámokhoz kapcsolódó adatok, nyilatkozatok őrzésére. A hatósági eljárások indítására maximum három éves elévülési időt rögzítenek a hatáskörrel rendelkezők számára a statútum szabályok. Kivételt képeznek ez alól a növényfajtákkal összefüggő reklámok, amelyek esetében a termőre fordulás három évnél hosszabb lehet.

31. §

Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény módosításával lehetővé válik, hogy az egyéni vállalkozási tevékenysége megkezdésének bejelentésével egyidejűleg a vállalkozó a kötelező gazdasági kamarai regisztrációját is kezdeményezze.

Mindezek mellett jelenleg az egyéni vállalkozó, egyéni vállalkozói tevékenységét legalább egy hónapig és legfeljebb két évig szüneteltetheti. A két éves időszak három évre kerül módosításra.

32. §

Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény igazgatási szolgáltatási díjra vonatkozó rendelkezésekkel történő kiegészítése az egyes adótörvények módosításáról szóló 2020. évi CXVIII. törvénynek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosítására figyelemmel indokolt.

33. §

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvényben rögzítésre kerül, hogy a rokkantsági ellátás az öregségi nyugdíj megállapításának kezdő napját megelőző nappal megszűnik.

Jelenleg az országban 37 akkreditált foglalkozási rehabilitációs szolgáltató működik, akik feladata az ügyfélkör feltárása és aktivizálása, majd folyamatos mentorálása és segítése, hogy mielőbb el tudjanak helyezkedni a nyílt munkaerőpiacon. Az ügyfél és a szolgáltatói terhei is csökkennek azáltal, hogy a rehabilitációs szolgáltatóknak nem kell külön nyilatkozatot kérniük az ügyfelektől az adatkezeléshez való hozzájáruláshoz, hanem jogszabályi felhatalmazás alapján kezelhessék a szolgáltatók az érintett személy meghatározott adatait (lakhely, szociális helyzete, iskolai végzettsége, munkahelye, a komplex minősítés adatait).

34. §

A víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény módosítását indokolja, hogy a víziközmű-szolgáltató a víziközmű-szolgáltatás korlátozására, illetve felfüggesztésére akkor legyen jogosult, ha népegészségügyi szervet tájékoztatja és a lakossági felhasználó esetében a létfenntartási és közegészségügyi vízigények teljesítéséhez szükséges ivóvízellátást más elérhető módon biztosítja.

35. §

A rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló törvény módosításával a rezsicsökkentésre kötelezett közszolgáltatók mentesülnek a havi adatszolgáltatási kötelezettség alól, elegendő lesz az adatszolgáltatást évente megküldeni a fogyasztóvédelmi hatóságnak.

36. §

A halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló törvény módosításával immáron a halgazdálkodási hatósági eljárásokban is lehetőség lesz elektronikusan ügyet intézni és a kérelmeket elektronikus űrlap útján benyújtani. A törvényből továbbá törlésre kerül a társadalmi halőrök kétfévente kötelező továbbképzése, tekintettel arra, hogy a halőrök napi szinten minden szükséges információt megkapnak a munkájuk elvégzéséhez az e munkát önkéntes alapon vállaló személyek esetén jellemző autodidakta hozzáállás ezt szükségtelenné teszi.

37. §

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló törvény alapján az adásvételi szerződések jóváhagyása már automatizált a folyamat, az ügyfélnek nem kell külön eljárást indítania a kormányhivatal földhivatali főosztályának másik osztályánál a tulajdonjogának bejegyzése céljából. Az automatizált eljárás kiterjesztésre kerül a más jogcímen történő földszerzésre is.

38. §

Az adózás rendjéről szóló törvény módosításával, amennyiben a vállalkozás, gazdasági társaság megalakulásakor a bankszámla megnyitását, valamint megszüntetését követően a pénzforgalmi szolgáltató a bankszámlaszámot nem kizárólag az állami adó- és vámhatósággal, hanem a székhely szerint illetékes önkormányzati jegyzővel is közli, csökkenek a vállalkozások adminisztrációs terhei, valamint egyszerűsödik az alakulás, illetve működés során teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségek kontrollja.

A törvény módosítása biztosítja továbbá, hogy az adóhatóság az Egységes Szociális Ellátások Ügyvitel-támogató Rendszer útján biztosítsa a kormányhivatalok számára a szociális igazgatásról szóló törvény szerinti adatokat.

39. §

A szakképző intézmények nyilvántartásba vételéről 2020. július 1-től a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal dönt. A szakképző intézmények jelenleg, mint köznevelési intézmények szerepelnek a kormányhivatalok által vezetett nyilvántartásokban. Egy intézmény egyszerre nem lehet két nyilvántartásban is, ezért szabályozni szükséges, hogy a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal a nyilvántartásba vétellel egyidejűleg a köznevelési intézmények nyilvántartásából való törlését is kezdeményezi.

40. §

A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CX. törvény egyes rendelkezéseinek hatálybalépését szükséges összhangba hozni a folyamatban lévő informatikai fejlesztések véghezvitelével.

41. §

Az egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2019. évi CXV. törvény új rendszámokra vonatkozó rendelkezései 2022. július 1-jén lépnek hatályba.

42. §

Nem lép hatályba az egyes eljárások egyszerűsítése és elektronizálása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló 2019. évi CXVI. törvény 22. § (1) bekezdése, tekintettel arra, hogy a Kknyt. módosításával új rendelkezés kerül meghatározásra.

43. §

Hatályba léptető rendelkezés.

44. §

Jogharmonizációs záradék.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXV. törvényhez****ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS**

Az egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) célja egyes igazságügyi tárgyú törvények módosítása annak érdekében, hogy az elmúlt időszak gyakorlati tapasztalatai hasznosuljanak és a jogalkalmazást segítsék, valamint annak érdekében, hogy a törvények illeszkedjenek a változó társadalmi, szervezeti, technikai viszonyokhoz.

A Javaslat a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. (a továbbiakban: Kjt.) módosításával egységesíti a közjegyzői szolgálat létesítésével kapcsolatos miniszteri hatásköröket azzal, hogy nemcsak a kinevezés joga illeti meg a minisztert, hanem a kinevezési folyamat elindítása a pályázat meghirdetésével. A pályázati eljárás során a területi kamara továbbra is kulcsfontosságú szerepet tölt be, mivel a megüresedő álláshelyekről a területi kamarák tájékoztatják a minisztert, és a pályázatokat is a területi kamarához kell benyújtani, amely az elbírálást követően kinevezési javaslatot készít a miniszter részére.

A Javaslat megerősíti a miniszter törvényességi felügyeleti jogosítványait, a többi jogász hivatásrendhez (ügyvédek, végrehajtók, igazságügyi szakértők) hasonlóan a kiemelt kamarai szabályozók érvényessége – a jogbiztonság növelése érdekében – a miniszter előzetes jóváhagyásához lesz kötve.

A közhatalmi jogosítványokkal rendelkező közjegyzők működése szempontjából kiemelt jelentősége van a közbizalomnak, amely nemcsak azt kívánja meg, hogy a feladataikat magas színvonalon, a jogszabályoknak mindenkor megfelelően lássák el, hanem azt is, hogy mindezt transzparensen, magas fokú integritással és professzionálisan működtetett vállalkozásként lássák el. Ennek érdekében a javaslat tovább folytatja a már megkezdett folyamatot: nem csak a 2019. január 1. óta kinevezett közjegyzők esetében, hanem 2022. január 1-től valamennyi, egyénileg működő közjegyzőtől megköveteli azt, hogy a tevékenységét cégszerű formában, közjegyzői irodaként folytassa tovább.

A Javaslat az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: lasz.) módosításával bevezeti a nyugalmazott igazságügyi alkalmazott fogalmának meghatározását, és lehetővé teszi, hogy e személyi kör részére az igazságügyi szerv a költségvetésében biztosított előirányzatoktól függően szociális és temetési segítyt folyósítson. A módosítás megteremti a lehetőségét annak is, hogy a jövőben az igazságügyi alkalmazottak és a nyugalmazott igazságügyi alkalmazottak közeli hozzátartozói is részesülhessenek temetési segítyben.

Az állam kiemelt feladata a bűnözés okozta anyagi, erkölcsi, lelki károk csökkentése, enyhítése, amennyiben lehetséges, felszámolása. Az áldozatsegítés és az áldozatvédelem elsődleges feladata a bűncselekmény miatt felmerült egyéni hatások és költségek mérséklése, amely optimális esetben másodlagosan összetársadalmi szinten is költségmegtakarítást jelent, javítja a társadalom mentális állapotát és humánerőforrásokat szabadít fel. A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ást.) módosításával a Javaslat célja, hogy az áldozatok és az állami áldozatsegítő szervezetek közötti kapcsolatfelvétel hatékonyabbá tételével – a jelenlegi rendszer megtartása mellett – bevezetésre kerüljön az áldozatok közvetlen elérésén alapuló, akár 90%-os áldozatelérést is megvalósító úgynevezett „opt-out” rendszer annak érdekében, hogy az áldozatok minél szélesebb köre kaphasson segítséget.

A Nemzeti Jogszabálytár mint elektronikus jogszabálygyűjtemény az állampolgárok joghoz való hozzáféréseinek hatékony biztosítása érdekében lehetővé teszi a már kihirdetett jogszabályok szövegének, továbbá azok időállapotok szerint egységes szerkezetű szövegének közzétételét. Az elmúlt években az elektronikus jogszabálygyűjtemény és az ahhoz kapcsolódó informatikai infrastruktúra jelentős technikai fejlesztése következett be, és a minőségi jogalkotás folyamatának magasabb szintű kiszolgálása és a kormányzati döntés-előkészítési és döntéshozó folyamatok, valamint egyes kapcsolódó hatósági tevékenységek egységes és kizárólagos informatikai támogatása érdekében bevezetésre került az Integrált Jogalkotási Rendszer.

A Javaslat célja a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.), valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) módosításával a megújult infrastruktúra miatt szükséges technikai változtatások átvezetése a jogrendszeren, különös figyelmet fordítva arra, hogy az önkormányzati autonómia változatlan tiszteletben tartása mellett a megjelenő jogszabályszovegek megfelelése továbbra is biztosított legyen. Az Integrált Jogalkotási Rendszernek köszönhetően a jövőben nem szükséges, hogy a helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően megküldje a helyi önkormányzat törvényességi felügyeletét ellátó fővárosi vagy megyei kormányhivatalnak, és a kormányhivatal továbbítsa azt a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek, amely ügymenet-egyszerűsítés mind a fővárosi és megyei kormányhivatalok, mind pedig a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter tekintetében jelentős bürokráciacsökkentést eredményez. Az önkormányzati rendelet kormányhivatal részére történő megküldéséről a jegyző a jövőben kormányrendeletben meghatározottak szerint gondoskodik.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) módosításai három fő témakört érintenek.

A Bszi.-nek az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: 2019. évi CXXVII. törvény) általi módosítása teremtette meg új jogorvoslati formaként a jogegységi panasz eljárást. A jogintézmény nemcsak jogorvoslatot jelent, hanem egyben fontos eszköz a Kúria ítélezési gyakorlatot egységesítő feladat-ellátásában. A jogegységi panaszok elbírálása során

a Kúria a Magyarország Alaptörvényébe foglalt törvény előtti egyenlőség követelményét juttatja érvényre. Ennek az újfajta eljárásnak nemcsak az a rendeltetése, hogy az egységes jogalkalmazás rendszerszintű követelményét biztosítsa, hanem az is, hogy garantálja az azonos jogkérdések azonos értelmezéssel és ebből fakadóan azonos döntéssel történő elbírálását. A társadalmi és gazdasági élet változásaira ugyanakkor nemcsak a jogalkotó tud reagálni új szabályok megalkotásával, hanem a már megalkotott jog megfelelő, az Alaptörvényhez igazodó, azzal konform értelmezése kialakításával a bíróságok is. A jogkérdések megítélésének egységes értelmezés útján történő összehangolása eddig is a Kúria jogegységesítő feladatát képezte, melyhez a 2019-ben bevezetett és 2020 folyamán hatályba lépett, a Bszi.-ben található szabályozás új eszközt biztosított a jogegységi panaszok elbírálásának hatáskörével. Ennek részletszabályai az eddigi tapasztalatok és a Kúria által megfogalmazott felvetések figyelembevételével továbbfejlesztést igényelnek.

A jogegységi panasz eljárás egy olyan jogorvoslati eljárás, amelyet mind a polgári, mind a közigazgatási, mind a büntető ügyekben alkalmazni kell. A jogegységi panasz eljárásnak ebből következően sajátos eljárási szabályai vannak, amelyek mindegyik ügyben alkalmazandóak. A módosítás a jogegységi panasz eljárás szabályait egészíti, illetve pontosítja a jogalkalmazás zökkenőmentes biztosítása érdekében.

A jogegységi panasz eljárás tekintetében a módosítás – egyebek mellett – rögzíti a határozathozatalra vonatkozó részletszabályokat, lehetőséget teremt arra, hogy a jogegységi panasz tanács tagja eltérő véleményét és annak indokait az indokoláshoz csatolhassa. Az eljárás sui generis természetére tekintettel szükséges annak rögzítése, hogy a jogegységi panasz tanács elnöke mely intézkedéseket hozhat meg önállóan. A módosítás a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében egyértelműen rögzíti, hogy jogegységi panasznak a Kúria 2012. január 1. után hozott és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérésre hivatkozással van helye, továbbá a jogegységi panasz eljáráshoz kapcsolódó átmeneti szabályt is pontosítja.

Mivel a jogegységi panasz eljárás az adott bírósági eljáráshoz kapcsolódó – az ott előállt jogsérelem orvoslására hivatott – külön jogvédelmi eszközként sajátos perorvoslatnak tekinthető, arra nézve a fél jogainak érvényesítését megkönnyítő, az eljárás korábbi szakaszában érvényesülő költségkedvezmények jogpolitikai indokai változatlanul megfogalmazhatók. Ezért a Javaslat a Bszi.-nek a Pp. egyes rendelkezéseire utaló szabályát kiegészíti azzal, hogy a jogegységi panasz eljárásban a Pp.-nek a költségkedvezményekre, illetve a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó szabályait is megfelelően alkalmazni kell.

A Javaslat a Kúria főtitkára és főtitkár-helyettese jogállásának szabályait is módosítja. Tekintettel arra, hogy a főtitkár és a főtitkár-helyettes alapvető feladata a Kúria elnöke igazgatási, szervezési munkájának segítése, e két bírósági vezetői tisztségre a kinevezés a jövőben nem 6 éves határozott időre szól, hanem a Kúria elnökének megbízatásához kapcsolódik.

A fentiekén túl a Javaslat egységesíti az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumba történő, valamint az érintett szervhez történő bírói beosztás szabályait.

A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Üjt.) Javaslat szerinti módosításával a jövőben a nyugállományú nem ügyész ügyészségi alkalmazottak szociális és temetési segélyben, a nem ügyész ügyészségi alkalmazottak közeli hozzátartozói és a nyugállományú nem ügyész ügyészségi alkalmazottak közeli hozzátartozói temetési segélyben részesülhetnek az ügyészség éves költségvetésében biztosított előirányzatoktól függően.

A Javaslat tartalmazza mindazon törvények módosítását, amelyek az Alaptörvény kilencedik módosításával összefüggésben az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdésével és XVI. cikk (1) bekezdésével összhangban a gyermekek fokozottabb védelmét biztosítják.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) Családjogi Könyve az Alaptörvény XVI. cikkével és a nemzetközi egyezményekkel összhangban rendelkezik arról, hogy ha a gyermek nem nevelkedhet saját családjában, akkor biztosítani kell számára, hogy lehetőleg családi környezetben nőjön fel. Az örökbefogadás célja, hogy a gyermek érdekében a családban történő nevelkedését biztosítsa. A módosítás eredményeként a gyermek jogai az örökbefogadás során az eddigiekhez képest még nagyobb hangsúlyt kapnak az örökbefogadásra alkalmas házaspár kiválasztása és az egyedülálló személy örökbefogadásának kivételessége eredményeként.

Ezen indokolás a Jat. 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A rendelkezés egyértelművé teszi, hogy közjegyző kinevezése betöltetlen álláshelyre történik, tekintet nélkül arra, hogy a közjegyzői álláshely megüresedésére milyen okból került sor. Új közjegyzői álláshely létrehozása, meglévő álláshely megüresedése vagy jövőbeni megüresedése esetén is – a kinevezésre vonatkozó rendelkezések között – célszerű tartalmilag fenntartani azt a korábbi szabályt, ami a kinevezést csak a korábbi közjegyzői szolgálat megszűnését követően tette lehetővé. Fennmarad az a rendelkezés is, hogy a kinevezésre a területi kamara elnökségének a kinevezési javaslata alapján kerül sor.

A 2. §-hoz

A Javaslát lépést tartva jogász hivatásrendek fejlődésével és az ellátott feladatok minőségének változásával, lehetővé teszi a bírósági titkári és alügyészi gyakorlat elismerését is a kinevezési feltételt jelentő 3 éves joggyakorlat tekintetében. A jelenleg hatályos ügyvédi és kamarai jogtanácsosi gyakorlat megkövetelése kapcsán hangsúlyozni kell, hogy e gyakorlat alatt kizárólag az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 4. § (1) bekezdés a), d) és e) pontja szerinti gyakorlat ismerhető el.

A 3. §-hoz

A Javaslát egységesíti a közjegyzői szolgálat létesítésével kapcsolatos miniszteri hatásköröket azzal, hogy nemcsak a kinevezés joga illeti meg a minisztert, hanem a kinevezési folyamat elindítása is, a pályázat meghirdetésével. A pályázati eljárás során a területi kamara továbbra is kulcsfontosságú szerepet tölt be, mivel a megüresedő álláshelyekről a területi kamarák tájékoztatják a minisztert, és a pályázatokat is a területi kamarához kell benyújtani, amely az elbírálást követően kinevezési javaslatot készít a miniszter részére. A pályázati eljárás részletes szabályait külön jogszabály határozza meg, amely a módosítás hatályba lépésével egyidejűleg felváltja a jelenlegi alacsonyabb szintű szabályozást.

A közjegyzői álláshelyet – a hatályos szabályokkal egyezően – főszabály szerint csak pályázat útján lehet betölteni. Ez alól kivételt a Kjt. 20. §-a szerinti áthelyezés esete jelent, amire a normaszöveg a módosítás következtében kifejezetten utal.

Jelentős változás, hogy a közjegyzői álláshelyre a pályázatot a jövőben az igazságügyért felelős miniszter írja ki, így biztosítva azt, hogy egyes megüresedett közjegyzői álláshelyek pályáztatás nélkül, tartós helyettes útján legyenek működtetve, megakadályozva ezzel a miniszter által jogszabályban meghatározott közjegyzői létszám feltöltését.

A pályázat meghirdetése érdekében a területi kamara ad tájékoztatást a megüresedő vagy megüresedett álláshelyekről a miniszter részére. Abban az esetben, ha a közjegyzői szolgálat előreláthatólag azért szűnik meg, mert a közjegyző betölti azt a kort, amikor a törvény alapján a közjegyzői szolgálata megszűnik, ezt a tájékoztatást az álláshely várható megüresedésének időpontját megelőző hat hónappal, ha a közjegyző meghal, a halál tényéről való tudomásszerzéstől számított 8 napon belül nyújtja a kamara a miniszter részére. Ezekben az esetekben a közjegyzői álláshelyre a pályázatot a miniszter a tájékoztatás kézhezvételétől számított 45 napon belül írja ki.

A módosítás lehetőséget biztosít arra, hogy ha a területi kamara elnöksége a megüresedő vagy megüresedett álláshelyről nem nyújt tájékoztatást, de arról a miniszter tudomást szerez, tájékoztatás hiányában is módjában álljon hirdetmény útján kiírni a pályázatot.

Ha az álláshely megüresedésére a közjegyző lemondása miatt kerül sor, akkor a felmentésről szóló határozat véglegessé válásától, a közjegyzői szolgálat megszűnése esetén az ennek megállapításáról szóló határozat véglegessé válásától, hivatalvesztés, érdemtelenység vagy alkalmatlanság esetén az ezt megállapító jogerős határozat kézhezvételétől, illetve a pályázati eljárás eredménytelenné vagy érvénytelenné nyilvánításától számított

45 napon belül írja ki a miniszter a pályázatot. Ügyszintén 45 nap áll rendelkezésre a pályázat kiírására akkor, ha a közjegyzői álláshely kérelemre történő áthelyezés miatt üresedik meg, vagy új álláshely létrehozására kerül sor.

A pályázatot a miniszter hirdetmény közzététele útján írja ki, a hirdetmény tartalmának és a közzétételének részletes szabályait miniszteri rendelet tartalmazza. A pályázat benyújtásának és elbírálásának részletes szabályait miniszteri rendelet határozza meg.

A Javaslat lehetőséget biztosít arra is, a megüresedő vagy egyébként betöltetlen közjegyzői álláshelyre már szolgálatban lévő közjegyző áthelyezési kérelmet terjesszen elő. Ebben az esetben pályázati eljárás lefolytatására nincs szükség. Ebben az esetben a pályázat kiírásának határideje az áthelyezési kérelem elbírálásának idejéig nyugszik.

A 4. §-hoz

A Javaslat fenntartja azt a rendelkezést is, amely törvény erejénél fogva szünteti meg a pályázati eljárást arra az esetre, ha a meghirdetett közjegyzői álláshely mégsem üresedik meg. Kiegészül a Kjt. továbbá az eljárás eredménytelenségére, illetve érvénytelenségére vonatkozó szabályokkal.

Az 5. §-hoz

A Javaslat az áthelyezés új eseteként szabályozza a közjegyző kérelmére történő áthelyezést megüresedő, megüresedett vagy újonnan létrejött közjegyzői székhely (álláshely) tekintetében. A közjegyző az áthelyezés iránti kérelmét a közjegyzői székhely (álláshely) szerint illetékes területi kamara elnöksége útján nyújtja be, melyet a területi kamara a véleményével együtt továbbít a miniszter részére. A Javaslat meghatározza a kérelem előterjesztésének feltételeit, a kamarai vélemény kialakításának és a miniszteri döntés meghozatalának szempontjait is.

A 6–9. §-okhoz

A közhatalmi jogosítványokkal rendelkező közjegyzők működése szempontjából kiemelt jelentősége van a közbizalomnak, amely nemcsak azt kívánja meg, hogy a feladataikat magas színvonalon, a jogszabályoknak mindenkor megfelelően lássák el, hanem azt is, hogy mindezt transzparensen, magas fokú integritással és professzionálisan működtetett vállalkozásként lássák el. Ennek érdekében a javaslat tovább folytatja a már megkezdett folyamatot: nem csak a 2019. január 1. óta kinevezett közjegyzők esetében, hanem 2022. január 1-től valamennyi, korábban egyénileg működő közjegyzőtől megköveteli azt, hogy a tevékenységét cégszerű formában, közjegyzői irodaként folytassa tovább. A javaslat megfelelő felkészülési időt, egy évet biztosít az átalakulás végrehajtására, valamint további könnyítésként lehetővé teszi annak a 18 közjegyzőnek, aki 2022. január 1. és december 31. között tölti be az öregségi nyugdíjkorhatárt, hogy ők választásuk szerint folytathassák egyénileg a működésüket, és az erre formára irányadó működési és helyettesítési szabályok vonatkozzanak rájuk.

A 10–13. §-okhoz

A Javaslat megerősíti a miniszter törvényességi felügyeleti jogosítványait, a többi jogász hivatásrendhez (ügyvédek, végrehajtók, igazságügyi szakértők) hasonlóan a kiemelt kamarai szabályozók érvényessége a – a jogbiztonság növelése érdekében – a miniszter előzetes jóváhagyásához lesz kötve.

Az új szabályozás egyértelműen meghatározza azokat a tárgyköröket, amelyeket a kamara szabályozhat, külön kiemelve azokat a témákat, amelyek jelentőségüknél fogva kiemelt szabályzatnak minősülnek. A kiemelt szabályzatok közé tartozik például az új székhelyre történő kinevezés és áthelyezés esetén felmerülő egyes kérdésekről, a közjegyzői székhely (álláshely) megszüntetése és az illetékességi terület változása esetén alkalmazandó kérdésekről, valamint a személyes adatoknak a közjegyzői eljárásokkal összefüggő kezelésére vonatkozó szabályokról szóló szabályzat.

A Javaslat a jelenleg hatályos rendelkezésekhez képest részletesen szabályozza a szabályzatok törvényességi célú ellenőrzésének menetét.

A 14–16. §-okhoz

Átmeneti rendelkezések, szövegcsere módosítások és hatályon kívül helyező rendelkezések.

A 17. és 18. §-hoz

A módosítás a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosításáról szóló 2020. évi LXXIII. törvény 33/A. §-t érintő módosításával összefüggésben korrekciót végez el.

A 19–22. §-okhoz

A Javaslat megteremti annak a lehetőségét, hogy az lasz. szerinti igazságügyi szervek a tőlük közvetlenül, igazságügyi alkalmazottként nyugállományba vonult személyek részére szociális és temetési segínyt folyósítsanak, ha az ennek fedezetére álló összeg az igazságügyi szerv költségvetésben rendelkezésre áll. Emellett a temetési költséggel okozott terhek csökkentése érdekében a Javaslat kimondja, hogy a jövőben temetési segélyben az igazságügyi alkalmazottak és a nyugalmazott igazságügyi alkalmazottak közeli hozzátartozói is részesülhetnek. A Javaslat az lasz. korábbi, és a Javaslattal bevezetett egyéb juttatásai részletszabályainak kialakítására a bíróságokkal, illetve az OBH-val szolgálati jogviszonyban álló, illetve onnan nyugállományba vonult igazságügyi alkalmazottak és hozzátartozóik tekintetében az OBH elnökét hatalmazza fel, az egyéb igazságügyi szervnél szolgálati jogviszonyban álló, illetve onnan nyugállományba vonult igazságügyi alkalmazottak és hozzátartozóik tekintetében pedig a rendészetért felelős miniszter az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben határozhatja meg e juttatások részletszabályait.

A 23. és 24. §-hoz

Az áldozatok közvetlen elérése érdekében alapvető feltétel, hogy a rendőrség előtt ismertté vált áldozat figyelmét már az ügy rendőrségi előadója felhívja arra, hogy van számára a büntetőeljárásról is segítség az áldozatsegítő szolgálatok (a fővárosi és megyei kormányhivatalok áldozatsegítő szolgálatai, valamint az Igazságügyi Minisztérium által működtetett áldozatsegítő központok) formájában.

A szolgálatok létrejöttéről történő figyelemfelhívás ugyanakkor nem elégséges, hiszen az áldozat ettől még nem feltétlenül lesz tisztában azzal, hogy milyen jellegű – természetbeni és anyagi – segítséget kaphat, ezért a tájékoztatásnak erre is ki kell térnie. Ezzel együtt az eljáró rendőrségi előadónak természetesen nem feladata, hogy a támogatások részletes szabályait ismertesse, azt az erre felkészült áldozatsegítő teszi meg.

Az áldozatot magától értetődően nem lehet áldozatsegítési eljárás alá vonni, ezért azt minden esetben neki kell eldöntenie, hogy élni kíván-e az állami áldozatsegítési rendszer nyújtotta támogatások valamelyik, vagy akár mindegyik formájával. Ennek érdekében – valamint a nyilvánvaló adatvédelmi megfontolások miatt – az áldozatok közvetlen megkeresésére csak ilyen tartalmú kifejezett hozzájárulásuk alapján kerülhet sor.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy ebben a folyamatban a megfelelő tájékoztatás milyen kiemelt jelentőséggel bír. Az áldozat – aki esetleg még nem is hallott az áldozatsegítésről – csak akkor fogja igénybe venni az áldozatsegítési támogatást, és ezzel valódi segítséget kapni, ha nem csak egy újabb hivatalos iratot kell aláírnia, hanem valóban érti, hogy miben számíthat az áldozatsegítő szolgálatra. Ebben a rendőrség munkatársainak hatalmas felelőssége van.

Az ehhez hozzájáruló áldozat megfelelő adatainak továbbításáról a rendőrség gondoskodik. Ez ésszerűen nem valósítható meg a „hagyományos módokon”, a lehető legautomatizáltabb – és ezáltal leggyorsabb – formában a rendőrség és az áldozatsegítő szolgálatok szakrendszerei közötti automatikus adatátadás jelenti a megoldást, ahol az ügyek elosztását az áldozatsegítő szolgálatok szakrendszere végzi. Az ügyek elosztása során elsősorban a konkrét támogatáshoz kapcsolódó hatásköri, valamint illetékességi szempontok veendőek figyelembe, de ilyen módon szintén megvalósítható az ügyek arányos elosztása a fővárosi és megyei kormányhivatalok és az áldozatsegítő központok között.

Ugyancsak kiemelkedő jelentőségű, hogy az áldozat számára elérhető támogatások mihamarabb rendelkezésre álljanak, hiszen a bűncselekmény következtében könnyedén kerülhetett azonnali kezelést igénylő anyagi, vagy lelki krízisbe, amelyek esetében az áldozatsegítő szolgálatok támogatni tudják. Ezért szükséges a közvetlen áldozatelérés

folyamatában meghatározott rövid határidők meghatározása és betartása, valamint a kommunikációs formák minél rugalmasabb – az áldozat preferenciáit szem előtt tartó – megválasztása.

Az áldozatsegítés természetesen a közvetlen eléréssel nem érhet véget, épp ellenkezőleg csak itt kezdődik. A lényeg, hogy ezáltal az áldozatok közvetlen és személyre szabott „ajánlatot” kapjanak az áldozatsegítő szolgáltatótól, és az alapján beléphessenek az áldozatsegítés jelenleg is meglévő támogatásainak rendszerébe.

A 25. §-hoz

Az Ást. alapján azonnali pénzügyi segélyként az áldozatsegítő szolgálat fedezi az áldozat lakhatással, ruházkodással, étellemezéssel és utazással kapcsolatos, valamint a gyógyászati és kegyeleti jellegű rendkívüli kiadásait akkor, ha a bűncselekmény vagy a tulajdon elleni szabálysértés következtében az áldozat ezen kiadások megfizetésére nem képes. Az előzőek alapján tehát ez a támogatási forma az áldozat oldalán a bűncselekmény – vagy a szabálysértés – folytán felmerült azonnali anyagi krízishelyzetben hivatott segítséget nyújtani.

Az Ást. az igényérvényesítés határideje tekintetében úgy rendelkezik, hogy azonnali pénzügyi segély iránti kérelmet a bűncselekmény, illetve a szabálysértés elkövetését követő öt napon belül lehet előterjeszteni.

A jelenleg rendelkezésre álló öt napos határidő nyilvánvalóan igazodik az azonnali krízishelyzethez, ugyanakkor indokoltnak tartjuk – már csak a most bevezetendő közvetlen elérés átfutási idejére tekintettel is – az áldozatok számára kedvezőbb, nyolc napos határidő előírását.

A 26. §-hoz

Az Ást. 20. § (3) bekezdése alapján az áldozatsegítő szolgálat eljárásában írásbelinek nem minősíthető elektronikus úton nem tart kapcsolatot az ügyféllel. A rendelkezés bevezetése óta eltelt időben a gyakorlat bebizonyította, hogy a kapcsolattartás ilyen megszorítása nem szolgálja az áldozatok érdekeit, ezáltal nehezen alkalmazható, sőt a szabályt maga az Ást. is áttöri. Az érdekérvényesítés elősegítése szolgáltatás iránti kérelmet bármilyen formában elő lehet terjeszteni, akár telefonon is és e-mailen is.

A fentiekén túl a gyakorlatban az áldozatsegítő szolgálatok a hozzájuk forduló áldozatok helyzetének megkönnyítése érdekében, az Ást. céljával összhangban általában elfogadják a kapcsolattartás e formáját, álláspontunk szerint helyesen.

A fentiek alapján indokolt az érintett rendelkezések hatályon kívül helyezése.

A 27. §-hoz

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 131/L. §-a alapján a jogi képviselő 2021. január 1-jétől a cégbejegyzésre (változásbejegyzésre) irányuló kérelmet és minden egyéb beadványt az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon, a Pp. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával is benyújthatja. E határidőig a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás során kizárólag a IV. Fejezet 2. cím szerinti elektronikus kapcsolattartás szabályai alkalmazhatóak. A jogszabály-módosítás által előírt változtatások kivitelezéséhez szükséges technikai feltételek jelenleg nem adóttak, amely miatt későbbi alkalmazási időpont meghatározása indokolt.

A 28. §-hoz

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 41. § (1) bekezdésében található korlátozás miatt szükséges törvényi szinten biztosítani annak lehetőségét, hogy az igazságügyért felelős miniszter és az igazságügyért felelős miniszter irányítása alatt álló központi államigazgatási szerv jogi személyt, jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetet hozhasson létre.

A 29. és a 33. §-hoz

A jogalkotással összefüggő gyakorlati igényeknek megfelelően, a Javaslat egyértelmű felhatalmazást ad arra, hogy a Kormánytól a Kormány tagjához kerülő jogalkotási hatáskör esetén a tárgykört szabályozó korábbi kormányrendelet kormányrendeletben technikailag deregulálható legyen. A Javaslattal dogmatikai szempontból egyértelművé válik, hogy ilyen esetben a Kormány származékos jogalkotói hatáskörben jár el.

A 30., a 32. a 34. és a 35. §-hoz

A deregulációs törekvések érvényre juttatása érdekében a Javaslat miniszteri rendeleti szabályozásra utalja a Magyar Közlöny terjesztésének, valamint a Magyar Közlönyről vagy annak egy részéről papír alapú, illetve digitális oldalhú másolat készítésének részletes szabályait is, emellett az igazságügyért felelős miniszter rendeletében lesz kijelölhető a Magyar Közlönyről vagy annak egy részéről papír alapú oldalhú másolat készítésére jogosult szerv.

A Javaslat továbbá a Jat. 30. § (5) bekezdése szerinti felhatalmazó rendelkezés technikai pontosítását hajtja végre a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXIV. törvény 29. § (2) bekezdésére tekintettel, amely alapján igazgatási szolgáltatási díjat miniszter kizárólag az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével kiadott rendeletben állapíthat meg. A javaslat emellett a hatályoshoz képest új szabályozási elemként megteremti annak lehetőségét, hogy az igazságügyért felelős miniszter a Magyar Közlöny digitális oldalhú másolata készítésének igazgatási szolgáltatási díját is megállapíthassa. A Jat. 30. § (5) bekezdés b) pontja szerinti felhatalmazó rendelkezésnek a javaslat által pontosított szövegezése a korábbi kijelentő módot felváltva feltételes móddal fejezi ki, hogy – a Jat. 5. § (8) bekezdésére figyelemmel – a rendelet megalkotása nem kötelező. Ezt a módosítást egyébként a Jat. 25/A. § (5) bekezdésének szövegezése is követi.

A 31. §-hoz

A Jat. módosításával a Nemzeti Jogszabálytárra vonatkozó szabályok pontosításra kerülnek. A Jat. – a hatályos jogszabályi kereteket nem érintően megállapítva a Nemzeti Jogszabálytár minimumtartalmát – törvényi szinten kívánja rögzíteni, hogy a Nemzeti Jogszabálytár elsődleges célja a jogszabályok kihirdetett szövegének, valamint egységes szerkezetű szövegek közzététele, továbbá egyértelművé teszi, hogy a Nemzeti Jogszabálytárban való közzétételről jogszabályok és a Magyar Közlönyben közzétételre került közjogi szervezetszabályozó eszközök esetében az igazságügyért felelős miniszter, önkormányzati rendelet esetében a jegyző gondoskodik.

A Jat. hatályos 29. § (2) bekezdése deregulációja is megvalósul, mivel a Nemzeti Jogszabálytár lesz az az egyetlen és egységes felület, amely a jogszabályok „utólagos” közzétételét biztosítja, ahová a helyi önkormányzatok esetében a jegyzők önállóan töltik fel a helyi önkormányzatok jogi aktusait, így a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter közreműködésére a Javaslat szerint a továbbiakban nem kerül sor.

A jogszabályszovegek közzétételének részletes szabályairól (módjáról és felelőséről) a továbbiakban külön jogszabályok – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló sarkalatos törvény és végrehajtási rendeletei, valamint a Jat. végrehajtási kormányrendelete – rendelkeznek.

A 36–38. §-okhoz

A Javaslat az alapvető jogok biztosának kezdeményezésére módosítja az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalát (a továbbiakban: Hivatal) érintő rendelkezéseket. A Javaslat alapján módosul az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvénynek a Hivatal vezetésére, valamint a fejezetet irányító szerv vezetőjének jogosítványaira vonatkozó rendelkezése, ezen jogkörök a főtitkár helyett az Országgyűlés által megválasztott alapvető jogok biztosát illetik meg. A Javaslat rögzíti, hogy a főtitkár az alapvető jogok biztosá vezetésére alatt a Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatában meghatározott feladatokat látja el.

A 39. §-hoz

A 2019. évi CXXVII. törvény az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésével összhangban megerősítette a Kúria szerepét a jogegység biztosításában. A Kúria közzétett döntéseinek jogértelmezése 2020. április 1-jétől az alsóbbfokú bíróságok, 2020. július 1-jétől pedig a Kúria ítélező tanácsai számára is kötelező, az eltérés esetén a határozat jogegységi panasszal támadható. A Kúria minden tanácsának határozata magának a Kúriának a kötelező jogértelmezést hordozó döntése. A jogegység biztosításában betöltött sajátos szerep ellátását könnyíti meg, ha a Kúrián több bíróból álló tanácsok járnak el. A hatályos eljárási törvények szerint a Kúria általában három, kivételesen – így az ügy különös bonyolultsága vagy kiemelt társadalmi jelentősége esetén – öt bíróból álló tanácsok eljárását írják elő. Az öttagú tanács eljárását kivételesen a törvény írja elő, általában azonban a tanács elnöke egy személyben, csak az adott ügyre vonatkozóan rendelheti ezt el.

A Javaslat lehetővé teszi a Kúria elnöke számára, hogy egy vagy több szakágat érintően, az érintett kollégium véleményét kikérve úgy döntsön, hogy a Kúria elé tartozó egyes eljárásokban kizárólag öttagú tanácsok járjanak el. Ha a Kúria elnöke él ezzel az eszközzel, a döntése nem egyetlen ügyre, hanem egy szakág (a Bszi. szabályai szerint a büntetőjogi, polgári jogi vagy közigazgatási jogi kollégium), azon belül pedig az egyes eljárástípusokra (például az összes felülvizsgálati eljárásra vagy harmadfokú eljárásra vagy másodfokú eljárásra) általában vonatkozik. Ezt a törvényes bíróhoz való jog garanciájaként a Kúria ügyelosztási rendjében meg kell jelölni.

A nagyobb tanácsok mellett szól, hogy a történeti alkotmány időszakában is nagy létszámú tanácsok működtek és más országoknak is az a gyakorlata, hogy a legfelsőbb szinten ítélkező bíróságokon nem kis létszámú bírói tanácsok járjanak el. A Kiegyezés után a polgári törvénykezési rendtartás tárgyában hozott 1868. évi LIV. törvénycikk szerint a Magyar Királyi Curia héttagú tanácsokban járt el, a harmadfokú eljárást (a Curia saját döntése elleni semmisségi panasz esetén) 11 tagból álló tanács folytatta. Ezt a tanácsi méretet az első világháború után csökkentették öt főre, a polgári eljárás és az igazságügyi szervezet módosításáról szóló 1925. évi VIII. törvénnyel (a királyi közigazgatási bíróság eleve ötfős tanácsban járt el, egyes kivételes hatásköreiben volt csak három fő az eljárás). A jelenleg is működő három tagú tanácsok a kommunista államszervezet újításai, alapvetően a bírói kar lecserélésével párhuzamosan jelentek meg.

A nagyobb létszámú kúriai tanácsok eljárására áttérés ütemezésének és időpontjának meghatározását a Javaslat a Kúria elnökére bízta, mivel az elmúlt évek csökkenő ügyérkezése ellenére a 2020. év a Covid 19 járvány hatásai miatt nem alkalmas arra, hogy az ügyterhelésre vonatkozó hatásvizsgálat alapjául szolgáljon. Kötelező – az eljárási törvényekben elrendelt – bevezetése a következő években a Kúria működési zavarához, az eljárások nem kívánt elhúzódsához vezethet. A Javaslat ezért a fokozatos bevezetést teszi lehetővé. Ha ez a fokozatosság az elkövetkező években a módosítással elérni kívánt eredményre vezet, a későbbiekben az eljárási törvényekben véglegesen rögzíthető.

A 40. §-hoz

A Bszi. hatályos szabályozása alapján a jogegységi panasz tanács tagjainak száma 8. A Javaslat annak érdekében, hogy a bonyolultabb, összetettebb ügyekben több tagú tanács járhatson el, úgy rendelkezik, hogy a jogegységi panasz tanács tagjainak száma legalább 8. Amennyiben a jogegységi panasz tanács elnöke – a Kúria elnöke vagy elnökhelyettese – úgy ítéli meg, hogy több tag részvétele indokolt az ügy eldöntésében, ennél nagyobb létszámú tanácsot is felállíthat.

A hatályos szabályozás kizárólag a határozati formát ismeri a jogegységi panasz tanács döntései kapcsán, ugyanakkor számos eljárási kérdésben is igényli a tanács döntését, ezért a Javaslat e körben kiegészíti a szabályozást és rögzíti, hogy a tanács a jogegységi panasz érdemében határozattal, minden más kérdésben pedig végzéssel határoz.

A döntéshozatal részletesebb szabályozása érdekében a Javaslat előírja, hogy a jogegységi panasz tanács a határozatát zárt tanácskozás után szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza meg. Szükséges továbbá annak szabályozása is, hogy a szavazás során tartózkodni nem lehet.

A jogegységi panaszok elbírálása során a konkrét beadvány eldöntésén túl, a megfelelő jogértelmezés megállapítása érdekében a Kúria sajátos, az alkotmánybírói döntéshozatalhoz nagyban hasonló értelmezési, elvi tevékenységet is végez. Ennek eredményeként jelentősége lehet annak, hogy az egyes eltérő bírói értelmezéseket, álláspontokat a jogkereső közönség is megismerje, hiszen azok is hozzájárulhatnak a jogalkalmazás és a jogi gondolkodás fejlődéséhez. A Javaslat ezért lehetőséget teremt arra, hogy a tanács tagja eltérő álláspontját – azaz eltérő véleményét és annak indokait – az indokoláshoz csatolhassa. Ennek indoka, hogy a tanácskozásban felmerült és kialakult eltérő jogi érvelés a nyilvánosság számára is megismerhető legyen, és ezzel hozzájáruljon a jogi gondolkodás fejlesztéséhez.

A jogegységi panaszeljárásnak a más bírói eljárásoktól elkülönülő (sui generis) természetére tekintettel indokolt az eljáró tanács elnökének a döntés-előkészítési hatásköreinek szabályozása, a Javaslat ezért kimondja, hogy a jogegységi panasz tanács elnökének milyen jogkörei vannak. A Javaslat taxatív felsorolás helyett, egy rugalmasabb, az eljárási törvényekben is ismert megoldást alkalmaz, akként rendelkezik, hogy a jogegységi panasz tanács elnöke minden olyan intézkedést megtehet és minden olyan végzést meghozhat, amit a törvény nem utal a tanács hatáskörébe.

A 41. §-hoz

A Javaslat a jelenlegi, a kúriai határozatok között a panasszal való megtámadhatóság kérdésében még differenciálós szabályozást tovább fejlesztve rögzíti, hogy – a pervezető végzéseinek kivételével – jogegységi panaszban van helye a Kúriának az eljárási törvény alapján további fellebbezéssel, felülvizsgálati kérelemmel vagy felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható határozata ellen, ezzel általánossá teszi a panasz benyújtásának lehetőségét. Ezen túlmenően a Javaslat a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében a jelenlegi szabály értelmezését megerősítve rögzíti, hogy a jogegységi panaszban a Kúria 2012. január 1-je után hozott és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérésre hivatkozással van helye. Ennek rögzítése azért indokolt, mert bár a Bszi. 188. §-a alapján a Kúria szervezeti értelemben és az ítélezési tevékenység tekintetében a Legfelsőbb Bíróság jogutódja, azonban a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozata alatt értelemszerűen csak 2012. január 1-jét követően közzétett határozatok értendők, mivel a Kúria ítélező tevékenységében és nem a közzétételi tevékenységében számít a Legfelsőbb Bíróság jogutódjának, így a Kúria előtti legfőbb bírói szerv határozataitól való eltérés a jogegységi panasz eljárás keretében nem kifogásolható.

A Javaslat a fenti kiegészítés mellett, a jogegységi panasz eljárásra vonatkozó §-ok szabályozását még annyiban alakítja át, hogy a Bszi. 41/B. §-ának rendelkezései közül csak azokat a rendelkezéseket tartja a 41/B. §-ban, amelyek sarkalatos rendelkezéseknek minősülnek, míg azokat a szabályokat, amelyek kifejezetten a sui generis eljárás eljárási szabályai, és így nem sarkalatos rendelkezések, a 41/C. és a 41/D. §-ok tartalmazzák.

A 42. és a 43. §-hoz

A hatályos szabályozás szerint a jogegységi panasz elbírálása során egyes kérdések – így a beadványok, az idézés tartalma és módja, a kézbesítés, a kézbesítési kifogás, a határidő számítása, az ítélezési szünet, az eljárás anyagának rögzítése – tekintetében a polgári perrendtartásról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A Javaslat ezt az utaló szabályt egészíti ki további szükséges utaló rendelkezésekkel.

Mivel a jogegységi panasz eljárás az adott bírósági eljáráshoz kapcsolódó – az ott előállt jogsérelem orvoslására hivatott – külön jogvédelmi eszközként sajátos jogorvoslatnak tekinthető, arra nézve a fél jogainak érvényesítését megkönnyítő, az eljárás korábbi szakaszában érvényesülő költségkedvezmények jogpolitikai indokai változatlanul megfogalmazhatók. Ezért az utaló szabályt szükséges kiegészíteni azzal, hogy a jogegységi panasz eljárásban a polgári perrendtartásról szóló törvénynek a költségkedvezményekre, illetve a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó szabályait is megfelelően alkalmazni kell.

Indokolt rögzíteni azt is, hogy a polgári perrendtartásról szóló törvénynek a perbeli jogutódlásra vonatkozó szabályait is alkalmazni kell a jogegységi panasz eljárásban, mivel a jogegységi panasz eljárás jogorvoslati eljárás, melyben a felek részt vesznek.

Emellett utalni szükséges a polgári perrendtartásról szóló törvénynek az Európai Unió Bírósága, az Alkotmánybíróság és a Kúria eljárásának kezdeményezésére vonatkozó szabályára is mint alkalmazandó szabályra, a következőkre tekintettel.

A 2004. évi XXX. törvénnyel kihirdetett és a 2007. évi CLXVIII. törvénnyel kihirdetett lisszaboni szerződéssel módosított, az Európai Unióról szóló szerződés (EUSz) 19. cikk (3) bek. b) pontja alapján a tagállami bíróság – hivatalból vagy kérelemre – az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezheti, melynek keretében az Európai Unió Bírósága előzetes döntést hoz az uniós jog értelmezésére vagy az uniós intézmények által elfogadott jogi aktusok érvényességére vonatkozó kérdésekről.

Kötelező az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése, ha olyan bíróság előtt merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog alapján nincs jogorvoslati lehetőség [a 2004. évi XXX. törvénnyel kihirdetett és a 2007. évi CLXVIII. törvénnyel kihirdetett lisszaboni szerződéssel módosított, az Európai Közösséget létrehozó szerződés (EUMSZ) 267. cikk].

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 25. § (1) bekezdése és 32. § (1) bekezdése alapján a bíróság az Alkotmánybíróság eljárását abban az esetben kezdeményezheti, ha az előtte folyamatban lévő ügy elbírálása során olyan jogszabályt, jogszabályi rendelkezést, közjogi szervezetszabályozó eszközt vagy jogegységi határozatot kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét vagy nemzetközi szerződésbe ütközését észleli.

A Kúria eljárásának kezdeményezésére akkor van lehetőség, ha a bíróságnak az előtte folyamatban lévő eljárásban önkormányzati rendelet olyan rendelkezését kell alkalmaznia, amelynek más jogszabályba ütközését észleli.

A jogegységi panasz eljárásokban is felmerülhet az uniós jog értelmezésének szükségessége, illetve az is, hogy a jogegységi panasz tanácsnak olyan jogszabályt, jogszabályi rendelkezést, közjogi szervezetszabályozó eszközt, jogegységi határozatot vagy önkormányzati rendeletet kellene alkalmaznia, melynek alaptörvény-ellenességét vagy nemzetközi szerződésbe ütközését (önkormányzati rendelet esetén más jogszabályba ütközését) észleli.

Ehhez kapcsolódóan a Javaslat rögzíti azt is, hogy mely esetekben függeszti fel a jogegységi panasz eljárást jogegységi panasz tanács.

Tekintettel arra, hogy a Javaslat egyértelművé teszi, hogy jogegységi panasznak a Kúria 2012. január 1. után hozott és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérésre hivatkozással van helye, a Javaslat a jogegységi panasz visszautasításának esetei között is egyértelművé teszi, hogy a nem a Kúria 2012. január 1. után hozott és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérésre hivatkozással előterjesztett jogegységi panaszt vissza kell utasítani.

Vissza kell utasítani továbbá a jogegységi panaszt akkor is, ha azt a 2020. július 1-jét megelőzően hozott Kúria határozattal szemben nyújtották be, ugyanis az átmeneti szabály jelenlegi értelmezésének megerősítése szerint jogegységi panasz eljárásnak a Kúria 2020. július 1-jén és az azt követően meghozott, a 41/B. §-ban meghatározott határozata ellen van helye.

A 44. és a 45. §-hoz

A Javaslat a Bjt. módosításával egységesíti az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumba és az érintett szervhez történő bírói beosztást, ezért a Bszi. ide vonatkozó szabályait is pontosítja a Bjt.-vel való összhang megteremtése érdekében.

A 46–48. §-okhoz

A Javaslat módosítja a Kúria főtitkárának és főtitkár-helyettesének jogállását. A Kúria főtitkárának, illetve főtitkár-helyettesének feladata, hogy mint bírósági vezetők hatékonyan segítsék a Kúria elnökének a Kúriára vonatkozó igazgatási tevékenységét. A főtitkár ellátja a Kúria működésével, az elnöki döntések előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos szervezési, ellenőrzési, koordinációs, valamint a szervezeti és működési szabályzat szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat, továbbá a Kúria elnöke egyes, a törvényben meghatározott igazgatási jellegű feladatait a főtitkár, illetve a főtitkár-helyettes útján is gyakorolhatja a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint. A főtitkár és a főtitkár-helyettes feladatai alapvetően tehát a Kúria elnökének igazgatási tevékenységéhez kapcsolódnak. Erre figyelemmel a Javaslat szerinti módosítás alapján a főtitkár és a főtitkár-helyettes kinevezésére nem 6 éves időtartamra kerül sor. A Kúria főtitkárának és a főtitkár-helyettesnek kinevezése a jövőben a Kúria elnökének megbízási idejére szól. Ha a Kúria elnökének megbízása a megbízási időtartam letelte előtt szűnik meg, a Kúria főtitkárának és főtitkár-helyettesének megbízása is megszűnik. Tekintettel arra, hogy a főtitkár és a főtitkár-helyettes megbízása a Kúria elnökének megbízási idejére szól, sajátos előírások szükségesek az e tisztségekre vonatkozó pályázatokra is. A Javaslat ezért rögzíti, hogy a Kúria elnöke a Kúria megválasztott elnökével egyeztetve a megbízási ideje lejártát legalább 20, de legfeljebb 30 nappal megelőzően kiírja a Kúria főtitkári és főtitkár-helyettesi vezetői tisztségre vonatkozó pályázatot. A Kúria megválasztott elnöke a pályázatokat hivatalba lépését követően haladéktalanul elbírálja. Ha a Kúria elnökének megbízása a megbízási időtartam letelte előtt szűnik meg, a pályázatot a Kúria megválasztott elnöke hivatalba lépését követően haladéktalanul kiírja.

A 49. §-hoz

Tekintettel arra, hogy a jogegységi panasz szempontjából kiemelt jelentősége van, hogy melyek a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatai, a Javaslat pontosítja a közzéteendő határozatok körét. Hatályon kívül helyezés és új eljárásra utasítás esetén az alsóbb fokú bíróság már közzétett határozatára tekintettel is indokolt a Kúria hatályon kívül helyező határozatának közzététele. Ez tartalmazza ugyanis a Kúriának azt a döntését, amellyel a hatályon kívül helyezett határozat jogértelmezését elveti.

Emellett a Javaslat a Bírósági Határozatok Gyűjteményének könnyebb alkalmazhatósága érdekében azt is rögzíti, hogy a Kúria által közzétett határozat mellett fel kell tüntetni annak elvi tartalmát vagy a rövid tartalmát, és az alkalmazott jogszabályokat.

Az 50. §-hoz

A Javaslat módosítja a Bszi. sarkalatossági záradékát, mivel a jogegységi panasz eljárás kifejezett eljárási szabályai nem minősülnek sarkalatos rendelkezésnek.

Az 51. §-hoz

A Javaslat pontosítja a jogegységi panasz előterjesztésére vonatkozó átmeneti szabályt, egyértelművé téve azt, hogy jogegységi panasz eljárásnak a Kúria 2020. július 1-jén és az azt követően meghozott, a Bszi. 41/B. §-ában meghatározott határozata ellen van helye. Ugyanakkor azt is rögzíti átmeneti szabályként a Javaslat, hogy a Bszi. 41/B. §-ában meghatározott feltételek teljesülése esetén a jogegységi panasz eljárásnak az ügyben alkalmazott és alkalmazandó eljárási törvénytől függetlenül minden esetben helye van, ha a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozatot a bíróság 2020. április 1-jét és a Kúria a határozatát 2020. július 1-jét követően hozta.

Az átmeneti szabály módosítására azért volt szükség, mert a Bszi. 2019. évi CXXVII. törvénnyel megállapított 197/B. § (5) bekezdésének gyakorlata eltérő értelmezésekhez vezetett. A Kúria elnöke ezért indítványozta az Alkotmánybíróságnál a rendelkezés részleges megsemmisítését (alkotmánybírósági ügyszám: II/01734/2020). A Javaslat a Kúria elnöke indítványának megfelelően, az Alaptörvény 28. cikkében írtaknak megfelelő értelmezést támogatva pontosítja az átmeneti szabályt, amely szerint a 2020. július 1-jei időpont nem az alsóbbfokú bíróság, hanem a Kúria határozatának keletkezésére vonatkozik. A Javaslat így kizárja azt a téves értelmezést, amelyre az alkotmánybírósági indítvány utal.

A 2019. évi CXXVII. törvény csak a megalkotásakor hatályos eljárási törvényeket módosította és írta elő a bíróságok számára a Kúria gyakorlatától eltérésre vonatkozó indokolási köteleységet. A 2019. december 19-én kihirdetett törvény a korábban már hatályon kívül helyezett eljárási törvényeket nem módosíthatta, mert a Jat. 9. § (1) bekezdése szerint nem hatályos jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés nem módosítható. Az átmeneti szabály értelmében nem akadály a jogegységi panasz-eljárásnak az, hogy az alsóbbfokú bíróságok által alkalmazott, korábban hatályban volt eljárási törvény még nem rendelkezett arról, hogy a Kúria közzétett határozatától eltérést a bíróságnak indokolnia kellett. Ha a támadott határozatot az alsóbbfokú bíróság 2020. április 1-jét követően hozta, az alkalmazott eljárási törvényre hivatkozással a jogegységi panasz nem utasítható vissza.

Az 52. §-hoz

A Javaslat ahhoz a rendelkezéshez, amely a Bírósági Határozatok Gyűjteményének könnyebb alkalmazhatósága érdekében azt is rögzíti, hogy a Kúria által közzétett határozat mellett fel kell tüntetni annak elvi tartalmát vagy a rövid tartalmát, és az alkalmazott jogszabályokat, átmeneti szabályt is rögzít. Az átmeneti szabály szerint ez a kötelezettség a 2021. január 1. után hozott határozatok esetében áll fenn. A Javaslat a 2012. január 1. napja és 2020. december 31. napja között hozott, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatok esetében ennek a kötelezettségnek a teljesítésére átmeneti időt ad 2023. december 31. napjáig.

Tekintettel arra, hogy a Javaslat módosítja azon határozatok körét, amelyekkel szemben jogegységi panasz kérelem terjeszthető elő, a Javaslat átmeneti szabállyal egyértelművé teszi, hogy a módosított szabályokat azon jogegységi panasz kérelmekre kell alkalmazni, amelyeket 2021. január 1. napján és azt követően terjesztenek elő.

A Javaslat átmeneti rendelkezést ad a Kúria főtítkára vonatkozó új szabályok első alkalommal történő alkalmazása esetére. E szerint a főtítkára vonatkozó új szabályokat az e rendelkezések hatálybalépését követően első alkalommal azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a főtítkári tisztségre történő pályázat kiírása és a pályázat elbírálása közötti időben a főtítkári tisztséget a Kúria elnöke megbízással töltheti be.

Az 53. és az 54. §-hoz

A §-ok a jogegységi panasz eljárás szabályainak pontosítása okán, a Bszi. belső összhangjának biztosítása érdekében szükséges szövegcsere és módosításokat és hatályon kívül helyezéseket tartalmaznak. Emellett a Javaslat alapján a jövőben öt fős önkormányzati tanácsok járnak el.

Az 55–58. §-hoz

A Bjt.-nek a 2019. évi CXXVII. törvény általi módosítása vezette be azt a szabályozást, amely szerint közigazgatási ügyekben ítélkező bíró beosztható az Alkotmánybíróság Hivatalába, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalába, az Állami Számvevőszékre, az ügyészségre, központi államigazgatási szervhez, valamint fővárosi és megyei kormányhivatalhoz (a továbbiakban együtt: érintett szerv).

Ugyanakkor a hatályos szabályozás alapján azok a bírák, akik egyéb ügyekben ítélkeznek, kizárólag az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumba oszthatók be amellet, hogy az OBH-ba és a Kúriára beoszthatók.

Tekintettel arra, hogy nem indokolt e körben a különböző ügyekben ítélkező bírók között különbséget tenni, mivel valamennyi bíró a bírói munkában szerzett tapasztalataival segítheti a fent felsorolt szervek munkáját, továbbá valamennyi bíró fontos munkatapasztalatot szerezhethet ezeknél a szerveknél, a módosítás egységesíti a beosztott bíró jogállását.

A Javaslat a Bjt. 27. § (2) bekezdésének és a Bjt. 27/A. §-ának módosításával ügyszakra vonatkozó megszorítás nélkül azt rögzíti, hogy a bíró beosztható a jövőben az OBH-ba, a Kúriára és az érintett szervhez.

Erre figyelemmel a Javaslat a Bjt. 14. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjában a bírói pályázati rangsor kialakítása során figyelembe vehető szempontok között a szakmai értékelés esetében az érintett szerv alaptevékenységébe tartozó közjogi jellegű feladat- és hatáskör ellátása érdekében az érintett szervnél eltöltött bírói joggyakorlati időnek az érintett szerv vezetője általi értékelését tünteti fel.

A Bjt. 39. § (3) bekezdésben azt is szükséges rendezni, hogy a Kúriára beosztott bíró a vezetői tisztségek közül kizárólag főosztályvezetői, főosztályvezető-helyettesi vagy osztályvezetői munkakört tölthetnek be, illetve ilyen álláshelyen foglalkoztathatóak.

Az 59. §-hoz

A Javaslat a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírák körét meghatározó, a Bjt. 42/C. § b) pont bf) alpontjában is egységesen rendelkezik az érintett szervhez beosztott bírőról.

A 60. §-hoz

A Javaslat a Bjt. hatályos szabályozásán érdemben nem változtatva, egységesen rögzíti az érintett szervhez beosztott bíró jogállására vonatkozó szabályokat. A Javaslat a független és pártatlan eljárás biztosítékaként rögzít egy sajátos összeférhetlenségi szabályt is az érintett szervhez beosztott bíró beosztásának megszűnése esetére. E szerint az érintett szervhez beosztott bíró a beosztása megszűnését követő két évig nem vehet részt olyan ügy elintézésben, amelyben az érintett szerv félként szerepel.

A 61–64. §-okhoz

A Javaslat a hatályos szabályoknak megfelelő tartalommal rögzíti az érintett szervhez beosztott bíró értékelésére, a vele szemben lefolytatásra kerülő fegyelmi eljárására, valamint az adatainak a nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

A 65. és a 66. §-hoz

A Javaslat a főtitkárnak az illetményen felül járó juttatásait más alkotmányos intézmények hasonló feladatokat ellátó tisztségviselőinek, így mindenképp az Alkotmánybíróság főtitkárának, vagy az Állami Számvevőszék főtitkárának juttatásaihoz igazítja. A főtitkár a jövőben az államtitkárok részére biztosított juttatásokra lesz jogosult, a főtitkár-helyettes pedig az illetményen felül a helyettes államtitkár részére biztosított juttatásokat kapja.

A 67. §-hoz

A Javaslat a beosztott bíróra vonatkozó szabályozás egységesítésére tekintettel a javadalmazás tekintetében szükséges módosításokat is elvégzi. Ez érdemi módosítást nem eredményez, mivel az igazságügyért felelős minisztériumba és az egyéb szervhez beosztott bíró javadalmazása eddig is egységes volt főszabály szerint.

A 68. §-hoz

A Javaslat a beosztott bíróra vonatkozó szabályozás egységesítésére tekintettel a vagyonyilatkozat tekintetében szükséges technikai jellegű módosításokat is elvégzi.

A 69. §-hoz

A Javaslat az átmeneti szabályok között egyértelművé teszi, hogy a beosztott bíróra vonatkozó szabályozás egységesítése az igazságügyért felelős minisztériumba beosztott bíró jogállását nem érinti, 2021. január 1-jétől az igazságügyért felelős minisztériumba beosztott bíró beosztása a beosztásáról szóló határozatban foglaltak szerint az érintett szervhez történő beosztásnak tekintendő.

A 70. §-hoz

A § a sarkalatossági záradék szükséges kiegészítését tartalmazza.

A 71. §-hoz

A § az igazságügyért felelős minisztériumba beosztott bíró és az érintett szervhez beosztott bíró beosztásának egységesítéséhez kapcsolódó, a Bjt. belső összhangját biztosító hatályon kívül helyezéseket tartalmaz.

A 72. és a 73. §-okhoz

A Javaslat megteremti annak a lehetőségét, hogy az ügyészség a tőle közvetlenül, nem ügyész ügyészségi alkalmazottként nyugállományba vonult személyek részére szociális és temetési segélyt folyósítson, ha az ennek fedezetére álló összeg az ügyészség éves költségvetésben rendelkezésre áll. Emellett a temetési költséggel okozott terhek csökkentése érdekében a Javaslat kimondja, hogy a jövőben a nem ügyész ügyészségi alkalmazottak és a nyugállományú nem ügyész ügyészségi alkalmazottak közeli hozzátartozói is részesülhetnek temetési segélyben.

A 74. §-hoz

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosításával a Javaslat – a miniszteri rendeleti szabályozást felváltva – kormányrendeleti szabályozásra utalja a helyi önkormányzati rendeletek és a képviselő-testületi, bizottsági jegyzőkönyvek fővárosi és megyei kormányhivatalok részére történő megküldésének részletes szabályait.

A 75–77. §-hoz

A módosítások a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) és más jogállási törvények közötti összhang megteremtését szolgálják.

A 78. §-hoz

A pártfogó felügyelői, jogi segítségnyújtó és áldozatsegítő szolgálatként, a kárpótlási hatóságként kijelölt szervnél működő pártfogó felügyelők a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) hatálya alá tartozó kormánytisztviselők, az ügyviteli vizsgájukkal összefüggő szabályokat a Kit.-be szükséges átemelni.

A 79. §-hoz

A természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény (a továbbiakban: Are. tv.) hatályos rendelkezései nem részletezték az adós és a hitelezők között a bírósági eljárásan kívül kötött adósságrendezési megállapodás tartalmát. A módosítás példálózó jelleggel felsorolja, hogy az adós fizetőképességének helyreállítása érdekében, az adós jövedelmi és vagyoni viszonyai figyelembe vételével milyen típusú fizetési kedvezményeket,

valamint az adós és a hitelező érdekei szempontjából lényeges rendelkezéseket célszerű a megállapodásba foglalni. Az eddigi tapasztalatok szerint az adós és a hitelezők konszenzust tudnának kialakítani az ingatlan értékesítésére és az értékesítési bevételnek az adósság rendezésére vonatkozóan is, de az ingatlan reális piaci áron történő eladása az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett végrehajtási jog miatt nem tud megvalósulni. A végrehajtást kérők érdeke is, hogy követeléseik legalább részben megtérüljenek, ezért ebben az esetben is az értékesítést követően a Családi Csődvédelmi Szolgálat megkeresésének megfelelően a végrehajtó a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 40–41. §-a szerint jár el. A megkereséshez csatolni kell az adósságrendezési megállapodást és az adós nyilatkozatát a vételárból a végrehajtást kérő részére történő kifizetésről.

A 80. §-hoz

A gyakorlatban előfordult, hogy a hitelezők elmulasztották a Családi Csődvédelmi Szolgálat által közzétett hirdetményben meghatározott határidő leteltéig bejelenteni az adóssal szemben fennálló követelésüket. Ugyanakkor azonban az adós vagyontárgyára zálogjoguk vagy végrehajtási joguk van bejegyezve. A Javaslat ezt a helyzetet rendezi azzal, hogy ilyenkor bírósági adósságtörlesztési eljárás kerül lefolytatásra.

A módosítás részletesen szabályozza a hitelezői bejelentkezés elmulasztásának jogkövetkezményeit, és arra ösztönzi a hitelezőket, hogy az eljárásba legalább később jelentkezzenek be. A bejelentési kötelezettségüket késedelmesen teljesítő vagy az eljáráson kívül maradó hitelezők ezt a mulasztásukat azonban nem használhatják fel pénzügyi előnyök szerzésére, tehát nem juthatnak magasabb megtérüléshez azokhoz a hitelezőkhöz képest, akik a jogszabályi határidőket betartva bekapcsolódtak az eljárásba és viselték annak terheit.

A 81. §-hoz

Az eddigi tapasztalatok szerint az adós és a hitelezők a bírósági adósságrendezési eljárásban kötött egyezségben is meg tudnának állapodni az adós ingatlanának értékesítésére és az értékesítési bevételnek az adósság rendezésére vonatkozóan, azonban az ingatlan reális piaci áron történő eladása az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett végrehajtási jog miatt nem tud megvalósulni. A korábban indult, de a bírósági adósságrendezésre tekintettel felfüggesztett végrehajtási eljárásokban részt vevők érdeke, hogy az adóssal szemben fennálló követeléseik legalább részben megtérüljenek, ezért ebben az esetben is az értékesítést követően a családi vagyonfelügyelő kérésének megfelelően a végrehajtó intézkedik a végrehajtási jog töröltetése iránt.

A fentiek mellett a Javaslat szövegpontosítást tartalmaz.

A 82. §-hoz

Az Are. tv. 79. § (1) bekezdése kimondja, hogy az adósságrendezési eljárásban, a bíróság adósságtörlesztő végzése alapján értékesítésre kerülő ingatlanra vonatkozó végrehajtási jog is megszűnik. A végrehajtási jog ingatlan-nyilvántartásból történő törlése iránt a családi vagyonfelügyelő értesítését követően a végrehajtó intézkedik.

Az Are. tv. 79. §-ának új (1a) bekezdése a korábbi (1) bekezdés szövegében volt, jogtechnikai okokból került egy önálló bekezdésbe.

A 83. §-hoz

Az Are. tv. 86. §-ában rendelkezni kell arról is, hogy az adóst mentesítő bírósági végzés jogerőre emelkedésével a felfüggesztett végrehajtási eljárás e törvény erejénél fogva megszűnik, tekintettel arra, hogy a felfüggesztett végrehajtási eljárás folytatása az adós mentesítésére tekintettel már okafogyottá vált. A bíróság a mentesítő végzést megküldi a végrehajtást foganatosító szervnek annak érdekében, hogy a végrehajtás megszüntetésével összefüggő szükséges intézkedéseket tegye.

A 84. §-hoz

A Javaslattal beiktatott módosításokra vonatkozó átmeneti szabályokat állapítja meg, az Are. tv. új 105/B. § beiktatásával. A módosításokat alkalmazni kell a folyamatban lévő eljárásokban is, ha egy eljárási cselekményt a törvénymódosítás hatálya lépését követően kell lefolytatni.

A 85. §-hoz

Az Are. tv. 16. § (2) bekezdésének módosítása az Are. tv. 30. § (7a) bekezdésének módosítása miatt szükséges, ugyanis az adósságrendezési nyilvántartónak meg kell küldeni a módosított bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodás szövegét is.

Az Are. tv. 21. § (1) bekezdésében az adós által a főhitelező pénzügyi intézmény részére fizetendő minimális törlesztési részlet kiszámításához szükséges pontosító rendelkezés kerül beiktatásra a törvény belső koherenciájának megteremtése érdekében.

Az Are. tv. 26. § (3) bekezdésében és 41. § (6) bekezdésében indokolt kimondani azt is, hogy az adós által korábban felhalmozott tartozások miatt az adós mindennapi életviteléhez alapvetően szükséges közüzemi szolgáltatásokat a közműszolgáltató nem szüneteltetheti az adós késedelmes fizetésére hivatkozva.

A 86. §-hoz

Az Are. tv. 8. § (1) bekezdésének módosítása arra tekintettel szükséges, hogy ha a korábbi bírósági adósságrendezési eljárást a bíróság érdemben nem utasította el, és az adós képes orvosolni azt a hiányosságot, amire tekintettel a korábbi bírósági adósságrendezési kérelmet a bíróság visszautasította, akkor ne legyen elzárva egy következő adósságrendezési eljárás kezdeményezésétől.

Az Are. tv. 77. § (2) bekezdésének szövege átkerült a 79. § (1) bekezdésébe, ezért hatályon kívül helyezhető.

A 87. és 88. §-hoz

Az E-ügyintézési törvény 2020. október 1. napjával hatályba lépett 14. § (3) bekezdése alapján a gazdálkodó szervezet – ha működéséhez jogszabály által rendszeresített nyilvántartásba vétele kötelező – a Kormány rendeletében meghatározottak szerint, a Kormány rendeletében megjelölt, a gazdálkodó szervezet nyilvántartásba vételéért felelős szerv útján kezdeményezheti, hogy a jogszabály által rendszeresített nyilvántartásba vételi eljárással egyidejűleg kerüljön sor a Kormány rendeletében meghatározott, a hivatalos elérhetőséget biztosító szolgáltatás regisztrációjára. A jogszabály-módosítás által előírt változtatások kivitelezéséhez szükséges technikai feltételek jelenleg nem adóttak, ezért a jelenleg már hatályos rendelkezést hatályon kívül kell helyezni, és későbbi időponttal kell újra megállapítani.

A 89. §-hoz

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény módosítása a Kjt.-módosítással összefüggésben azért szükséges, hogy a megszűnő kamarai iránymutatások helyébe lépő szabályzatokra vonatkozóan megteremtse a szabályozási koherenciát.

A 90–92. §-okhoz

A választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX. törvény (a továbbiakban: Vbt.) 1. § (3) bekezdése szerint fogyasztói szerződésből eredő jogvita esetén nincs helye választottbírói eljárásnak. A bizalmi vagyonkezeléssel összefüggő jogviszonyok jellemzően nem fogyasztói jogviszonyok, ugyanakkor egyes esetekben mégis fogyasztói jellegű jogviszonynak is minősülhetnek. A bizalmi vagyonkezeléssel összefüggő jogviszonyokban ugyanakkor – a nemzetközi tapasztalatokat figyelembe véve – jellemzően alkalmaznak választottbírói kikötést az esetlegesen felmerülő jogviták hatékony rendezése érdekében. A rendszerint nemzetközi elemeket is tartalmazó szerződések esetén ugyanis gyakran nem állapítható meg egyértelműen, hogy melyik állam bírósága rendelkezik joghatósággal az ügy elbírálására, vagy a jogvita szempontjából releváns több jogviszonyból eredő viták különböző államok bíróságainak joghatósága alá tartoznak. A felek által alkalmazott választottbírói kikötés ugyanakkor biztosíthatja, hogy a jogvitát érintő összes kérdésben ugyanaz a bíróság dönthessen, ami jelentősen csökkentheti a vita eldöntésének költség- és időigényét, csökkenti továbbá a párhuzamos eljárások lehetőségét is. A választottbírói eljárás tagjai között rendszerint magasabb számú az olyan külföldi és hazai gyakorlatot egyaránt ismerő szakember, akiknek tapasztalata ugyancsak elősegítheti a jogvita végleges rendezését. Az eljárás nyelvénél szabad megválasztása is előnyt jelent a nemzetközi elemeket tartalmazó ügyek elbírálása során. Mindezekre tekintettel indokolt egyértelművé tenni, hogy a bizalmi vagyonkezelési szerződéssel összefüggő jogviták választottbírói eljárásban elbírázhatók.

A Vbt. 61. §-ának módosítása lehetővé teszi, hogy az elnökség tagja elnökségi tagi megbízatása alatt is eljárhaszon választottbíróként, ha kifejezetten a felek jelölik választottbírónak. Az elnökségi tag választottbíróként történő eljárásának korlátozása alapvetően az elnökség függetlenségét biztosítja, ugyanakkor a felek kérelmére eljáró személy esetén nem kívánt érdekellentét a fél és a választottbíró között nem merülhet fel. További szempont, hogy az elnökség tagjai felelősen akkor tudnak a választottbíráskodással kapcsolatos kérdésekben dönteni, ha a választottbíróági gyakorlattól nem szakadnak el. Célszerű tehát a választottbíróként történő eljárást az elnökségi tag esetében is lehetővé tenni, ha az a felek akaratán alapul.

A 93. §-hoz

Az Üttv. 23. § (1) bekezdés a) pontjának, 27. § (1) bekezdés c) pontjának, 66. § (1) bekezdésének és 70. § (1) bekezdésének kiegészítését teszi szükségessé annak megteremtése, hogy az igazságügyi szakértői intézmények által igazságügyi alkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott jogi munkatársak is szükség esetén kamarai jogtanácsosként vagy ügyvédi kamarai nyilvántartásba vett jogi előadóként láthassák el tevékenységüket. Ezen felül az Üttv. ügyvédi tevékenységet kizáró esetei között a vonatkozó büntetőjogi és bűnügyi nyilvántartási törvényekkel, valamint az Üttv. 22. § (1) bekezdés c) pontjának más eseteivel való belső koherencia megteremtése érdekében szükséges szövegcsere módosítással a felfüggesztett szabadságvesztés esetében is arról rendelkezni, hogy az ügyvédi tevékenység gyakorlásához előírt várakozási idő nem a próbaidő leteltével, hanem a mentesítés beálltával kezdődik.

A 94. §-hoz

A Javaslat a bírónak az igazságügyért felelős minisztériumba és az érintett szervhez történő beosztására vonatkozó szabályok egységesítésére tekintettel szükséges módosítást tartalmazza, mivel e körben a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény fogalomhasználatát is a Bjt. szerinti egységes szabályozáshoz kell igazítani.

A 95. és a 97. §-hoz

A pártfogó felügyelői, jogi segítségnyújtó és áldozatsegítő szolgáltként, a kárpótlási hatóságként kijelölt szervnél működő pártfogó felügyelők a Kit. hatálya alá tartozó kormánytisztviselők, azonban ügyviteli vizsgájukat jelenleg a korábban irányadó jogállási törvény – a Kttv. – tartalmazza, illetve az adja meg a kapcsolódó végrehajtási rendelet megalkotásához a felhatalmazást. A kérdéses rendelkezések a Kit.-be szükséges átemelni.

A 96. §-hoz

A módosítás alapján jár szabadság a szülési szabadság időtartamára is.

A 98. §-hoz

Az irányító hatósági feladatokat ellátó szervezeti egység irányítására és annak vezetője tevékenységére vonatkozó szabályozás pontosítása vált szükségessé a hatékony működés biztosítása érdekében.

Az európai uniós források 2021–2027 közötti elosztásához kapcsolódóan 2021. január 1-jétől új Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) jön létre a teljes fejlesztéspolitikai intézményrendszer technikai segítségnyújtása érdekében Végrehajtás Operatív Program (a továbbiakban: VOP) néven. A VOP IH az európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkárság szervezetében, azon belül is a fejlesztéspolitikai szolgáltatásokért felelős helyettes államtitkárságon kerül létrehozásra. A módosítás szükségességének oka, hogy jelenleg az IH feladatot ellátó helyettes államtitkárok egyéb szakmai feladatot nem láthatnak el, melytől az újonnan létrehozandó IH esetén, annak jellegére, funkciójára és szervezeti felépítésére tekintettel indokolt eltérni.

A módosítás lehetővé teszi, hogy az irányító hatósági feladatokat ellátó szervezeti egység a közigazgatási államtitkár irányítása alá tartozzon.

A 99. §-hoz

A 2019. évi CXXVII. törvény alapján Csornán járásbíróság, Balatonfüreden pedig törvénykezési hely fog működni a jövőben. A Javaslat annak érdekében, hogy az új járásbíróság és az új törvénykezési hely működésének megkezdéséhez minden feltétel rendelkezésre álljon, módosítja a 2019. évi CXXVII. törvény ide vonatkozó hatálybalépési időpontját.

A 100. §-hoz

A módosítás az örökbefogadások előkészítését végző területi gyermekvédelmi szakszolgálat feladatai között egyértelművé teszi, hogy a gyermek számára elsősorban arra alkalmas örökbefogadó házaspárt kell kiválasztania.

A módosított szabályozás alapján egyértelmű a jogalkotó szándéka: a gyermek számára legmegfelelőbb, legnagyobb jogi és érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodási formaként a házastársak általi örökbefogadást részesíti előnyben.

A házasság preferálását társadalomtudományi kutatások, empirikus statisztikai tények támasztják alá, hiszen kimutatható, hogy a házasságok jóval tartósabbak, mint az élettársi kapcsolatok: utóbbiak közül öt éven belül minden harmadik bomlik fel, míg a házasságok közül csak kevesebb, mint 10%-uk. Márpedig a gyermek mindenek felett álló érdeke az, hogy ne instabil, kiszámíthatatlan viszonyok között, hanem valóban tartós szeretetközösségben nevelkedhessenek fel. A jogi szabályozás ehhez a természetes igényhez törekszik alkalmazkodni.

A 101. §-hoz

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) örökbefogadási feltételeinek változásához igazodóan szükséges megjeleníteni a Gyvt.-ben, hogy egyedül örökbe fogadni szándékozó személy esetén a családpolitikáért felelős miniszter különös méltánylást érdemlő esetekben hozzájárulhat az alkalmasságuk megállapításához. Az örökbefogadásra való alkalmasság megállapítása gyámhatósági hatáskör. A jövőben a gyámhatóságnak az egyedül örökbe fogadni szándékozó személy örökbefogadásra való alkalmasságának megállapításáról való döntéséhez a miniszter hozzájárulását kell kérnie. A miniszter a hozzájárulás megadásánál a gyermek érdekét mérlegeli, figyelemmel az Alaptörvény L) cikkét és XVI. cikk (1) bekezdését érintő változásokra.

102. §-hoz

Az örökbefogadási feltételek változásához kapcsolódóan fontos átmeneti rendelkezésben rögzíteni, hogy a változások a módosítás hatálybalépésekor hatályos alkalmassági határozattal rendelkező örökbe fogadni szándékozó személyeket nem érintik. Azaz azon egyedül örökbe fogadni szándékozó személyek esetén, akiknek alkalmasságát már megállapították, vagy az esetlegesen meghosszabbították, vagy meghosszabbítják, a miniszteri hozzájárulás nem szükséges.

A 103. §-hoz

Koherenciás célú szövegcsérés módosítás.

A 104. §-hoz

A Ptk. rögzíti az örökbefogadás anyagi jogi feltételeit. A Ptk. örökbefogadásra vonatkozó rendelkezései szerint gyermeket együttesen jelenleg csak házastársak fogadhatnak örökbe. Ugyanakkor jogilag lehetőség van arra, hogy bárki, egyedül örökbefogadó szülővé váljon. Ez annyit jelent, hogy csak ő lesz szülő, partnere nem gyakorolhat szülői felügyeleti jogokat. A Javaslat alapján a Ptk. örökbefogadó személyéről szóló 4:121. §-a úgy módosul, hogy – a gyermek családban történő nevelkedése érdekében – főszabály szerint gyermeket csak házaspárok fogadhatnak örökbe, vagyis örökbefogadó szülő csak egy házasságban élő nő és egy férfi lehet. Ez alól a házastársi és rokoni örökbefogadás kivételt jelent. A házastársi, rokoni örökbefogadáson túl különös méltánylást érdemlő helyzet fennállása esetén a Javaslat külön jogszabályra utalással kivételt állapít meg. Erről a kivételtől a Gyvt., illetve a részletszabályokról a kormányrendelet rendelkezik. Következésképp kivételes esetben továbbra is mód van arra, hogy valaki gyermeket egyedül örökbe fogadjon, de az örökbefogadni szándékozó személy alkalmassága megállapításához a Gyvt. szabályai alapján a családpolitikáért felelős miniszter hozzájárulására van szükség.

A 105. §-hoz

Hatálybaléptető rendelkezés.

A 106. §-hoz

Sarkalatossági záradék.

A 107. és a 108. §-hoz

Az Európai Unió jognak való megfelelést szolgáló rendelkezés.

**Végső előterjesztői indokolás
az anyakönyvi eljárások egyszerűsítéséről és elektronizálásáról, valamint egyes kapcsolódó törvények
módosításáról szóló 2020. évi CLXVI. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A 2020-ban immár 125 éves múlta visszatekintő állami anyakönyvezés történetében fontos mérföldkövet jelentett az elektronikus anyakönyv 2014. július 1-jén történt bevezetése. Az országos elektronikus nyilvántartás megfelelő alapot szolgáltat ahhoz, hogy az elektronikus ügyintézés a jelenlegihez képest nagyobb teret kaphasson az anyakönyvi igazgatásban. A törvényjavaslat ennek érdekében széles körben törekszik megteremteni a kérelemre induló eljárások elektronikus formában történő kezdeményezésének jogszabályi kereteit.

A törvényjavaslat elsősorban a hatásköri szabályok és az eljárási szabályok módosításával egyszerűsíti, továbbá gyorsítja az anyakönyvi eljárásokat, egyúttal a jogértelmezést segítő, valamint a jogalkalmazás egységességét szolgáló módosításokkal elősegíti a jogalkalmazók hatékonyabb feladatellátását.

Az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1. §**

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény arról rendelkezik, hogy a személyazonosító igazolvány adatainak a nyilvántartásban szereplő adattól való eltérése esetén a hivatalos személynek erről értesítenie kell a polgárt, ugyanakkor a jogszabály nem tartalmaz arra vonatkozó kötelezettséget, hogy erről a járási hivatalt is értesíteni kellene. Ennek hiányában – ha a polgár nem kezdeményezi az okmánya cseréjét – a járási hivatal nem tud az eltérő adattartalmú okmányról, így az érvénytelen okmány bevonásáról, valamint az új okmány kiállításának ügyében nem tud intézkedni. A hatósági nyilvántartás adattartalmát érintő változás vagy adatjavítás miatt szükséges okmánycserék, valamint az ennek érdekében esetlegesen indokolt hatósági intézkedések hatékonyságának növelése érdekében a hivatalos személyek értesítési kötelezettségét is meg kell állapítani.

Az anyakönyvben nyilvántartható családi állapotokhoz igazodva szükséges továbbá a családi állapotra vonatkozó adattartalmak kiegészítése.

2. §

Az állampolgársági eskütétel megfelelő előkészítése és a honosított személy személyazonosító igazolványának hivatalból történő legyártása miatt a törvényjavaslat racionalizálja az ügyfél eskütétel helyének megváltoztatásához való jogát. A módosítás szerint erre egy alkalommal lesz lehetősége a honosított, visszahonosított személynek.

A módosítás ezen túlmenően a köztársasági elnök elutasító döntésének közlésével kapcsolatos rendelkezések beépítését is célozza.

3. §

Az anyakönyvi eljárások körének az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (a továbbiakban: At.) belső koherenciájának biztosítása, valamint az eljárások egyszerűsítése érdekében bevezetésre kerülő utónév módosítására irányuló eljárás, továbbá a házassági név megváltoztatásának a hatásköri változásai miatti kiegészítését tartalmazza a szakasz.

4. §

Az At. hatásköri szabályainak módosítása elsősorban terminológiai pontosításokat, az eljárások egyszerűsítésével és gyorsításával összefüggésben álló rendelkezéseket tartalmaz.

Az At. módosítása alapján a nem magyar állampolgárnak azt a tényt, hogy a házasságkötésének vagy a bejegyzett élettársi kapcsolata létesítésének a személyes joga szerint nincs akadálya, a jövőben nem kell okirattal igazolnia. Ebből fakadóan a tanúsítvány alóli felmentésre irányuló eljárás a jövőben megszűnik, amelyet a módosuló hatásköri szabályok is megfelelően tükröznek.

A házasságkötést vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését megelőző családi állapot igazolása továbbra is kötelező lesz, így fennmarad az anyakönyvi szerv külföldi okiratok elfogadhatóságának vizsgálatával kapcsolatos feladatköre.

Az anyakönyvi eljárásokban a személyazonosságot és az állampolgárságot minden esetben vizsgálni szükséges. Erre figyelemmel a külföldi okiratok körében meg kell különböztetni a külföldi személyazonosságot, illetve állampolgárságot igazoló okiratokat, tekintve, hogy adattartalmuk hiteles fordítás és különleges szakértelem nélkül is értelmezhető. A módosítás az egységes jogértelmezést és jogalkalmazást szolgálja azáltal, hogy egyértelművé teszi, miszerint ha az anyakönyvbe történő bejegyzés alapja a személyazonosságot, valamint állampolgárságot igazoló külföldi okirat, a bejegyzést az anyakönyvvezető teljesíti.

A magyar állampolgár anyától származó, Magyarországon született gyermekre nem magyar állampolgár férfi által tett teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat esetén nem indokolt az anyakönyvi szerv közreműködése. A nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Nmjt.) rendelkezései alapján az anyakönyvvezető saját hatáskörben megítélheti, hogy az apai elismerő nyilatkozat alapján betölthető-e az apai státusz. A rendelkezés értelmében a születés azonnal az elismerő apa adataival anyakönyvezhető, így nincs szükség adatváltozás átvezetésére, valamint az újszülött részére kiállított születési anyakönyvi kivonat és a részére kiállított hatósági igazolványok cseréjére sem. A nem magyar állampolgár anyától származó gyermekre, magyar állampolgár férfi által tett apai elismerő nyilatkozat esetén továbbra is szükséges az anyakönyvi szerv hatáskörének fenntartása.

Az At. módosítása alapján számos anyakönyvi eljárás esetében lehetőség lesz elektronikus azonosítást követően a kérelem elektronikus kapcsolattartás útján történő előterjesztésére. Ezek közül az elektronikus anyakönyvben szereplő bejegyzést érintő és a kérelem elektronikus benyújtására előírt feltételnek megfelelő – azaz a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) házassági névviselési formákra vonatkozó rendelkezései alapján kért – házassági névviselési forma módosítására irányuló eljárásokra nézve, a módosítás a hatáskört az anyakönyvi szervhez telepíti. A módosítás ezekben az ügyekben az automatizált döntéshozatal szabályait rendeli alkalmazni, így ennek figyelembevételével az országos illetékességgel eljáró anyakönyvi szerv kijelölését kormányrendelet fogja tartalmazni.

A módosítás az elektronikus úton igényelt anyakönyvi kivonatok kiállítására vonatkozó hatásköri szabályokat gondolja újra annak érdekében, hogy az anyakönyvvezetők felügyeleti szerveként kijelölt anyakönyvi szervek nagyobb betekintést tudjanak nyerni az illetékességi területükön eljáró anyakönyvvezetők anyakönyvi bejegyzéseire. Az anyakönyvvezetők döntéseivel szemben általánosan kizárt a fellebbezés lehetősége, valamint a

nem magyar állampolgárok anyakönyvi eseményeit érintő adatszolgáltatásokat is közvetlenül az anyakönyvvezetők teljesítik, így a módosítás az elektronikus anyakönyvben szereplő anyakönyvi eseményekről kérelmezett anyakönyvi kivonatok kiállításának gyorsításán túl a felügyeleti tevékenység hatékonyságának növelését is szolgálja.

Az anyakönyvi okiratok kiállítására vonatkozó szabályok módosítását egyúttal a névváltoztatást érintő rendelkezések módosítása is indokoltá teszi. A névváltoztatási okirat megszüntetése miatt szükséges a névváltoztatási okiratmásolat helyébe lépő névváltozási hatósági bizonyítvány, mint új anyakönyvi okirat kiállításának hatásköri szabályait megteremteni.

5. §

1895. október 1-je, az állami anyakönyvezés bevezetése előtt született személy esetében nincs születést nyilvántartó anyakönyvvezető, ezért szükséges az illetékességi szabály pontosítása.

A jogalkalmazás egyszerűsítése érdekében a jelenleg kormányrendeleti szinten lévő, a házassági névviselési forma módosításával kapcsolatos illetékességi szabályok At.-ben kapnak helyet. Emellett a szabályozás megteremti az elektronikus úton benyújtott házassági névviselési forma módosítására irányuló kérelmek speciális illetékességi szabályait is.

A hazai anyakönyvezést érintő módosítás célja az egységes szabályozás kialakítása, valamint a Magyarország területén található külképviselőtől történő házasságkötésre és bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére vonatkozó rendelkezésekkel összefüggő hatásköri és illetékességi szabályok telepítése.

Az At. módosítása a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében egyértelműbbé teszi az illetékességi szabályokat. A rendelkezések biztosítják az országos elektronikus nyilvántartás nyújtotta lehetőségek megfelelő kiaknázását, egyúttal igazodnak az egyes eljárások speciális jellegéhez is. A rendelkezés általánosságban rögzíti, hogy a törvény eltérő rendelkezése hiányában a nyilvántartó anyakönyvvezető jogosult eljárni, amellyel kapcsolatban fontos hangsúlyozni, hogy eltérést nem csak az At. egésze tartalmazhat. A gyakorlatban előfordul, hogy az anyakönyvi bejegyzést érintő adatmódosítás más anyakönyvi bejegyzéseket is érint, így az anyakönyv közhitelességének biztosítása érdekében a rendelkezés az általános szabálytól eltérve kimondja, hogy ennek bejegyzésére az adatmódosítást bejegyző anyakönyvvezető szintén illetékes.

Az anyakönyvi okiratok kiállítására vonatkozó szabályok módosítására az elektronikusan benyújtott kérelmek hatásköri szabályainak változására, valamint a névváltozási hatósági bizonyítvány, mint új anyakönyvi okirat bevezetésére figyelemmel kerül sor.

Az apai elismerő nyilatkozatok nyilvántartása az anyakönyvhöz hasonlóan közhiteles hatósági nyilvántartás, így szükséges egyértelművé tenni az adatjavításra vonatkozó rendelkezéseket. Emellett a szabályozás a hatásköri és illetékességi szabályok között rendezi, hogy a nyilvántartásból való törlésre kizárólag a születés helye szerint illetékes anyakönyvi szerv és a hazai anyakönyvezés végzésére kijelölt anyakönyvi szerv jogosult.

Az anyakönyvből történő törlésre vonatkozó szabályok egy helyen történő szabályozása a jogszabály belső koherenciáját biztosítja.

6. §

A bejegyzések alapjául szolgáló okiratokkal összefüggő módosítás célja elsősorban a jogalkalmazás megkönnyítése és egységesítése. A módosítás egyértelmű és kiszámítható helyzetet teremt azért, hogy pontosabban meghatározza mely esetekben fogadható el az eljárásokban a személyes nyilatkozat. A jelenlegi szabályozás mellett a személyes nyilatkozat és a közokirat, illetve a teljes bizonyító erejű magánokirat viszonyát – különösen az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) egyidejű alkalmazása mellett – javasolt felülvizsgálni.

A jövőben a kijelölt anyakönyvi szerv egyedi esetekre vonatkoztatott nyilatkozata helyett egy elektronikusan közzétett jegyzék áll majd rendelkezésre azon államokról, amelyekből az okiratok átmeneti jelleggel nem szerezhetőek be. A módosítás ezáltal gyorsítja az anyakönyvi eljárások lefolytatását.

A nem magyar nyelven kiállított okiratok fordítására vonatkozó rendelkezések pontosítása az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusára figyelemmel indokolt. A hivatásos konzuli tisztviselő előtt benyújtott okiratok fordítására vonatkozó rendelkezések hazai anyakönyvezési eljárásokkal azonos szabályainak az anyakönyvi eljárások egészére történő kiterjesztése az eljárások egyszerűsítését, valamint az állampolgárok költségeinek csökkentését szolgálja.

7. §

A módosítás célja az anyakönyvi eljárásra irányuló kérelmek előterjesztésére vonatkozó rendelkezések megállapítása.

Az At. igen szűk körben biztosítja az elektronikus ügyintézés és az elektronikus kapcsolattartás lehetőségét, így indokolt bővíteni azoknak az eljárásoknak a körét, amelyeknek kezdeményezésére elektronikusan is lehetőség van. Az anyakönyvi okiratok elektronikus kérelmezésén túl a jövőben a Ptk. névviselési formáinak megfelelő házassági névviselési forma módosítása, a nemzetiségi névviselés kérelmezése, az új eljárásként bevezetésre kerülő utónév módosítása, valamint a kizárólag a kérelmezőre, illetve a nevét viselő házastársára kiterjedő hatályú névváltoztatási ügyek esetében lesz lehetőség elektronikus ügyintézésre. A névváltoztatási ügyekkel kapcsolatban azokban az eljárásokban, amelyekben a másik szülő hozzájárulása is szükséges a kiskorú gyermek névváltoztatásának engedélyezéséhez, az elektronikus ügyintézés korlátozása és a hagyományos személyes ügyintézés megtartása valósul meg a módosítással.

Az anyakönyvi kivonat csak a saját anyakönyvi bejegyzések vonatkozásában kérelmezhető elektronikusan. Az ügyfelek részéről igény mutatkozik elektronikus úton történő kérelmezést a törvényes képviselő vagy a meghatalmazott részére is lehetővé tenni. A módosítás ennek jogszabályi alapjait teremti meg.

8. §

A többes állampolgárságra vonatkozó szabályok pontosítása a gyakorlati tapasztalatok alapján indokolt. A módosítás érdemi változtatást nem jelent, ugyanakkor egyértelművé teszi, hogy a magyar állampolgárookra alkalmazandó jogot nem az At. ezen rendelkezése állapítja meg, hanem az Nmjt. szabályait kell figyelembe venni. A rendelkezés célja pusztán annak kimondása, hogy többes állampolgárság esetén, ha az egyik állampolgárság a magyar, akkor az anyakönyvbe ezt kell bejegyezni. Az At. eljárási szabályokat rögzít, míg az alkalmazandó jog a magánjogi jogviszonyok szempontjából vizsgálandó.

9. §

A gyermek névváltoztatásának engedélyezése esetén indokolt a házassági anyakönyvbe bejegyzett, a gyermek családi nevére vonatkozó megállapodás módosítása, tekintettel arra, hogy az befolyással van a házasságból később születendő gyermekek névviselésére.

10. §

A nem magyar állampolgárok házasságkötését, továbbá a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését megelőző eljárás teljeskörű felülvizsgálata az eljárások egyszerűsítése érdekében indokolt. A magyar jogszabályok alapján a magyar állampolgárok részére jelenleg sem állítanak ki olyan igazolást, amely a személyes joga szerint igazolná a külföldi hatóságok számára, hogy a házasságkötésének vagy a bejegyzett élettársi kapcsolata létesítésének nincs akadálya. Ugyanakkor ahogyan korábban a nemzetközi magánjogi szabályozás alapján, úgy jelenleg az At. szabályai szerint is mindezt a nem magyar állampolgárnak a Magyarországon történő házasságkötéséhez vagy bejegyzett élettársi kapcsolatának létesítéséhez igazolnia szükséges. A gyakorlati tapasztalatok alapján megállapítható, hogy nem szükséges a „tanúsítvány” bemutatására vonatkozó kötelezettség fenntartása. Amellett, hogy számos állam a kért igazolást – az állami nyilvántartások ellenőrzése nélkül – az ügyfél nyilatkozatára hagyatkozva állítja ki, valamint a jelentős nemzetközi mobilitás okán előfordulhat, hogy az állampolgár külföldön történt házasságkötéséről vagy bejegyzett élettársi kapcsolatáról a saját állampolgársága szerinti állam sem szerez tudomást, így meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy igazolás helyett a nem magyar állampolgár házassul fél a megelőző eljárás során nyilatkozatot tehesen. Természetesen a házasságkötést vagy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését megelőző családi állapotot a jövőben is közokirattal kell igazolni, ami megfelelően biztosítja azt, hogy ne jöjjön létre a magyar

jog szerint közrendbe ütközőnek minősülő jogviszony. A létrejött magánjogi jogviszonyokra egyébiránt a jövőben is megfelelően alkalmazhatóak az érvénytelenség megállapításának szabályai, valamint annak jogkövetkezményei.

Mindez gyorsítja az eljárásokat, egyúttal jelentősen csökkenti az ügyfelek és az anyakönyvvezetők, valamint az anyakönyvi szervek adminisztratív terheit is. A „tanúsítvány” benyújtására vonatkozó szabályok felülvizsgálata emellett teret biztosít az igazolás benyújtása alóli felmentésre irányuló eljárás megszüntetésére is.

A házasságkötési, továbbá a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítési szándék bejelentését követően a jegyzőkönyv főszabály szerint egy évig érvényes, ugyanakkor előfordulhatnak olyan esetek, amikor megállapítható lenne, hogy a jegyzőkönyv és a felvételezett adatok felhasználására már a jegyzőkönyv érvényességi idejének lejártá előtt sem kerülhet sor. Ilyen eset lehet például, ha a házasságkötés vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése a felek szándékának megfelelően meghíúsul. Ebben az esetben – különös tekintettel arra, hogy a házasságkötést követő hivatalbóli okmánykiállítások miatt az anyakönyvvezető biometrikus adatokat is felvételezhet – bármely fél kérése esetén indokolt a szándékbejelentés jegyzőkönyvének, valamint az ehhez kapcsolódóan felvételezett adatoknak a törlése. Ezen kívül a gyakorlatban előfordul, hogy a szándékbejelentést követően a házasulók, illetve a felek megváltoztatják az esemény helyszínét, így más anyakönyvvezető előtt párhuzamosan másik szándékbejelentést tesznek. Erről az anyakönyvvezető sok esetben a házasulóktól, felektől nem értesül, ugyanakkor ilyen esetekben a nyilvántartás adatainak összevetése alapján szintén indokolt az adatok törlésére vonatkozó rendelkezések megállapítása.

11. §

A születési családi neveket összekötő kötőjellel kapcsolatos rendelkezések az At. belső koherenciája érdekében a családi név korrekciójának szabályai között kerülnek szabályozásra, így az At. 44. § (2) bekezdéséből azok elhagyása indokolt.

Az Nmjt. rendelkezéseire tekintettel a gyermek neve a nem magyar vagy nem csak magyar állampolgár szülő személyes joga szerinti szabályok alapján is anyakönyvezhető. A rendelkezés módosítása az eljárás egyszerűsítését eredményezi mind hatósági, mind ügyféli oldalról. A gyakorlatban az államok többsége nem állít ki a gyermek anyakönyvezését megelőzően igazolást arról, hogy a gyermek a külföldi állampolgárságot megszerzi. Így a jelenlegi gyakorlat szerint minden esetben a gyermek nevének anyakönyvezése a magyar jog szerint történik. Utóbb a szülők a külföldi állampolgárság igazolását követően hatvan napon belül kérhetik a gyermek nevének a módosítását, ami az újszülött részére kiállított születési anyakönyvi kivonat mellett a részére kiállított okmányok cseréjével is jár. Az eljárás racionalizálása, valamint az adminisztratív terhek csökkentése érdekében a magyar és külföldi állampolgársággal rendelkező szülőre figyelemmel – a gyermek külföldi állampolgárságának igazolása nélkül is – lehetőség lesz a gyermek számára a külföldi jognak megfelelő név anyakönyvezésére.

Az anyakönyvbe bejegyzett utónévtől eltérő utónév viselésének engedélyezése a hatályos szabályozás alapján kizárólag névváltoztatási eljárás keretében lehetséges. Az új eljárás bevezetésével az anyakönyvvezető – engedélyezési eljárás lefolytatása nélkül – az érintett személy erre irányuló bejelentése alapján vezeti át az adatmódosítást az anyakönyvben. Az hatáskör anyakönyvvezetőhöz történő telepítése egyszerűsíti és gyorsítja az eljárást.

Az At. 45. § (1) bekezdésének módosítása gyakorlati szempontok alapján indokolt terminológiai pontosításokat tartalmaz.

A nemzetiségi névviseléssel összefüggő rendelkezések a nemzetiségi utónévjegyzék könnyebb hozzáférhetőségét biztosítják és ennek köszönhetően lehetővé teszik a nemzetiségi névviseléshez fűződő jog hatékonyabb gyakorlását. Ennek érdekében a módosítás az országos nemzetiségi önkormányzat számára előírja a nemzetiségi utónévjegyzék elektronikus formában történő közzétételét, a folyamatos aktualizálás kötelezettségét, valamint egységesen meghatározza annak tartalmi elemeit.

12. §

A házassági névviselési forma módosítására irányuló rendelkezések kiegészítése a bejegyzett élettársi kapcsolatáról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvényre figyelemmel indokolt.

A házassági névváltoztatási eljárás anyakönyvvezetői hatáskörbe történő telepítése az eljárások egyszerűsítését és gyorsítását szolgálja. A házassági névváltoztatás a megszűnt házasságot követően ismertté vált, azon méltánytalan helyzetet hivatott kezelni, amikor megállapításra kerül, hogy a házastárs más születési név viselésére volt jogosult, mint amit a házassági bejegyzése tartalmaz és amely alapján a házastársa a nevét viselte. A helyzet mielőbbi kezelését szolgálja, hogy az iratok anyakönyvi szerv részére történő felterjesztése nélkül az anyakönyvvezető azon anyakönyvi eljárást követően, amelyben az adateltérést észleli, a házastárs névviselését saját hatáskörben rendezni tudja. A házassági név megváltoztatásának törvényi feltételeit az anyakönyvvezető saját hatáskörben vizsgálhatja, a házassági névváltoztatás bejegyzése mérlegelést nem igényel.

13. §

A nemzetközi magánjogi szabályozás alapján a magyar állampolgár más állam joga szerint érvényesen bejegyzett születési nevét belföldön el kell ismerni, ha az érintett magyar állampolgár e másik államnak is állampolgára, vagy az érintett magyar állampolgár szokásos tartózkodási helye abban az államban van. Erre figyelemmel a jogalkalmazás megkönnyítése és egységesítése érdekében a módosítás egyértelművé teszi, hogy a magyar állampolgár más állam joga szerint bejegyzett nevét külön engedélyezési eljárás lefolytatása nélkül be kell jegyezni az anyakönyvbe.

A Ptk. alapján a gyám nem jogosult a gyermek nevének megváltoztatására, ugyanakkor a gyakorlatban felmerülnek olyan méltányolható helyzetek, amikor a gyermek érdekét szolgálja, hogy a gyermek családi vagy utónevét megváltoztathassák. Erre figyelemmel a gyermek névváltoztatásának engedélyezésére irányuló kérelem gyám részéről történő benyújthatóságát a Ptk. módosítása ilyen esetekben a gyámhatóság mérlegeléséhez, jóváhagyásához köti.

Az At. belső koherenciájának biztosítása érdekében indokolt a névváltoztatási kérelem adattartalmának a pontosítása.

A módosítás megszünteti a biztonsági okmány formájában kiállított, névváltoztatást engedélyező névváltoztatási okiratot, valamint a névváltoztatási okiratmásolatot. A névváltoztatási okirat kivezetése egyszerűsíti az anyakönyvi eljárást. A döntés közlése a módosítás eredményeként az Ákr. szabályainak megfelelően egyszerűsített határozat formájában is történhet, amelynek meghozatala egyszerűbb adminisztratív művelet, mint a biztonsági okmány kiállítása. A jövőben a névváltoztatási eljárásban megváltoztatott névről névváltozási hatósági bizonyítvány formájában kérhető majd igazolás.

14. §

Az At. 55. § (1a) bekezdésében található szabályozás logikailag az 54. §-hoz tartozik. A módosítás tartalmi változást nem jelent.

Az At. értelmező rendelkezése – a megkülönböztető betűjel és a ragadványnév mellett – a családi név korrekciójának tekinti a kötőjel kötelező használatának elrendelése miatti névviselés rendezését is, így a rendelkezések kiegészítése indokolt.

15. §

A papír alapú anyakönyvi bejegyzések rögzítésére vonatkozó szabályok módosítása a gyakorlati tapasztalatok alapján, valamint a papír alapú anyakönyvi bejegyzések elektronikus anyakönyvbe történő minél teljesebb körű rögzítése érdekében indokolt.

16. §

A házasság, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat nem létezésének, érvénytelenségének megállapításáról, továbbá felbontásáról vagy megszüntetéséről történő értesítési kötelezettség At.-ban történő szabályozása hiánypótló rendelkezésként kerül beiktatásra.

17. §

Az At. 62. § (3) bekezdése rendelkezik az elhalt személy személyazonosító igazolványának és személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványának kezeléséről, így indokolatlan ezen okmányok (2b) bekezdés a) pontjában való felsorolása.

A korábbi eltérő szabályozás miatt – normavilágosság szempontjából – indokolt, hogy az anyakönyvvezetők az elhunytak okmányait egységesen a haláleset helye szerint illetékes járási hivatalnak küldjék meg.

18. §

Az anyakönyvi eljárásokhoz szükséges ellenőrzések gyorsabb és hatékonyabb lefolytatását biztosítja, ha az anyakönyvvezető az elektronikus anyakönyvi nyilvántartás informatikai rendszerén keresztül biztosított közvetlen hozzáféréssel jogosult megismerni a rendelkezési nyilvántartásban, valamint a gondnokoltak nyilvántartásában kezelt adatokat.

19. §

Az anyakönyvi események anyakönyvezésére vonatkozó rendelkezések pontosítását, valamint kiegészítését a gyakorlati tapasztalatok teszik indokolttá. Az anyakönyvi eljárásokra vonatkozó ügyintézési határidők megállapítása az egységes jogalkalmazást, valamint – Ákr.-ben meghatározott hatvan napos teljes eljárás ügyintézési határidejéhez mérten – az eljárások gyorsítását szolgálja. A külföldi elemet tartalmazó jogviszonyokra, valamint a bejegyzések alapjául szolgáló külföldi okiratokra tekintettel az anyakönyvi szervek külföldi okirat alapján lefolytatott eljárásaiban, továbbá a hazai anyakönyvezési eljárásokban javasolt a hatvan napnál hosszabb ügyintézési határidő megállapítása.

Az elektronikus anyakönyvi nyilvántartás informatikai rendszere az anyakönyvvezetők munkájának támogatása érdekében generálni tudja a Ptk. névviselési formáinak megfelelő házassági neveket. A funkció alapot szolgáltat arra, hogy a magyar házassági névviselési szabályoknak megfelelő formában, elektronikus úton kérelmezett házassági névviselési forma módosítása esetén az adatváltozás bejegyzése automatizált módon az automatikus döntéshozatal szabályai szerint huszonnégy órán belül megtörténhessen. A módosítás biztosítja, hogy az állam az állampolgárok szándékának megfelelő házassági névviselést a lehető leggyorsabban regisztrálja.

20. §

Az utónév módosítása a hazai anyakönyvezéssel egyidejűleg is kérelmezhető.

21. §

Az alapiratok, a névváltoztatási iratok esetében is az At. mondja ki az őrzési kötelezettséget, valamint a selejtezésre vonatkozó tilalmat, így a papír alapú anyakönyv, továbbá a névmutató vonatkozásában is javasolt kimondani mindezeket.

22. §

A módosítás az anyakönyvben nyilvántartott adatokban történő pontosítást tartalmazó rendelkezéseket tartalmazza.

A házasság megszűnését követően nem indokolt az állampolgársággal kapcsolatos változás nyilvántartása, valamint annak az anyakönyvi kivonaton történő megjelenítése. A házassági nevet a házassági anyakönyvi bejegyzés igazolja, amelynek a módosítása a házasságkötést követően is lehetséges, így kizárólag ennek az adatnak a változását szükséges a megszűnt házasság esetében átvezetni. Az állampolgárság változására vonatkozó rendelkezések megfelelően irányadóak a bejegyzett élettársi kapcsolattal összefüggésben nyilvántartandó adatokra is.

A nem létező házasság, valamint bejegyzett élettársi kapcsolat megállapítására vonatkozó rendelkezések pontosítását gyakorlati tapasztalatok indokolják. A módosítás a jogalkalmazás megkönnyítését szolgálja.

A gyakorlatban előfordult olyan eset, hogy az ismeretlen holttest személyazonossága a rendőrség értesítése alapján előbb ismertté vált, utóbb pedig megállapították, hogy mégsem az a személy hunyt el. Ebből fakadóan nem indokolt az adatoknak az ismeretlen holttestek nyilvántartásából történő teljes törlése. A nyilvántartás erre figyelemmel kiegészül az ismertté válás tényével és időpontjával.

23. §

Az apai elismerő nyilatkozatok nyilvántartásának pontosítását a Ptk.-val való maradéktalan összhang biztosítása, valamint a jogalkalmazói tapasztalatok teszik szükségessé. Az apai elismerő nyilatkozatok nyilvántartásában a nyilatkozat megtételekor igazolt adatokat szükséges nyilvántartani, így utóbb változás esetén az adatok átvezetése az elektronikus anyakönyvben történik, így az adatjavítás bejegyzésén túl az adatváltozások nyilvántartáson történő átvezetése nem indokolt.

Az apai elismerő nyilatkozat felvételére és rögzítésére vonatkozó rendelkezések pontosítása a gyakorlati tapasztalatok alapján a jogszabályi koherencia, valamint a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében történik. A nem anyakönyvvezető előtt tett apai elismerő nyilatkozatok esetében jelenleg is előírás, hogy az apai elismerő nyilatkozatot az e törvényben meghatározott, az apai elismerő nyilatkozatok nyilvántartásának megfelelő adatokkal kell felvenni és a nyilatkozatot tevők mellett az apai elismerő nyilatkozat megtételénél közreműködőknek is alá kell írnia. A gyakorlatban sokszor előfordul, hogy a nem anyakönyvvezető előtt felvett apai elismerő nyilatkozat nem tartalmazza az At.-ban előírt valamennyi adatot vagy aláírást, így azok pótlása érdekében intézkedni szükséges. Tekintettel arra, hogy a nyilatkozatot nem a rögzítő anyakönyvvezető előtt tették meg, a hiányosság pótlása azon szerv előtt indokolt, amely előtt az apa és az anya, valamint a közreműködő személyek személyesen megjelentek.

24. és 25. §

A névváltozási hatósági bizonyítvány, mint anyakönyvi okirat bevezetésével megfontolandó az okirat-nyilvántartás adattartalmának a kiegészítése, valamint szükséges megállapítani a névváltozási hatósági bizonyítvány kiállítására, továbbá adattartalmára vonatkozó rendelkezéseket.

26. §

A betekintésre vonatkozó szabályok kiegészítése egyértelművé teszi, hogy a papír alapú anyakönyvbe történő betekintés az ügyfelek részéről nem lehetséges. Az anyakönyvbe bejegyzett adatok igazolása az At.-ban meghatározott szervek, hatóságok kivételével kizárólag az anyakönyvi okiratok kiállításával lehetséges.

Az At. közvetlen hozzáférésre vonatkozó rendelkezéseinek módosítása az állampolgársági ügyekben eljáró szerv adatkezelésének módját és annak terjedelmét vizsgálja felül az állampolgársági eljárások, különösen a magyar állampolgárság megállapítására irányuló eljárás hatékonyabb lefolytatása érdekében.

27. §

Az anyakönyvi eljárások egyszerűsítésének és elektronizálásának része az elektronikus nyilvántartások közötti automatikus adatátadás lehetőségének biztosítása. A különböző informatikai rendszerek közötti automatikus adatátadás kiegészítésével, az anyakönyvi bejegyzés teljesítését követő automatikus értesítési kötelezettséget állapít meg a módosítás.

Az elektronikus anyakönyvi rendszer részéről javasolt az Elektronikus Halottvizsgálati Bizonyítványt Kiállító Rendszer felé történő értesítési kötelezettség megállapítása.

28. §

Az átmeneti rendelkezés beiktatása az érintett rendelkezések hatályba lépését megelőzően bejelentett szándék esetén a már kitűzött házasságkötési vagy bejegyzett élettársi kapcsolatlétesítési időpontokra figyelemmel szükséges.

29. §

A szakasz az At. módosításra kerülő rendelkezéseire figyelemmel indokolt, továbbá terminológiai pontosításokat és a jogszabályi koherenciát biztosító rendelkezéseket magába foglaló szövegcsere módosításokat is tartalmazza.

Az 1. mellékletben található, a jegyzőkönyvek adattartalmát érintő, törvényi szintet nem igénylő rendelkezések kormányrendeleti szinten kerülnek a jövőben szabályozásra.

A gyakorlatban előfordultak olyan esetek, amikor magyar és külföldi állampolgársággal is rendelkező személy Magyarország területén működő külképviseleten kötött házasságot. Ennek elismerése a Ptk. és az At. szabályai alapján nem lehetséges, így a magyar jog szerint nem létezőnek minősülő házasság, vagy bejegyzett élettársi kapcsolat miatt a nemzetközi magánjogi kollízió feloldása érdekében rendezni kell a helyzetet jogszabályi szinten is. A tapasztalatok szerint igény mutatkozik arra, hogy a nem magyar állampolgárok mellett kettős állampolgársággal rendelkező magyar állampolgárok is házasságot köthessenek vagy bejegyzett élettársi kapcsolatot létesíthessenek külföldi külképviseleti hatóság előtt. Erre azonos külföldi állampolgárság esetén biztosít lehetőséget a módosítás. Mindennek természetesen továbbra is feltétele lesz, hogy mindezt nemzetközi szerződés, valamint a külföldi állam joga lehetővé tegye. Ezzel összhangban a törvénymódosítás rendezi a Magyarország területén található külképviseleti hatóság előtt magyar állampolgár által kötött házasság vagy bejegyzett élettársi kapcsolat magyar anyakönyvezésének hatásköri szabályait is. A részletszabályokat kormányrendelet állapítja meg.

Az anyakönyvvezetők számára történő kötelező pihenőnap biztosítása érdekében a vasárnap történő házasságkötést, bejegyzett élettársi kapcsolat létesítést a módosítás kizárja.

Az okirat adattartalmában bekövetkezett változásokról szóló tájékoztatás az elektronikus anyakönyv bevezetését követően kiállított anyakönyvi kivonatok esetében biztosítható, így a módosítás ennek megfelelően pontosítja a vonatkozó rendelkezést.

30. §

Az At., valamint a törvénymódosítás egészével összhangban álló hatályon kívül helyező rendelkezések.

31–33. §

A szabályozás alapján a házasságkötés előtt közvetlenül viselt név hozzákapcsolására van lehetőség, és a születési névnek a férj nevéhez -né toldatos formában történő viseléséhez külön eljárást kell lefolytatni a korábbi házasságban viselt névviselési forma módosítása érdekében. A Ptk. a -né toldatos házassági névviselési formák vonatkozásában bővíti a választható házassági névviselési formákat, emellett megszünteti a házassági névviselési forma módosítására irányuló eljárás szükségességét, ezáltal csökkentve mind az állampolgárok, mind az anyakönyvvezetők adminisztratív terheit.

Az anyakönyvvezető az anyakönyvezéshez szükséges adatok beszerzése érdekében a saját eljárásában is felhívja a szülőket a gyermek nevének a meghatározására. Amennyiben ez sikertelen, értesíti a gyámhatóságot, amely a gyámhatósági névmegállapításra vonatkozó szabályok szerint jár el. Az eljárások gyorsítását szolgálja, hogy a gyámhatóság ismételt felhívása helyett az anyakönyvvezető sikertelen felhívása is megalapozza a gyámhatóság eljárását. A módosítás a gyermek nevének mielőbbi meghatározását és a születés mielőbbi anyakönyvezését szolgálja.

34. §

Hatályba léptető rendelkezések.

Végső előterjesztői indokolás az egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Javaslat a 2018. évi országgyűlési képviselők választása, a 2019. évi helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választása gyakorlati tapasztalatai és az Alkotmánybíróság 22/2020. (VIII. 4.) AB határozata nyomán módosít egyes választási tárgyú törvényeket.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A törvényi szabályozás szövegét pusztán nyelvtani, szó szerinti értelmezéssel jelenleg úgy is lehetne magyarázni, hogy annak alapján egy jelölt több megyében is indulhat párhuzamosan. Ez azonban többes megválasztása esetén azt eredményezné, hogy akár érdekellentétben álló választópolgárokat is képviselhetne egyszerre, illetve úgy lenne két helyen képviselő, hogy a földrajzi távolságból adódóan nyilvánvalóan nem tudná feladatait mindkét helyen megfelelően ellátni. A Javaslat célja, hogy az eddigi helyes, a rendszertani értelmezést is figyelembe vevő jelentés (csak egy megyében lehet képviselőjelölt valaki), immár nyelvtani értelmezéssel is egyértelműen kitűnjön a jogszabály szövegéből.

2. §

A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének, közgyűlésének határozathozatali kötelezettsége a lemondással kapcsolatban megszűnt, így szükséges rendelkezni a megüresedett képviselői helyre vonatkozóan a választási bizottság tájékoztatásáról.

3. §

A Javaslat a részben a parlamenti pártok részéről érkezett jelzésekre is figyelemmel a – kampányfinanszírozási intézményrendszerével kapcsolatos visszaélések visszaszorítása érdekében – módosítja az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvényt (a továbbiakban: Vjt.), melynek értelmében pártlistát az a párt állíthat, amely az eddigi kilenc helyett legalább tizennégy megyében és a fővárosban, a korábbi 27 helyett, 71 egyéni jelöltet állított. Így a Javaslat biztosítja, hogy csak valós társadalmi támogatottságú pártok állíthassanak pártlistát, ezáltal fellép azon jelölő szervezetekkel szemben, melyek indulásának csupán az a célja, hogy a választási szabályokkal visszaélve a választási támogatások megszerzése érdekében indítsanak jelölteket. A társadalmi támogatottsággal nem rendelkező „törpepártok” kapcsán az Állami Számvevőszék jelentése megállapította, hogy egyes jelölőszervezetek a listaállítás után járó állami támogatást nem kizárólag választási kampányidőszak alatti kiadások finanszírozására irányult. A szabályozás garanciája továbbá azon hatályos szabály, hogy amennyiben egy listával rendelkező jelölő szervezet egyéni képviselőjelöltjeinek száma 71 alá csökken, akkor a listát törölni kell.

4. §

A hatályos szabályozás rögzíti, hogy az országgyűlési képviselőjelölteket továbbra is mentelmi jog illeti meg. A jelölti minőség a megválasztással megszűnik. A meg nem választott jelöltek vonatkozásában azonban nem teljes a szabályozás, ugyanis míg az egyéni képviselő-jelöltek tekintetében a jelölti minőség a választással megszűnik, addig a listás jelölteké nem. A mandátumot nem szerzett listás jelöltek a listán maradnak és később, egy-egy listás mandátum megüresedésekor még mandátumot szerezhetnek, tehát jelölti minőségük tulajdonképpen nem szűnik meg. A mentelmi jog fenntartása azonban erre az időszakra nem indokolt, a jelöltek nagy száma miatt a listás

jelölés alkalmas lehet a visszaélésszerű alkalmazásra. A Javaslat ezért egyértelműen – a hatályos joggyakorlattal összhangban – a választási eredmény jogerőre emelkedését határozza meg, mint a képviselő-jelölti mentelmi jog véghatáridejét.

5. §

A Javaslat összhangba hozza a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) a választójogból való kizárására vonatkozó szövegezését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény gondnoksággal kapcsolatos hatályos fogalomrendszerével.

6. §

Nincs konszenzus a jogalkalmazásban arról, hogy ha csak maga a szavazás van megismételtetve, akkor milyen szabályokat kell alkalmazni, és melyeket mellőzni. Így például kiemelt kérdés, hogy lehet-e névjegyzéki adatokat szolgáltatni, a megismételt eljárásban hogyan mondhat le a jelölt. Ezek a kérdések jelenleg a helyi gyakorlat alapján dőlnek el, és a kevés jogorvoslati kérelem miatt nincs irányadó bírósági gyakorlat sem.

A Javaslat ezért kimondja, hogy a szavazás megismételtetése esetén a szavazatszámoló bizottságot (a továbbiakban: SZSZB-t) le lehet cserélni, és a delegálásra jogosult jelöltek, szervezetek is megbízhatnak tagot olyan SZSZB-be is, amelyben a megismételtetett szavazáson egyáltalán nem volt delegáltjuk, vagy kevesebb volt, mint amennyi tag delegálására jogosultak voltak.

A Javaslat biztosítja a kampányolás lehetőségét a két szavazás között is, és ennek keretében egyértelművé teszi, hogy a jelöltek, jelölő szervezetek a Ve. 153–155. §-a szerint igényelhetnek névjegyzéki adatszolgáltatást [a Ve 317. § (2) bekezdés b) pontja szerinti adatszolgáltatás szabályait azonban nem lehet alkalmazni az ismételt szavazás előtt]. Ha a szavazást nem az egész választókerületben ismétlik meg, hanem csak a szavazókörök egy részében, és valamely jelölt vagy lista időközben kiesik, akkor az eredeti szavazás napján a kiesett jelöltre/listára – az ismétléssel nem érintett szavazókörökben – leadott szavazatok sorsa eddig rendezetlen volt. A Javaslat előírja, hogy e szavazatokat a szavazatösszesítés során a választási bizottság érvénytelennek minősíti, így az összesítő jegyzőkönyvön az érvénytelen szavazatok számát kell e szavazatokkal megnövelni (attól függetlenül, hogy a szavazóköri jegyzőkönyvekben még a kiesett jelöltre/listára leadott érvényes szavazatként szerepelnek).

7., 46. §

A Javaslat egy §-ba foglalva, konkrétan meghatározza a választásokat követően megsemmisítendő választási iratok körét.

8. §

A nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a helyi választási bizottságok abban az esetben is szavazatot számlálnak, ha a település nem egy szavazókörös, de tartanak települési nemzetiségi önkormányzati választást. Emellett a területi választási bizottság is végez szavazatszámolást azon települések nemzetiségi szavazólapjai tekintetében, ahol nem tartottak települési nemzetiségi önkormányzati választást. Így indokolt a rendelkezés felülvizsgálata, és a munkavégzés alóli mentesítés kiterjesztése valamennyi választási bizottságra, amely szavazatot számlál.

9. §

A közszolgálati illetményalap változatlansága, valamint az egyéb összehasonlítható területeken bekövetkezett illetményemelések következtében a Nemzeti Választási Bizottság tagjai részére megállapított tiszteletdíj értéke jelentősen erodálódott. Ezért a Javaslat – a tiszteletdíjak teljes összegének az ülésen való részvételhez kötésével párhuzamosan – megemeli a tiszteletdíjak összegét.

A Nemzeti Választási Bizottság határozatképességének elősegítése érdekében indokolt a tiszteletdíj teljes összegét részvételi feltételhez kötni. A Javaslat garanciális szabályként rögzíti hogy ha a bizottsági tag távollétét – a Nemzeti Választási Bizottság ügyrendjében meghatározott esetekben – igazolja, akkor az igazolt távollétnek minősül, és a tiszteletdíj nem kerül csökkentésre.

10–11. §

A gyakorlatban egyes esetekben problémát okoz a választási eljárás folyamán megalakítandó bizottságok megválasztása. Különösen a helyi önkormányzati választásokban érintett bizottságok megválasztását indokolt naptári időszakhoz kötni, amely megelőzi a kitűzést, és nem a képviselő-testületek ülésezésén kívüli nyári időszakra esik.

12., 15., 33. §

A megválasztott szavazatszámoló bizottsági tagok (beleértve az elnököket, elnökhelyetteseket is) jelentős része nem minden választáson tud részt venni a munkában, a helyi választási irodák vezetői a négy évre összeállított szavazatszámoló bizottságok személyi mozgásait csak állandó átcsoportosításokkal tudják érvényesíteni. Ezért a Javaslat szerint a szavazatszámoló bizottságokat a helyi választási iroda vezetője a települési szinten megválasztott tagok közül minden választás alkalmával ismételten, csak egy adott választásra állítja össze. A szavazatszámoló bizottságok minden választás előtt tart alakuló ülést, és megválasztja az elnököt/elnökhelyettest, akiknek a megbízatása csak egy választásra szól. A helyi választási iroda vezetőjének lehetőséget biztosít a Javaslat arra, hogy a szavazatszámoló bizottságok választott tagjainak szavazókörhöz történő beosztását szükség szerint módosítsa.

13. §

A jelöltek vagy a jelölő szervezetek a szavazatszámoló bizottságokba rendszerint akár több településre kiterjedően egyszerre bíznak meg tagokat. Amíg nem válik általánossá a megbízott tagok elektronikus úton történő bejelentése, adminisztratív kötelezettségeket könnyítő lépésként javasolt lehetőséget biztosítani arra, hogy az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda az illetékességi területén fekvő helyi választási irodák vezetője részére benyújtandó bejelentéseket a jelölttől vagy jelölő szervezettől átvegye és az illetékes választási szerv számára továbbítsa.

14. §

A bírói gyakorlat a területi választási bizottságok megbízott tagjainak megbízatását eltérően értelmezte. A Javaslat egyértelműen rögzíti, hogy a megbízott tagok megbízatása a megbízás jogalapjához kapcsolódó választás lezárultáig tart, akkor is, ha a bizottság további választásokban érintett.

16. §

A Javaslat megteremti annak lehetőségét, hogy a Nemzeti Választási Bizottság elektronikus kommunikációs eszköz igénybevételeivel tartson ülést.

17. §

A rendelkezés a Nemzeti Választási Bizottság ügyrendjének stabilitását védi az országgyűlési képviselők és az európai parlamenti képviselők választásának évében akként, hogy az országgyűlési képviselők általános választása és az Európai Parlament tagjai választása kitűzését követően az országgyűlési képviselők általános választása esetén az Országgyűlés alakuló ülésének napjáig, az Európai Parlament tagjai választása esetén a választás eredményét megállapító határozat jogerőre emelkedéséig az ügyrend nem módosítható, ilyenkor ugyanis a testület létszáma jelentősen megnő az országos listát állító jelölő szervezetek képviselőivel.

18. §

A Javaslat megerősíti a választási bizottság elnökének szerepét a bizottsági döntések szakmai előkészítésében, és garanciákat tartalmaz arra, hogy az előkészített döntési javaslatok elutasítását követően az elnök és a titkárság számára megfelelő időkeret álljon rendelkezésre a többségi álláspontnak megfelelő döntési javaslat pontos megszövegezésére.

19. §

A választási bizottságoknál szigorú összeférhetetlenségi szabályok érvényesülnek a választott tagokra, így például nem lehet tag az, aki a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, a választókerületben induló jelölt hozzátartozója. Nem szabályozza a törvény azonban azokat az eseteket, amikor alacsonyabb szintű választókerületben induló ügyekben a másodfokú bizottság választott tagjának hozzátartozója érintett. A választási bizottság tagja összeférhetetlenségének kimondása ebben az esetben indokolatlanul súlyos következmény lenne, ezért az eseti összeférhetetlenség intézményének bevezetésével az adott ügyben szükséges korlátozni a választott tag eljárását.

20. §

A választási irodákat a titkársági feladatok ellátásában kizárólag az iroda mellett működő választási bizottság elnöke irányíthatja, ezért indokolt e kivételt jelölni a Nemzeti Választási Iroda elnökének szakmai irányítási jogkörei között.

21., 40., 41–43., 60. §

A korábbi választások értékelése során jogos kritikaként merültek fel a szavazóhelyiségi előtti sorban állások. Ennek elkerülése érdekében a Javaslat a kijelölt szavazókörök kialakítására vonatkozó szabályozást rugalmasabbá teszi oly módon, hogy az átjelentkezésre irányuló kérelem megérkezésének határidejének módosításával hosszabb felkészülési idő biztosít. A választási iroda vezetőjének a rendelkezésre álló idő és kibővített lehetőségek biztosítják a fennakadásmentes szavazás megszervezését. Például a Javaslat lehetővé teszi, hogy a megyei jogú városokban és a fővárosi kerületekben a jegyző a hajléktalanok szavazására kijelölttől eltérő szavazókört biztosítson az átjelentkezéssel szavazásra. Itt a helyi lakosok számára vonatkozóan nincs alsó korlát.

Ha a választópolgárok száma több mint 1500, akkor lehetséges, ha pedig több mint 2000, akkor kötelező a szavazást az alábbi két megoldás egyike szerint lebonyolítani:

1. a szavazatszámoló bizottság a szavazást egy helyiségben, de több asztalnál bonyolítja le (ez a jelenlegi bevett megoldás),
2. a választópolgárokat ugyanazon épületen belül több (akár 10–20) külön helyiségben kell szavaztatni. A Javaslat pontosan meghatározza, hogy milyen módon, milyen szervezeti és működési keretek között történhet meg az átjelentkezést lebonyolító szavazatszámoló bizottság több részre osztása, pontosan hogyan oszlik meg a hatáskör az egyes albizottságok és a teljes szavazatszámoló bizottság között.

Garanciális jellegű szabály, hogy a helyi választási iroda vezetője a szavazatszámoló bizottságokat a szükséges számban kiegészítheti a választott bizottsági tagokból.

22. §

A központi útiokmány-nyilvántartásban bekövetkező változások jelenleg – jogszabályi felhatalmazás hiányában – nem kerülnek átvezetésre a központi névjegyzékben, ezért a regisztrált választópolgárok adatai naprakészségének javítása érdekében a Javaslat előírja a névjegyzék frissítését e tekintetben is.

23–24. §

Jelenleg a névjegyzékből való törlést sérelmező jogorvoslati kérelmek megfelelően nem elbírálhatók, mert az esetek többségében nincs olyan formai, indokolt határozat, amelynek megállapításai és kézbesítése ellenőrizhetők lennének. A bírói gyakorlat általánosan sérelmezi azokat az eljárásokat, felvetve az alapjogi sérelem lehetőségét is, amikor az érintett ügyféltől úgy kerül elvonásra a jogosultság, hogy a jogkorlátozásról sem érdemben értesítést nem kap, sem a korlátozás indokait nem ismerheti meg.

A Javaslat csak a választópolgár elhalálozása esetére teszi lehetővé a névjegyzékből való törlést formai határozat meghozatala és kézbesítése nélkül.

Ha a választópolgárt csak a központi névjegyzékből törli a Nemzeti Választási Iroda (mert nem szerepel szavazóköri névjegyzékben), vagy központi névjegyzékből és szavazóköri névjegyzékből is, a törlő határozat közlése az érintett személyiadat- és lakcímnnyilvántartásba bejegyzett értesítési címére, annak hiányában pedig lakcímére történik. Előfordul, hogy a választópolgárt csak a szavazóköri névjegyzékből törlik, de a központi névjegyzékből nem (pl. időközi választáson szavazóköri névjegyzékbe vett választópolgár másik településre költözik), ebben az esetben is a fenti módon kell közölni a határozatot.

25., 41. §

A Javaslat szabályozást ad arra az esetre, ha az átjelentkezéssel szavazó választópolgár visszavonja a mozgóurna iránti igényét, és nem nyilatkozik arról, hogy a lakóhelye vagy az átjelentkezés helye szerinti szavazókörben kíván szavazni.

26. §

A választási bizottságok előtti bizonyítási eljárás megkönnyítése érdekében indokolt, hogy a választási irodák az ajánlóív kiadásának megtagadásáról szóló döntésről formai határozatot hozzanak.

27. §

A Javaslat harmonizálja a választási eljárás és a népszavazási eljárás aláírásgyűjtő személyéhez kapcsolódó formai követelményeket az ellenőrzések azonos feltételei érdekében.

28. §

A bírói gyakorlat szerint indokolatlan a lista elutasítása, ha a nyilvántartásba vételre nem alkalmas jelöltet nem nézve a lista nyilvántartásba vehető lenne. A Javaslat ezt gyakorlatot kodifikálja.

29. §

A választás eredményének jogerőre emelkedésével a mandátumot nem szerzett jelöltek továbbra is a listán maradnak és onnan egy listás mandátum megüresedésekor mandátumot szerezhhetnek. A törvény a szavazás előtti lemondás határidejét meghatározza, de nem rendelkezik kifejezetten arról, hogy a választáson mandátumot nem szerző listás jelölt jelöltségéről lemondhatna. Ennek alapján viszont a listán szereplő, de mandátumot ténylegesen már szerezni nem akaró jelölt számára – az egyéb törvényi feltételek fennállása mellett – ki kell adni a mandátumot, és azt csak akkor kaphatja másik jelölt a listáról, ha a mandátumot szerző képviselő lemond. A Javaslat ezért lehetővé tesz a listás jelölt lemondását a választást követően.

30. §

A Javaslat rendelkezik a közterületen folytatott kampánytevékenységről, és egyértelműsíti, hogy az ilyen, a választópolgárokkal való személyes kommunikációra irányuló, a gyalogosforgalom számára nyitva álló közterületen folytatott kampánytevékenység esetén a közterület-használatról szóló jogszabályokat nem kell alkalmazni. A módosítás értelmében ilyen kampánytevékenységnek minősül különösen a választópolgárokkal való kapcsolatfelvétel, a közügyekről folytatott személyes beszélgetés, a szórólaposztás és az aláírásgyűjtés, mely alatt értendő az ajánlások gyűjtése is.

31. §

A Javaslat pontosítja a Ve. a média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslati szabályait.

32. §

Jogvitára adhat alapot a Ve. hatályos szabályozása, amellyel kapcsolatban a joggyakorlat a törvény értelmezése során arra az álláspontra helyezkedett, hogy ha az egész ország egy listás választókerületet képez, akkor a listás jelölt nem, csak a listát állító jelölő szervezet élhet a választópolgári névjegyzéki adatok kiadása iránti kérelem jogával. A Javaslat ezt egyértelműsíti szétválasztva az egyéni jelöltek, illetve a listát állító jelölő szervezetek adatkérési jogosultságát.

34. §

A Javaslát egyértelműsíti, hogy a szavazást megelőző 14. nap után már nincs új szavazólap legyártására irányuló kötelezettség, továbbá a Javaslát lehetővé teszi, hogy a kiesett jelöltet vagy listát már a szavazás napját megelőzően áthúzással törölje a helyi választási iroda a szavazólapról.

35–36. §

Amennyiben a jogorvoslati kérelem határozathozatali kötelezettséggel jár, de nincs valódi relevanciája, mert már lezárult választási eljárással szemben, jogerőre emelkedett döntéssel szemben nyújtották be, indokolt a háromnapos elbírálási határidő lényeges növelése a választási bizottságok üléseinek jobb ütemezhetősége érdekében.

37. §

Az ügyek egyesítésével kapcsolatos gyakorlati tapasztalat azt indokolja, hogy a választási bizottság megítélése alapján szélesebb körben legyenek egyesíthetőek az ugyanazon döntésekkel szemben benyújtott fellebbezések.

38. §

A Javaslát értelmében amennyiben a Nemzeti Választási Bizottság a Kúria utasítására nem állapítja meg a választás eredményét, az eredményt két napon belül a Kúria állapítja meg. A Ve. 233. §-a alapján a Kúria döntése elleni alkotmányjogi panasz a döntés közzétételétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A befogadott alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróság három munkanapon belül dönt.

39., 56. §

A hatályos Ve. nem tartalmaz összeférhetlenségi szabályokat a választási megfigyelőkre, ezt pótolja a Javaslát.

44. §

A Javaslát biztosítja annak lehetőségét, hogy a levélben szavazók névjegyzékében szereplő választópolgár a külképviseleten személyesen tájékoztatást kérjen a szavazási levélcsoomag postai kézbesítéséhez megadott postacíméről, a szavazási levélcsoomag személyes átvétele esetén a megjelölt településről, illetve a levélben szavazók névjegyzékében szereplő értesítési címéről. A külképviselet a kérelmező személyazonosságának ellenőrzése után a Nemzeti Választási Irodától szerzi be a kérelmezett adatot.

45. §

A Javaslát rögzíti, hogy a kijelölt külképviseleten a választópolgár levélben szavazhat. A szavazás során a választás titkosságát garantáló körülményeket a külképviseleten működő külképviseleti választási iroda biztosítja. A Javaslát alapján így a 6/2014. NVB iránymutatás kapcsán felmerült kérdés rendezésre kerül, és a szavazólap kitöltése miatt nem kell elhagyni a külképviselet épületét.

47. §

A levélszavazatok megszámlálása a Nemzeti Választási Iroda hatásköre (a Nemzeti Választási Bizottság felügyelete mellett), a számlálás eredményéről szóló jegyzőkönyvet azonban a Ve. szerint a Nemzeti Választási Bizottság állítja ki.

A Javaslát – az országos népszavazás szabályozásához hasonlóan – a Nemzeti Választási Iroda feladatkörébe utalja az általa végzett számlálás eredményéről szóló jegyzőkönyv kiállítását. A módosítás nem a bizottsági hatáskör elvonása, hiszen az eredményről a Nemzeti Választási Bizottságnak határozatot kell hoznia, amelynek melléklete lesz az Iroda által kiállított jegyzőkönyv.

48. §

A választójogot korlátozza, ha a választás kitűzését megelőző 30. napon ugyan már rendelkezett tartózkodási hellyel egy adott választókerületben a választópolgár, de azt követően annak megújítására nem folyamatos jelleggel, hanem akár 1–2 napos csúszással került sor. Az adott választókerülethez kötődés akkor is fennáll, ha a választás

kitűzését megelőző 30 napon meglévő tartózkodási hely helyett ugyan egy másik, de ugyanazon választókerületen belül lévő tartózkodási helyet létesít a választópolgár.

A Javaslat szerint ezért az átjelentkezéshez az önkormányzati választáson az szükséges, hogy a választópolgárnak mind a választás kitűzését megelőző 30. napon, mind az átjelentkezési kérelem elbírálásakor legyen tartózkodási helye a választókerületben, de nem szükséges annak folytonossága vagy egyezősége.

49. §

A Ve. hatályos 307/I. § (3) bekezdése szerint a kompenzációs listán állított jelölt bejelentésére alkalmazni kell többek között a 120. § (3) bekezdés szerinti adatokat és nyilatkozatokat. A 120. § (3) bekezdés c) pontja ugyanakkor „az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló törvény szerinti párttámogatás visszafizetésére” vonatkozó nyilatkozat megtételére utal, amelynek az önkormányzati választás során nincs relevanciája.

A Javaslat a Ve. 307/I. § (3) bekezdést akként módosítja, hogy a 120. § (3) bekezdés vonatkozásában kizárólag az a) és b) pontok szerinti nyilatkozatok megtételét követelje meg a jogszabály.

50–51., 61., 75. §

Kodifikációs pontosítás.

52. §

A kompenzációs listás eredményt az egyéni választókerületi eredmények alapján kell megállapítani. Ebben a szakaszban a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntését már nem indokolt felülvizsgálni, arra – mivel közvetlenül az egyéni választókerületi eredmény megállapítását érinti – az egyéni választókerületi eredményt megállapító döntéssel szembeni jogorvoslat keretében van lehetőség. Kezelhetetlen helyzetet teremt, ha az egyéni választókerületi eredmény jogerőre emelkedését követően a kompenzációs listás töredékszavazatokat megváltoztatják a jogorvoslat keretében, és e számok eltérnek az egyéni jelöltek már jogerősen megállapított szavazataitól.

A kompenzációs listás eredményt megállapító határozat elleni fellebbezést ezért a Javaslat szerint csak az egyéni választókerületi eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet benyújtani, az egyéni választókerületi választás eredményét már nem lehet vitatni.

53. §

Az önkormányzati képviselő lemondására formálisan csak a választás eredményének jogerőre emelkedését követő időponttal van lehetőség, amelyet a hatályos szabályok szerint a képviselő-testülethez nyújthat be. A Ve. nem rendezi, hogyan mondhat le a megválasztott képviselő, amíg nem alakul meg a képviselő-testület. A Javaslat a Ve. 297/A. §-a szerinti az országgyűlési képviselők választása vonatkozásában alkalmazott szabályozást veszi alapul az önkormányzati képviselőknek az érintett időszakban történő lemondása tekintetében.

54. §

A Ve. 6. § (1) bekezdése alapján a köztársasági elnök legkésőbb a szavazást megelőző 70. napon tűzi ki a helyi önkormányzati képviselők általános választását. A Ve. 309. § (1) bekezdése szerint nemzeti önkormányzati képviselők választását a Nemzeti Választási Bizottság legkésőbb a szavazást megelőző 75. napon tűzi ki a helyi önkormányzati képviselők általános választásának napjára. A két határidő részben fedi egymást, amelynek rendezése szükséges akként, hogy a nemzeti önkormányzati választás kitűzési határideje csak a helyi önkormányzati képviselők általános választása kitűzési határidejének lejártával kezdődjön el.

55. §

A Javaslat értelmében, ha a nemzeti önkormányzati testület a feloszlás, feloszlítás miatt kiírt időközi választás előkészítésének és lebonyolításának költségeihez szükséges fedezettel nem rendelkezik, számára azt a központi költségvetés megelőlegezi.

57. §

Annak ellenőrzését, hogy a jelölt volt-e más nemzetiség önkormányzatának választásán is jelölt a megelőző választásokon, és így egyáltalán indulhat-e jelöltként, már az ajánlóív igénylésekor indokolt elvégezni.

A Javaslat értelmében a jelöltnek a nyilatkozatát a nemzetiség képviselőjének vállalásáról, valamint arról, hogy nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri, már az ajánlóív igénylésekor meg kell tennie a nemzetiségi választásokon is alkalmazandó 307/F. § (1) bekezdése alapján. Indokolatlan e nyilatkozatok megismételtetése a jelölt bejelentésekor.

58. §

Az egy szavazóköri településeken a helyi választási bizottság hatáskörébe tartozik a nemzetiségi szavazás lebonyolítása, valamint a települési nemzetiségi választást tartó nemzetiségek szavazólapjainak megszámlálása is. E szavazólapok helyi választási irodához szállítása indokolatlan és a bizalmat megingató felesleges adminisztratív teher. Ugyanígy nem indokolt a szavazólapok elszállítása a helyi választási iroda székhelyére a több szavazóköri településeken, ha a szavazatok megszámlálására a helyi választási bizottság által a településen kerül sor, de a helyi választási iroda székhelye más településen van (körjegyzőség).

59. §

Különösen a nagyobb létszámú nemzetiségi közösségekkel rendelkező településeken indokolt a helyi választási bizottságok szavazatszámoló tevékenységének támogatása, ugyanis a jelenlegi alacsony létszám mellett (Három tagnak kell megszámlálnia esetleg több ezer szavazatot.) egyes településeken igen nagy a munkateher, ezért megnőtt a szavazás törvényességét is befolyásoló adminisztratív hibák esélye, és a Ve.-ben foglalt határidő betartása is ellehetetlenülhet.

A Javaslat ezért lehetővé teszi, hogy a helyi választási bizottságok jegyzőkönyvi döntéssel kérje a szavazatszámolás elvégzéséhez saját póttagja(i), választott szavazatszámoló bizottsági tagok, valamint a helyi választási iroda tagjainak segítségét. Hasonló segítség igénybevételét teszi lehetővé a Javaslat a területi választási bizottságok számára is.

62. §

A Javaslat értelmében a Nemzeti Választási Bizottság az Európai Parlament tagjainak választásán – az országgyűlési képviselők választásához hasonlóan – legkésőbb a szavazást követő tizenkilencedik napon állapítja meg a választás eredményt.

63. §

Az európai parlamenti képviselő mandátuma az Európai Parlament első ülésnapjával kezdődik, ha a testület a képviselő mandátumának érvényességét megállapította. Ettől kezdve tud mandátumáról lemondani az Európai Parlament előtt. A Ve. nem rendezi, hogy a választást követően az Európai Parlament megalakulásáig, hogyan lehet lemondania a megválasztott képviselőnek. A Javaslat a Ve. 297/A. §-a szerinti az országgyűlési képviselők választása vonatkozásában alkalmazott szabályozást veszi alapul az önkormányzati képviselőknek az érintett időszakban történő lemondása vonatkozásában.

64. §

Mivel a választási eljárás különböző, egymásra épülő eljárási cselekményekből áll, egyértelműen rögzíteni szükséges, hogy egy folyamatban lévő választási eljárást milyen szabályrendszer alapján kell lefolytatni. Erre figyelemmel a Javaslat úgy rendelkezik, hogy a Ve. Javaslat által módosított rendelkezései csak a módosítás hatályba lépését követően indult választási eljárásokban alkalmazandók.

65. §

A Javaslat a központi névjegyzék tartalmát kiegészíti a Magyarországon élő nem magyar és nem uniós állampolgárok jogállásával, ami a helyi önkormányzati választásokon való választójogosultság megállapíthatóságához szükséges. Emellett kodifikációs pontosításokat tartalmaz.

66. §

1. A választási bizottság megbízott tagjának összeférhetetlensége részben a választási iroda rendelkezésére álló állami nyilvántartások ellenőrzésével, részben pedig az összeférhetetlenség vonatkozásában tett nyilatkozaton keresztül vizsgálható, de ez utóbbinak valódiságát a választási irodák rendelkezésére álló állami nyilvántartások alapján nem lehet ellenőrizni, így e nyilatkozatnak a megbízással egy időben történő benyújtása nem indokolható terhet helyez a megbízásra jogosult jelöltekre vagy jelölő szervezetekre. A választási bizottságokba megbízott tagok azonban a Ve. 37. §-ában foglaltak szerint kötelesek esküt vagy fogadalmat tenni, amelyre a választási irodában, a polgármester (megyei közgyűlés elnöke, az Országgyűlés elnöke) előtt kerül sor. A választási iroda vezetőjének tehát alkalma nyílik nyilatkoztatni az összeférhetetlenségről a megbízott tagot az eskütételt megelőzően, így az összeférhetetlenség vizsgálata nem terheli közvetve a megbízásra jogosultakat olyan adminisztratív kötelezettségekkel, melyek teljesülésének kikényszerítése elsősorban a választási szervek érdeke. [66. § a) pont]
2. A Javaslat továbbá kodifikációs pontosításokat tartalmaz.

67. §

1. A hatályos szabályozás szerint a névjegyzékkel kapcsolatban igénybe vehető jogorvoslati eljárás csak a választópolgár kérelmére hozott döntés esetén áll rendelkezésre. A hivatalból hozott névjegyzéki döntés ellen jelenleg csak az általános jogorvoslati fórumrendszer (Nemzeti Választási Bizottság – Kúria) vehető igénybe, ami névjegyzéki ügyekben nem indokolt, és felesleges munkaterhet jelent. A Javaslat ezért nemcsak a kérelmet elbíráló névjegyzéki döntésekkel szemben biztosítja a jogorvoslati lehetőséget, hanem abban az esetben is, ha a választási iroda hivatalból hozott névjegyzéki határozatot (pl. törlés a névjegyzékből). [67. § h) pont]
2. Az Alaptörvény 2. cikkében foglalt, a választójog egyenlősége alapelvébe, továbbá a Ve.-ben foglalt, a választás tisztaságának megóvása valamint a jóhiszemű és a rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközne az, ha egy, a levélben szavazók névjegyzékében szereplő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár érvénytelen szavazási iratot ad le, majd ezt követően újabb szavazási irato(ka)t ad le. A Ve. ezen választópolgári magatartáshoz jelenleg nem fűzi a szavazási irat(ok) tekintetében az érvénytelenség jogkövetkezményét, azonban az Alaptörvényben és a Ve.-ben nevesített alapelvekből következik, hogy ezen szavazási iratok a választási eljárásban nem vehetők figyelembe. A Javaslat a jogszabályi koherencia megteremtése érdekében, a 9/2014. NVB iránymutatással összhangban egyértelművé teszi, hogy a második vagy többedik alkalommal megküldött levélszavazat érvénytelen. [67. § k) pont]
3. A levélben leadott szavazási iratokkal összefüggésben a választói akarat minél teljesebb érvényesülése érdekében szükséges csökkenteni a technikai okokból érvénytelen levélben leadott szavazási iratok számát. A Javaslat értelmében ezért az azonosító nyilatkozaton nem szükséges a születési név feltüntetése (a név, a születési hely és idő, valamint a személyi azonosító vagy a személyazonosságot igazoló hatósági igazolvány számát továbbra is fel kell tüntetni). [67. § l) pont]
4. A Javaslat továbbá kodifikációs pontosításokat tartalmaz.

68. §

A Vjt. módosításával összhangban indokolt az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló 2013. évi LXXXVII. törvény rendelkezésének módosítása is.

69–74. §

Az Alkotmánybíróság 22/2020. (VIII. 4.) AB határozata alapján a Javaslat jelentősen átalakítja az ajánlásokhoz és ajánlóívekhez kapcsolódó bírságok rendszerét. A bírság maximalizálása mellett szigorodnak a végrehajthatóság feltételei, továbbá fizetési könnyítés kerül a szabályozásba. A Javaslat továbbá enyhébben szankcionálja az üres ívekkel kapcsolatos szabálytalanságokat.

76. §

Felhatalmazó rendelkezés pontosítása.

77. §

A hatályos szabályozás szerint a Nemzeti Választási Bizottság 30 napon belül bírálja el az ügyeket, de adott esetben az effektív elbírálási idő mindössze 10–15 nap a párhuzamosan futó ügyek miatt. Ugyanakkor a kialakult joggyakorlat alapján a Nemzeti Választási Bizottságnak valamennyi lehetséges elutasítási okot meg kell vizsgálnia. A Javaslat ezért 30-ról 60 napra növeli a Nemzeti Választási Bizottság számára nyitva álló határidőt.

78. §

Hatályba léptető rendelkezés.

79. §

Sarkalatossági záradék.

Végső előterjesztői indokolás

a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXVIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az egységes közigazgatási szankciórendszer megvalósítását célzó, a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Szankció tv.) célja, hogy a közigazgatási hatósági eljárás során megvalósuljon a közigazgatási hatóságok által kiszabható hátrányos jogkövetkezmények általános szabályainak egységes, átlátható és következetes szabályozása oly módon, hogy az állampolgárok és a vállalkozások jogkövető magatartását elősegítse.

A szabályozás céljának maradéktalan érvényesülése érdekében az ágazati jogszabályokban található közigazgatási szankciók és egyéb jogkövetkezmények felülvizsgálatra kerültek. A törvénymódosítások túlnyomórészt az alábbiakat tartalmazzák:

1. a Szankció tv. által biztosított eltérési lehetőségnek megfelelően
 - a) a figyelmeztetés szankció alkalmazásának kizárását,
 - b) az elévülés szabályainak eltérő megállapítását,
 - c) a tevékenységtől történő eltiltás időtartamának szabályozását, valamint
2. a szankciók, intézkedések és kötelezések elhatárolását, amennyiben ágazati törvényben ez egyértelműen lehetséges.

A törvény megteremti a Szankció tv. és az ágazati törvények koherenciáját, figyelemmel az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseire.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §-hoz

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 12. § (3a) és (3e) bekezdésében meghatározott cselekmények közlekedésbiztonsági okokból kiemelt súlyú közigazgatási szabályszegések, amelyek az emberi életet és a testi épséget közvetlenül is veszélyeztetik, ezért indokolt a Szankció tv.-ben meghatározott fokozatosság alkalmazását kizárni.

A módosítás elvégzi a közúti járművezetői és szakoktatói képzés, vizsgáztatás vonatkozásában a hatályos szabályok felülvizsgálatát. A kiszabható bírság összegének törlésével a Szankció tv. rendelkezései lesznek irányadóak. A Szankció tv.-nyel való összhang biztosítása érdekében pontosításra kerülnek az alkalmazható szankciók, továbbá az eddig kormányrendeleti, miniszeri rendeleti szinten szabályozott szankciók törvényi szintre emelkednek. Kizárásra kerül a figyelmeztetés alkalmazásának lehetősége.

A módosítás a jogsértés súlyától függően zárja ki a figyelmeztetés alkalmazását. A Kkt. 20. § (1) bekezdés a)–d), f)–j), l) és n) pontja szerinti szabályszegések esetében a figyelmeztetés akkor nem alkalmazható, ha a jogsértés a közúti áru fuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) alapján rendkívül súlyos vagy nagyon súlyos fokúnak minősül.

A Kkt. 20. § (1) bekezdés e) pontja szerinti szabályszegés [veszélyes áruk szállítására, a szállítóra (fuvarozóra), a közúti járműre és annak személyzetére, az áru feladójára, átmeneti tárolójára, a csomagolóra, a berakóra, a töltőre, a címzettre és a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó kinevezésére és képezésére vonatkozó szabályok megszegése] esetében a figyelmeztetés akkor nem alkalmazható, ha a jogsértés a Korm. rendelet alapján I., II. vagy III. kockázati besorolású.

A Kkt. 20. § (1) bekezdés k) pontja szerinti szabályszegések [a megengedett legnagyobb sebességre (gyorshajtás); a biztonsági öv használatára; a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire; a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára (ittas vezetés); a vasúti átjárón való áthaladásra; a behajtási tilalomra, a korlátozott övezetre (zóna), a kötelező haladási irányra; az autópálya leállósávjának igénybevételeire vonatkozó előírások megszegése] csoportjánál a Korm. rendelet súlyossági fok szerint nem differenciál, azonban a járművezető által elkövetett szabályszegések veszélyt jelentenek a közlekedés biztonságára és alkalmasak arra, hogy az emberi életet, testi épséget, egészséget veszélyeztessék vagy sértsék, ezért esetükben is ki kell zárni a figyelmeztetés alkalmazását.

A módosítás szerint az ún. objektív felelősségű közlekedési bírságok esetén (Kkt. 21. §) is szükséges a figyelmeztetés alkalmazásának kizárása.

A típus-jóváhagyási eljárás során a jogsértések szándékosak, a Kkt. 22/A. § (1) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott szabályszegések súlyos közlekedésbiztonsági, környezetvédelmi kockázatot jelentenek, ezért indokolt a Szankció tv.-ben meghatározott fokozatosság alkalmazását kizárni.

A Szankció tv. hatályba lépésére tekintettel szükséges a műszaki vizsgabiztos tevékenység folytatásától történő eltiltása – mint közigazgatási szankció – alkalmazásának törvényi szinten való megállapítása.

A közúti járművek időszakos műszaki vizsgálata során elkövetett jogsértések tárgyi súlyuknál fogva alkalmasak a közúti közlekedés biztonsága, az emberi élet, a testi épség, az egészség, a környezet veszélyeztetésére, ezért indokolt a Szankció tv.-ben meghatározott fokozatosság alkalmazását kizárni.

A Szankció tv. hatályba lépésére tekintettel a menetíró szerelőműhelyekkel kapcsolatos eljárások tekintetében meghatározásra kerül az eltiltás mint közigazgatási szankció.

A kapcsolódó cselekmények közlekedésbiztonsági okokból kiemelt súlyú közigazgatási szabályszegések, amelyek az emberi életet és a testi épséget közvetlenül is veszélyeztetik, ezért indokolt a Szankció tv.-ben meghatározott fokozatosság alkalmazását kizárni.

2. §-hoz

Technikai jellegű, szövegcsérés módosítás a Szankció tv.-nyel való összhang biztosítása érdekében.

3. §-hoz

Technikai jellegű, hatályon kívül helyező rendelkezések a Szankció tv.-nyel való összhang biztosítása érdekében.

4–5. §-hoz

A Szankció tv.-ben foglaltakra tekintettel szükséges a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény módosításával a tevékenység végzésétől történő eltiltás határidejének, illetve a bírságkiszabás részletszabályainak meghatározása és a helyszíni bírság alkalmazásának lehetővé tétele.

6. §-hoz

Az Ákr. 101. § (1) bekezdésének a hatósági ellenőrzés lezárását követő intézkedésekre vonatkozó, valamint a Szankció tv. figyelmeztetés szankcióval kapcsolatos rendelkezéseire tekintettel indokolt az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény (a továbbiakban: Ehi.) 13. §-ában foglaltak módosítása. Elfogadva azt a törekvést, hogy valamennyi közigazgatási szankció, illetve egyéb jogkövetkezmény egy helyen, törvényi szinten jelenjen meg, szükséges a közigazgatási szankciók elkülönítése az egyéb jogkövetkezményektől, intézkedésektől. Ennek megfelelően, az Ehi. 13. § (2) bekezdésébe a tevékenységtől eltiltás került, míg a (3) bekezdésbe kerültek azon intézkedések, amelyek nem tartoznak a Szankció tv. hatálya alá.

7. §-hoz

Technikai jellegű módosítást tartalmaz a Szankció tv.-nyel való összhang biztosítása érdekében.

8. §-hoz

Tekintettel arra, hogy az Ehi. 13/A. § (6) bekezdése a Szankció tv. 10. § (1) bekezdésében foglaltakat ismétli meg, a párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében szükséges e rendelkezés hatályon kívül helyezése.

9–10. §-hoz

A szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) 12. § (1) bekezdésének módosítása a hatályos kógens bírságkiszabás helyett mérlegelésen alapuló bírságolást vezetne be a Szankció tv. rendelkezéseivel összhangban. A fokozatosság elvére figyelemmel az Szjtv. hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági eljárásokban főszabály szerint nem indokolt kizárni a Szankció tv.-ben meghatározott figyelmeztetést. Ez alól egyedül a szerencsejátékok engedély nélküli szervezése jelentene kivételt, amely ügyekben a szerencsejáték-felügyeleti hatóság figyelmeztetés alkalmazása helyett már első körben közigazgatási bírság kiszabására lenne jogosult. Indokolt továbbá annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy az eset összes körülményeit mérlegelve a hatóság alacsonyabb összegű bírságot alkalmazzon, vagy a bírság alkalmazását mellőzhesse. A terminológia egységesítése érdekében indokolt az Szjtv.-ben meghatározott bírságok esetén a közigazgatási bírság megnevezés alkalmazása.

11. §-hoz

A mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény módosítása a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében egyértelműen szétválasztja a közigazgatási szankciókat a hatósági intézkedésektől.

12–13. §-hoz

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Csődtv.) hatálya alá tartozó, a Felszámoló Névjegyzékét Vezető Hatóság eljárásaiban indokolt a figyelmeztetés közigazgatási szankció alkalmazásának kizárása.

A párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében a Szankció tv.-ben meghatározott mérlegelési szempontok kivezetésre kerülnek a Csődtv.-ből.

14–15. §-hoz

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) módosításával a bejegyzett intézmények kapcsán a módosítás meghatározza, hogy mely szankciók alkalmazhatók figyelmeztetés nélkül is. A módosítás fenntartja a jelenlegi kétlépcsős szankciórendszert, amely szerint egyes esetekben a figyelmeztetésnél súlyosabb szankció azonnal alkalmazható.

A bejegyzés nélkül működő szociális szolgáltatók, intézmények kapcsán a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságnak törvényben kell biztosítani azt a jogát, hogy felmérje a bezárás előtt álló, illegálisan működő intézményekben élők állapotát annak érdekében, hogy megfelelően tudjon gondoskodni róluk.

A fentiekben túl a bírsággal összefüggésben szükséges egyes szabályok pontosítása is, valamint a figyelmeztetés szankció alkalmazásának kizárása a szolgáltatói nyilvántartásokkal kapcsolatos hatósági ügyekben.

16–17. §-hoz

Az Szt. 92/M. § (4) bekezdésének módosítása a párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében indokolt, ugyanakkor a bírság kiszabása során a Szankció tv.-ben meghatározott mérlegelési szempontokon túl a bírság megfizetésének az ellátás színvonalára gyakorolt hatását is figyelembe kell venni.

Az Szt. 92/L. § (4) bekezdésének hatályon kívül helyezésével a Szankció tv. elévülési szabályai lesznek irányadóak.

18. §-hoz

A Szankció tv. a fokozatos szankcionálás elvét határozza meg főszabályként. A figyelmeztetés alkalmazásának kizárásáról szükséges azonban rendelkezni a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 41. § (1), valamint (4) bekezdésében, továbbá a 41/A. § (10) bekezdésében meghatározott jogszabálysértések esetén, mivel jellegüknél fogva olyan kiemelt gazdasági és társadalmi jelentőségűek lehet, amely esetén a hatóság rosszallásának kifejezése, a preventív szankció alkalmazása nem állna arányban a jogsértés súlyával.

A Szankció tv. 5. §-a eltérést enged az elévülési idő megállapítása esetén az általános szabályoktól. Tekintettel a bányafelügyeleti eljárások összetettségére, a jogsértések feltárásának bonyolultságára és az ahhoz esetlegesen szükségessé váló speciális vizsgálatok és mérések időigényességére, az elévülés hosszabb időtartamban való meghatározása indokolt.

A jogsértő magatartással okozott hátrányok, azoknak a társadalomra való veszélyessége (pl. a környezetben okozott károk) a bányafelügyeleti eljárásokban indokolja a Szankció tv.-ben meghatározott határidőtől való eltérést. A kialakult gyakorlat és a tapasztalatok szerint az eltiltás időtartamának legalább olyan mértékűnek kell lennie, amely – a tevékenység jogellenes végzésével elérhető gazdasági előnyre is figyelemmel – kellő visszatartó erővel bír.

19–20. §-hoz

A Bt. 41/A. § (1b) bekezdésének hatályon kívül helyezését az elévülési idő 41/B. §-ban történő újraszabályozása indokolja.

21. §-hoz

A Szankció tv. szabályozásával párhuzamos rendelkezések kivezetésre kerülnek a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvényből (a továbbiakban: Mvt.).

Az Mvt. 82. §-ában meghatározott, munkáltatóval szemben kiszabható munkavédelmi bírság alkalmazása esetén már eleve megvalósult az emberi életet, testi épséget, egészséget súlyosan veszélyeztető szabálysértés, így a Szankció tv. 9. § (3) bekezdés a) pontja alapján figyelmeztetés, mint közigazgatási szankció eleve nem alkalmazható. Ezen okból az Mvt.-ben kizárólag a 82/D. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a természetes személy munkavállaló által megvalósított közigazgatási szabályszegés esetén szükséges kizárni a figyelmeztetés lehetőségét.

A Szankció tv. 11. §-a lehetővé teszi a közigazgatási bírság feltételeinek teljesülése esetén a helyszíni bírság kiszabását, amely jelentősen egyszerűsíti és hatékonyabbá teszi a munkavédelmi eljárást, így ennek lehetőségét az Mvt.-ben célszerű biztosítani.

22. §-hoz

2021. január 1-jétől a hatóságok az általuk alkalmazott közigazgatási szankciókat a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába rögzítik. A párhuzamos szabályozás kiküszöbölése érdekében pontosítani szükséges a közhiteles nyilvántartás adattartalmát.

23. §-hoz

A szakasz szövegcsere módosítást tartalmaz a Szankció tv. terminológiájának megfelelően.

24. §-hoz

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kt.) 106. §-a környezetvédelmi bírság kiszabását írja elő jogszabályban, hatósági határozatban, közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktusban megállapított, közvetlenül vagy közvetve a környezet védelmét szolgáló előírás megszegése, illetve határérték túllépése esetén. A vízügyi igazgatás területén alkalmazott környezetvédelmi bírságok a következők: vízvédelmi bírság, vízszennyezési bírság, rendkívüli vízszennyezési bírság, csatornabírság, rendkívüli csatornabírság, felszínalatti vízvédelmi bírság, nitrátszennyezési bírság.

A vízvédelmi előírások kiemelt társadalmi értékek, a természetes vizek, a felszíni és felszín alatti vízkészletek fenntarthatóságát, minőségi és mennyiségi védelmét szolgálják, ezért ezen előírások megsértőivel szemben a figyelmeztetés alkalmazása kizárásra kerül.

A Szankció tv. hatályba lépését követően az ágazati jogszabályok, valamint a Szankció tv. általános jellegű rendelkezései között fennálló normatív kapcsolatot szükséges szabályozni annak érdekében, hogy a jogrendszer koherens működése továbbra is biztosítható legyen. A Kt. 107/B. §-a ezt a normatív kapcsolatot teremti meg a két jogszabály között azzal, hogy a Szankció tv.-ben szabályozott eltiltás esetében rögzíti, hogy eltiltás – a Szankció tv.-ben meghatározott 45 naptól eltérően – a szabályszerű tevékenység visszaállítása érdekében szükséges kötelezettségek teljesítéséig terjedő időtartamra rendelhető el.

25. §-hoz

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 32/A. §-a vízgazdálkodási bírság kiszabását írja elő a jogszabályban, hatósági határozatban vagy közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktusban foglalt vízgazdálkodási előírás megszegőivel szemben.

A vízvédelmi előírások kiemelt társadalmi értékek, a természetes vizek, a felszíni és felszín alatti vízkészletek fenntarthatóságát, azok minőségi és mennyiségi védelmét szolgálják, ezért ezen előírások megsértőivel szemben – az adminisztratív jellegű szabályszegések kivételével – a figyelmeztetés alkalmazását a módosítás kizárja.

26–27. §-hoz

A repülőbiztonsági szempontok érvényesítésének fokozott igénye, valamint az a tény, hogy a légiközlekedésben a tervezési, gyártási, javítási és karbantartási hibák orvoslása, valamint a dokumentációk kidolgozása a Szankció tv.-ben meghatározott 45 nap alatt nem végezhető el, indokolttá teszi a katonai légügyi hatóság, valamint a légiközlekedési hatóság eljárásaiban a tevékenység végzésétől történő eltiltás időtartamára vonatkozó eltérő szabályozást.

Azon jogsértések esetén, amelyek a repülésbiztonságot, az emberi életet, a testi épséget is veszélyeztetik, szükséges a fokozatosság elvének kizárása.

28. §-hoz

A partnerségi tervezés alkalmazása érdekében a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter a megyei önkormányzatok, a fővárosi önkormányzat a megyei jogú városok önkormányzatának bevonásával dolgozza ki a területi operatív programot, továbbá a partnerségi tervezés alkalmazása érdekében a megyei önkormányzat és a fővárosi önkormányzat a területileg érintett megyei jogú városok önkormányzata – valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok bevonásával – dolgozza ki a területfejlesztési koncepciót és a területfejlesztési programot.

29. §-hoz

Egyes tűzvédelmi szabályszegések alkalmasak arra, hogy az emberi életet, testi épséget, egészséget veszélyeztessék vagy sértsék. például tűz vagy robbanás okozása, tűzoltóság beavatkozásának akadályozása, menekülési útvonalak, kijáratok lezárása, leszűkítése, ezért a módosítás az általa nevesített súlyos szabályszegések esetében a figyelmeztetés alkalmazását kizárja.

30–31. §-hoz

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) felelősségi rendszere és szankciói több ponton eltérnek a Szankció tv.-ben felsorolt közigazgatási szankcióktól. A védett természeti területek és értékek megóvása érdekében a Tvt. lehetőséget ad a tevékenység megtiltására, korlátozására, felfüggesztésre is, így a fogalmakat szükséges összhangba hozni a Szankció tv.-ben bevezetett szankciókkal.

A hatályos jogszabály – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 94. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásáról szóló 19/2009. (XII. 22.) KVM rendelet – lehetővé teszi a figyelmeztetés kizárását és az azonnali szankció kilátásba helyezését a természetvédelmi érdekeket súlyosan sértő cselekmények esetén. A környezet büntetőjog általi védelméről szóló, 2008. november 19-i, 2008/99/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelv magyar jogba történő átültetése érdekében is szükséges egyes tényállási elemek (pl. veszélyeztetési tényállás) azonnali szankcionálása a hazai szankciórendszer teljességének megőrzése érdekében. Fontos, hogy természetvédelmi ügyeknél azonnali bírság kiszabása kerüljön kilátásba helyezésre a jogszabályba ütköző, veszélyeztetéssel, zavarással járó, vagy engedély nélküli, vagy attól eltérően végzett cselekményekre is, hasonlóan a korábbi jogi szabályozáshoz, kiegészülve az azóta bevezetett új jogintézményekkel (szakkérdés vizsgálat, bejelentés, ellenőrzött bejelentés). Egyre több olyan hatósági eljárás kerül bevezetésre, amelyek esetén a tevékenységet bejelentést követően lehet csak gyakorolni. Mivel ezek ugyanúgy érinthetnek olyan természetvédelmi kérdéseket, amelyek vagy a természetvédelmi, vagy más hatóság eljárása során merülhetnek fel, indokolt a szankcionálást ezekre is kiterjeszteni. Ugyanakkor mivel ezek a korábbi engedélyezési eseteket váltották fel, ezért az azonnali szankcionálást is indokolt kiterjeszteni ezen esetekre.

Az idegenhonos inváziós fajok terjedése elleni uniós szintű védekezés, az ilyen fajok által okozott problémák volumene és a hatósági tevékenységgel szemben támasztott magas követelmények szintén megkívánják az óvatos, fokozatos szankcionálás mellőzését. Az idegenhonos inváziós fajjal elkövetett jogsértés olyan súlyos veszélyt is jelenthet az ökoszisztémára, a gazdaságra, a társadalmi javakra és az emberi egészségre nézve egyaránt, hogy adott esetben figyelmeztetés alkalmazása a szankciórendszer kiüresítését jelentené, annak lényege veszne el.

A helyszíni bírságolás lehetősége bizonyos helyzetekben időtakarékos, erőforrás-kímélő és költséghatékony megoldás, mert a cselekmény elismerése esetén a hatóságnak nem kell további eljárást lefolytatnia. A természetvédelmi bírság helyszínen történő kiszabásának lehetősége a Tvt. módosításával biztosítottá válik. A természetvédelmi őrszolgálat helyszíni jelenlétével a helyszíni bírságolás hatékonyabban megoldható, amelyre lehetőséget ad a fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezeti őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 12. § (2) bekezdés a) pontja is. Inváziós ügyekben ugyanezen okok miatt szintén fontos a helyszíni bírságolás lehetőségét biztosítani az eljáró hatóságok számára.

A szakasz ezen túlmenően a Szankció tv. hatálybalépésével összefüggésben szükségessé vált szövegcsere módosító rendelkezéseket is tartalmaz.

32. §-hoz

A Szankció tv. hatályba lépése a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) módosítását is indokoltá teszi. A módosítás célja – a vadgazdálkodási ágazat sajátosságait is figyelembe véve – az, hogy a fenntartható vadgazdálkodás és vadászati tevékenység végzése egyszerre maradjon kiszámítható, ugyanakkor a vadászati hatóság számára is rendelkezésre álljanak azok a közigazgatási eszközök, amelyek a jogkövető magatartás kikényszerítése révén biztosíthatják a szakszerű vadgazdálkodást, valamint a vadállomány védelmét.

A módosítás a Szankció tv. szempontrendszerének megfelelően az arányosság és a fokozatosság elvét figyelembe véve a megfelelő mérlegelési lehetőségek biztosításával rögzíti a szükséges szankciók körét.

A Vtv. és a Szankció tv. közti összhang megteremtése érdekében az ágazati sajátosságokra tekintettel a módosítás a vadvédelmi és vadgazdálkodási bírságok körében egyes szankciók alkalmazhatósága alól kivételt tesz, tekintettel arra, hogy a vadgazdálkodás veszélyes üzemnek minősül. Ebből következően sok esetben csak a komoly és határozott szankciók érhetnek célt, illetve bírnak kellő prevencióssal. A Vtv. módosítása által ezen meghatározott esetekben a figyelmeztetés – mint közigazgatási szankció – nem lesz alkalmazható.

33–34. §-hoz

A Vtv. jelen módosítása egy régóta fennálló, de eddig nem orvosolt szakmai és jogharmonizációs problémát old fel. A Magyarországon vadászható állatfajokat (a továbbiakban: vadfajok) a törvény végrehajtási rendelete határozza meg. Ugyanakkor maga a törvény is nevesít bizonyos vadfajokat, többek között a zárttéri vadtartásra és a trófeabírálatra vonatkozó rendelkezések között. Az egyes vadfajok törvényi szintű felsorolása azonban nem indokolt, tekintettel arra, hogy az – akár természetvédelmi, akár más ökológiai okból – időről időre változhat, így a módosítás részben deregulációs, részben vadgazdálkodási szakmai célokat is szolgál. A törvényi rendelkezések a végrehajtási rendeletben meghatározott valamennyi vadászható vadfajra vonatkoznak, így szakmai oldalról sem indokolt ezek külön nevesítése. A módosítás következtében a jövőben a törvény által meghatározott keretek között, rendeleti szinten válik lehetővé az egyes vadfajok és azok zárttéri tartására vonatkozó részletszabályok kidolgozása vagy módosítása, az ökoszisztémában, a társadalomban vagy a gazdaságban bekövetkezett változásoknak megfelelően.

35–37. §-hoz

A módosítás a Szankció tv. által megengedett eltérésekkel – a hatályos, a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény által szabályozott speciális jogkövetkezmények megtartásával – határozza meg a munkaügyi hatósági eljárásban alkalmazható szankciókat, illetve szabályozza az egyes szankciók alkalmazási körét.

2021. január 1-jétől a hatóságok az általuk alkalmazott közigazgatási szankciókat a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába rögzítik. A párhuzamos szabályozás kiküszöbölése érdekében pontosítani szükséges a közhiteles nyilvántartás adattartalmát.

A módosítás kivezeti a Szankció tv. szabályaival párhuzamos rendelkezéseket, továbbá deregulálja az Ákr. 84. § b) pontjának alkalmazhatóságával összefüggő rendelkezést.

38. §-hoz

A Szankció tv. lehetővé teszi, hogy törvény meghatározott ügyek vonatkozásában a figyelmeztetés alkalmazásának kizárásáról rendelkezzen, ha az adott ügyben csekély súlyú szabályszegés nem merülhet fel. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXV. törvény 31. § (6) és (7) bekezdései alkalmazásának esetében nem lenne indokolt bírság helyett figyelmeztetést alkalmazni, ezért ennek lehetőségét a módosítás kizárja.

39. §-hoz

A közigazgatási óvadék, mint szankció bevezetésének visszavonása és a felsorolás egyértelműsítése miatt szükséges módosítást tartalmazza a rendelkezés.

40–43. §-hoz

A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) módosításával a bejegyzett intézmények kapcsán a módosítás meghatározza, hogy mely szankciók alkalmazhatók figyelmeztetés nélkül is. A módosítás fenntartja a jelenlegi kétlépcsős szankciórendszert, amely szerint egyes esetekben a figyelmeztetésnél súlyosabb szankció azonnal alkalmazható.

A bejegyzés nélkül működő gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények kapcsán a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságnak törvényben kell biztosítani azt a jogát, hogy felmérje a bezárás előtt álló, illegálisan működő intézményekben élők állapotát annak érdekében, hogy megfelelően tudjon gondoskodni róluk.

A fentieken túl a bírsággal összefüggésben szükséges egyes szabályok pontosítása is.

44–45. §-hoz

A Szankció tv. szankciórendszeréhez nagyrészt illeszkedik az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) által kialakított szankciók köre, így e rendelkezés kisebb pontosító, illetve a jogalkalmazást könnyítő módosításokat tartalmaz.

Az Étv. kizárja a figyelmeztetés, mint közigazgatási szankció alkalmazását az építésügyi hatósági eljárásokban. Erre azért van szükség, mert ezekben az eljárásokban egyrészt a figyelmeztetéstől nem várható visszatartó hatás, másrészt ezek az eljárások nem csekély súlyú szabályszegések esetén indulnak, jelentős részük közvetlen összefüggésben állnak az emberi élet és a vagyonbiztonság védelmével. Az építésfelügyeleti hatóság eljárásaiban a figyelmeztetés kizárása csak az állékonyságot, az életet vagy egészséget veszélyeztető állapot előidézése esetén indokolt.

46. §-hoz

A Szankció tv. 9. § (1) bekezdésére tekintettel a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) szerinti mulasztási bírság közigazgatási bírságnak minősül.

A kiszabható mulasztási bírság összege 2000. január 1. óta változatlan a Tny. 91. §-ában, ezért a kellő joghatás kiváltása érdekében szükségesnek tartjuk a magasabb összegű bírság kiszabását lehetővé tenni.

Az ellenőrzés akadályozása eljárási bírságot von maga után, amely eljárást nem megalapozott a mulasztási bírság címszó alatt szabályozni, ezért az erre vonatkozó rendelkezés törlése szükséges.

A módosítás kizárja a figyelmeztetés alkalmazását, ugyanis ezen közigazgatási szankciótól a nyugdíjbiztosítás területén kellő visszatartó hatás nem várható, az esetleges közigazgatási szabályszegés pedig olyan súlyosan sérti vagy veszélyezteti a közérdeket, hogy figyelmeztetés helyett minden esetben a mulasztási bírság alkalmazása indokolt.

A mulasztási bírság megállapított határidőn belül történő meg nem fizetése esetén a mulasztási bírság összege kétszeresének megfizetését előíró szabályozás fenntartása nem indokolt, figyelemmel arra, hogy a mulasztási bírság szankció ismételt kiszabására lehetőség van.

47. §-hoz

A jogsértések mielőbbi és hatékony szankcionálása érdekében szükséges a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartására vonatkozó rendelkezések kizárása.

48. §-hoz

A rendelkezés célja, hogy a hitelintézeti kölcsönszerződéseket biztosító jelzálogjog a jelzálogjog szerződés csatolása nélkül, az adós egyoldalú tartozáselismerő nyilatkozata és bejegyzési engedélye alapján is bejegyezhetővé váljon. Az adós nyilatkozatának – értelemszerűen a felek megállapodásán kívül – tartalmaznia kell minden olyan tartalmi elemet, amelyet a törvény a bejegyzés alapjául szolgáló okiratokra vonatkozóan előír.

A 2020. március 1-jét követően indult eljárásokban meghozott végzés vagy határozat fellebbezéssel nem támadható, a döntés ellen közigazgatási pert lehet indítani jogsérelemre hivatkozással. A bíróság közigazgatási perben a közigazgatási eljárásban született döntések törvényességére irányuló felülvizsgálat fóruma, és ezzel nem egyeztethető össze, hogy az ügyfél a jogorvoslat során pótolja beadványa hiányosságait. Ezért szükséges a pótlás lehetőségét olyan módon biztosítani, hogy arra ne közigazgatási per megindítása keretében, hanem a helyett legyen lehetőség. Mindamellett az ügyfélnek lehetősége van pótlás helyett közigazgatási pert kezdeményezni, amennyiben a meghozott döntést jogszabálysértőnek tartja.

A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CX. törvény 34. § (4) bekezdésének g) pontja 2020. március 1-jével az Inyvt. 64. § (4) bekezdését, amely szerint, „a per megindítása tényének feljegyzése tárgyában hozott végzés ellen külön fellebbezésnek van helye” tévesen hatályon kívül helyezte. A hatályon kívül helyező rendelkezés azért nem volt helytálló, mert a rendelkezés nem a per megindítása tényének feljegyzése tárgyában hozott ingatlan-nyilvántartási döntés, hanem a per megindítása tényének feljegyzése tárgyában hozott bírói végzés ellen biztosította a jogorvoslat lehetőségét. A javasolt kiegészítésben a jogalkalmazás elősegítésének könnyítése érdekében a normaszöveg pontosításra került.

A törvény kimondja, hogy az adatbázisból lekérdezés útján szolgáltatott adatok harmadik fél felé való szolgáltatása (továbbadása) csak törvényi felhatalmazás alapján teljesíthető. Ugyanakkor az ellenérték fejében történő továbbadáshoz nem kapcsolódik szankció, így jelenleg vállalkozások épülnek a tulajdonilap-másolattal történő kereskedelemre. A módosítást követően a tulajdonilap-másolat ellenérték fejében történő továbbadása, valamint már a szolgáltatás felkínálása is szankcionálhatóvá válik.

A törvény a hatályos rendelkezést pontosítja. Az Inyvt. fontos főszabálya és egyben rendező alapelve értelmében az ingatlan-nyilvántartási eljárás az ügyfél kérelmére vagy hatósági megkeresésre indul. Az ingatlan-nyilvántartásba csak az a jog jegyezhető be és jogilag jelentős tény kerülhet feljegyzésre, illetve törölhető, amelyet a kérelem vagy a megkeresés megjelöl. Ingatlan-nyilvántartási eljárás nem indítható adatátadással, az eljárás megindításához az egyéb közhiteles nyilvántartást vezető szerv megkeresése, valamint a bejegyzés alapjául szolgáló okirat, továbbá a térkép tartalmát érintő változás esetén érvényes záradékkal ellátott vázrajz becsatolása szükséges.

Az ingatlan-nyilvántartás és az egyéb közhiteles nyilvántartás adatainak összhangba hozatalára irányuló ingatlan-nyilvántartási eljárás megindításához az egyéb közhiteles nyilvántartást vezető szerv megkeresése, valamint a bejegyzés alapjául szolgáló okirat becsatolása szükséges. Az eljárást az ingatlan tulajdonosa a módosítást követően az ingatlanügyi hatóság előtt nem indíthatja meg. A módosítás deregulációs hatású, ugyanis az ingatlanügyi hatóság az egyéb közhiteles nyilvántartást vezető szerv által biztosított okiratok nélkül nem vezetheti át az ügyfél által kezdeményezett változást a tulajdoni lapon. A jelenleg hatályban lévő szabályozás értelmében, így amennyiben ügyféli kezdeményezés érkezik az ingatlanügyi hatósághoz, a hatóságnak meg kell keresnie az egyéb közhiteles nyilvántartást vezető szervet, hogy az átvezetéshez szükséges iratok benyújtásával indítsa meg az ingatlan-nyilvántartási eljárást, ami az eljárás szükségtelen elhúzódását eredményezi.

49. §-hoz

Pontosítás, összhangban az Inyvt. 94. § (12) bekezdésére tett módosító javaslattal.

50. §-hoz

A szakasz a hiánypótlás szabályozására tett javaslattal összefüggésben szükséges hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazza.

51. §-hoz

Az elkobzás intézménye nem szerepel a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényben (a továbbiakban: Fgytv.), mivel azonban annak alkalmazását a Szankció tv. 14. §-a lehetővé teszi, ezt a szankciót indokolt beilleszteni az ágazati törvénybe. A fogyasztóvédelmi hatóság eljárásában sok esetben kerül megállapításra, hogy a termék a fogyasztókat megtéveszti, így az elkobzással biztosítható, hogy az ilyen termék utóbb se kerülhessen a piacra.

A Szankció tv. 9. § (3) bekezdésének b)–c) pontjai tartalmilag megegyeznek az Fgytv. 47/C. § (5) bekezdés c)–d) pontjaival. A párhuzamos szabályozás elkerülése végett csak azok a kötelező bírságszabási esetek – ismételt jogsértés, fogyasztók széles körét érintő jogsértés és a békéltető testületi eljárásban az együttműködési

kötelezettség megszegése – maradnak az Fgytv.-ben, amelyek a Szankció tv.-ben nem szerepelnek, de fogyasztóvédelmi szakmai szempontból a fenntartásuk indokolt. Megjegyzendő, hogy a békéltető testületi eljárásban az együttműködési kötelezettség megszegése kötelező bírságkiszabási esetként való bevezetését követően 2015-től ugrásszerűen megnőtt a békéltető testületi eljárásban az egyezségek száma és jelentősen javult a vállalkozások megjelenési hajlandósága a békéltető testületek előtt.

52. §-hoz

A Szankció tv. figyelmeztetés alkalmazására vonatkozó szabályaira figyelemmel az Fgytv. felhívásra vonatkozó rendelkezéseinek hatályon kívül helyezése szükséges.

53–54. §-hoz

A géntechnológiai tevékenységeknél – mint környezeti és egészségügyi szempontból is kockázatos tevékenységeknél – azonnali bírság kiszabása, így a figyelmeztetés kizárása indokolt.

55–56. §-hoz

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávtv.) VIII. fejezete címéből az állatvédelmi bírság szövegrész törlése indokolt, mivel az állatvédelmi bírságra vonatkozó rendelkezéseket egy új, VIII/A. fejezetben szükséges szerepeltetni a Szankció tv. alapján indokolt, egyéb új rendelkezésekkel együtt.

A jogalkalmazás könnyítése érdekében a módosítás egyértelműen szétválasztja a közigazgatási szankciókat a hatósági intézkedésektől és kötelezésektől.

A helyszíni bírság alkalmazása az egyszerű megítélésű, kisebb súlyú, de a figyelmeztetés jogkövetkezményét már nem tűrő jogsértések esetén hozzájárul a hatósági eljárás adminisztrációs terheinek csökkentéséhez, és ezen keresztül növelhető a hatósági ellenőrzésekre, eljárásokra fordítható kapacitás.

Az állatok védelmének jelentőségére tekintettel a módosítás meghatározza a kiszabható állatvédelmi (közigazgatási) bírság alapösszegét.

57. §-hoz

A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény módosításával a közlekedési igazgatási ügyekben az okmányügyekkel és más jogintézményekkel összefüggő jogszabálysértések esetén indokolt kivételt tenni a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába történő bejegyzés, valamint a figyelmeztetés alkalmazása tekintetében.

58. §-hoz

Szükséges a kémiai terhelési bírság kiszabására vonatkozó szankcionálás lehetőségét kiegészíteni bármely általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktusban foglalt követelmények megsértése esetén. Továbbá szükséges a bírság kiszabásakor figyelembe veendő szempontok felülvizsgálata, és a Szankció tv.-nyel párhuzamos rendelkezések törlése.

59. §-hoz

A Szankció tv. bírságra vonatkozó rendelkezései miatt szükségessé vált a hajózási hatóság által alkalmazható bírság kiszabásának szempontjaira vonatkozó normák módosítása.

A vízi út és hajóút használatával kapcsolatos előírások megszegése esetében a módosítás kizárja a figyelmeztetés alkalmazását, mivel a jogsértés a víziközlekedés biztonságát veszélyezteti.

A víziközeledésről szóló 2000. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Vkt.) 60/A. §-a alapján a hivatásos katasztrófavédelmi szerv feladat- és hatáskörébe tartozik a veszélyes áruk belvízi szállításáról szóló törvényben meghatározott előírások betartásának ellenőrzése. Ha hivatásos katasztrófavédelmi szerv jogszabálysértést állapít meg, a jogsértővel szemben bírságot alkalmaz. A szabályszegésből adódó esetleges balesetek a szállított áru veszélyessége miatt magas kockázatot jelentenek a közlekedésben résztvevők, valamint a környezet biztonságára nézve. A módosítás kizárja a figyelmeztetés alkalmazását, ha a jogsértő cselekmény vagy mulasztás nagyon súlyos vagy rendkívül súlyos fokúnak minősül. A módosítás meghatározza a minősítés szempontjait is.

A Szankció tv. elévülésre, valamint bírságösszegre vonatkozó szabályaira tekintettel a Vkt. ezen rendelkezéseinek deregulálása indokolt.

60–61. §-hoz

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) szankciótípusainak alkalmazási szabályait a Szankció tv. hatályba lépésével egyidejűleg indokolt felülvizsgálni.

Az örökségvédelmi bírság esetében – összhangban a Szankció tv. rendelkezéseivel – pontosításra kerül a hatályos szabályozás, és az enyhébb jogsértések esetén a módosítás lehetőséget biztosít figyelmeztetés alkalmazására. Ennek eredménytelensége esetén lehetőség lesz örökségvédelmi bírság kiszabására. A súlyosabb jogsértések esetén figyelmeztetésnek nincs helye.

A Szankció tv. 13. § (4) bekezdése szerint, ha törvény eltérően nem rendelkezik, a tevékenység végzésétől történő eltiltás a döntés véglegessé válásától számított negyvenöt napnál hosszabb időre nem szólhat. Figyelemmel arra, hogy a Kötv. 67. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt szankció (a hatóság nyilvántartott műemléki értékek, műemlékek, nyilvántartott régészeti lelőhelyek és védetté nyilvánított kulturális javak károsítása, veszélyeztetése esetén jogosult a tevékenységet leállítani, és az ilyen magatartás tanúsítóját e tevékenység folytatásától eltiltani) a Szankció tv.-nél szigorúbb szabályozást tesz indokolttá, a módosítás a tevékenység folytatásától történő eltiltást 5 évben maximalizálja.

A párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében a bírság kiszabása során mérlegelendő szempontok közül a módosítás kivezeti azokat, amelyek tartalmilag megegyeznek a Szankció tv.-ben foglaltakkal.

62. §-hoz

A jogalkalmazás könnyítése érdekében az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény módosításával a közigazgatási szankcióktól egyértelműen elkülöníthetően jelennek meg a hatósági intézkedések.

A kényszer elektronikus hirdetéssel kapcsolatos felügyeleti eljárásokban indokolt a Szankció tv. szerinti figyelmeztetés alkalmazásának kizárása.

63–64. §-hoz

Mivel a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 5. § (5) bekezdése a 11. § hivatkozott eseteiben a közvetítő természetes személy és jogi személy névjegyzékbe való ismételt felvételét öt évig nem teszi lehetővé, amely a Szankció tv. alapján a tevékenység végzésétől való eltiltás szankciójának tekinthető, azaz a figyelmeztetés szankciója az eltiltást eredményező névjegyzékből történő törlés előtt alkalmazható lenne.

Figyelemmel azonban arra, hogy a Kvtv. 20. § (3) bekezdése alapján a miniszter a vizsgálat során egyszer már felhívta a közvetítőt a törvényi rendelkezések betartására, így az ezt követő törlési eljárás keretében egy ismételt figyelmeztetés már indokolatlan lenne, továbbá, mivel a törlési eljárás megindítására a Kvtv. 20. § (4) bekezdése alapján kerül sor, amely az ismételt vagy súlyos kötelezettségszegést említi, a figyelmeztetés kizárása indokolt.

A Kvtv. 20. § (3) és (4) bekezdése tartalmaz figyelmeztetésre vonatkozó rendelkezéseket. Tekintettel ugyanakkor arra, hogy ez a figyelmeztetés nem a Szankció tv. 2. § (3) bekezdés a) pontja szerinti anyagi jogi szankcióval azonos intézkedést takar, javasolt a szóhasználat módosítása ezen esetekben.

65. §-hoz

A Szankció tv. hatályba lépése a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény módosítását is indokolta teszi. A módosítás célja az ágazat sajátosságait is figyelembe véve az, hogy a növénytermesztési hatóság számára rendelkezésre álljanak azok a közigazgatási eszközök, amelyek a jogkövető magatartás kikényszerítése révén biztosíthatják a magas színvonalú növénytermesztés alapját jelentő genetikai anyagok megőrzését, a növényfajták állami elismerését, a megfelelő minőségű vetőmag és szaporítóanyag előállítását és felhasználását, valamint a korszerű fajtahasználatot.

A módosítás megkönnyíti a jogalkalmazást, ugyanis egyértelműen elválasztja és meghatározza a hatóság rendelkezésére álló közigazgatási szankciók és hatósági intézkedések körét.

A módosítás meghatározza továbbá – a Szankció tv. rendelkezéseit kiegészítve – a bírság kiszabásának részletszabályait is.

66. §-hoz

Tekintettel arra, hogy a hírközlési ágazatban a jogsértő magatartásról a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság sok esetben csak évekkel később szerez tudomást, ugyanakkor ezen jogsértések feltárása és szankcionálása az egész hírközlési piac szempontjából alapvető jelentőségű és fontosságú, indokolt a három éves elévülést szabályozó rendelkezéstől történő eltérés az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvényben.

Kiemelt jelentőséggel bír a hosszabb elévülési idő szabályozása a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság által lefolytatott jogvitás eljárásokban, illetve piaci információk alapján utólagosan, elnöki hatáskörben lefolytatott általános hatósági felügyeleti eljárásokban, amely esetekben gyakran több évvel ezelőtti, de piaci információ hiányában korábban a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság rendelkezésére nem álló tényállás felderítése útján szükséges szankciót alkalmazni a piac védelme érdekében.

67. §-hoz

A módosítás célja, hogy az általános hatósági eljárási terminológiának megfelelően, a hatóság jogerős döntése helyett, annak véglegessé vált döntésére történjen utalás a normaszövegben.

68–69. §-hoz

A módosítás a Szankció tv. rendelkezéseinek való megfelelés érdekében szükséges. Egyfelől, a törvényben meghatározott bírságok valójában nem eljárási bírságok, hanem anyagi jogi, közigazgatási bírságok. Másfelől, a közigazgatási bírság összegéről a Szankció tv. 10. §-a rendelkezik az ott megnevezett szempontokat mérlegelve, erre tekintettel törlésre kerül a bírság összegére vonatkozó intervallum.

70. §-hoz

A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény (a továbbiakban: Mktv.) 19/G. § (7a) bekezdéssel való kiegészítése a Szankció tv. rendelkezéseire tekintettel indokolt, hiszen a Szankció tv. általános szabályai alapján közigazgatási bírság kiszabására csak akkor kerülhet sor, ha a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába a hatósági eljárás megindításának napját megelőző egy éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási szankciót megállapító döntést jegyeztek be és a hatóság nem figyelmeztetés alkalmazásáról dönt. Az Mktv. 19/G. § (7) bekezdése alapján azonban a 19/G. § alapján kibocsátott határozatok nem teljesítése esetén az első közigazgatási szankció egyből a bírság, ami a Szankció tv. bírság kiszabására vonatkozó, az imént hivatkozott általános szabályára tekintettel csak úgy oldható meg jogszerűen, ha az ágazati törvény kizárja a figyelmeztetés alkalmazásának lehetőségét, így biztosítva, hogy a 19/G. §-ban foglalt kiemelt súlyú közigazgatási szabályszegés esetére elsődleges szankcióként a bírság legyen alkalmazható.

71–72. §-hoz

A módosítást pontosító, illetve hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz a Szankció tv.-nyel való összhang és a párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében.

73–74. §-hoz

A Szankció tv. rendelkezéseivel való összhang biztosítása érdekében szükséges módosításokat tartalmaz a szakasz.

75. §-hoz

A párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvényből a módosítás kivezeti a Szankció tv.-nyel megegyező rendelkezéseket.

76–77. §-hoz

Az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) módosításával a bírság számításának mértékére nézve speciális, ágazati kiegészítő szabályokat állapít meg a módosítás, ugyanis önmagában egy kisebb súlyú gazdasági szereplő is nagyon komoly jogsértést követhet el a gyógyszerekkel kapcsolatban. Ezért a Szankció tv. azon előírását, miszerint a jogsértést elkövető gazdasági súlyát a szankció kiszabásakor értékelni kell, az elkövető terhére lehet csak automatikusan alkalmazni a Gytv. rendszerében. A kisebb gazdasági súly „enyhítő körülményként” történő figyelembevétele csak a betegbiztonsági és ellátási szempontokat nem érintő jogszabálysértések esetén lehetséges.

A Szankció tv. 5. §-a által biztosított lehetőség szerint az elévülésre vonatkozó szabályokat a módosítás eltérően állapítja meg a Gytv. alapján alkalmazásra kerülő szankciókat illetően, mivel a betegbiztonsági szempontok indokolják a hosszabb elévülési idő megállapítását.

78. §-hoz

A szakasz szövegpontosító rendelkezést tartalmaz.

79. §-hoz

A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításának célja a jogalkalmazás megkönnyítése azáltal, hogy a módosítás egyértelműen elkülöníti a közigazgatási szankciókat a hatósági intézkedésektől és az egyéb jogkövetkezményektől.

80. §-hoz

A módosítás megkönnyíti a jogalkalmazást, hiszen kiemeli a bírságot mint közigazgatási szankciót a hatósági intézkedések közül.

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 81/A. §-a alapján a hivatásos katasztrófavédelmi szerv feladat- és hatáskörébe tartozik a veszélyes áruk vasúti szállításra történő előkészítésére, valamint a veszélyes áruk vasúton történő továbbítására vonatkozó jogszabályi előírások betartásának ellenőrzése, a veszélyes áruk vasúti átrakásának, tárolásának ellenőrzése. Ha a hivatásos katasztrófavédelmi szerv jogszabálysértést állapít meg, a jogsértővel szemben bírságot alkalmaz. A szabályszegésből adódó esetleges balesetek a szállított áru veszélyessége miatt magas kockázatot jelentenek a közlekedésben résztvevők, valamint a környezet biztonságára nézve. A módosítás kizárja a figyelmeztetés alkalmazását, ha a jogsértő cselekmény vagy mulasztás a hivatásos katasztrófavédelmi szerv eljárásai során a veszélyes áruk vasúti és belvízi szállításának ellenőrzésére és a bírság kivetésére vonatkozó egységes eljárás szabályairól, továbbá az egyes szabálytalanságokért kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatok általános szabályairól szóló 312/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján I., II. vagy III. kockázati kategóriába tartozik.

A módosítás további szövegpontosító rendelkezéseket tartalmaz a Szankció tv. fogalmi rendszerével való összhang megteremtése érdekében.

81. §-hoz

A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény 20/A. §-a alapján a vonatkozó uniós normák és a hazai törvényi előírások megsértőivel szemben a közlekedésbiztonsági szerv bírságot szabhat ki. Ezekben az ügycsoportokban a légiközlekedés biztonságának fenntartása, a prevenció és az ügyfelek jogkövető magatartásának előmozdítása érdekében a módosítás a figyelmeztetés alkalmazását kizárja. A Szankció tv. bírságra vonatkozó rendelkezései miatt szükségessé vált a közlekedési bírság kiszabásának szempontjaira vonatkozó normák módosítása is.

82. §-hoz

Felhatalmazó rendelkezés szükséges a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítással kapcsolatos kormányrendeletben megjelölt beruházó tájékoztatási kötelezettsége részletes szabályainak megalkotására, ezzel együtt a beruházásról történő részletesebb és megbízhatóbb jelentések készítése érdekében.

83–87. §-hoz

Önmagában egy kisebb súlyú gazdasági szereplő is nagyon komoly jogsértést követhet el a gyógyszerekkel és a gyógyászati segédeszközökkel kapcsolatosan. Ezért a Szankció tv. azon előírását, miszerint a jogsértést elkövető gazdasági súlyát a szankció kiszabásakor értékelni kell, az elkövető terhére lehet csak automatikusan alkalmazni a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (a továbbiakban: Gyftv) rendszerében. A kisebb gazdasági súly „enyhítő körülményként” történő figyelembevétele csak a betegbiztonsági és ellátási szempontokat nem érintő jogszabálysértések esetén lehetséges.

A feltételrendszer helyreállítása 45 napnál hosszabb időt is igényelhet, ezért az eltiltás időtartamát indokolt a Szankció tv.-től eltérően szabályozni.

A rendelkezés beiktatásával nem az ügyfél „büntetése” a cél, hanem a közegészségügyet sértő vagy veszélyeztető állapot felszámolása a jogszabály szerinti működés helyreállításáig. Az egészségügyi államigazgatási szerv először felhívja a gyógyszertár működtetőjét határidő tűzésével a hiányosságok pótlására, de legfeljebb a hiányosságok megszüntetésre megadott határidő leteltéig függeszti fel annak működését. A szabályozás eltérést enged a Szankció tv. szerinti 45 naptól és a hatóság döntésében határozhatja meg a felfüggesztés időtartamát. Amennyiben az előírt határidőre nem történik meg a hiányosságok pótlása, az egészségügyi államigazgatási szerv az engedélyeket visszavonja.

A módosítás törli a normaszövegből a bírság összegének meghatározására vonatkozó mérlegelési szempontokat, amely a Szankció tv. 10. §-a szövegével fennálló párhuzamos szabályozás megszüntetésére irányul.

A Szankció tv. 5. §-a által biztosított lehetőség szerint az elévülésre vonatkozó szabályok eltérően kerültek megállapításra a Gyftv. alapján alkalmazásra kerülő szankciókat illetően, mivel a betegbiztonsági szempontok indokolják a hosszabb elévülési idő megállapítását.

88. §-hoz

Az Európai Unióban a határokon a 10.000 euró értéket meghaladó készpénz magánszemélyek általi kivitelére és behozatalára vonatkozóan a Közösség területére belépő, illetve a Közösség területét elhagyó készpénz ellenőrzéséről szóló, 2005. október 26-i 1889/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1889/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) a pénzüintezeteket érintő pénzmosás elleni intézkedések kiegészítőjeként került megalkotásra, és az európai uniós határokon ki- vagy behozni kívánt készpénz bejelentését kötelezővé teszi a magánszemélyek számára. A 1889/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet a bejelentés elmulasztását, illetve a valótlán tartalmú bejelentést a tagállamok részéről szankcionálni rendeli, a szankciók mibenlétére vonatkozóan azonban nem tartalmaz rendelkezést. A 1889/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint a szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

Amennyiben a Szankció tv. hatálya a Közösség területére belépő, illetve a Közösség területét elhagyó készpénz ellenőrzéséről szóló, 2005. október 26-i 1889/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 2007. évi XLVIII. törvényre (a továbbiakban: Készpénz tv.) is kiterjedne, a magánszemélyek tekintetében maximálisan kiszabható egymillió forintos (3000 eurót el nem értő) bírság szinte semmilyen visszatartó erőt nem jelentene, különösen amiatt nem, hogy főszabály szerint a bírság kiszabására csak azt követően kerülhet sor, hogy az érintettel szemben valamely hatóság figyelmeztetést alkalmazott. Tekintettel arra, hogy a törvénnyel érintett személyi kört jellemzően nem magyar állampolgárok alkotják, akik Magyarország területére egy alkalommal lépnek be, a jogsértést elkövető személyekkel szemben szinte kivétel nélkül teljesülni fog az a feltétel, hogy vele szemben magyar hatóság szankciót még nem állapított meg. Így akár több 10 ezer euró összegű készpénz illegális behozatala esetén is csupán egy figyelmeztetés kiszabására kerülne sor, ami visszatartó erőt nem jelentene. Ez könnyen úgynevezett forum shopping-ot eredményezhetne, azaz az Európai Unió területére illegálisan készpénzt bejuttató futárok Magyarországot részesítenék abszolút előnyben belépési pontként, lebukás esetén lényegében költségként kalkulált 3000 euró körüli összegű bírságkiadással. Emellett természetesen az éves Moneyval országvizsgálatokon is elkerülhetetlen lenne Magyarország visszaminősítése, amely az ország pénzügyi megítélése tekintetében kifejezetten kedvezőtlen. A Készpénz tv. önálló bírságolási szabályainak megtartása érdekében a Szankció tv. hatálya a készpénz ellenőrzési eljárásra nem terjedhet ki.

89–90. §-hoz

Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvényben (a továbbiakban: Éhvt.) előírt adatszolgáltatási és jelentéstételi kötelezettség teljesítésére több, mint fél éves időtartam áll az ügyfelek rendelkezésére, ezért indokolt az elévülés szubjektív és objektív határidejét a Szankció tv. szabályozásától eltérően meghatározni.

A Szankció tv. 10. § (1) bekezdésében felsorolt mérlegelési szempontok részben megegyeznek az Éhvt. 10/H. § (4) bekezdésében meghatározott mérlegelési szempontokkal, ezért a párhuzamos szabályozás elkerülése miatt indokolt újra megállapítani a rendelkezést.

Indokolt továbbá annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy az eset összes körülményeit mérlegelve a hatóságnak rendelkezésre álljon a méltányosság gyakorlása a bírság kiszabása során. A bírság mellőzése esetén a hatóság figyelmeztetés szankciót alkalmaz.

Az Éhvt. 10/H. § (5) bekezdése hatályon kívül helyezésének indoka, hogy a figyelmeztetés alkalmazásának szabályait a Szankció tv. határozza meg.

A klímavédelmi hatóság számára kiemelten fontos körülmény, hogy a figyelmeztetés alkalmazásának kizárásával meghatározott ügytípusokban már az első közigazgatási szabályszegés alkalmával a közigazgatási bírság szankciót alkalmazhassa. Ezért szükséges, hogy a figyelmeztetést megengedő generális szabályozás elhagyásra kerüljön a tervezetből. Ezzel egyidejűleg szükség van meghatározni azokat az ügytípusokat, ahol a potenciális szabályszegők szervezeti ereje, gazdasági súlya, valamint a szabályszegések közérdeket súlyosan veszélyeztető jellege szerint indokolt a figyelmeztetés mellőzése.

91–92. §-hoz

A módosítás a szövegcsere módosításokkal megteremti a Szankció tv.-nyel való összhangot, illetve hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz a Szankció tv. 10. § (1) bekezdésében foglaltakkal való párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében.

93. §-hoz

A módosítást az indokolja, hogy a közigazgatási szabályszegések szankcióinak átmeneti szabályairól, valamint a közigazgatási eljárás jog reformjával összefüggésben egyes törvények módosításáról és egyes jogszabályok hatályon kívül helyezéséről szóló 2017. évi CLXXIX. törvény 41. § (7) bekezdés h) pontja értelmében 2021. január 1. napján hatályát veszti a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 94. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásáról szóló 177/2009. (XII. 28.) FVM rendelet. A rendeletben szereplő szabályozás fenntartása azonban szakmailag továbbra is indokolt.

94–96. §-hoz

A Szankció tv. 13. § (4) bekezdése alapján törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában, a tevékenység végzésétől történő eltiltás a döntés véglegessé válásától számított 45 napnál hosszabb időre nem szólhat. A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény új, 119. § (3c) bekezdésébe foglalt módosítás alapján a tevékenységtől való eltiltás 45 napon túl, legfeljebb 5 évig tarthat.

A rendelkezés szövegcsere módosításokat tartalmaz a Szankció tv.-nyel való összhang megteremtése érdekében, továbbá hatályon kívül helyezi a tevékenység felfüggesztését a tevékenység folytatásától történő eltiltás közigazgatási szankcióra tekintettel.

97–98. §-hoz

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) (1) bekezdését érintő módosítást a Szankció tv. 2. § (3) bekezdésével való összhang, valamint a Szankció tv. 11. § (1) bekezdése alapján a helyszíni bírság kiszabása lehetőségének biztosítása indokolja.

A hagyományos különleges terméknek minősülő mezőgazdasági termékek és élelmiszerek elismerésének és ellenőrzésének rendjéről szóló 15/2008. (II. 15.) FVM rendelet 8. § (1) bekezdés c) pontjában szabályozott hatósági intézkedéseket a módosítás törvényi szintre emeli, így egy helyen – de jól elkülöníthetően – kerülnek szabályozásra a közigazgatási szankciók és a hatósági intézkedések, megkönnyítve ezáltal a jogértelmezést, jogalkalmazást.

Figyelemmel arra, hogy a hatósági intézkedéseket a jogalkotó a 834/2007/EK (17., 23., 30. cikk) és 889/2008/EK (91. cikk) rendeletek alapján oly módon határozta meg, hogy azt megelőzi a figyelmeztetés, az önkéntes jogkövetésre történő rábírás az ellenőrző (tanúsító) szervezetek részéről, az ökológiai gazdálkodást folytatókkal szembeni jogkövetkezmények alkalmazása kapcsán szükséges kizárni a figyelmeztetés alkalmazását a (3) bekezdésben foglaltak szerint.

Az Éltv. 59. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott 100 millió forintos határ módosítása javasolt 20 millió forintra, figyelemmel arra, hogy élelmiszer-ellenőrzési bírsággal sújtandó jogsértéseket elkövető vállalkozások jellemzően 100 millió forint alatti nettó árbevételel rendelkeznek, ennél fogva a hatályos előírásnak nincs visszatartó ereje.

Az Éltv. 59. § (5) bekezdése a Szankció tv. bírságkiszabásra vonatkozó mérlegelési szempontjait is tartalmazza, ezért ezen rendelkezések törlése szükséges.

A hatékonyság és eredményesség javítása érdekében, az ellenőrzések és eljárások gyakorlati tapasztalatai alapján az Éltv. 59. § (7) bekezdése c) pontjának módosításával a figyelmeztetés kizárása indokolt a 62. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott esetekben is, figyelemmel arra, hogy a Magyar Élelmiszerkönyvi megnevezés jogellenes használatával elkövetett jogsértések súlyosan sértik a fogyasztók érdekeit.

A hatóság mérlegelési jogkörében meghatározható közigazgatási bírság esetén a kiszabható közigazgatási bírság mértéke legfeljebb a törvényben, a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg felső határának fele lehet, ha a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába a hatósági eljárás megindításának napját megelőző három éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási bírság szankciót megállapító döntést nem jegyeztek be. Miután a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartása nem tartalmazhat három éven belül kiszabott közigazgatási bírságot, a Szankció tv. alapján a helyszíni bírság mértéke maximum ötvenezer forint lehetne. A (7) bekezdés szerinti módosítás a jogkövetésre szorító jogalkalmazói célok elérése érdekében a helyszíni bírság felső határát kettőszázezer forintban állapítja meg.

99. §-hoz

Az Éltv. 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezésének indoka, hogy a figyelmeztetés alkalmazásának szabályait a Szankció tv. 6. § (2)–(4) bekezdése határozza meg.

100. §-hoz

A közvetlenül hatályosuló, a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról szóló, 2010. október 20-i 995/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban:

EUTR-rendelet) 19. cikke (2) bekezdése értelmében az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük, amelyek között szerepel az érintett fa és fatermékek lefoglalása szankció. Az érintett fa és fatermékek lefoglalása szankció vonatkozásában az EUTR-rendelet és az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) nem biztosít lehetőséget a Szankció tv.-ben meghatározott korlátozásra vagy kivételes enyhítő rendelkezésre.

A módosítás által a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében világosan elkülönülnek a közigazgatási szankciók, a hatósági intézkedések és a hatósági kötelezések. Kötelezések és intézkedések mellett lehet szankciót alkalmazni, külön utal erre például a Szankció tv. 6. § (4) bekezdése, is miszerint figyelmeztetés alkalmazásának lehet helye hatósági kötelezés mellett. Ebben az esetben a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába csupán a szankció kerül bejegyzésre, a kötelezés nem. Alapvetően a figyelmeztetés jogintézménye az, amely rendelkezésre áll a hatóságnak, ha a kötelezés mellett szankcionálni is kívánja az ügyfelet, de bármilyen egyéb szankció mellett alkalmazható intézkedés vagy szankció. Mivel a bírság alkalmazása esetén fontos szerepe van annak, hogy az ügyféllel szemben korábban alkalmaztak-e már közigazgatási szankciót, így egy téves bejegyzés nagy mértékben okozhatna sérelmet az ügyfeleknek.

Ágazati hagyományból eredeztethető – az elsősorban a szakirányítókat érintő – a legfeljebb egy évig terjedő tevékenység végzésétől történő eltiltás, mely a Szankció tv. 13. § (4) bekezdésében felső határként meghatározott 45 napnál hosszabb időtartama miatt törvényi szintre kerül.

Az erdőgazdálkodási ágazatban kialakult gyakorlatnak megfelelően, továbbá a normavilágosság és az egységes jogalkalmazás érdekében, törvényi szinten általános jelleggel is szükséges kimondani, hogy meghatározott szankció (bírság) a természetes személy erdészeti szakszemélyzettel szemben – ha szakirányítói minőségben járt el – nem alkalmazható. Ebből következik az is, hogy nem szakirányítói minőségében elkövetett normasértésekért mindenki máshoz hasonlóan felel, és a mérlegelés körében értékelhető, hogy erdészeti szakemberről van szó. A szakirányítói minőségben eljáró erdészeti szakszemélyzet hatóság felé fennálló önálló felelősségének szakmapolitikai indoka az, hogy a szakirányítás szakmai színvonalának megőrzéséhez, a szakmai vétségek megelőzéséhez nem a bírság, mint jogkövetkezmény a legalkalmasabb eszköz. Magának a szakmának a gyakorlását korlátozó vagy megszüntető önálló jogkövetkezmények (tevékenységtől eltiltás, szakirányítói névjegyzékből törlés és újrabejegyzési tilalom, kiemelt besorolás törlése) azok, amelyek a szakmai színvonal megőrzéséhez, a szakmai vétségek megelőzéséhez, az alkalmatlan vagy a közbizalommal visszaélő személyek kiszűréséhez a célravezetőek. Az ágazati szabályozásban korábban is jelen volt az egy éves időtartamú újrabejegyzési tilalom a szakirányítói névjegyzékbe, a személy nyilvántartásból való törlését követően.

A módosítás kizárja továbbá súlyos szakmai vétségeket elkövető erdészeti szakszemélyzet és erdészeti szakirányító vállalkozás figyelmeztetését. E rendelkezés az erdőgazdálkodási ágazatban kiemelt szakmai tevékenységekhez fűződő szakszerűségi, jogszerűségi és közbizalmi követelményeknek való megfelelést szolgálja. Ezek jellemzően azok az esetek, amelyek jelenleg is nyilvántartásból való törlést vonnak maguk után. A szakmai szabályok súlyos megszegésének minősülő magatartásokra vonatkozó részletszabályait végrehajtási rendeletek szabályozzák. A figyelmeztetés kizárt továbbá a faanyag kereskedelmi lánc hatósági felügyelete fejezetben szereplő egyes rendelkezések megsértése esetén, összefüggésben az EUTR-rendelettel.

A módosítások célja az erdő általános védelme a káros vagy veszélyeztető emberi behatásoktól, ha a tevékenység tárgya az erdőt érinti, vagy azzal összefüggésben van, a tevékenység végzésének helyétől függetlenül. Az eltiltás ezért a Szankció tv.-ben meghatározott 45 napnál hosszabb időre, legfeljebb három évre szólhat.

A felhatalmazó rendelkezés célja különösen az erdészeti szakszemélyzettel és az erdészeti szakirányítókkal szemben alkalmazható törvényben meghatározott szankciók részletes szakmai szabályainak megalkotása, továbbá egyes igazgatási jellegű rendelkezésekkel (pl. döntés szóbeli közlése a helyszínen) az intézkedés célját jobban biztosító rendelkezések beiktatása.

101. §-hoz

A módosítás az erdészeti igazgatáshoz kapcsolódó szövegpontosítást végzi el, az eljárási jogosultság helyett a helyszíni intézkedés fogalmára utalással. A helyszíni intézkedés során az erdészeti hatósági eljárásokban általános írásbeli kapcsolattartás és döntés közlés alóli kivételre, valamint az azonnali végrehajthatóság szabályára utaló rendelkezésről van szó.

102. §-hoz

A Szankció tv.-nyel való összhang biztosítása és a párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében szükséges az Evt. 107. §-ának hatályon kívül helyezése.

A hatályos Evt. 111. § (1) bekezdése, amely a jogkövetkezmények alkalmazásához a hatósági mérlegelés szempontjait írja elő, jogszabály szerkesztési okokból a jogkövetkezmények fejezetén belül az általános, valamennyi szankcióra irányadó rendelkezések közé kerülnek.

103. §-hoz

A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról szóló 2009. évi XCV. törvény 6. § (7) bekezdése a bírság mértékének meghatározása során figyelembe veendő szempontokat tartalmazza, azonban a Szankció tv. 10. § (1) bekezdésében foglaltakhoz képest nem határoz meg további szempontokat, ezért a rendelkezés hatályon kívül helyezése indokolt, illetve a módosítás a Szankció tv.-től eltérő szabályozást tartalmaz az elévülési időre vonatkozóan.

104. §-hoz

A Szankció tv. alkalmazása szempontjából a hatóság számára kiemelten fontos körülmény, hogy a figyelmeztetés alkalmazásának kizárásával a hatóság már az első közigazgatási szabályszegés alkalmával a közigazgatási bírság szankciót alkalmazhassa. Ezt indokolja a potenciális szabályszegők szervezeti ereje, gazdasági súlya, valamint a szabályszegések közérdeket súlyosan veszélyeztető jellege. Mindezekre tekintettel szükséges továbbá hosszabb elévülési időt is meghatározni, mint a Szankció tv.-ben.

A Szankció tv. 10. § (1) bekezdésében felsorolt mérlegelési szempontok megegyeznek a megújuló energia közlekedési célú felhasználásának előmozdításáról és a közlekedésben felhasznált energia üvegházhatású gáz kibocsátásának csökkentéséről szóló 2010. CXVII. törvény 3. § (6) bekezdésében szereplőkkel, ezért a párhuzamos szabályozás miatt indokolt a bekezdés elhagyása.

105–107. §-hoz

A figyelmeztetés szankció alkalmazásának kizárása indokolt egyrészt a kiskorúak, gyermekek, az emberi méltóság és az alkotmányos rend Alaptörvényben is rögzített védelmének biztosítása érdekében, másrészt a gyűlöletkeltő, kirekesztő médiatartalmakkal szemben indult eljárásokban. Ugyancsak kizárt a figyelmeztetés alkalmazása az engedély nélküli hálózatra kapcsolódás és az engedély nélküli vételkörzet-bővítés tárgyában folytatott hatósági eljárásokban, illetve a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) szerinti műsorkvóták és a műsorkvótákhoz kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének vizsgálata tárgyában lefolytatott hatósági eljárásokban a jogsértés súlyára tekintettel.

A módosítás a Szankció tv.-nyel összhangban pontosítja továbbá az Mttv. fogalomhasználatát, a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében egyértelműen elkülöníti a hatósági intézkedéseket a közigazgatási szankcióktól, illetve az elévüléssel kapcsolatos speciális szabályként rögzíti, hogy a műsorkvótára vonatkozó kötelezettséggel kapcsolatos adatszolgáltatás elmulasztása esetében a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság nem alkalmazhat jogkövetkezményt, ha a jogsértés elkövetésétől számított egy év eltelt.

108. §-hoz

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 35. §-a alapján kiszabható katasztrófavédelmi bírságok közül több olyan jogsértéshez kapcsolódik, amely emberi életet, testi épséget vagy egészséget sért vagy veszélyeztet. A módosításban nevesített súlyos szabályszegések esetében a figyelmeztetés alkalmazása kizárásra kerül.

109. §-hoz

A módosítás a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben (a továbbiakban: Nkt.) a köznevelési feladatokat ellátó hatóság által a hatósági ellenőrzés során kiszabható felügyeleti bírságra vonatkozó jogszabályi rendelkezések összhangját teremti meg a Szankció tv. szabályaival oly módon, hogy a felügyeleti bírság kifejezést közigazgatási bírság elnevezésre cseréli, illetve – a párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében – a bírság összegének meghatározására vonatkozó mérlegelési szempontok közül törli a Szankció tv.-ben is szereplő rendelkezéseket.

110. §-hoz

A rendelkezés beiktatásával nem a fenntartók „büntetése” a cél, hanem a központi költségvetésből nyújtott támogatás jogszerű igénybevételét veszélyeztető állapot felszámolása és a jogszabály szerinti működés helyreállítása. Ennek érdekében a kincstár határidő tűzésével felhívhatja a fenntartót a jogellenes állapot megszüntetésére, amely időtartamra a támogatás folyósítását felfüggeszti.

111. §-hoz

A módosítás célja az Nkt.-ban egyes szankciókra vonatkozó utalások tekintetében a terminológiai összhang megteremtése a Szankció tv.-nyel.

112–114. §-hoz

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény módosítása szükséges annak érdekében, hogy a IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezetből nyújtott támogatások esetében a beruházás célja módosítható legyen megkezdett beruházás esetében is. Mivel a jelenlegi eljárásrendi szabályok alapján kiemelt prioritás, hogy a támogatás minél hamarabb a kedvezményezett rendelkezésre álljon, így több esetben kiderült, hogy a fejlesztési igények/célok nem pontosan kerültek definiálásra. Technikailag a hatályba nem lépésről szóló rendelkezéseket magába foglaló 176. §-sal együtt váltja ki a módosítás a megfelelő joghatást.

A módosítás szövegpontosító rendelkezést tartalmaz az Ákr. szankciórendszert érintő szabályaival való összhang megteremtése érdekében. A közigazgatási hatóság az eljárás akadályoztatása esetén az Ákr. szerint nem érdemi döntést (határozatot), hanem önálló jogorvoslattal támadható végzést hoz.

Az adatszolgáltatási, valamint a törzskönyvi nyilvántartásra vonatkozó bejelentési kötelezettségekkel kapcsolatos mulasztások szankcionálása esetén a módosítás a Szankció tv. által biztosított fokozatosságot ülteti át a normaszövegbe oly módon, hogy a Magyar Államkincstár a tényállási elemek teljesülése esetén nem bírságot szab ki, hanem – figyelmeztetés szankció alkalmazása mellett – 8 napos határidő biztosításával kötelezi a törzskönyvi jogi személyt. Amennyiben a kötelezésnek nem tesz eleget, bírság kiszabására kerül sor.

A módosítás alapján jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb szervezet kedvezményezettnek fejlesztési célra, nem európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatás kizárólag a kincstárnál vezetett fizetési számlára folyósítható, ha a Kormány rendelete, nyilvános határozata ekként rendelkezik. E rendelkezéshez kapcsolódóan a módosítás arra is kitér, hogy az erre irányuló megbízás alapján a kincstári körön kívüli számlatulajdonosnak nem minősülő jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb szervezet kedvezményezett részére a központi költségvetési forrásból nyújtott, fejlesztési célra biztosított költségvetési támogatás fogadása érdekében.

A módosítás átmeneti szabályként rögzíti, hogy ha a támogatási jogviszonyt létesítő a támogatási szerződést megkötötte, vagy a támogatói okiratot kibocsátotta, de a támogatási összeg kiutalása nem történt meg, a költségvetési támogatás folyósítása a kedvezményezett Kincstárnál vezetett számlájára történhet.

115–116. §-hoz

Pontosításra kerül a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben (a továbbiakban: Nftv.) a tevékenység végzésétől történő eltiltás szabálya, amelynek értelmében legfeljebb tíz évre lehet az engedély nélküli felsőoktatási tevékenységet folytatókat eltiltani e tevékenységtől.

A módosítás hatályon kívül helyezi továbbá az Nftv. 66. § (3) bekezdésében meghatározott, a közigazgatási bírság kiszabásakor mérlegelendő szempontokat, így a közigazgatás bírság kiszabásakor a Szankció tv. 10. § (1) bekezdésében foglaltak lesznek az irányadók.

117–119. §-hoz

A módosítás a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény tekintetében kisebb technikai jellegű szövegpontosításokat tartalmaz a Szankció tv.-nyel való együttes alkalmazás érdekében. A módosítás egyértelműen elválasztja a közigazgatási szankciókat az egyéb hatósági intézkedésektől, megkönnyítve ezáltal a jogalkalmazást.

120. §-hoz

A módosítás kizárja a figyelmeztetést, mint közigazgatási szankció alkalmazását a személyszállítási szolgáltatások tekintetében azon jogsértések esetén, amelyek súlyuknál fogva indokoltá teszik a fokozatosság mellőzését.

121–122. §-hoz

A szakasz pontosító és hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz a Szankció tv.-nyel való összhang biztosítása érdekében.

123–124. §-hoz

Az állami alapadatok továbbfelhasználására a módosítás alapján megállapodást kell kötni az adatok feletti tulajdonosi jog gyakorlójával, így a térképészetért felelős miniszterrel, illetve a honvédelemért felelős miniszterrel. A megállapodás ezidáig a tulajdonosi jog gyakorlójának az adatfelhasználásra vonatkozó – jogszabályban meghatározott feltételekkel történő – hozzájárulását tartalmazta, emiatt időtakarékosabb és ésszerűbb kiváltani a megállapodás megkötését engedély megadására. Ezen túlmenően a módosítás rendezi azt, hogy a továbbértékesítésből származó díj az adatszolgáltatást, adatkezelést és adatkarbantartást végző ingatlanügyi hatóságot, valamint a honvédelemért felelős miniszter által rendeletben kijelölt szervezetet illeti meg.

125. §-hoz

Az NKP Nonprofit Kft. jogutód nélkül megszűnt, ezért a bekezdés hatályon kívül helyezése szükséges.

126–127. §-hoz

Az elkobzás intézménye nem szerepel a termékek piacfelügyeletéről szóló 2012. évi LXXXVIII. törvényben (a továbbiakban: Pftv.), azonban a Szankció tv.-nyel való összhang érdekében ezt a szankciót indokolt beilleszteni az ágazati törvénybe. A piacfelügyeleti hatóság eljárásában sok esetben kerül megállapításra, hogy a termék veszélyes, így az elkobzással biztosítható, hogy az ilyen termék utóbb se kerülhessen a piacra.

A párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében a bírság kiszabásakor mérlegelendő szempontok kivezetésre kerülnek a Pftv. rendelkezései közül.

128. §-hoz

A hatóság jogsértés esetén jogosult közigazgatási szankció – így akár közigazgatási bírság – kiszabása mellett a módosításban meghatározott intézkedésekre vagy közigazgatási bírság önálló kiszabására is. A módosítás így egyértelműen szétválasztja a közigazgatási szankciókat és a hatósági intézkedéseket, megkönnyítve a jogalkalmazást.

129–130. §-hoz

A Szankció tv. 10. § (1) bekezdésében felsorolt mérlegelési szempontok részben megegyeznek az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvényben (a továbbiakban: Ügkr. tv.) meghatározott mérlegelési szempontokkal, ezért a párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében indokolt módosítani a hivatkozott bekezdéseket.

Az Ügkr. tv. módosítása – a Szankció tv. 6. § (5) bekezdése alapján – a figyelmeztetés kizárásáról rendelkezik. A klímavédelmi hatóság számára kiemelten fontos körülmény, hogy a figyelmeztetés alkalmazásának kizárásával már az első közigazgatási szabályszegés alkalmával a közigazgatási bírság szankciót alkalmazhassa. Ezt indokolja a potenciális szabályszegők szervezeti ereje, gazdasági súlya, valamint a szabályszegések közérdekű súlyosan veszélyeztető jellege. A figyelmeztetés alkalmazása továbbá az eljárás jelentős elhúzódtását eredményezné.

A módosítás a Szankció tv.-től eltérő elévülési szabályokra tesz javaslatot.

131. §-hoz

Tekintettel a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal feladat- és hatáskörébe tartozó iparágakban elkövetett jogellenes cselekmények társadalomra veszélyességére, a Hivatal hatáskörébe tartozó olyan hatósági eljárások esetében, amelyek az energetikai ellátásbiztonságot sértik vagy veszélyeztetik, a figyelmeztetés alkalmazásának kizárásáról szükséges rendelkezni. A figyelmeztetés alkalmazásának kizárására a Szankció tv. 9. § (3) bekezdés d) pontja biztosít lehetőséget.

132–133. §-hoz

A módosítás – a Szankció tv. által biztosított hat hónappal, illetőleg egy évvel szemben – a szankció alkalmazását biztosító elévülési időket egy, illetőleg öt évben állapítja meg. Az ötéves elévülési időtartam megállapítását az indokolja, hogy a képzési tevékenység jellemzően – az OKJ-s képzések esetében szinte minden esetben – hosszabb ideig valósul meg, amely magával hozza azt is, hogy a jogszabálysértés felderítésére is későbbi időpontban kerülhet sor. A felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Fktv.) a képzési dokumentumok öt éves megőrzési kötelezettségét írja elő a felnőttképzést folytató intézmények számára, mely szorosan összefügg a támogatások ötéves ellenőrzési kötelezettségének jogszabályi előírásával. Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 100. § (2) bekezdése szerint az ellenőrzések lefolytatására a támogatási döntés meghozatalát, a támogatói okirat kiadását vagy a támogatási szerződés megkötését megelőzően, a költségvetési támogatás igénybevétele alatt, a támogatott tevékenység befejezésekor, illetve lezárásakor, valamint a beszámoló elfogadását követő öt évig kerülhet sor. Nyomós közérdek, hogy az Fktv. igazodjon a támogatásokat érintő általános ellenőrzési időtartamhoz, hiszen ezzel a támogatási források szabályszerű felhasználása az ágazati jogszabály szintjén is biztosítottá válik.

A Szankció tv. szerinti szubjektív, hat hónapos elévülési idő egy évre történő emelését az indokolja, hogy a hatóság az ellenőrzési tevékenységét többnyire szakértői bizottság bevonásával látja el, amely bizonyos esetben az eljárás elhúzódtását eredményezheti.

134. §-hoz

A módosítás a párhuzamos szabályozás elkerülése érdekében szükséges hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazza.

135–137. §-hoz

A módosítás célja a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény (a továbbiakban: Hhvtv.) és a Szankció tv. összhangjának megteremtése.

A Szankció tv. lehetővé teszi, hogy az általa meghatározott főszabályhoz képest törvény eltérő bírságmértéket határozzon meg. Az ágazati szabályozás összhangját teremti meg a módosítás, amennyiben a jogsértő személyére tekintet nélkül rögzíti a bírság legkisebb és legmagasabb összegét.

A Szankció tv. adta keretek között a módosítás megteremti a halgazdálkodási hatóság országos illetékességű szerve alkalmazásában álló állami halászati őrk (ún. állami halászati őri csoport) részére a helyszíni bírság kiszabásának lehetőségét.

A Szankció tv. lehetőséget biztosít arra is, hogy bizonyos esetekben a szankciók alkalmazásánál bevezetett fokozatosság elvétől el lehessen térni, ezért a módosítás a figyelmeztetés alkalmazását kizárja a súlyos szabályszegések esetében.

A módosítás szövegpontosító rendelkezéseket is tartalmaz, amelynek célja, hogy a kifejezések következetes használatával megteremtse az összhangot a Szankció tv.-nyel.

138–139. §-hoz

2018. január 1-jétől az Ákr. 134. §-a alapján az állami adó- és vámhatóság foganatosítja a végrehajtást, mindezek okán indokolt hatályon kívül helyezni a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) 63. § (1) bekezdésének utolsó mondatát, amely szerint a határidőre meg nem fizetett bírság adók módjára behajtandó köztartozás.

A Szankció tv. lehetővé teszi, hogy a 3 éves objektív elévülési határidőre vonatkozó szabálytól törvény eltérjen. Tekintettel arra, hogy a földforgalmi szabályok már több mint 4 éve, 2014. május 1. napján léptek hatályba és hatósági ellenőrzési eljárás lefolytatására csekély mértékben került sor, indokolt az objektív elévülési határidő 5 évre történő felemelése a földforgalmi hatósági ellenőrzési eljárás vonatkozásában.

A Szankció tv. szerint bírság kiszabása helyett főszabályként első alkalommal figyelmeztetés szankciót kell alkalmazni. A Szankció tv. kimondja, hogy „a figyelmeztetéssel a hatóság rosszallását fejezi ki az általa megállapított közigazgatási szabályszegés elkövetése miatt, és újabb szankció kilátásba helyezésével felszólítja az ügyfelet, hogy a jövőben tartózkodjon a közigazgatási szabályszegés elkövetésétől.” A Földforgalmi tv. 62. § (2) bekezdésben úgy rendelkezik, hogy jogszabálysértés megállapítása esetén a mezőgazdasági igazgatási szerv felhívja a kötelezett figyelmét a jogszabálysértésre, és határidő megállapításával írásban felszólítja a jogszerű állapot helyreállítására. A két jogszabály közötti összhang megteremtése céljából indokolt a figyelmeztetés szankció nevesítése.

A Földforgalmi tv. 63. § (2) bekezdése meghatározott, képlet alapján kiszámított bírságösszeg alkalmazását írja elő, amely természetesen lehet magasabb, mint a Szankció tv.-ben meghatározott felső összeghatár.

140–146. §-hoz

A fémkereskedelemtől szóló 2013. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Fémtv.) gyártási hulladék fogalmának pontosítását a fémkereskedelmi hatósághoz érkező állásfoglalás iránti kérelmek számossága indokolja. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatást nyújtó szervezet fogalmának módosítását a Ht. 2018. január 1-jétől hatályos szövege indokolja, amely szerint a közszolgáltatói alvállalkozók is hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenységet végeznek, így ezen alvállalkozók is beletartoznak a Fémtv. szerinti hulladékgazdálkodási közszolgáltatást nyújtó szervezet fogalmába.

A Fémtv. 3. § (6) bekezdés módosítása által nemcsak a közszolgáltatást nyújtó gazdálkodószervezeteknél, hanem a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást nyújtó szervezetnél termelődött vagy általa begyűjtött fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok értékesítése is kizárólag írásbeli szerződés alapján, az abban meghatározott fémkereskedő részére történhet. A módosítást az indokolja, hogy a jelenlegi hatályos szabályozás a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást nyújtó szervezeteknek minden egyes érzékeny FAJ kódos fémkereskedelmi engedélyköteles anyag értékesítéséhez előzetes bejelentési kötelezettséget ír elő, így a rendelkezés módosításával elegendő a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást végző gazdálkodó fémkereskedővel kötött szerződését (már elektronikus úton is) az adóhatóság részére megküldeni, nem szükséges minden egyes értékesítést megelőzően előzetes bejelentést tenni. A módosítás által csökkenek a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást nyújtó szervezetek adminisztrációs terhei.

Az előzetes bejelentés jogintézménye nemcsak a természetes személyeket érinti, hanem a gazdálkodó szervezeteket és az egyéni vállalkozókat, ezért a Fémtv. 3. § (7) bekezdés módosítása az előzetes bejelentésre vonatkozó rendelkezéseket kiterjeszti az egyéni vállalkozóra és a gazdálkodó szervezetre.

A Fémtv. 3. §-át kiegészítő rendelkezésként szerepel, hogy a már kitermelt érzékeny FAJ kódos fémkereskedelmi engedélyköteles anyag tekintetében lehetséges előzetes bejelentést tenni. Ha a leadó személy tényleges birtokában még nem lévő fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok tekintetében lehetőség van az előzetes bejelentés megtételére, az előzetes bejelentéshez kapcsolódó érzékeny FAJ kódos fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok

fémkereskedelmi hatóság általi ellenőrzése, valamint az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv részére küldött tájékoztatás nem valós adatokat tartalmazna, hiszen a még ki nem termelt fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok vonatkozásában sem visszaigazolást, sem ellenőrzést nem tud végezni a fémkereskedelmi hatóság. Jelenleg az előzetes bejelentések nyomon követése nem biztosított, figyelemmel arra, hogy egyes esetekben kvázi keretengedélyként használja fel a kérelmező a visszaigazolást. Ennek okán a bejelentésben szereplő mennyiség leadását több szállítási napra tervezik, így a leadott mennyiség nem ellenőrizhető. E problémát orvosolja az a kiegészítés, amely szerint az előzetes bejelentés érvényessége csak egy alkalomra, illetve 15 napos határidőre szól.

A Fémvtv. 3. § (8) bekezdés módosítása az Országos Rendőr-főkapitányság jogalkalmazási tapasztalataival való összefüggésben, a jelentős gazdasági károkat okozó, a közszolgáltatások biztonságát, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot fenyegető fémlopások és illegális fémkereskedelem visszaszorítása, valamint a kulturális javak védelme érdekében indokolt. A módosítás értelmében a fémkereskedelmi hatóság nem a bejelentő lakóhelye, hanem a tárolás helye szerint illetékes rendőrségi szerv részére küldi meg tájékoztatás céljából a bejelentést.

A Fémvtv. 3. §-át kiegészítő (8a) bekezdés alapján a bejelentés szabályai módosításra kerülnek annyiban, hogy az átadó (eladó) által tévesen alulbecsült anyagmennyiség esetén lehetőséget ad a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag átadására 10%-ot nem meghaladó, de legfeljebb a természetes személyek esetében az 500 kg, gazdálkodó szervezetek esetében a 2500 kg mennyiségi túllépés alatt. Ez esetben az átadónak még az átadás napján bejelentést kell tennie a többlet tekintetében, a fémkereskedőnek pedig a visszaigazolás megérkezéséig azt elkülönítetten kell tárolnia és azzal fémkereskedelmi tevékenységet nem végezhet. A rendelkezés nagyban hozzájárulhat a gazdálkodó szervezetek jogkövető magatartása feltételeinek biztosításához.

A Fémvtv. 4. §-át kiegészítő új (6a) bekezdés a telephely fenntartása nélkül végzett tevékenység esetén előzetes adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő a fémkereskedők részére. A módosítást a fémkereskedelmi hatóság gyakorlati tapasztalatai indokolják, amely szerint a visszaélések csökkentése érdekében indokolt a telephely fenntartása nélkül folytatható fémkereskedelmi tevékenységet átláthatóbbá és ellenőrizhetőbbé tenni, tekintettel arra, hogy az telephely hiányában kizárólag a szállítás során ellenőrizhető.

A Fémvtv. 3. § (12) bekezdésének, a 12. § (2) bekezdés a) pontjának, a 13. § (4) bekezdésének módosítása, a 3/A. és 11/A–11/H. §-sal történő kiegészítése a Szankció tv. szerinti közigazgatási szankciók alkalmazását segíti elő. A fémkereskedőkre vonatkozóan módosítás a figyelmeztetés szankció alkalmazásának mellőzésével bírság kiszabását írja elő. Ez a megoldás felel meg a Fémvtv. koncepciójának, azaz a fémkereskedelmi tevékenység jogszerű gyakorlására a bírsággal való fenyegetettség bír hatással.

A módosítás az egyes jogsértéseket a Fémvtv. 6. alcímében tagoltabban sorolja fel, de a bírságösszeg hatályos rendszerén nem változtat.

Új jogintézményként kerül szabályozásra az adott telephely vonatkozásában a hatósági zárral történő lezárás. A fémkereskedő által elkövetett jogsértés fokozatos szankcionálásaként a lezárás kellő visszatartó erőt jelent az ismételt jogsértés elkövetésétől. A 11/H. § megteremti a telephely lezárására vonatkozó, a fokozatosság elvén alapuló közigazgatási szankciót, amelynek időtartama 12, 30 és 60 nyitvatartási napnál kevesebb időtartamban is megállapítható a fémkereskedő részére.

A Fémvtv. új közigazgatási szankcióként vezeti be a telephely lezárását. A Fémvtv. 7. §-ának és 9. § (2) bekezdésének kiegészítése az elrendelt lezárás kijátszásának megakadályozására irányul. A módosítást az indokolja, hogy egy új engedély kiadása a jelenlegi szabályok alapján nem tagadható meg, amennyiben a kérelmező valamennyi feltétellel rendelkezik, függetlenül attól, hogy a telephely a kérelem benyújtásakor a korábbi engedély alapján a lezárás jogintézménye hatálya alatt áll. Fennáll ugyanis annak a veszélye, hogy a hosszabb időtartamra elrendelt lezárás esetében a fémkereskedő az engedélyt visszaadja, és új engedély kiadását kérelmezza. Erre tekintettel szükséges kimondani, hogy egy fizikai hely telephelyként való működése nem engedélyezhető a lezárás hatálya alatt, továbbá azt, hogy a fémkereskedelmi engedély visszavonásra kerül, ha a fémkereskedő megsérti a telephely lezárása esetében alkalmazandó rendelkezéseket, illetve vele szemben adott telephely vonatkozásában a lezárás leghosszabb időtartama már alkalmazásra került.

Fenti módosításokkal összhangban szükségessé vált a Fémvtv. egyéb rendelkezéseinek kisebb pontosítása, hatályon kívül helyezése, illetve a szabályozási átmenet meghatározása.

147. §-hoz

A módosítás a duplikáció elkerülése érdekében törli a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) azon rendelkezéseit, amelyek azonosak a Szankció tv.-ben szereplőkkel.

A Szankció tv. – főszabály szerint – elsőként kiszabható szankciója a figyelmeztetés szankciója. A Fétv. a 95. § (8) bekezdésben úgy rendelkezik, hogy az ingatlanügyi hatóság a bejelentést elmulasztó földhasználót határidő megállapításával írásban felszólítja a bejelentési kötelezettsége teljesítésére. A két jogszabály közötti összhang megteremtése céljából indokolt volt a figyelmeztetés szankciót nevesíteni.

A Szankció tv. 12. § (4) bekezdése rendelkezik a minimálisan kiszabható bírság összegéről, erre tekintettel a Fétv.-ben sürgősségtelen annak szabályozása, hogy „a bírság összege nem lehet kevesebb tízezer forintnál”, ugyanakkor a Fétv. 95. § (8) bekezdése meghatározott, képlet alapján kiszámított, bírságösszeg alkalmazását írja elő, amely természetesen lehet magasabb, mint a Szankció tv.-ben meghatározott felső összeghatár.

148–149. §-hoz

A Szankció tv. elévülésre vonatkozó szabályai nem rendelkeznek egyértelműen arra az esetre vonatkozóan, hogy 180 napos határidejű felszólítás esetén az elévülés a felszólítás határidejének leteltét követően indulna újra. Az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Ehat.) tartalmaz 180 napos teljesítési határidőt, amely a későbbiekben vitás jogértelmezési helyzetet teremtene. Ennek megelőzése érdekében indokolt az Ehat. vonatkozásában a szubjektív elévülési határidő egy évre történő meghosszabbítása, figyelemmel arra is, hogy az elévülés határideje tekintetében a Szankció tv. engedi az eltérést, míg a határidő számításának módja tekintetében nem. A 3 éves objektív elévülési határidő 5 évre történő hosszabbítása az alábbiak miatt szükséges. A 2015. december 5-én teljesítendő energetikai auditálási kötelezettség teljesítésének elmulasztása esetére az Ehat. bírságolási moratóriumot állapított meg 2017. június 30-ig terjedően. A kötelezettség teljesítésére vonatkozó felszólítások esetére továbbá az Ehat. 180 napos határidőt ír elő. E körülmények egyes esetekben a 3 éves elévülési határidő lejártához, és ezáltal a teljesítés kikényszeríthetetlenségéhez vezethetnek. Az elévülési határidőkön túlmenően a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvény további rendelkezései az irányadóak.

Az Ehat.-ban meghatározott mérlegelési szempontok nem tartalmaznak többlet és speciális elemet a Szankció tv. 10. § (1) bekezdésében meghatározott szempontokhoz képest, ezért indokolt a párhuzamosság megszüntetése és az általános szabályok alkalmazása.

150. §-hoz

A Szankció tv. 12. §-a szerint: „A kiszabott közigazgatási bírság összege nem lehet alacsonyabb, mint az adók módjára történő végrehajtás szabályai szerinti legkisebb behajtható összeg.” Az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 106. § (1) bekezdése értelmében az adók módjára történő végrehajtás szabályai szerinti legkisebb behajtható összeg tízezer forint.

Fentiekre tekintettel a módosítás a Szankció tv. 12. §-ában foglaltakkal való összhang megteremtése érdekében szükséges.

151–152. §-hoz

A vasútnak nem minősülő egyéb kötőtpályás közlekedésről szóló 2015. évi CII. törvény módosításával a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében egyértelműen meghatározásra kerülnek a hatósági intézkedések, kötelezések és a közigazgatási szankciók.

153. §-hoz

A szakasz a Szankció tv. fogalmi rendszerével való összhang megteremtése érdekében szükséges hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmazza.

154. §-hoz

Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) érintett pontjai esetében az igazságügyi szakértőt törölni kell a névjegyzékből, ha az igazságügyi szakértő hatósági kirendelésre történő szakvélemény nyújtásával egy évet elérő késedelembe esett, a Szaktv. 5. § (2) bekezdés f) pontjában meghatározott kötelezettségének felhívás ellenére ismételten nem tesz eleget, továbbá amennyiben kamarai tagsága kizárás útján, illetve a kamarai tagdíj fizetésének elmulasztása miatt megszűnt.

Ezen törlési okok mindegyike olyan súlyú szabályszegést foglal magában egyrészt a kirendelő hatóságokkal való együttműködés során, másrészt a kamarai tagsággal összefüggő kötelezettségek teljesítésekor, amelyek esetében nem indokolt a figyelmeztetés szankciójának alkalmazása és annak gyakorlatilag nincs is relevanciája. Ezért ilyen esetekben a névjegyzéket vezető hatóság azonnal törli a szakértőt a névjegyzékből, amelyhez a Szaktv. szerinti meghatározott időre szóló névjegyzékbe történő ismételt bejegyzés kizárása, azaz a tevékenység végzésétől való eltiltás szankciója is társul.

155–157. §-hoz

A településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Tvtv.) négyféle bírságot ismer, amelynek alkalmazási szabályait a Szankció tv. hatálybalépésével egyidejűleg indokolt felülvizsgálni.

A módosítás lehetővé teszi a helyszíni bírság alkalmazását, valamint kijelöli a véglegessé vált döntés végrehajtását foganatosító hatóságot.

158. §-hoz

A jogalkalmazás során felmerült jogértelmezési kérdések szükségessé tették az Ákr. 24. § (4) bekezdésében foglalt, a hatóság kizárására vonatkozó rendelkezésének pontosítását, egyértelművé téve, hogy a hatóság önkényesen nem dönthet saját kizárása tárgyában, arról minden esetben a felügyeleti szervnek kell döntést hoznia.

159–160. §-hoz

A módosítások nyelvhelyességi, illetve új terminológiával összefüggő pontosítások.

161. §-hoz

A deregulációval érintett, a bírság kiszabásának szempontjaira vonatkozó rendelkezések megegyeznek a Szankció tv. 10. § (1) bekezdésében foglaltakkal.

162. §-hoz

Mivel kizárólag a Kúria jár el másodfokú bíróságként, és a Kúria határozatával szemben nincs helye felülvizsgálatnak, így a felülvizsgálatot kizáró, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 116. § b) pontjában található szabály tartalmilag üres, tehát nincs normatív tartalma. Emiatt a rendelkezés hatályon kívül helyezése szükséges.

163. §-hoz

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény 69. (1) bekezdés e) pontjában meghatározott törlési lehetőség, illetve a nyilvántartást vezető szervnél a törlési kezdeményezés pontosítása és kiegészítése szükséges a tevékenység végzésének ideiglenes tiltásával, mint lehetséges szankciós eszközzel. A kiegészítés azért szükséges, mert az ágazati jogszabályok alapján előfordulhat, hogy a nyilvántartásból történő törlést követően a szolgáltató azonnal újra nyilvántartásba vételre kerül a megfelelően benyújtott új kérelme alapján, így a törlés, mint felügyeleti szankció önmagában nem éri el célját.

A tervezet ennek kiküszöbölésére azon szolgáltatói körök esetében, ahol szabályozói, felügyeleti oldalról felmerült ennek célszerűsége (nemesfém-kereskedők, ingatlanközvetítők és székhelyszolgáltatók), javasolja a felügyeleti szankciós eszköztár kiegészítését. A javasolt módosítás szerint a pénzmosás elleni felügyeletet ellátó hatóság az általa megállapított jogsértés körülményeire tekintettel 1–12 hónap közötti időszakra eltilthatja a tevékenység végzésétől a szolgáltatót, illetve – abban az esetben, ha a szolgáltatók nyilvántartását más hatóság vezeti – konkrét időszak megjelölésével kezdeményezheti az eltiltást a nyilvántartást vezető szervnél.

164–168. §-hoz

A Szankció tv. a kihirdetett szövegéhez képest a jogalkotói cél megvalósulása érdekében több ponton módosul.

A Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásának adattartalma kiegészül a hatáskör megnevezésével, amelyben a hatóság a közigazgatási szankciót alkalmazta, közigazgatási bírság esetén a közigazgatási bírság típusával és összegével, valamint tevékenység végzésétől történő eltiltás esetén annak időtartamával. Ennek megfelelően módosul a közhiteles adatok köre is. Szükséges volt feloldani továbbá az ellentmondást a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartása, valamint a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény szerinti „eltiltottak” nyilvántartása között egyes adatok közhitelessége tekintetében.

Szükséges volt az elkobzás jogintézményének és a szankció definíciójának dogmatikai tisztázása azzal, hogy az elkobzás csak akkor tekinthető szankciónak, ha felelősség megállapításával együtt alkalmazzák.

A Szankció tv. több helyen kiegészült a törvényi szinten történő eltérés lehetőségénél az eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendeletben megállapítható eltérés lehetőségével.

Azon bírságoknál, ahol jogszabály egyértelmű bírságtétel („fix összeg”) alkalmazását írja elő, szükséges volt pontosítani azt, hogy ezekben az esetekben nem lehet a mérlegelési szempontokat figyelembe venni.

A tevékenység végzésétől történő eltiltás szankció alkalmazása több ágazati jogszabályban mérlegelés függvénye, ezért a Szankció tv.-ben szükséges általános mérlegelési szempontok biztosítása, amelyek megegyeznek a bírság mértékének megállapítása során figyelembe vett mérlegelési szempontokkal.

Az azonnali (figyelmeztetés vagy más szankció mint előzmény nélküli) bírságolási lehetőség eseteinek bővítése szükséges a környezetkárosodás vagy környezetszennyezés bekövetkezésének feltételével, miután ezek olyan súlyos következményű cselekmények, amelyek indokoltá teszik az előzmények figyelembevétele nélküli bírság alkalmazását.

A Szankció tv.-nek a kihirdetett szövegéhez képest talán leglényegesebb módosítása a közigazgatási óvadék mint szankció bevezetésének visszavonása.

169. §-hoz

A módosítás különbséget tesz a közigazgatási szankció és a hatósági intézkedés, illetve hatósági kötelezés között.

170. §-hoz

A mulasztási bírságot nem kell bejegyezni a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába. A módosítás a Szankció tv.-től eltérő elévülési idő meghatározására tesz javaslatot.

171. §-hoz

A Szankció tv. hatályba lépésével módosul a Pftv. 15. § (1) bekezdése, ezért szükséges a 2021. július 16-án hatályba lépő, az egyes törvényeknek a piacfelügyelettel összefüggő módosításáról szóló 2020. évi XLI. törvény vonatkozó rendelkezésének módosítása.

172. §-hoz

A légiközlekedési bírság kivetésének részletes szabályairól és a beszedett bírság összegének felhasználási rendjéről szóló 29/2011. (VI. 15.) NFM rendelet időközben kiüresedett, részben pedig a Szankció tv. által kimerítően szabályozott közigazgatási bírságra vonatkozó rendelkezéseket állapított meg, ezért nem indokolt a miniszteri rendelet, és ezzel egyidejűleg a hivatkozott felhatalmazó rendelkezés hatályban tartása.

173. §-hoz

Tekintettel arra, hogy az ingatlan-nyilvántartást, valamint egyes közigazgatási hatósági eljárásokat érintő egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi LXXXII. törvény 20. §-ában foglaltakat a Szankció tv. új 4/A. alcíme tartalmazza, szükségessé vált e rendelkezés törlése.

A 111. §-sal összefüggő hatályba nem léptetésről szóló rendelkezés.

174. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

175. §-hoz

Sarkalatossági záradék.

176. §-hoz

Jogharmonizációs rendelkezések.

Végső előterjesztői indokolás**a honvédelmet érintő egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXIX. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A Javaslat a jogalkalmazás során feltárt hiányosságok, a jogszabályváltozások, valamint a tapasztalatok alapján a honvédelmi szervezeteket érintő egyes honvédelmi kérdések szabályozása a következő törvények módosításával:

- a Magyar Köztársaság területén szolgálati céllal tartózkodó külföldi fegyveres erők, valamint a Magyar Köztársaság területén felállított nemzetközi katonai parancsnokságok és állományuk nyilvántartásáról, valamint jogállásukhoz kapcsolódó egyes rendelkezésekről szóló 2011. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Küfvetv.),
- a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Hvt.),
- a honvédségi adatkezelésről, az egyes honvédelmi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos katonai igazgatási feladatokról szóló 2013. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Haktv.),
- rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény módosítása (a továbbiakban: Hszt.),
- honvédelmi alkalmazottak jogállásáról szóló 2018. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Haj.tv.).

I. A Küfvetv. módosításának főbb területei:

- a törvény hatályának kiegészítése a nem Magyarországon települt, de Magyarországon szolgálati céllal ideiglenesen működő nemzetközi katonai parancsnokságokkal,
- minden, a haderő részét képező haderőnem és szolgálati ág bevonása a külföldi fegyveres erő fogalmába,
- a nemzetközi katonai parancsnokság magyarországi jogképességének megteremtése,
- a Magyarország területén szolgálati céllal tartózkodó külföldi fegyveres erő, valamint nemzetközi katonai parancsnokság nem magyar állampolgárságú tagjának a foglalkozása tekintetében a Magyarországon jogszabályban előírt engedélyezési feltételek teljesítése alóli mentesülésének megteremtése,
- a védelmi együttműködés magyar–amerikai megállapodás alapján a gépjárművek után fizetendő regisztrációs adó alóli mentességre vonatkozó szabályozás pontosítása.

II. A Hvt. módosításának főbb területei:

- jelenleg az egyes szakterületeket irányító politikai és szakmai felsővezetők leadott miniszteri jogkörei a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII. 22.) Korm. rendeletben meghatározottak. A cél az, hogy a későbbiekben ezek a szabályok egy része átkerüljön a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendeletbe, ezért indokolt a kapcsolódó rendelkezés újraszabályozása a törvényben is, 2022. január 1-jei hatálybalépéssel,
- a módosítás megteremti, hogy az Országgyűlés Honvédelmi és Rendészeti Bizottságához éves jelentést kell benyújtani a külföldi fegyveres erők magyarországi jogállását szabályozó nemzetközi szerződések végrehajtásáról és a külföldön végrehajtott műveletekről,
- a honvédelmi összekötő fogalmának megjelenése, a honvédelmi összekötő megjelenése a honvédelemben közreműködő szerveknél,
- a honvédelmi szervezetek objektumaiba történő beléptetés rendjének törvényi pontosítása,
- egyéb gyakorlati tapasztalatok alapján, illetve jogtechnikai szempontból történő módosítás.

III. A Haktv. módosításának főbb területei:

- a biometrikus adatkezelési kérdések pontosítása,
- a kiképzési nyilvántartás szabályainak módosítása, a regenerálódási és rekreációs szolgáltatásokkal kapcsolatos nyilvántartás racionalizálása, pontosítása,
- a katonai rendészeti szolgálattal összefüggő adatkezelés módosítása,
- az igazolványok igénylésre vonatkozó rendelkezések pontosítása, abban a honvédelmi szervezetek megjelenítése,
- egyéb gyakorlati tapasztalatok alapján, illetve jogtechnikai szempontból történő módosítás.

IV. A Hszt. módosítása a központi szerv vezetője és helyettese illetményéneek meghatározására vonatkozó rendelkezések módosítására irányul.

V. A Haj.tv. módosításának főbb területei:

- a kollektív szerződések kivezetése miatti pontosítások,
- a törvény kiegészítése azzal, hogy egyes munkaköröknél a kinevezéshez nemzetbiztonsági ellenőrzés szükséges, illetve a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvénnyel történő összhang megteremtése,
- az árvák kiegészítő támogatása tárgyában hozott elsőfokú határozat elleni fellebbezés, illetve annak elbírására vonatkozó szabályok megjelenítése a Haj.tv.-ben,
- egyéb gyakorlati tapasztalatok alapján, illetve jogtechnikai szempontból történő módosítás.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Küfetv. alapvetően a Magyarországon települt külföldi fegyveres erők és nemzetközi katonai parancsnokságok jogállását szabályozza, azonban a gyakorlatban előfordul, hogy nemcsak külföldi fegyveres erők, de nem Magyarországon települt nemzetközi katonai parancsnokságok ideiglenes jelleggel, például egy katonai gyakorlat, konferencia, vagy éles műveletek esetében Magyarországon teljesítenek szolgálatot, azaz kisebb-nagyobb létszámmal ideiglenesen idetelepülnek. Ilyenkor a nyilvántartásuk szükséges lehet a jogosultságaik érvényesítéséhez. A NATO elvárása és a NATO-ban megszokott gyakorlat, hogy nemzetközi katonai parancsnokságok külföldi, a fogadó országtól eltérő szövetségi országban folytatott tevékenységük során is kérik jogállásuk elismerését.

2. §

A Küfetr. eredeti szövege a klasszikus három haderőnemet sorolta fel, kiegészítve a katonai rendszettel. Ugyanakkor a világ meghatározó haderőiben a tendencia az, hogy újabb haderőnemek és szolgálati ágak alakulnak, amelyek ezen klasszikus hármasnak nem képezik részét. Ezért indokolt a meghatározás leegyszerűsítése, és ezzel minden, a haderő részét képező haderőnem és szolgálati ág bevonása.

3. §

A Magyarországon települő NATO katonai szervezetek tapasztalatai alapján gyakran előfordul, hogy a hazai működésük során bankok, intézmények, szerződéses partnereik vonakodnak szerződést kötni velük, tekintettel arra, hogy nem illeszkednek be a magyar jogrendben kialakult jogi személy kategóriába. Ez a gyakorlatban abban nyilvánul meg, hogy nem egyértelmű, hogy jogosultak-e adószámra, adószám hiányában az ÁFA-s számlák kiállítása nehezebb, valamint az eleve adómentes vásárlás is akadályokba ütközhet.

A javaslat szerint, amennyiben nemzetközi szerződés vagy nemzetközi megállapodás eltérően nem rendelkezik, a belső jogi jogügyleteik tekintetében jogképes jogi személynek kell tekinteni őket. Ez kifejezetten a nemzetközi katonai parancsnokságnak minősülő szervezetekre igaz, így például a NATO szervezetek esetében az ún. aktiválással a NATO által is jóváhagyott és a Párizsi Jegyzőkönyvnek megfelelő státusszal bíró szervezetekre. A javaslat kifejezetten kimondja, hogy eltérő rendelkezés hiányában nem minősülnek jogképesnek az ún. „MOU” szervezetek, tehát azon nemzetközi katonai szervezetek, amelyeket a nemzetek megállapodással hoztak létre, de a jogállásukról még nincs magasabb szintű döntés.

Ezen rendelkezések nem érintik az adott szervezetek esetlegesen meglévő nemzetközi jogi szintű jogképességét.

A javaslat ezenkívül kimondja, hogy az általános nemzetközi gyakorlatnak megfelelően a külföldi fegyveres erők önbiztosítottak minősülnek, azaz külön felelősségbiztosítás megkötése nélkül az a vélelem áll fenn, hogy közvetlenül állnak helyt az okozott károkért.

4. §

A Magyarország Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya közötti, a védelmi együttműködésről szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 2019. évi LI. törvény (a továbbiakban: DCA) X. cikk 3. bekezdése kimondja, hogy: „Magyarország nem írja elő, hogy az USA fegyveres erők tagjai és az USA-vállalkozók Magyarország hatóságai által kibocsátandó engedélyt szerezzenek be ahhoz, hogy hivatalos vagy szerződéses feladataik részeként szolgáltatást nyújtsanak az USA fegyveres erőknek, a hozzátartozóknak vagy az USA-vállalkozóknak, valamint a közös megállapodás szerinti egyéb személyeknek.”

Erre tekintettel, továbbá figyelembe véve, hogy más haderőik esetében ugyanilyen igény jelentkezhet, a javaslat alapján nemcsak a Küfetr. hatályos szövege szerinti egészségügyi személyzet tevékenysége folytatható külön engedély nélkül, hanem bármilyen más hivatásé is. Értelemszerűen ennek korlátja, hogy Magyarország és a magyar érdekek ne szenvedjenek sérelmet, tehát csak saját köreiken belül járjanak el. Külön megállapodás lehetőséget adhat ugyanakkor a külföldi katona orvosnak a Magyar Honvédség állománynak ellátására (pl. egy nemzetközi gyakorlat folyamán).

5. §

A javaslat pontosítja és részben kibővíti a gépjárművek után fizetendő regisztrációs adó alóli mentességet.

A javaslat az a) pontban pontosítja, hogy a Magyarországon állandó tartózkodási hellyel nem rendelkező állomány jogosult erre. A személyek esetében tehát nem a magyar állampolgárság, hanem a magyarországi állandó tartózkodási hely lenne a kizáró ok, hiszen nem kizárt, hogy nem Magyarországon élő, de magyar állampolgársággal (is) rendelkező személy kerül hazánkba vezénylésre. Az eredeti szövegből elhagyásra kerülnek az Észak-atlanti Szerződés tagállamai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló Megállapodáshoz történő csatlakozásról, a Megállapodás kihirdetéséről, valamint a Megállapodáshoz kapcsolódó egyes jogszabályok módosításáról szóló 1999. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: NATO SOFA) és az Észak-atlanti Szerződés részes államai és a „Békepartnerség” más résztvevő államai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló Megállapodás és annak

Kiegészítő Jegyzőkönyve megerősítéséről és kihirdetéséről szóló 1995. évi CII. törvény (a továbbiakban: PfP SOFA) hivatkozások, részben, mert azok a hivatkozás nélkül is érvényesek.

Bár az a) pont részben lefedi az amerikai erők állományát is, de a DCA IX. cikk 1. pontja szerinti gépjármű regisztrálás során, figyelemmel a DCA XVII. cikk 1. pontban adott (állományra és hozzátartozókra is kiterjedő) teljeskörű mentességre, valamint ugyanit a 4. pontban speciálisan adott regisztrációs adó mentességre, az amerikai állományt továbbra is külön kell megjeleníteni. A DCA miatt mindenképpen módosításra szorulna a szöveg, hiszen jelenleg még a korábbi, a Magyar Köztársaság Kormánya és az Egyesült Államok Kormánya közötti, az Egyesült Államok Fegyveres Erőinek a Magyar Köztársaság területén történő tevékenységéről szóló Megállapodás, valamint az annak mellékletét képező Végrehajtási Megállapodások megerősítéséről és kihirdetéséről szóló 1997. évi XLIX. törvénnyel kihirdetett megállapodásra hivatkozik a hatályos szöveg.

Az c) pont rendezi a nemzetközi katonai szervezetek és nemzetközi katonai parancsnokságok állományának esetét.

A d) pont a nemzetközi katonai szervezetek és a nemzetközi parancsnokságok hivatali gépjárműveinek, az e) pont pedig a fegyveres erők hivatali gépjárműveinek eseteit szabályozza. Ez utóbbi egy eddigi hiányosságot is pótol, mivel a Küfétv. nem rendelkezett a külföldi fegyveres erők hivatali gépjárműveinek mentességéről, pedig előfordulhat, hogy ők is beregisztrálják a gépjárművet. Ezt erősíti a DCA IX. cikk 1. bekezdése, amely kifejezetten lehetőséget ad az USA erőknek a szolgálati járművek magyarországi beregisztrálására, és a mentességet a DCA XVI. cikk 1. bekezdése adja meg.

A javaslat szerint a hatályos szöveghez képest, azt kibővítve nemcsak az importált, hanem az itt beszerzett gépjárművek után is mentesíti a személyeket vagy a szervezeteket regisztrációs adó alól. Ezzel ösztönözve a külföldi állománynak és a szervezeteknek a hazai kereskedelemből való beszerzését. Ennek további indoka, hogy a DCA alapján az amerikai állománynak (és az amerikai haderőnek) mindenképpen jár a mentesség hazai vásárláskor és üzembe helyezéskor is, továbbá a nemzetközi katonai parancsnokságok jogállásáról szóló, a NATO-val hamarosan megkötendő ún. Supplementary Agreement megállapodás is ugyanezt irányozza elő, ezért nem indokolt az itt lévő szervezetek és állomány között különbséget tenni.

6. §

A törvény 13. § (1) bekezdéséhez kapcsolódó módosítás miatti hatályon kívül helyezés.

7. §

Aki nem teljesen cselekvőképes, illetve akire vonatkozóan a cselekvőképesség korlátozására vonatkozó eljárás előkészítését érintő intézkedések kerültek meghozatalra, annak katonai szolgálatra történő igénybevételétől el kell tekinteni.

8., 17. §

A módosítással lehetővé válik, hogy miniszteri döntés alapján – a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter tájékoztatása mellett – az állomány tagja, mint honvédelmi összekötő honvédelemben közreműködő szervnél megjelenjen, és ott honvédelmi érdekből feladatot hajtson végre. A polgári felkészültség honvédelmi feladatai érinthetnek olyan, a katasztrófavédelem területén jelentkező feladatokat, amelyek indokoltá teszik, hogy a honvédelmi összekötő honvédelemben közreműködő szervekhez történő küldéséről a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter tájékoztatást kapjon.

9., 18–19. §

Az (1) bekezdéshez:

A NATO SOFA és a PfP SOFA végrehajtásáról a Kormány minden év április 30-áig tájékoztatja az Országgyűlés külügyekkel és honvédelemmel foglalkozó bizottságait. A PfP SOFA és a NATO SOFA mellett azonban időközben aláírásra kerültek kétoldalú jogállási megállapodások is, ezért ez érintett rendelkezést meghaladta az idő, indokolt, hogy az éves jelentés minden, a fegyveres erők jogállását szabályozó megállapodás magyarországi végrehajtására kiterjeszteni, hogy a külföldi erők hazai jelenlétének ilyen aspektusa teljeskörű legyen.

A javaslat másik része, hogy éves jelentés kerüljön benyújtásra a Magyar Honvédség külföldön végrehajtott műveleteiről. Ennek háttere, hogy a NATO irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó műveletekhez történő magyar hozzájárulásról szóló 94/2001. (XII. 21.) OGY határozat 5. pontja felhívja a Kormányt, hogy a határozat alapján tett intézkedéseiről az Országgyűlés Külügyi Bizottságát és Honvédelmi Bizottságát a műveletek befejezéséig rendszeresen, ülésszakonként legalább egyszer, de igény szerint ennél gyakrabban is tájékoztassa. A tapasztalatok alapján az ülésszakonkénti tájékoztatás nagyon sűrű. Ugyanakkor indokolt a Magyar Honvédség által végrehajtott minden külföldi műveletről tájékoztatást adni.

A (2) bekezdéshez, 18. § a) pontjához, 19. §-hoz:

A hatályos szabályozás alapján a honvédelmi veszélyhelyzet idején a Kormány elrendelheti a NATO Állandó Védelmi Terveivel kapcsolatos feladatok végrehajtását, és ezzel összefüggésben gyorsított döntéshozatali eljárás bevezetését. A javaslat alapján ez a feladat a honvédelmi veszélyhelyzetet megelőzően is elrendelhetővé válna, ezért indokolt a hatályos rendelkezés áthelyezése a békeidőszaki feladatok közé.

10. §

A javaslat alapján lehetővé válik honvédelmi összekötő küldése a honvédelemben közreműködő szervek körébe tartozó bármelyik szervhez, szervezethez, intézményhez, szolgáltatóhoz. A polgári felkészültség honvédelmi feladatai érinthetnek olyan, a katasztrófavédelem területén jelentkező feladatokat, amelyek indokoltá teszik, hogy a honvédelmi összekötő honvédelemben közreműködő szervekhez történő küldéséről a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter tájékoztatást kapjon.

11. §

Az árvizekre való gyors reagálás érdekében indokolt lehetővé tenni, hogy a Magyar Honvédség katonai szervezetei a Magyar Honvédség parancsnoka döntésének bevárása nélkül rövid időn belül segítséget tudjanak nyújtani a katasztrófavédelemben résztvevő szervek számára. Javaslat rendszertanilag megfelelő elhelyezése érdekében szükséges a hatályos (3a) bekezdés áthelyezése (3b) bekezdésbe.

12., 18. §

Jelenleg az egyes szakterületeket irányító politikai és szakmai felsővezetők leadott miniszteri jogkörei a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII. 22.) Korm. rendeletben meghatározottak. A cél az, hogy a későbbiekben ezek a szabályok egy része átkerüljön a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendeletbe, ezért indokolt a kapcsolódó rendelkezés újraszabályozása a törvényben is, 2022. január 1-jei hatálybalépéssel. Ezen túlmenően indokolt a törvény végrehajtási rendelete és Honvédelmi Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzata közti egyensúly megteremtése is, a változásokhoz való rugalmasabb alkalmazkodás érdekében.

13. §

A javaslat pontosítja a hatályos szöveget azzal, hogy a Honvéd Vezérkar főnöke, a Magyar Honvédség parancsnoka vagy a Honvéd Vezérkarhoz, a Magyar Honvédség Parancsnokságához tartozó eljáró mellett megjelenítésre kerül a honvédelemért felelős miniszter közvetlen alárendeltségébe tartozó honvédelmi szervezet vezetője vagy a KNBSZ főigazgatója által kiadott, valamennyi belső rendelkezés is, nemcsak az intézkedés.

14., 18. §

A javaslat a honvédelmi szervezet működésére szolgáló objektum területére történő beléptetés szabályainak pontosítására irányul. Eszerint az őrzés-védelmi feladatot ellátó katona, fegyveres biztonsági őr az ellenőrzött területre belépő vagy onnan kilépő személy ruházatát, valamint a magával hozott tárgyakat, táskákat, csomagokat és a belépéshez igénybe vett gépjárművet átvizsgálja, ha részére ezt az objektumparancsnok elrendelte. Ha az érintett ezt megtagadja, akkor megtiltható a belépése az érintett objektumba.

15–16. §

A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben, valamint a veszélyhelyzetben és az egészségügyi válsághelyzetben való honvédségi közreműködés alcímek hivatkoznak a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényre, azonban a hivatkozás több helyen téves, ezért indokolt ezek pontosítása.

17. §

A (2) bekezdéshez:

A javaslat pontosítja a potenciális hadköteles fogalmát. Jelenleg a békeidőszak, mint kifejezés nem egyértelmű. Jelentheti azt az időszakot, amikor nem áll fenn különleges jogrend, de jelentheti a hadkötelezettség fennállásától eltérő különleges jogrendi időszakot is. Alapértelmezésben a békeidőszak a különleges jogrendtől eltérő normál időszakot jelenti, így jelenleg a hadköteles nyilvántartásban az adatkezelés – jelenlegi fogalmak alapján – kizárólag normál időszakra és hadkötelezettség idejére definiált, olyan különleges jogrendi időszakokra, amikor nem áll fenn hadkötelezettség, viszont nem.

18. §

A javaslat szövegcsérés rendelkezéseket tartalmaz:

A b)–g) és az i) ponthoz: technikai jellegű szövegpontosítás.

20., 29., 31. §

A 20. § (1) bekezdéséhez, a 29. §-hoz és a 3. melléklethez:

Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek számára az adatszolgáltatás megkönnyítése, illetve egyértelművé tétele érdekében szükséges a törvény 9. mellékletének és a Hvt.vhr.) 3. mellékleteinek az összhangba hozatala, tekintve, hogy e mellékletek egyazon feladatkörre vonatkozó adatszolgáltatásokat érintenek, illetve a törvény módosításának 2020. 01. 01-ével történő hatálybalépésével a 29. § és 30. §-aiban meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése érdekében a Hvt.vhr. 2. és 3. mellékleteiben meghatározott adatszolgáltatások egy mellékletben (meghagyási névjegyzék) történő megküldése indokolt.

A 20. § (2) bekezdéséhez, a 31. §-hoz:

Indokolt a rendelkezésben a honvédelmi szervezetek mellett a honvédségi szakképző intézmény megjelenítése is, mivel az igazolványok igénylésével kapcsolatos feladatok valamennyi szervezetet érintik.

21. §

A javaslat a személyügyi és katonai igazgatási szervek által a honvédségi igazolványok helyettesítése céljából kiadásra kerülő ideiglenes igazolással kapcsolatos adatkezelési szabályozás jelenleg fennálló hiányának kezelését szolgálja.

22. §

A javaslat lehetővé teszi a katonai rendészeti intézkedés nyomán kiszabott fenyítés továbbítását a katonai rendészeti feladatokat ellátó honvédségi szervezet részére.

23. §

A honvédelmi szervezet működésére szolgáló objektum területére történő beléptetés Hvt.-beli szabályaival összefüggésben indokolt a törvény adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseinek újraszabályozása.

24. §

A kiképzési nyilvántartás rendelkezéseinek kiegészítése szükséges a fizikai felméréssel és a honvéd testalkati programmal összefüggő rendelkezésekkel.

25. §

A katonai rendészeti szolgálattal összefüggő adatkezelés módosítása vált szükségessé, mely lehetővé teszi a képfelvétel, hangfelvétel, kép- és hangfelvétel, valamint a katonai rendészeti intézkedés nyomán kiszabott fenyítés kezelését. A módosításra a katonai rendészeti feladatokat ellátó honvédségi szervezet jogszabályban meghatározott feladatainak még szélesebb körű, magasabb szintű, a technika jelenlegi állásának megfelelő színvonalon történő teljesítése, valamint a katonai rendészeti intézkedések fegyelmi helyzetre gyakorolt hatásának nyomon követése céljából van szükség.

26. §

A rekreációs szakterület működését biztosító eljárásrendek felülvizsgálatának hatására és azok racionalizálása kapcsán a rekreációval kapcsolatos nyilvántartásban kezelhető adatok módosítása vált szükségessé.

27. §

Az iraki és az afganisztáni műveletek tapasztalatai alapján a NATO lisszaboni csúcsértekezletén a biometrikus adatgyűjtés és -megosztás fontosságát, mint az aszimmetrikus szembenálló fél felderítésének kulcselemét emelték ki, és a NATO egyik alapvető képességihiányaként azonosították be. Ennek következményeként a biometrikus adatgyűjtő képesség kialakítására vonatkozó nemzeti koncepció kidolgozása és a szövetségi együttműködés kialakítása 2012-ben már NATO képességcélként is megjelent. A biometrikus eszközök alkalmazásával kapcsolatos feladatrendszert a szövetségi vállalások fokozódása mellett az illegális migráció megjelenése hozta újra felszínre.

Az illegális migráció több olyan országból indul ki, amely országokból érkező személyekre vonatkozóan a szövetséges erők biometrikus adatbázissal rendelkeznek. Ezen adatbázisok és a meglévő eszközök felhasználásával kiszűrhetőek lennének azok a veszélyes személyek, akik a magyar határon legálisan, vagy illegálisan próbálnak átjutni, így a biometrikus eszközök alkalmazása elősegítené az esetleges terrorcselekmények megelőzését is.

A biometrikus adatok gyűjtésére, feldolgozására, szövetségi adatbázisokkal történő összevetésére való képesség egyre nagyobb jelentőséggel bír. A hatékony felderítő támogatás biztosítása, a rendelkezésre álló technikai eszközök által biztosított lehetőségek kihasználása érdekében elengedhetetlen a jogszabályi környezet átalakítása oly módon, hogy az biztosítsa a Honvédség kijelölt és felkészített állománya részére e tevékenység végrehajtását.

28. §

A kiképzett tartalékos állományba tartozás alatt békében megtervezhető hadi beosztás fenntartásának határidejét szükséges meghatározni, 10 éven túl ugyanis a felkészültsége már elavult. Erre figyelemmel indokolt a rendelkezés újraszabályozása.

30. §

A módosítás egyértelműsíti, hogy a Honvédelmi Minisztérium szakmai és politikai felsővezető részére nem kerül kiállításra munkáltatói igazolvány, mivel ők a kormányzati igazgatásról szóló törvény szerinti igazolvánnyal rendelkeznek.

32. §

A módosítás egyértelművé teszi, hogy a honvédelemért felelős miniszter közjogi szervezetszabályozó eszközben meghatározhatja az egyes igazolványok kiállításának, használatának rendjét.

33. §

A javaslat a törvény mellékleteinek módosításáról rendelkezik.

34–36. §

A Hszt. 114. § (2) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontja szerinti központi szerv vezetője és helyettese illetmények meghatározását módosítja a rendelkezés. Az érintett személyi kör tagjai részére az általános illetmény-megállapítási szabályok helyett a munkáltatói jogkör gyakorlója (miniszter) sávok között, egy összegben állapítja meg az országos parancsnokok és helyetteseik illetményét. Ennek következményeként részükre hivatásos pótlék és szolgálati időpótlék nem adható, továbbá kizárásra kerül a nyelvpótlék. A módosítást követően is jogosultak lesznek azonban teljesítmény-juttatásra.

Ez az illetmény szint a felelősségi viszonyoknak megfelelően az országos parancsnokok esetében a közigazgatási államtitkári, a helyettesek esetében a helyettes államtitkár illetmény szinthez igazodik.

37. §

A javaslat meghatározza a közeli hozzátartozó fogalmát. A törvény háttérjogszabálya, az Mt., csak a hozzátartozó fogalmát határozza meg. Egyes esetekben azonban indokolt az Mt. szélesebb hozzátartozói fogalmának szűkítése. A törvény közeli hozzátartozó fogalma a Hjt. fogalmával koherens.

38., 41–42., 52. §

A módosítás – a többi közszolgálati típusú jogviszonyhoz hasonlóan – a törvényben is rögzíti, hogy egyes munkakörökben nemzetbiztonsági ellenőrzés szükséges a kinevezéshez, továbbá meghatározza a jogkövetkezményeket arra az esetre, ha a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 71/C. § (9) bekezdése, illetve 72/B. § (8) bekezdése alapján meg kell szüntetni a jogviszonyt.

39–40., 43–46., 49–50. §

A törvény szerint a honvédelmi szervezetekkel megkötött kollektív szerződések 2020. december 31-ig maradnak hatályban, utána miniszteri rendeleti szinten kell szabályozni a korábbi kollektív szerződésekben szabályozott kérdéseket. Vannak azonban olyan tárgykörök, amelyek a kollektív szerződések kivezetésével törvényi szinten is pontosításra szorulnak, így különösen a következők:

- munkaidő-beosztás, munkarend,
- rendkívüli munkaidő éves mértékének szabályozásához rendeleti felhatalmazás,
- munkavégzés alóli mentesülés,
- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) alkalmazandó, illetve kizárásra kerülő szabályainak pontosítása,
- lakhatástámogatási feltételek, illetve ehhez kapcsolódó felhatalmazó rendelkezés,
- kártérítési és fegyelmi felelősség rendeleti szabályozására felhatalmazás.

47. §

Az árvák kiegészítő támogatására vonatkozó rendelkezések pontosítása indokolt az árvák kiegészítő támogatása tárgyában hozott elsőfokú határozat ellen benyújtható fellebbezés határidejére, illetve elbírálására vonatkozó rendelkezésekkel.

48. §

A javaslat jogorvoslati rendelkezéssel egészíti ki a törvényt. Ennek megfelelően a két típusú kártérítési eljárásnál a jogorvoslat eltérő módon alakul:

- a) a honvédelmi alkalmazott által okozott kár esetén a határozat ellen (egyfokú eljárást követően) a közléstől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül terjeszthető elő a bíróságon kereset,
- b) a honvédelmi szervezet által okozott kár esetén a másodfokú eljárást követően terjeszthető elő a kereset, a közléstől számított 30 napon belül.

51. §

A javaslat a törvény mellékletének módosításáról rendelkezik.

52. §

A javaslat technikai jellegű szövegpontosítást tartalmaz.

53. §

A javaslat hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz.

54. §

A javaslat a törvény hatálybalépéséről rendelkezik.

55. §

A javaslat sarkalatosági záradékot tartalmaz.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes elkobzott dolgok közérdekű felhasználásáról szóló 2000. évi XIII. törvény módosításáról szóló
2020. évi CLXX. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) az egyes elkobzott dolgok közérdekű felhasználásáról szóló 2000. évi XIII. törvény (a továbbiakban: Karitatív törvény) – jogalkalmazói tapasztalatok alapján megfogalmazott – módosítását tartalmazza.

A Javaslat a karitatív szervezetek visszajelzései és gyakorlati tapasztalatai alapján hangolja össze a fennálló gyakorlatot a jelenleg hatályos törvényi rendelkezésekkel oly módon, hogy egyszerűsítse a hatékony és szakszerű feladatellátását.

A Javaslattal az elkobzott dolgok egyéni szükségleteket kielégítő juttatásán túl lehetőséget teremt az intézményi szintű felhasználásra. Ezúton a Karitatív Tanács tagjainak intézményein keresztül lehetőség nyílik arra, hogy az elkobzás útján állami tulajdonba került egyes nagyobb értékű dolgok is felhasználásra kerülhessenek a rászorulóik érdekében.

A Javaslat meghatározó eleme, hogy az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárások során a karitatív célú felhasználás is lehetővé válik.

A Javaslat lehetővé teszi az olyan elkobzott dolgok közérdekű felhasználását, amelyek eredetileg különféle jogi akadályokból kifolyólag (a termék engedélyhez kötöttsége vagy szellemi tulajdont sértő jellege miatt) forgalomképtelenek lennének. Ezen dolgok esetében ugyanakkor a közérdekű felhasználásra csak abban az esetben kerülhet sor, ha a forgalom képességgel kapcsolatos akadály elhárítható.

Ha az elkobzott dolog jogsértő jellege kétséget kizáróan megszüntethető, például ha fizikailag eltávolítható a dolognak az a része, amely a jogsértő jelleget hordozza, akkor a jogosult engedélye, illetve a bírósági eljárás nélkül is lehetőség legyen a közérdekű felhasználásra.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a jogszabály indokolása a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Az adóhatóság által foganatósítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: Avt.) 90. § (4) bekezdése lehetővé teszi az elektronikus ingóárverés vonatkozásában a karitatív célú felhasználás lehetőségét. Az Avt. nem tartalmaz a karitatív célú felhasználásra vonatkozóan részletszabályokat, és törvényre történő utaló szabályt sem, erre figyelemmel indokolt a Törvény 1. § (1) bekezdésének kiegészítése azzal, hogy az Avt. alapján történő karitatív célú felhasználás során is a Törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával kell eljárni.

Az elkobzott dolog közérdekű felhasználására a rászorulóik részére történő, egyéni szükségleteket meg nem haladó mértékű ingyenes juttatás keretében kerülhet sor jelenleg. A módosítás lehetőséget teremt arra, hogy az elkobzott dolgoknak ne csak az egyéni szükségleteket meg nem haladó mértékű juttatása valósulhasson meg, hanem az intézményi szintű felhasználása is.

A Karitatív Tanács tagjainak intézményein keresztül lehetővé válna, hogy az elkobzás útján állami tulajdonba került egyes nagyobb értékű dolgok is felhasználásra kerülhessenek a rászorulóik érdekében.

2. §

A Javaslat lehetővé teszi a közbiztonságot veszélyeztető vagy jogszabály szerint nem birtokolható dolgok közérdekű felhasználását, ha ez a jelleg megszűnt.

3. §

A Törvény nem tartalmaz konkrét előírást arra vonatkozóan, hogy az elkobzott dolgot kezelő hatóság milyen formában értesíti a Karitatív Tanácsot. A módosítás az értesítés elektronikus formáját határozza meg.

4. §

A Karitatív Tanácsnak 60 napon belül nyilatkoznia kell arról, hogy az elkobzott dolgot közérdekű felhasználásra átveszi-e. A nyilatkozat megtételére megállapított új határidő a Karitatív Tanács működési keretére és lehetőségeire tekintettel került megállapításra.

A Karitatív Tanács tevékenységének közérdekű volta miatt indokolt a Törvényt módosítani a költségek viselésének tekintetében. Az elkobzott dolog tárolásával kapcsolatos költségeket a Karitatív Tanács lebonyolításra kijelölt tagja viseli a dolog birtokába kerülésétől kezdve.

Az elkobzott dolog forgalmazása vagy használata egyes esetekben külön hatósági engedélyhez kötött, amelyek beszerzéséről a Karitatív Tanácsnak a közérdekű felhasználás lebonyolítására kijelölt tagja gondoskodik. A módosítás előírja az engedélyek beszerzése vonatkozásában az elkobzott dolgot kezelő hatóság és Karitatív Tanácsnak a közérdekű felhasználás lebonyolítására kijelölt tagja közötti együttműködési kötelezettséget.

5. §

A Törvény új 1. § (2) bekezdés b) pontja lehetővé teszi az elkobzott dolog intézményi szintű felhasználást, ezért rögzíteni szükséges, hogy a Karitatív Tanács közérdekű felhasználás lebonyolítására kijelölt tagja szerződésben azt is vállalhatja, hogy az elkobzott dolgot ingyenesen a rászoruló személy mellett intézmény részére adja át.

6. §

A Javaslat az áru hamis megjelölése, illetve a versenytárs utánzása miatt elkobzott dolog közérdekű célból való felhasználásra való alkalmasság tételének meglevő eseteit is kiegészíti mindazokkal, ahol a jogsértő jellegtől való megfosztás megnyugtatóan rendezhető. A jogosult hozzájárulását abban az esetben kell kezdeményezni, ha a jogsértő jellegtől való teljeskörű megfosztás meghatározott módjával kapcsolatos kétség merül fel. A jogosult a Javaslat alapján nem csak a hozzájárulás megadása vagy megtagadása kérdésében dönthet, hanem feltételt is meghatározhat – ennek teljesülése esetén nem szükséges a jelenlegi bírósági út igénybevétele.

A jogosult megkeresésére megállapított határidő a Karitatív Tanács működési keretére és lehetőségeire tekintettel lett megállapítva. A hozzájárulás beszerzése vonatkozásában a Karitatív Tanács leghamarabb az elkobzott dolgot kezelő hatóság értesítését követő első ülése után tud intézkedni.

7. §

Jogharmonizációs záradék.

8. §

A Törvény mellékletének módosításáról rendelkezik.

9. §

Hatályba léptető rendelkezés.

Végső előterjesztői indokolás

a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény foglalkoztatás bővítését célzó, a Gazdaságvédelmi Akciótervvel összhangban megvalósuló módosításáról szóló 2020. évi CLXXI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Javaslatban foglalt módosítások megerősítik a Kormány azon szándékát, hogy az egészségkárosodással élő emberek rehabilitációra és társadalmi integrációra irányuló törekvéseit támogatni szükséges.

Fenti célok elérése érdekében a Javaslat a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) módosításával a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását tovább ösztönző szabályozási elemek kialakítását célozza.

Fontos célja a törvénymódosításnak a köznevelésből, felsőoktatásból kikerülő sajátos nevelési igényű, illetve fogyatékossgal élő fiatalok munkába állásának segítése, továbbá a rehabilitációs és rokkantsági ellátásokhoz kapcsolódó kereseti korlát megszüntetésével a munkavállalás további ösztönzése.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

A rendelkezés arra irányul, hogy amennyiben a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők az ellátás folyósítása alatt csecsemőgondozási díjat, gyermekgondozási díjat vagy örökbefogadói díjat állapítanak meg, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai ne kerüljenek megszüntetésre. Indokolt továbbá a jogszabály technikai pontosítása, mivel a táppénz és a baleseti táppénz értelemszerűen csak akkor állapítható meg, ha a biztosított keresőképtelennek minősül.

3. §

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény lehetőséget nyújt az ügyintézési határidő kezdetére, számítására vonatkozó általános szabályozástól való törvényi eltérésre. Az Mmtv. szerinti ellátások megtérítésével érintett ügyek lefolytatása speciális jellegük miatt fokozottabb figyelmet és hosszabb időtartamot igényel, ezért az Mmtv.-ben indokolt bevezetni a megtérítési ügyeket tekintve az ügyintézési határidő kezdetére, számítására vonatkozó külön rendelkezést, amely szerint az ügyintézési határidő a kötelezett személy ismertté válása napján indul. A módosítás a hatósági feladatellátás eredményes végrehajtását támogatja azzal, hogy a felelősségi szabályok alkalmazása során lehetővé teszi a megtérítéssel érintett ügyek határidőn belüli lefolytatását.

4. §

A rendelkezés célja, hogy a rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettség szempontjából – a kötelező 5%-os foglalkoztatási szint számításakor – a tanulmányok idején szerzett szakvélemény alapján a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos személynek minősülő fiatalokat is 23. életévük betöltéséig a megváltozott munkaképességű személyekhez hasonlóan figyelembe lehessen venni.

A megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítésében, munkahelyi beilleszkedésének támogatásában, továbbá az egyén munkavégzésének, a munkahely megőrzésének személyes tanácsadással történő segítésében a mentoroknak komoly szerepük van. A törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy a kötelező foglalkoztatási szintbe az a munkavállaló is beszámítson, aki legalább napi 4 órában mentori tevékenységet lát el.

5. §

A törvényjavaslat e szakasza a munkáltató nyilvántartási kötelezettségére vonatkozó rendelkezést tartalmaz.

6. §

A rendelkezés biztosítja egyes módosításoknak a törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben történő alkalmazását.

7. §

Az Mmtv. végrehajtása során, a jogalkalmazás egységessége érdekében szükségessé vált pontosításokat tartalmaz.

8. §

A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának elősegítése érdekében a törvényjavaslat hatályon kívül helyezi az ellátás melletti kereseti korlátra vonatkozó rendelkezéseket. Ezzel mind a rokkantsági, mind a rehabilitációs ellátás folyósítása mellett, kereseti korlát nélkül végezhető keresőtevékenység. A kereseti korlát eltörlése segítheti a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását, és csökkenti az ügyfelekre, munkáltatókra háruló adminisztratív terheket.

9. §

Hatályba léptető rendelkezés.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes vagyongazdálkodást érintő rendelkezésekről, valamint egyes vagyongazdálkodási tárgyú
törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXXII. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a törvény indokolása közzétételre kerül.

Az egyes vagyongazdálkodást érintő rendelkezésekről, valamint egyes vagyongazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Törvényjavaslat) alapvető célja, hogy az állami vagyon ingyenes átruházásával a köztulajdonban álló gazdasági társaságok közfeladatainak hatékony ellátását, valamint a rászoruló személyek digitális felzárkózását elősegítse, továbbá a jogalkalmazói tapasztalatok alapján az egységes jogértelmezés érdekében szükséges rendelkezéseket megalkossa és az elmúlt időszakban a nemzeti vagyont, a vagyongazdálkodás szereplőit érintően bekövetkezett változásokat a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvényen (a továbbiakban: Nvtv.) átvezesse.

A Törvényjavaslat továbbá az egyes vagyongazdálkodást érintő rendelkezésekről, valamint egyes vagyongazdálkodási és pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslatban szereplő átfogó koncessziós módosítás sarkalatos rendelkezéseit tartalmazza.

Az Országgyűlés a Közép-európai Épített Örökség Megőrző Alapítványról és a Közép-európai Épített Örökség Megőrző Alapítvány részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XCIII. törvényben (a továbbiakban: 2020. évi XCIII. törvény) felhívta a Kormányt, hogy az állam nevében tegye meg a szükséges intézkedéseket a Közép-európai Épített Örökség Megőrző Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) közérdekű vagyonkezelő alapítvány formájában történő létrehozására. A Törvényjavaslat a végrehajtás során felmerült körülményekre figyelemmel javaslatot tesz a 2020. évi XCIII. törvény kiterjedelmű módosítására is.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

1952-ben kormányrendelet hozta létre az Országos Filharmóniát, amelynek feladatául az ország hangversenyéletének megszervezését, az ifjúság iskolán kívüli nevelését, a klasszikus zeneirodalom, a magyar és kortárs szerzők műveinek magas szintű tolmácsolását jelölte ki. A feladat ellátásához rendelte hozzá a Székesfehérvári Zenekar alapjain szerveződő zenekart (Budapesti Hangversenyzenekar) új nevén: Magyar Állami Hangversenyzenekart, illetve létrehozta a Kottatárat a kottaellátásra. Az Állami Népi Együttesből alakult Állami Énekkar 1986-ban lett az intézménye része. Az Országos Filharmónia jogutódjaként 1998-ban alakult a jelenlegi nevén MNF Nemzeti Filharmonikus Zenekar, Énekkar és Kottatár Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: MNF NKft.) mint kiemelt nemzeti kulturális alapintézmény.

Az MNF NKft. közhasznú céljaival összhangban álló kiemelt feladata, hogy bemutassa – az ország egész területén és külföldön – az egyetemes és a magyar zeneirodalom szimfonikus, oratorikus és kamarazenei műveit, magas színvonalú kép- és hangfelvételeket készítsen, műsorra tűzze a kortárs szerzők és – kiemelten – a magyar szerzők alkotásait, fellépési lehetőséget biztosítson a legkiválóbb hazai és sikeres külföldi zeneművek számára, segítse a legtehetségesebb fiatal művészek pályakezdését. E feladat ellátásának elősegítése céljából kerülnek ingyenesen az MNF NKft. tulajdonába a Törvényjavaslat 1. melléklete szerinti ingó vagyonelemek.

2. §

A Filharmónia Magyarország Koncert és Fesztiválszervező Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Filharmónia Magyarország NKft.) a Filharmónia Budapest és Felső-Dunántúl Koncert és Fesztiválszervező Nonprofit Kft. jogi bázisán 2013. június 1-i hatállyal jött létre. A Filharmónia Magyarország NKft. az ország legrégebbi professzionális hangverseny- és fesztiválszervező cége, amelynek közhasznú céljaival összhangban megalakulása óta kiemelt célja

az értékes komolyzene, a magas színvonalú zenei produkciók eljuttatása a közönséghez, valamint meghatározó feladata a mesterkurzusok és fesztiválok szervezése. A társaság kiemelt stratégiai célja, egyben küldetése az ifjúsági koncertek minél szélesebb körű szervezése, a klasszikus és kortárs zene népszerűsítése az ifjúság körében.

A Törvényjavaslat rendezi a 2. mellékletében megjelölt, a Filharmónia Magyarország NKft. kulturális közfeladatainak megvalósításához szükséges ingó vagyonelemek jogi helyzetét. A rendelkezés célja, hogy az érintett vagyonelemek Filharmónia Magyarország NKft. részére történő ingyenes tulajdonba adásával biztosított legyen a társaság működése és az alapító okiratában meghatározott kulturális állami közfeladatok ellátása.

Annak érdekében, hogy a társaságok közfeladatainak ellátása továbbra is a vagyonyuttatással elvárt szinten valósuljon meg, a Törvényjavaslat a kultúráért felelős miniszter részére történő adatszolgáltatási kötelezettséget írja elő a társaságok részére.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának (a továbbiakban: EMMI) mint kultúráért felelős minisztériumnak és mint az MNF NKft. és a Filharmónia NKft. feletti tulajdonosi joggyakorlást ellátó szervezetnek szükséges ellenőriznie a vagyonyuttatást követően, az átadott vagyon használatának megfelelőségét, ideértve az egyes vagyonelemek esetleges selejtezését, adott esetben értékesítését, amellyel összefüggésben felhívhatja a társaságot az adott vagyonelem természetbeni pótlására, annak érdekében, hogy közfeladatainak ellátása továbbra is az elvárt szinten történjen.

A beszámolási kötelezettség címzettjeként az EMMI meghatározása arra figyelemmel is indokolt, hogy ha az EMMI jogszabálysértő használatot tapasztal, úgy „kettős” minőségében (tulajdonosi joggyakorló és a közfeladat „delegálója”) hatékonyan tudja ellenőrizni a jogsértő állapot megszüntetését és az érintett társaság magatartásának megfelelőségét. A társaságok EMMI részére történő jelentési kötelezettsége előírásával elérhető az Nvtv. által elvárt, a beszámolási kötelezettséghez kapcsolódó cél.

3-5. §

A magánszemély kedvezményezettek részére tulajdonba adni javasolt eszközöket a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (a továbbiakban: KIFÜ), illetve jogelődje, a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet szerezte be és osztotta ki a rászoruló, idős emberek részére. A vagyontárgyak felett a tulajdonosi jogokat a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. (a továbbiakban: MNV Zrt.) gyakorolja, aki a vagyongazdálkodói jogot szerződésben a KIFÜ-nek engedte át.

A rendelkezéssel a jogalkotó nem kívánja megváltoztatni az eddigi használók személyét, a vagyontárgyakat továbbra is azoknál kívánja hagyni, akik korábban kedvezményezettként jogszerűen jutottak azok birtokába, a használati jogot azonban felváltja a tulajdonjog. A KIFÜ a kedvezményezettekről nyilvántartást vezetett, amely alapul szolgál a tulajdonbaadás során.

Tekintettel arra, hogy a kedvezményezettek az állami vagyonba tartozó ingóságok tulajdonjogát ingyenesen szerzik meg, az állam, illetve a képviseletében eljáró MNV Zrt. az ingyenesen tulajdonba adott vagyontárgyak vonatkozásában semmiféle helytállással nem tartozik azok műszaki és egyéb állapotával kapcsolatban. A rendelkezés kötelezi az új tulajdonosokat, hogy viseljék a vagyontárgyak rendeltetésszerű használatára kapcsán felmerülő költségeket.

6. §

A Törvényjavaslat a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: Ménesbirtok Zrt.) tulajdonába adja azokat a vagyonelemeket, amelyeket több jogcímen évek óta kezel, fejleszt, illetve amelybe saját eszközeiből beruházott és amelyek – összhangban a Nemzeti Földalapról szóló 2010. LXXXVII. törvény (a továbbiakban: NFA tv.) 15. § (3) bekezdés s) pontjában foglaltakkal – a működéséhez, kulturális, oktatási és értékmegőrző funkcióihoz nélkülözhetetlenek. A Törvényjavaslat egyrészt az MNV Zrt. tulajdonosi joggyakorlása alá, másrészt az NFA tv. hatálya alá eső – de nem termőföldnek minősülő – földrésztletek ingyenes társasági tulajdonba adásáról rendelkezik úgy, hogy a Ménesbirtok Zrt. részvénye továbbra is kizárólagos állami tulajdonú, az Nvtv. hatálya alá eső vagyonelem marad, és az ingatlanokra – az Nvtv.-ben meghatározottat is meghaladó mértékű – határozatlan időre szóló elidegenítési és terhelési tilalom áll fenn a Ménesbirtok Zrt. közfeladatai ellátásának biztosítása érdekében. A tulajdonjog bejegyzésére vonatkozó szerződést az állam nevében az adott ingatlan tulajdonosi joggyakorlója készíti elő és köti meg.

7–10. §

Magyarországon az állam és a vallási közösségek Magyarország Alaptörvénye értelmében különváltan működnek, de a közösségi célok elérése érdekében együttműködhetnek. Az Alaptörvény elismeri a kereszténység nemzetmegtartó szerepét Magyarország történelmében és a keresztény kultúra védelmét az állam minden szervének kötelességévé teszi. Az elválasztás és a semlegesség nem zárja ki azt, hogy az állam anyagi eszközökkel is támogassa az egyházak működését, sőt az Alaptörvény értelmében az állam az együttműködésben részt vevő bevett egyházaknak a közösségi célok elérését szolgáló feladatokban való részvételükre tekintettel sajátos jogosultságokat biztosít. Az esztergomi vár területe évszázadokon keresztül a Magyar Állam és a Magyar Katolikus Egyház központjaként működött, egyházi tulajdonban volt. Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye kezdeményezte a Magyar Állam tulajdonában lévő Magyar Nemzeti Múzeum Esztergomi Vármúzeuma és az Esztergomi Vár tulajdonba adását hitéleti és kulturális célokra. A tulajdonba adást a Főegyházmegye arra hivatkozással kezdeményezte, hogy az érintett terület korábban is egyházi tulajdon volt és mivel az érintett területtel szomszédos az esztergomi Bazilika – mint az ország egyik kiemelkedő szakrális és turisztikai központja –, indokolt a fizikailag és rendeltetésüket tekintve is szorosan kapcsolódó területek egyházi tulajdonba adásával elősegíteni, hogy a fejlesztések és a működtetés megvalósításánál egységes szempontrendszer érvényesüljön. A Főegyházmegye egyben garantálta a területen lévő kulturális és egyházi funkciók megőrzését, a Vármúzeumot is beleértve. Az Nvtv. 13. § (3) bekezdése és az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 36. § (1) bekezdése alapján állami vagyon tulajdonjoga ingyenesen átruházható. A rendelkezés meghatározza a tulajdon átruházás feltételét, amely szerint a Főegyházmegye az érintett ingatlant terhelő kötelezettségeket a tulajdonosi joggyakorló által előkészített, az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére alkalmas szerződés alapján teljeskörűen átvállalja. A tulajdon átruházásnak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére alkalmas szerződést az állam nevében a tulajdonosi joggyakorló készíti elő és köti meg. Az ingyenesen átadott ingatlanra vonatkozóan e törvény alapján határozatlan időre szóló elidegenítési és terhelési tilalom áll fenn.

11. §

A Törvényjavaslat alapján az állam tulajdonában lévő Esztergom 16241 helyrajzi számú „kivett közpark” ingatlan Esztergom Város Önkormányzata részére kerül tulajdonba adásra, figyelemmel a helyi önkormányzatok településüzemeltetési feladatai körébe tartozó közpark üzemeltetési feladatokra.

12. §

Hatályba léptető rendelkezés.

13. §

Sarkalatossági záradék.

14. §

A koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény (a továbbiakban: Ktv.) új 14/A. §-ára figyelemmel, az azzal való összhang megteremtése érdekében szükséges technikai pontosítás.

15. §

A Ktv. 14/A. §-a szerinti jogszabályváltozási klauzula bevezetésére tekintettel a koncessziós szerződés kötelező tartalmát meghatározó rendelkezések.

16. §

A koncessziós szerződés tartós jogviszony jellegére tekintettel indokolt olyan szabályozás bevezetése, amely alapján a koncesszió jogosultja a koncessziós szerződésben meghatározott tevékenységre vonatkozó jogszabályok megváltozása esetén a „clausula rebus sic stantibus” Polgári Törvénykönyvben szabályozott elvéből következően – választása szerint – orvosolja a szerződés jogi környezetének változása által előidézett, jogos érdekét sértő kedvezőtlen hatást.

E rendelkezés beiktatását a jogviszony tartós jellege mellett az állam közhatalmi szerepe is indokolja, amely miatt e rendelkezés hiányában a koncesszió jogosultja számára az egyoldalúan hátrányos jogszabályváltozásból adódó kockázat nem látható előre. A jogszabályváltozási klauzula szempontjából figyelembe vehető, Ktv.-n kívüli jogi szabályozás (ágazati koncessziós szabályozás) fogalmát a Ktv. 14/A. § (2) bekezdése határozza meg. A koncesszió jogosultjánál bekövetkező gazdasági hátrány alatt a koncessziós társaság gazdálkodását kell alapul venni.

A Törvényjavaslat e rendelkezés megfelelő alkalmazhatósága érdekében a koncessziós szerződés kötelező elemei közé sorolja a felmondási idő terjedelméről, valamint a kompenzáció alapját képező gazdasági hátrányról történő rendelkezést, valamint a felek megállapodását a kompenzáció összege megállapításának és számításának módjáról és a kompenzáció iránti igény érvényesítésének részletes szabályairól.

A jogszabályváltozási klauzula alkalmazására tehát a kizárólag a koncessziós szerződést érintő szabályozás változása esetén, a fenti feltételek mellett van lehetőség. A koncesszió jogosultja ilyen esetben – választása szerint – legalább három hónapos felmondási idő mellett felmondhatja a koncessziós szerződést, illetve kérheti a koncessziós szerződés bírósági módosítása útján a koncessziós díj arányos csökkentését, vagy az elszenvedett gazdasági hátránnyal vagy jogi érdeksérelemmel arányos összegű vagy részletekben teljesítendő pénzbeli kompenzációra tarthat igényt.

A jogszabályváltozási klauzula ismert a magyar koncessziós joggyakorlatban (pl. autópálya koncessziós szerződések), illetve a beruházásvédelmi megállapodások bevett formulája. A releváns nemzetközi koncessziós gyakorlat (francia, lengyel és német) is elismeri azt az alapelvet, hogy a jogszabályváltozás, mint a jogviszonyra irányadó alapvető körülmény megváltozása esetén a felek a jogviszony alapjául szolgáló szerződés módosítását vagy adott esetben megfelelő kompenzációt igényelhessenek.

17. §

A Törvényjavaslat a nemzetközi választottbíróság eljárását a devizajogszabályok szerint nem külföldinek minősülő személyekre vonatkozóan is megengedi, valamint a választottbíróséghez fordulás jogát a felek erre vonatkozó megállapodása esetén is biztosítja nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése vagy Magyarország nemzetközi szerződésből eredő eltérő kötelezettsége hiányában.

18. §

Átmeneti rendelkezés.

19. §

A Törvényjavaslat sarkalatosági záradék megállapítására vonatkozó módosításokat tartalmaz a Ktv. tekintetében.

20. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

21. §

A Törvényjavaslat pontosítja a helyi önkormányzat tulajdonában álló vagyonelemek tekintetében vagyongazdálkodókra vonatkozó fogalom meghatározását annak érdekében, hogy egyértelmű legyen, a helyi önkormányzat a tulajdonában álló vagyonelemet másik helyi önkormányzat vagyongazdálkodásába is adhatja.

22. §

A kizárólagos nemzeti – akár állami, akár önkormányzati – tulajdonban álló terek, parkok, közterek tekintetében a Törvényjavaslat az Nvtv. szigorú korlátozó rendelkezéseitől eltérően megengedi az állam, illetve önkormányzat javára az osztott tulajdon létesítését.

Az Nvtv.-nek a kizárólagos nemzeti vagyonba tartozó vagyonelemek vonatkozásában megállapított osztott tulajdon létesítése tilalmának feloldása szűkebb körben (állam és önkormányzat viszonylatában) indokolt, egyes évtizedek óta fennálló, ingatlan-nyilvántartásban egyéb módon nem rendezhető helyzetek tisztázása érdekében.

23. §

Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam szabályozott piacára bevezetett, átruházható értékpapírral kapcsolatos jogügyletek keretei között – a speciális kereskedési szabályokra, valamint a nyilvánosan működő részvénytársaságokra irányadó tőkepiaci szabályokra figyelemmel – az Nvtv. 8. § (1)–(5) bekezdésében és az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 41. § (6) bekezdésében előírt átláthatósági vizsgálat nem minden esetben, illetve csak nehézkesen biztosítható, ami a hatékony állami vagyongazdálkodás jogi eszközeit indokolatlanul szűkíti, illetve akár el is lehetetlenítheti. Figyelemmel arra, hogy az állam a tervezett gazdálkodásélénkítési kormányzati törekvések és programok keretei között, különösen a tőkefinanszírozási célú részesedésszerzések során további, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam szabályozott piacára bevezetett részesedést, átruházható értékpapírt szerezhet, a Törvényjavaslat – a megfelelő állami vagyongazdálkodási keretek biztosítása érdekében – megteremti az ezen vagyonelemekkel kapcsolatos potenciális jogügyletek végrehajtási feltételeit.

A Törvényjavaslat kivételszabályt állapít meg az állam vagy a helyi önkormányzat többségi tulajdonában álló gazdasági társaságok részesedésszerzéssel, részesedés megszüntetésével kapcsolatos döntési hatásköre vonatkozásában.

Az állami vagy helyi önkormányzat többségi befolyásával működő gazdasági társaságok többsége ritkábban kerül olyan döntési helyzetbe, amikor részesedést szerez más gazdálkodó szervezetben vagy meglévő tulajdonrészért értékesít. Ezeknél a társaságoknál az ilyen jellegű döntések jellemzően stratégiai jelentőségűek, például leányvállalat alapítása, értékesítése, így indokolt, hogy azok meghozatala a társaság legfelsőbb döntéshozó testületének hatáskörébe tartozzon. A fejlesztési célú tőkefinanszírozással üzletszerűen foglalkozó – az Nvtv. 8. § (14) bekezdése hatálya alá tartozó – gazdasági társaságok esetében lényegesen több alkalommal kell döntést hozni gazdálkodó szervezet alapításában való részvételről, egyéb módon történő részesedésszerzésről, illetve a részesedés átruházásáról. Az ilyen típusú ügyek e társaságok esetében a normál üzletmenet részét képezik, ezért indokolt, hogy a döntéseket a társaság ügyvezetése hozza meg figyelemmel arra is, hogy az üzleti döntések legfelsőbb szerv általi jóváhagyása időigényes folyamat, miközben a tőkebefektetések esetében gyors döntésekre van szükség.

Az Nvtv. 8. § új (14a) bekezdése fontos prudenciális korlátot határoz meg, amely alapján a főszabálytól való eltérés kizárólag abban az esetben alkalmazható, ha az állam vagy a helyi önkormányzat többségi tulajdonában álló, fejlesztési célú tőkebefektetést végrehajtó gazdasági társaság részesedése a céltársaságban nem éri el az 50%-os szavazat mértéket. Ez a rendelkezés biztosítja továbbra is a legfőbb szerv döntéshozatalát azokban az esetekben, amikor a társaság a céltársaságban 50%-ot elérő vagy azt meghaladó részesedéssel rendelkezik.

A kivételszabály érvényesül továbbá azoknak a 100%-os állami tulajdonú gazdasági társaságoknak az esetében is, amelyek gazdálkodó szervezetekben fennálló részesedések kezelésével kapcsolatos feladatokat üzletszerűen látnak el.

24. §

A módosítás egységesíti az Nvtv. és a Vtv. közötti terminológiai eltéréseket, valamint a helyi önkormányzat kizárólagos gazdasági tevékenységei kiegészülnek az önkormányzat törzsvagyonának részét képező és használatában lévő vasúti pályák fejlesztésével, illetve működtetésével. A módosítás egyúttal lehetővé teszi, hogy a fenti tárgykörökben a koncessziós jogot az állam vagy a helyi önkormányzat koncessziós szerződés keretében időlegesen átengedje.

25. §

Az Nvtv. 2. melléklet III. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősülő, műemléki védelem alatt álló építmények és építményegyüttesek 8. GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE pont 13. alpontjában korábban szereplő, „Sopron, Templom u. 2–4. Esterházy-palota” ingatlan természetbeni címe helytelenül került megállapításra, illetve törlésre, ezért indokolt a helyes címmel történő ismételt megjelenítése.

26. §

Szövegcsérés módosítás.

27. §

Az ingyenes vagyonjuttatásokra tekintettel a módosításoknak az Nvtv. 2. mellékletében történő átvezetése, illetve egyes ingatlanok védett körből történő kivétele azok hosszú távú hasznosítása érdekében szükséges.

28. §

A Törvényjavaslat pontosítja a Közép-európai Épített Örökség Megőrző Alapítvány részére történő adományozás szabályait.

29. §

Az Alapítvány részére a 2020. évi XCIII. törvény 1. melléklete szerinti vagyonelemek kerülnek átadásra, amelyek a MANEVI Zártkörű Részvénytársaság és a Comitatus-Energia Beruházási Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság részesedését megtestesítő értékpapírok.

A fenti két részvénytársaságban tőkeemelésre került sor, amely alapján az Alapítvány részére további törzsrészesedések kerülnek átadásra, emiatt a mellékletben szereplő részesedések mértéke is változik. A MANEVI Zártkörű Részvénytársaság 100 db törzsrészesedése helyett 102 db törzsrészesedés, a Comitatus-Energia Beruházási Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság 8700 db törzsrészesedése helyett 10.700 db törzsrészesedés kerül az Alapítvány részére átadásra.

Végző előterjesztői indokolás

az egyes vagyongazdálkodást érintő rendelkezésekről, valamint egyes vagyongazdálkodási és pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXXIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a törvény indokolása közzétételre kerül.

Az egyes vagyongazdálkodást érintő rendelkezésekről, valamint egyes vagyongazdálkodási és pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Törvényjavaslat) alapvető célja, hogy a jogalkalmazói tapasztalatok alapján az egységes jogértelmezés érdekében szükséges, a következőkben bemutatott törvények módosító rendelkezéseit megalkossa, valamint az elmúlt időszakban az állami vagyont, a vagyongazdálkodás szereplőit érintően bekövetkezett változásokat a javaslatban szereplő jogszabályokon átvezesse.

A koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény (továbbiakban: Ktv.) hatálybalépése óta eltelt közel harminc év alatt a hazai gazdasági és társadalmi viszonyok jelentősen megváltoztak. Egyértelművé vált, hogy az állam koncessziós tevékenysége meghatározó jelleggel bír a nemzetgazdaság hatékony, eredményes működése tekintetében. A koncessziós jogviszonyokra jellemző hosszú távú, általában nagy volumenű elkötelezettségek az érintett piac és a magánszféra szereplői számára is kiemelkedő fontossággal bírnak.

A nemzetközi gyakorlat alapján megállapítható, hogy az elmúlt évtizedekben az államok koncessziós aktivitása megnövekedett. Jelentős szerepe van a koncessziós modellek keretében megvalósított beruházásoknak (pl. autópálya fejlesztések, közlekedés fejlesztések, különböző közszolgáltatások ellátása) az Egyesült Királyságban, Franciaországban, Németországban, Spanyolországban és Olaszországban. A jelentősebb európai államokban 2000. óta koncessziós modellekben megvalósult projektek száma 2824 db, a projektek összértéke 502,2 Mrd euró.

A fentiekre tekintettel a Törvényjavaslat célja a koncessziós eljárások új szabályozási kereteinek meghatározása és olyan koncessziós eljárási rendszer létrehozása, amely egyszerű, gyors és hatékony, továbbá megfelelő jogszabályi garanciákat tartalmaz az állam és a koncesszió jogosultja nemzeti vagyongazdálkodás alapelveinek megfelelő gazdasági együttműködésére.

A Ktv. ezen szempontokat figyelembe vevő módosítása az állam hatékony koncessziós tevékenységének alapja. A koncesszióba adott tevékenységek után a magánszféra által az állam részére fizetett koncessziós díjbevételek realizálása kiemelt jelentőséggel bír a – járványügyi helyzet miatt szükséges – gazdaság újraindítási intézkedések között is.

A Törvényjavaslat célja továbbá a nagy hagyományokkal rendelkező, egyes fővárosi sportegyesületek részére egyes állami tulajdonú ingatlanok vagyongazdálkodásba adása, valamint azok – az egyesületek általi – sportcélú üzemeltetése. Az előterjesztésben megjelölt ingatlanok vagyongazdálkodásba adásával elősegíthető az egyesületek sportfejlesztési stratégiájában megfogalmazott célok elérése.

A Törvényjavaslat módosítja a 2020. évi Dubaji Világkiállításon történő magyar megjelenés sikeres megvalósításához, továbbá egyes nemzetközi nagyeseményekhez kapcsolódó rendelkezésekről szóló 2019. évi XIV. törvényt. A Törvényjavaslat – a MotoGP magyarországi megvalósítása érdekében – elősegíti a megrendezésre irányuló vagyoni értékű jogok megszerzését.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Magyar Köztársaság Kormánya és a Szuverén Jeruzsálemi, Rodoszi és Máltai Szent János Katonai és Ispotályos Rend közötti Együttműködési Megállapodás kihirdetéséről szóló 2010. évi CXL. törvény 6. Cikk 1. pont a) alpontja alapján a kijelölt szervezetek, így a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (a továbbiakban: Máltai Szeretetszolgálat) részére az átvállalt közszolgálati feladatok hatékonyabb ellátása érdekében a Magyar Állam és az önkormányzatok egyéb támogatást is nyújthatnak. E körbe tartozik különösen ingatlanok térítésmentes tulajdonba adása.

A Magyar Állam tulajdonában és az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság vagyongazdálkodásában álló, Bicske, külterület 0238/3 és 0238/4 helyrajzi számú, a volt BÁH Bicskei Befogadó Állomás ingatlanok térítésmentesen a Máltai Szeretetszolgálat tulajdonába kerülnek az egészségügyi és szociális szakdolgozók lakhatási feltételeinek biztosítása érdekében történő ingatlanfejlesztés végrehajtása érdekében.

A Törvényjavaslat alapján az ingyenes átadással érintett ingatlanokra vonatkozó tulajdonosváltás ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére alkalmas szerződések előkészítése és állam részéről történő megkötése, valamint az érintett ingatlan forgalmi értékének meghatározása a tulajdonosi joggyakorló feladata. A Törvényjavaslat szerinti tulajdon-átruházási szerződés speciális feltételei meghatározásának célja, hogy az ingatlanokon az egészségügyi és szociális szakdolgozók lakhatásának biztosításával elérhetőek legyenek a térségben az egyes szociális és egészségügyi funkciók.

2. §

Hatályba léptető rendelkezés.

3. §

A Törvényjavaslat a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvényt a Ktv. módosításával összhangban módosítja.

A módosítás lehetőséget biztosít arra, hogy az autópályák, autóutak, helyi közutak és ezek műtárgyai tekintetében a koncesszió tartalma a működtetésen kívül ezek felújítására, karbantartására és fejlesztésére is kiterjedjen.

4–5. §

E § a Kormány rendeletében kijelölt miniszter vagy központi kormányzati igazgatási szerv, valamint a koncessziós tevékenység tárgya szerint illetékes ágazati miniszter koncessziós szerződéssel kapcsolatos feladatainak ellátásával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz.

A pályázat kiírása, elbírálása, az ajánlattételi eljárás, valamint a Ktv. 10/A. §-a szerinti, pályázati eljárással egyidejű értékesítési eljárás lefolytatása és a koncessziós szerződés megkötése a kormányrendeletben kijelölt miniszter vagy központi kormányzati igazgatási szerv feladata.

A koncessziós szerződés megkötését követően a koncessziós tevékenység tárgya szerint illetékes ágazati miniszter gyakorolja a koncessziós szerződés alapján az államot megillető valamennyi jogot és kötelezettséget, így különösen a szerződés teljesítésével, végrehajtásával és ellenőrzésével kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket.

A pályázatok és ajánlattételi eljárások, a Ktv. 10/A. § szerinti eljárások, illetve a szerződések előkészítésével kapcsolatos feladatok szakmai előkészítése, gyors és hatékony lebonyolítása érdekében a koncessziós tevékenység, illetve a Ktv. 10/A. § szerinti eljárás tárgya szerint illetékes ágazati miniszter a kormányrendeletben kijelölt miniszter vagy központi kormányzati igazgatási szerv részére – annak megkeresésére – adatszolgáltatást teljesít. Az adatszolgáltatás iránti megkeresés és az adatszolgáltatás teljesítésének részletes szabályait a Törvényjavaslat felhatalmazó rendelkezése alapján a Kormány rendeletben állapítja meg.

A Törvényjavaslat a jelenleg hatályos szabályozásban előírt önkormányzati, illetve köztisztviselői véleménynyilvánítási jogokkal kapcsolatos rendelkezéseket az eljárás gyorsítása érdekében határidőhöz köti, megtartva e szervek részvételét a koncessziós eljárásokban.

6. §

A Törvényjavaslat a koncessziós eljárások visszavonására és eredménytelenné nyilvánítására részletes szabályokat állapít meg, egyúttal elkerülhetővé teszi a pályázati eljárások szükségtelen elhúzódását. Határidő kerül rögzítésre a pályázó vagy az ajánlattevő által megfizetett részvételi díj visszafizetésére is.

7. §

A hatályos szabályozás szerint, amennyiben a kizárólagos gazdasági tevékenység gyakorlása átengedéséhez koncessziós társaság üzletrészesének részben vagy egészben történő értékesítése szükséges, akkor a törvény értelmében a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) szerinti versenyeztetési eljárást, és ezen felül koncessziós pályázati eljárást is köteles lefolytatni a tulajdonos. A Törvényjavaslat alapján az eljárás gyorsítása és egyszerűsítése érdekében a koncesszióköteles tevékenység átengedésére együttes, egyidejű értékesítési eljárást és koncessziós pályázati eljárást kell lefolytatni, és ezen eljárásokra kizárólag a Ktv. és a Ktv. felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben foglaltakat kell alkalmazni.

Pontosításra kerülnek továbbá a Ktv. 10/A. § bekezdése szerinti egyidejű és együttes pályázati és értékesítési eljárás szabályai a Ktv. 5. § (1) bekezdésével összhangban.

8–9. §

A Törvényjavaslat átmeneti és felhatalmazó rendelkezéseket tartalmaz.

10. §

Szövegcsérés módosítás.

A szerződéskötés időpontjától eltérő időpontban hatályba lépő koncessziós szerződések esetén a koncessziós szerződés aláírásától, illetve megkötésétől számított teljesítési határidők a koncessziós szerződés hatályba lépésével létrejövő koncessziós jogviszonyban jogértelmezési kérdéseket vetnek fel. A Törvényjavaslat 10. § e) és f) pontja a jogértelmezési nehézségek elkerülése érdekében a Ktv. 20. § (1) bekezdésében és 21. § (3) bekezdésében a koncessziós társaság megalapítására, illetve a koncesszióköteles tevékenység megkezdésére nyitva álló törvényi határidő kezdőidőpontjaként a koncessziós szerződés aláírása, illetve megkötése időpontja helyett egységesen a koncessziós szerződés koncessziós időszak kezdőidőpontját meghatározó rendelkezése hatályba lépésének időpontját vezeti be.

11–14. §

A Törvényjavaslat a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) rendelkezéseit a Ktv. módosításával összhangban módosítja.

Tekintettel továbbá arra, hogy az Szjtv. 37. § 30. pontja szerinti megbízható szerencsejáték-szervezői minőséget a Magyar Állam képviselőjének a koncessziós eljárásban és a koncessziós szerződés megkötése során, valamint a koncessziós szerződés megkötését követő végrehajtási szakaszban is ellenőriznie kell, a Törvényjavaslat az Szjtv. módosításával a kormányrendeletben kijelölt miniszter vagy központi kormányzati igazgatási szerv részére is biztosítja az állami adóhatóság és a szerencsejáték-felügyeleti hatóság megkeresésének lehetőségét, valamint a megkeresés alapján az Szjtv. 37. § 30. a)–b) pontja szerinti adó- és vámtiltoknak minősülő adatok, illetve az Szjtv. 37. § 30. c)–e) pontja szerinti szerencsejáték-szervezési adatok átvételét és ezen adatok jogszerű kezelését.

A Törvényjavaslat 13. §-a átmeneti rendelkezést, 14. §-a szövegcsérés módosításokat tartalmaz.

15. §

A Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény 8. § (2) bekezdésének módosítása lehetőséget biztosít a Nemzeti Kulturális Alap kezelője számára támogatói okirat kiadására is összhangban az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény állami támogatásokra vonatkozó szabályaival, lehetőséget teremtve a gyorsabb ügyintézésre, a pályázatadás hatékonyabb ellátására.

16. §

Átmeneti rendelkezés, melynek értelmében a Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény Törvényjavaslattal módosított 8. § (2) bekezdésében meghatározott szabályt a módosítás hatálybalépésekor folyamatban levő támogatási igények esetén is alkalmazni kell, amennyiben támogatási szerződés megkötésére még nem került sor ezen időpontig.

17. §

A fogalmi koherencia megteremtése érdekében szükséges rendelkezés.

18–20. §

A Törvényjavaslat a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvényt a Ktv. módosításával összhangban módosítja.

21–22. §

A Törvényjavaslat a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényt a Ktv. módosításával összhangban módosítja.

23. §

A nagy hagyományokkal rendelkező egyes kiemelt budapesti sportegyesületek sportfejlesztési elképzeléseinek támogatása érdekében a javaslat az Újpesti Torna Egylet sportegyesületet jelöli ki a Budapest, IV. kerület, 74324 és 74327/1 helyrajzi számú ingatlanok (természetben Budapest IV. ker., Labdarúgó u. 12. és 10.) vagyonkezelőjének,

a Magyar Testgyakorlók Köre Budapest sportegyesületet jelöli ki a budapesti 38820/3 és 38831 helyrajzi számú ingatlan (természetben Budapest VIII. ker., „címképzés alatt”, Budapest VIII. ker., Kerepesi út 17.) vagyonkezelőjének, továbbá a Budapesti Vasutas Sport Club – Zuglói Közhasnú Egyesületet jelöli ki a budapesti 29834/15 helyrajzi számú ingatlan (természetben Budapest XIV. ker., „címképzés alatt”) 2000/83751-ed arányú tulajdoni hányada vagyonkezelőjének.

24–25. §

A Törvényjavaslat a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény módosítását tartalmazza. Az Nvtv. módosításával összefüggésben a törvény részletesen szabályozza a koncessziós pályázat kiírásának legfontosabb feltételeit, a pályázati felhívás tartalmát, a koncessziós jogviszony egyes elemeit.

26. §

A nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter tulajdonosi joggyakorlása körébe tartozó HM ARZENÁL Zrt. gazdasági és jogi érdekekből kiválásos szétválás útján két 100%-osan állami tulajdonban álló társasággá alakul át azzal, hogy a kiválást követően az HM ARZENÁL Zrt. fegyvergyártási üzletága a fennmaradó társaságba, míg a fegyvergyártással nem összefüggő üzletágak a kiváló társaságba kerülnek. A strukturális átalakulásra tekintettel szükséges az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) módosítása annak érdekében, hogy a fennmaradó és a kiváló társaság felett a tulajdonosi joggyakorló személye változatlan maradjon.

A víziközmű-szolgáltató társaságok Magyar Állam tulajdonában álló üzletrészei felett a tulajdonosi jogokat a Magyar Állam nevében a többségi állami tulajdonban álló szolgáltatók esetében a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter, a kisebbségi állami tulajdonban álló szolgáltatók esetében pedig az MNV Zrt. gyakorolja. A tulajdonosi joggyakorlással összefüggő feladatok hatékonyabb ellátása érdekében a Törvényjavaslat a tulajdonosi joggyakorlás egységesítésére és a szakmai, iparági szempontok erőteljesebb érvényesítésére irányul.

27. §

Az Elektronikus Aukciós Rendszer nem megfelelő csatorna a külföldi ingatlanok értékesítésének lebonyolítására, ezért szükséges a nem Magyarország területén lévő, de a Magyar Állam tulajdonát képező ingatlanok versenyeztetés útján – nyilvános vagy zártkörű pályázat, valamint nyilvános (hagyományos) árverés útján – történő értékesítéséhez a Vtv. módosítása. A Vtv. 34. § (4) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a Vtv. hatálya alá tartozó állami ingatlan értékesítésére – kivéve a Vtv. 35. § (2) bekezdése szerinti versenyeztetés mellőzésével történő értékesítést – kizárólag az MNV Zrt. által működtetett elektronikus árverési rendszer útján kerülhet sor.

A Vtv. módosításával lehetővé válik a nem Magyarország területén lévő, de a Magyar Állam tulajdonát képező ingatlanok versenyeztetés útján – nyilvános vagy zártkörű pályázat, valamint nyilvános (hagyományos) árverés útján – történő értékesítése.

28–30. §

A módosítás indoka, hogy az MNV Zrt. vagyoni körébe számos olyan ingatlan tartozik, amely védett természeti területnek minősül annak okán, hogy több – összesen mintegy 15 – magyarországi település teljes kül- és belterülete védett természeti terület. Vagyis ezen településeken valamennyi ingatlan védett természeti területnek minősül, így például egy társasházi lakás is, amelynek valós természetvédelmi értéke nincs. Az ilyen ingatlanok állami tulajdonból történő kikerülése jelenleg – a természet védelméről szóló törvény előírásai szerint – csak legalább azonos természetvédelmi értékkel bíró ingatlanra történő csere útján valósítható meg. Nem indokolt azonban egy természetvédelmi értékkel nem rendelkező ingatlanért egy védett természeti területen fekvő, de természetvédelmi értékkel a valóságban ugyanúgy nem rendelkező ingatlant csereként feltételül szabni. Ez az előírás hátráltatja az MNV Zrt. vagyonhasznosítási tevékenységét, mivel az érintett ingatlanokat nem tudja értékesíteni azokban az esetekben, amikor az egyéb hasznosítás kizárt. Erre kínál alkotmányos, a védett természeti területek védeltségi szintjét nem csökkentő – és a Nemzeti Földalapba tartozó vagyoni kör esetén már a hatályos szabályozásban is szereplő – megoldást a Törvényjavaslat szerinti rendelkezés.

A Törvényjavaslat lehetőséget teremt az állami vagyon tulajdonjogának ingyenes átruházására azokban az esetekben is, amikor a Kormány az érintett vagyontárgyak átadásáról nemzetközi megállapodásban állapodott meg a felekkel, a szerződésben meghatározott feladatok teljesítése érdekében.

A fentiek mellett kiemelt közérdek fűződik ahhoz, hogy az osztatlan közös ingatlan-tulajdonok felszámolásra kerüljenek. Az MNV Zrt. vagyoni körébe tartozó azon tulajdoni hányadok, amelyek védett természeti területet érintenek, jelenleg szintén csak csere útján elidegeníthetők. A Törvényjavaslat szerinti rendelkezés indoka, hogy az osztatlan közös ingatlantulajdonok megszüntetéséhez fontosabb érdek fűződik, mint a védett természeti területen fekvő állami tulajdoni hányadok fenntartásához. A Törvényjavaslat alapján ezekben az esetekben a vételi ajánlat kizárólag a tulajdonostársak valamelyikétől érkezhet, vagyis a javaslat előmozdítja az osztatlan közös tulajdoni forma felszámolását.

31. §

A módosítás a jogalkalmazási tapasztalatokra figyelemmel kiegészíti az állami vagyon versenyeztetés mellőzésével történő értékesítési lehetőségeire vonatkozó szabályozást azzal, hogy a jövőben társasági részesedések és ingatlanok cseréje mellett ingóságok cseréje esetén is lehetőség nyílik a versenyeztetési eljárás mellőzésére.

32. §

Léteznek olyan, kizárólag a Magyar Állam tulajdonában álló, de a nemzeti vagyonról szóló törvényben nem nevesített víziközmű-rendszerek, amelyekről a fogyasztók ellátása a leghatékonyabban a tulajdonos Magyar Állam által biztosítható, így indokolt, hogy az ezen rendszerekről ellátott felhasználási helyek vonatkozásban is a Magyar Állam legyen az ellátásért felelős. A Törvényjavaslat eredményeként a jelenleg állami tulajdonban lévő, ugyanakkor a nemzeti vagyonról szóló törvényben kizárólagos állami tulajdonként nem nevesített víziközmű-rendszerek jogi helyzete mind az ellátásért felelősség, mind a víziközmű-szolgáltatási jogviszony szempontjából rendezetté válhat.

33. §

Az MNV Zrt. állami tulajdonú víziközmű-vagyonnal kapcsolatos feladatainak egy, a regionális víziközmű-szolgáltatókat is tömörítő, kifejezetten a víziközmű-ágazatra vonatkozó szakmai kompetenciákkal rendelkező gazdasági társaság részére történő átadása lehetőséget teremt az állami víziközmű-vagyon műszaki és gazdasági szempontból is egységesebb vagyonkezelési rendszerének kialakítására. A Törvényjavaslat révén eredményesebben biztosítható az egységes, költséghatékony, méretgazdaságos hasznosítás és erősíthető az ellátásbiztonság.

34. §

A Törvényjavaslat a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 15. §-át a Ktv. módosításával összhangban módosítja.

35. §

A Vksztv. 6. § (3) bekezdésének módosításához kapcsolódó feladatátvétellel összefüggésben rögzítésre kerül, hogy az MNV Zrt. jogutódja a Nemzeti Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság.

A Vksztv. 5/F. § (5) bekezdését érintő módosításhoz kapcsolódóan rendelkezni szükséges az üzemeltetési szerződés megszűnésével, valamint az új üzemeltetési szerződés megkötésével kapcsolatos kérdésekről, az ehhez kapcsolódó adatátadásról, valamint az ezzel összefüggő eljárások igazgatási szolgáltatási díj megfizetése alóli mentességéről is. Az ellátásbiztonság érdekében rögzítésre kerül továbbá, hogy arra az időszakra, amíg az állam, mint új ellátásért felelős nem köti meg az üzemeltetési szerződést, a Hivatal közérdekű üzemeltetőt jelöl ki.

36. §

A Törvényjavaslat a települési önkormányzatok fekvőbeteg-szakellátó intézményeinek átvételéről és az átvételhez kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi XXXVIII. törvény módosításával a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóságot jelöli ki az Egészségügyi Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság felett a tulajdonosi jogok és kötelezettségek gyakorlójaként az Állami Egészségügyi Ellátó Központ helyett.

37–38. §

A Törvényjavaslat a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény (a továbbiakban: Fdvtv.) rendelkezéseit a Ktv. módosításával összhangban módosítja.

A Törvényjavaslat törvénybe iktatja, hogy a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységre vonatkozó koncessziós szerződésekben a koncessziós szerződés teljesítési feltételeinek (körülményeinek) jelentős megváltozásával, továbbá a szerződés nemteljesítésével vagy megszűnésével összefüggésben fizetendő átalány-kártérítésről (kártalanításról) is rendelkezni kell. Ugyan a hatályos koncessziós szerződések e szerződéstípus tekintetében részben tartalmaznak ilyen rendelkezést, ennek kötelező törvényi alapja eddig nem volt. A rendelkezés kétoldalú klauzula, azaz akár az állam, akár a koncesszió jogosultja miatt következnek be az átalány-kártérítésre – az állam esetében adott esetben kártalanításra – okot adó körülmények, a fizetési kötelezettség beáll. A Törvényjavaslat az Fdvtv. 10/A. §-ának módosításával mindezt a dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenységre vonatkozó koncessziós szerződésekre is megfelelően előírja

39. §

A Törvényjavaslat egyrészt előírja, hogy a koncessziós szerződés határozott idő előtti megszűnése esetén fizetendő átalány-kártérítésre vonatkozó rendelkezéseket a folyamatban lévő, a dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenységre vonatkozó koncessziós szerződésre is alkalmazni kell. A dohánytermékkiskereskedelmi tevékenységre vonatkozó koncessziós szerződések eleve tartalmaznak most is érvényes és hatályos rendelkezéseket ebben a tekintetben, így ezen szerződéstípus esetén külön rendelkezés nem szükséges. Másrészt viszont, a Törvényjavaslat meghatározza azokat a keretfeltételeket is, amelyeket a dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenységre vonatkozó koncessziós szerződés módosításakor figyelembe kell venni. A szabályozás megteremti azokat a feltételeket, amelyek alapján a jogosulttal szemben a Magyar Állam állhat elő átlány-kártérítési követeléssel (kétoldalú kártérítési klauzula).

40. §

Szövegcsere módosítások.

A Törvényjavaslat 40. § b–d) pontja – a dohánytermékekhez és a dohányboltokban kapható egyéb termékekhez hasonlóan – lehetővé teszi a dohányzást helyettesítő nikotintartalmú termékek esetében is ún. polcképszerű szerződés megkötését. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 34. cikke szerint „a tagállamok között tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés.” A C-405/98. sz., Gourmet International Products ügyben hozott ítélet alapján az is megállapítást nyert, hogy a reklámozás feltétlen tilalma jellegénél fogva jobban akadályozza a más tagállamokból származó új termékek piacra jutását, mint a fogyasztó által jobban ismert belföldi termékekét. Így a nemzeti szabályozásban jelenleg előírt tilalom, amely a dohányboltban árusított termékek közül kizárólag a dohányzást helyettesítő nikotintartalmú termékek esetében tiltja azok kiemeléssel történő megjelenítését, alapvetően a közösségen belüli kereskedelem akadályát képezheti.

Mindezekre tekintettel indokolt az azonos elbánás alkalmazása és az egységes szabályozás bevezetése minden dohánytermék, valamint dohányboltban forgalmazható, dohányzást pótló termék tekintetében.

41. §

A Törvényjavaslat a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvényt a Ktv. módosításával összhangban módosítja.

42. §

A Törvényjavaslat értelmező rendelkezéssel rögzíti a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvényben (a továbbiakban: Postatv.) megjelenő pénzügyi intézmény fogalmát a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) rendelkezésére utalva.

43. §

A Postatv. hatályos rendelkezése biztosítja annak lehetőségét, hogy a tízezernél kisebb népességszámú településeken a pénzügyi intézmények ügyfélfogadásra szolgáló telephelyei állandó postai szolgáltató helyként is működjenek. Ugyanakkor a vidéki lakosság által ezeken a helyeken elérhető szolgáltatások és megvásárolható termékek körét szűkíti a jelenlegi szabályozási környezet, ami a kistelepülések postai szolgáltatások igénybevevői körét a nagytelepülésekével összehasonlítva hátrányosan érinti.

Tekintettel arra, hogy a Hpt. 7. § (3) bekezdése kifejezetten lehetővé teszi, hogy törvény bővítse a pénzügyi intézmény által üzletszerűen végezhető tevékenységek körét, ezért a kistelepülések lakosságának jobb kiszolgálása érdekében indokolt, hogy az egyetemes postai szolgáltatóval együttműködésben a pénzügyi intézmények is nyújthassák mindazokat a szolgáltatásokat (pl. mobiltelefon feltöltés, szerencsejáték) és elérhetővé tegyék azokat a postai szolgáltatás igénybevételére szolgáló vagy ahhoz szükséges kereskedelmi árukat (pl. a postai küldemények csomagolására szolgáló borítékok, dobozok, levelezőlapok, képes levelezőlapok), amelyek a Magyar Posta Zrt. által üzemeltetett nagyvárosi postákon is megtalálhatóak.

A jogszabály-módosítással kiegészülő portfólió elemek csak a kistelepülésen élők által elvárt és széles körben igénybevett szolgáltatás- és termékkörre szorítkoznak.

A módosítás elősegíti a Magyar Falu Program céljait is megtestesítő szolgáltatás-koncentráció megvalósulását a kistelepülések hátrányainak enyhítése érdekében, a falusi szolgáltató központok a szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása által vonzóbbá teszik az ott élők, illetve a letelepedni szándékozók számára ezen településeket.

44. §

A Törvényjavaslat célja az egyetemes postai szolgáltatásnak – mint a postai szolgáltatások alapvető felhasználói igényeknek és a műszaki, gazdasági és társadalmi adottságoknak megfelelő, társadalmi közszükségletet kielégítő, általános gazdasági érdekű szolgáltatási körének – az ország egész területén, földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül minden felhasználó számára meghatározott minőségben és megfizethető ár ellenében való rendelkezésre állásának biztosítása 2021. január 1-jétől.

Az egyetemes postai szolgáltató újabb időszakra való kijelölésének a Postatv. 18. §-ában meghatározott feltételei fennállnak.

Tekintettel arra, hogy az egyetemes postai szolgáltató kijelölésének időtartama 2020. december 31-én lejár, az egyetemes postai szolgáltatás ezt követő időszakra vonatkozó folyamatosságának biztosítása érdekében a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NMHH) a Postatv. 18. § (2) bekezdése szerinti, az egyetemes postai szolgáltatás biztosításának általános hatósági tapasztalatairól szóló beszámolót elkészítette. Az NMHH 2020. június 10-én kelt levelében a Postatv. 18. § (6) bekezdése alapján javaslatot tett a postaügyért felelős miniszter részére a Postatv. általi kijelölés útján megbízott postai szolgáltatóval, a Magyar Posta Zrt.-vel kötött Egyetemes Postai Közszolgáltatási Szerződés meghosszabbítására a 2020 évet követő 10 éves periódus vonatkozásában.

45. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

46. §

Jogtechnikai pontosítás a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvényben (a továbbiakban: Szhitv.).

47. §

A Törvényjavaslat jogtechnikai pontosítást tartalmaz az Integrációs Szervezet tagfelvételére vonatkozó rendelkezés tekintetében.

48. §

A Törvényjavaslat pontosítja az Integrációs Szervezet szabályzatalkotási tárgykörét meghatározó rendelkezést.

A hitelintézeti integráció (a továbbiakban: integráció) működésének fejlődésével indokolt, hogy az integráció valamennyi tagját érintő egyes döntések meghozatalához az Integrációs Szervezet közgyűlésének jóváhagyása is kapcsolódjon, ahol az egy tag egy szavazat elve érvényesül.

49–50. §

Jogtechnikai és nyelvhelyességi pontosítás.

51–52. §

Szövegcsérés módosítás és hatályon kívül helyező rendelkezés.

Az Szhitv 6. § (4) bekezdésének módosítása és (5)–(6) bekezdésének hatályon kívül helyezése a döntéshozatali folyamatok egyszerűsítését szolgálja.

Az Szhitv. 17/C. § (2) bekezdés b) pont bb) alpontja szerinti intézkedés fenntartása a továbbiakban nem indokolt, Integrációs Szervezet tagjainak prudens és biztonságos működése nélkül is biztosítható.

53. §

Az országos turizmusfejlesztési és kulturális örökségvédelmi érdekek és koncepciók egységes és összehangolt végrehajthatósága érdekében indokolt biztosítani annak a lehetőségét, hogy ne kizárólag a Magyar Turisztikai Ügynökség, hanem a Kormány ezen állami feladatokért felelős tagjainak tulajdonosi joggyakorlása és ezáltal közvetlen irányítása alatt is közreműködhessenek a (a továbbiakban: Turizmus tv.) meghatározott gazdasági társaságok. Így biztosítható, hogy a turisztikai fejlesztéssel érintett, valamint a kiemelt turisztikai jelentőségű állami ingatlanok a Turizmus tv. szerinti állami feladatokat ellátó gazdasági társaságok részére történő vagyonkezelésbe adására azonos feltétel rendszer szerint legyen lehetőség. A módosítás révén továbbá a szakmai feladatellátásokkal és célokkal összhangban biztosítható a Turizmus tv. és annak végrehajtási rendeletei közötti koherencia.

54. §

Tekintettel a COVID-19 járvány okozta gazdasági helyzetre, a szálláshely-szolgáltatók nem mindegyike áll készen a tárhelyszolgáltatás bevezetésével összefüggő költségek viselésére, így a tárhelyszolgáltatásra vonatkozó rendelkezések hatályba lépésének módosítása szükséges.

55–57. §

A Törvényjavaslat módosítja a 2020. évi Dubaji Világkiállításon történő magyar megjelenés sikeres megvalósításához, továbbá egyes nemzetközi nagyeseményekhez kapcsolódó rendelkezésekről szóló 2019. évi XIV. törvényt annak érdekében, hogy a MotoGP magyarországi megvalósítása érdekében elősegítse a megrendezésre irányuló vagyoni értékű jogok megszerzését.

**Végső előterjesztői indokolás
a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény módosításáról szóló
2020. évi CLXXIV. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvényjavaslat a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvényt (a továbbiakban: Hhvtv.), annak hatálybalépését követően a jogalkalmazás során nyert tapasztalatok, illetve a Magyar Országos Horgász Szövetség 2019. január 1-je óta végzett közfeladat-ellátási tevékenysége révén nyert tapasztalatok alapján módosítja. A törvényjavaslat ennek keretében technikai jellegű pontosító módosításokat, a gyakorlatban történő működéshez elengedhetetlen érdemi, hiánypótló kiegészítéseket tartalmaz.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A kiegészítés pontosítást szolgál: így egyértelművé válik, hogy a halgazdálkodási vízterületeken alapértelmezettel szemben (ahol a hal az állam tulajdona) a haltermelési létesítményekben termelt halállomány a létesítmény tulajdonosának, illetve üzemtetőjének tulajdonát képezi.

2. §

A kiegészítés pontosítást szolgál: így lehetővé válik, hogy a horgászszövetség közfeladat-ellátás keretében végzett tevékenysége során haltermelés formájában hasznosított víztározóból telepítési céllal halat juttathasson más nyilvántartott halgazdálkodási vízterületre.

3. §

Ha a nem nyertes pályázóként, hanem előhaszonbérleti jog útján halgazdálkodási jogosulttá váló többségi medertulajdonossal haszonbérleti szerződést kell bontani halgazdálkodási bírságok vagy a vállalások teljesítésének elmaradása miatt, akkor indokolt az érintett kizárása az új halgazdálkodási jogosult kiválasztását célzó eljárásból.

4. §

E kiegészítések a halgazdálkodási hatóság által vezetett nyilvántartás adattartalmának minőségi javításához szükségesek.

5. §

A hatályos jogszabályból hiányzó rendelkezés pótlása: a turista állami horgászjegyet és a hozzá tartozó fogási naplót a horgászszövetség jogosult kiadni.

6. §

A korábban a halgazdálkodási hatóság által ellátott horgászvizsga bizonyítvány nyilvántartás a horgászszövetség által ellátott közfeladatok egyikévé vált, amit e kiegészítés rendez [a 42. § (2) bekezdés c) pontjának hatályon kívül helyezésével párhuzamosan]. A későbbi beazonosíthatóság érdekében, továbbá az eltiltott horgász adatainak horgász információs rendszerbe történő exportálása során különösen fontos, hogy a horgász azonosító száma szerepeljen az adatok között. Ezzel számos azonosítási probléma kiküszöbölhetővé válik.

7. §

Az új rendelkezés a halvédelmi szabálysértés ügyében lefolytatott eljárás időtartama alatt elejét veszi a hamis adatszolgáltatás lehetőségének és az ebből fakadó esetleges visszaéléseknek azzal, hogy ilyen esetben a rendszer nem enged a horgászszövetség jóváhagyása nélkül újabb horgászati okmányt kiadni az eljárás alá vont személy részére.

8. §

A kiegészítés megadja a jogszabályi alapját annak a gyakorlati megoldásnak, hogy a területi jegyet a hozzá tartozó helyi horgászrend feltételrendszerével – benne az eltiltást eredményező szabálytalanságok pontos szerepeltetésével – megvásárló horgászt az adott szabálytalanságok elkövetése esetén a halgazdálkodási jogosult az adott vízterületre érvényes területi engedély váltásától eltilthassa.

9. §

A gyakorlati tapasztalatok alapján a rendelkezés pontosítása szükséges. A helyi horgászrendbe is bekerülő, rendszerint speciális területhasználati szabályokat megfogalmazó rendelkezések alkalmazásához vagy változtatásához nem szükséges a halgazdálkodási terv módosítása a halgazdálkodási hatóság jóváhagyása.

10. §

A hatályos szöveg szerint a halgazdálkodási terv 5 évig érvényes, azonban előfordulhat, hogy a haszonbérleti szerződés ennél hamarabb ér véget az utolsó tervciklusban, emiatt szükséges összehangolni a kettőt.

11. §

A javaslat [az ehhez kapcsolódó felhatalmazó hatályon kívül helyezése a 18. § h) pontja szerint] kizárólag a miniszteri rendeletben már megnevezett fajok fajmegőrzési tervére vonatkozik. A fajmegőrzési terveket azok iránymutató jellegét figyelembe véve (elsősorban ajánlásokat, javaslatokat, illetve eltérő környezetet jelentő vízterületekre a speciális helyi viszonyok alapján adaptálandó általános koncepciót tartalmazhat) ugyanis nem indokolt miniszteri rendeletben kihirdetni. A fajmegőrzési tervek a védett természeti érték státuszú fajok fajmegőrzési tervéhez hasonlóan a halgazdálkodásért felelős minisztérium honlapján közzétett formában lesz az érintettek számára elérhető.

12. §

A módosítás célja a pontosítás: a hatályos rendelkezés szövege nem értelmezhető egyértelműen. A halóri hivatás, feladatvégzés elismertsége érdekében szükséges, hogy az arra méltatlan személyek kikerüljenek a nyilvántartásból.

13. §

A horgászszövetség 2019. január 1-jétől folyamatos közfeladat-ellátása során szerzett tapasztalatok miatt indokolt pontosítások, kiegészítések, amik révén a nevesített feladatok, támogatható tevékenységek a gyakorlati működéssel összhangba kerülnek.

Az eredményesebb gazdálkodás és az állami bevételek jó felhasználhatósága érdekében szükséges az állami tulajdonú vízterületek fejlesztésének prioritását jogszabályban is rögzíteni.

14. §

A kiegészítést a 2020. év jó példája indokolja: a COVID-19 krízis miatt a haltermelőknél felhalmozódott, pusztulásra ítélt halállományt sikeres kormányzati döntéssel rendkívüli haltelepítésként a természetes vizekbe átmenteni, így ott az állami halvagyon gyarapítja. Emiatt meglepő, hogy a miniszter döntése alapján a halgazdálkodás állami feladatainak támogatására szolgáló keretből – eseti, jelleggel, rendkívüli helyzetben – ilyen célra is fordítható legyen forrás.

A horgászszervezeteken keresztül a horgászok által befizetett, a közfeladat-ellátás anyagi bázisát jelentő átengedett állami díjbevételek a halgazdálkodási hasznosító horgászszervezetek esetében a halgazdálkodási hasznosítás lehetőségétől, azon belül az adott vízterület tulajdoni viszonyaitól függetlenek. Így a kötelező hozzájárulás egyenlősége okán minden szervezet számára szükséges a forrásokhoz való (lehetőleg pályázati alapú, transzparens) hozzáférés korlátos és kiegyenlítő lehetőségének biztosítása is azzal, hogy a közfeladat-ellátás logikája alapján a vízhasznosító és vizet nem hasznosító horgászszervezetek hozzáférési lehetőségei, jogcímei elkülönítendőek, a vízhasznosítókon belül pedig az állami, vagy a többségi állami tulajdonú vízterületek kiemelten kezelendők. A közfeladatok ismeretében elindított, fokozatosan kiépülő, a bürokrácia-csökkentést és a rendszer kifehéritését is felvállaló pályázati alapú MOHOSZ OHSZK támogatási rendszerek a támogatandó célok és a támogatható szervezetek, valamint a mindennapi gyakorlatból megjelenő támogatási igények oldaláról egyaránt a kezdetektől ebben az irányban építkeznek. A közfeladat-ellátás teljesítés kielégítéséhez kapcsolódó támogatási igények forrásoldali biztosítása csak a rendelkezésre álló, a Hhvtv. alapján biztosított források erejéig lehetséges, melyeket csökkent a feladatellátásra és a kapcsolódó fejlesztésekre fordítandó összeg. A központi horgászszövetségi szervezet az elmúlt 2 év tapasztalatai alapján bizonyítottan képes ellátni a hatékony feladatellátáshoz szükséges folyamatos szintetizálás és a párhuzamos preferencia-képzés feladatait is. A jelen módosítás a Hhvtv. jelenlegi teljes, 23 azonosított közfeladatot tartalmazó leltára alapján cél-eszköz relációban is egyértelművé teszi a közfeladatokat, a közfeladati forrásokból támogatható célokat és feladatokat, a jogosultak körét, párhuzamosan egyértelművé teszi és egységesíti a tárgyi fogalomhasználatot is.

15. §

A NÉBIH ellenőrzései során több vízterület esetében talált horgászoknak kiadott olyan „területi jegyet”, melyen nem volt víztérkód, vagy amin az engedélyes neve és állami jegyének száma nem szerepelt, gyakorlatilag „bianszó” vendégjegyként, vagy tiszteletjegyként használták az okmányt. A jogkövető magatartás biztosításához szükséges módosítással bevezetendő szankcionálási lehetőség.

16. §

A nyilatkozattétel már nem előfeltétele a halfogásra jogosító okmány váltásának, ezért szükséges a szabályozás aktualizálása. Nemcsak a valótlán adatot szolgáltató, hanem az okmányt értékesítő személy felelőssége is, hogy jogosulatlan személy ne juthasson halfogásra jogosító okmányhoz.

A Hhvtv. előírja, hogy a tevékenység engedélyköteles, az idegen és nem honos halfajoknak akvakultúrában való alkalmazásával kapcsolatos szabályokról szóló FVM rendelet pedig tartalmazza a részletszabályokat, ennek ellenére 2007 óta csak két alkalommal nyújtottak be ilyen irányú kérelmet, miközben több haltermelési létesítménybe is telepítettek idegen és nem honos halfajokat. Szankció nélkül a jogkövető magatartás nem kényszeríthető ki. Az anyahal-befogást végző személynek esetében szintén indokolt a nem ilyen céllal befogott halak kereskedelmi forgalomba hozatalának szankcionálása.

17–18. §

A módosítás szövegcsérés, technikai jellegű pontosításokat és hatályon kívül helyezéseket tartalmaz.

19–21. §

Hatályba léptető, valamint a törvényjavaslat sarkalatosságára és az Európai Unió jogának való megfelelésére vonatkozó rendelkezéseinek megjelölése.

Végső előterjesztői indokolás**a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról szóló 2020. évi CLXXV. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A jogalkotó lényeges egyszerűsítést hajt végre a mezőgazdasági öntözési célú kutak létesítése tekintetében azzal, hogy az 50 méternél nem mélyebb, illetve az első vízzáró réteget el nem érő mezőgazdasági öntözési célú kutak esetében hatósági nyilvántartásba történő bejegyzés érdekében az öntözési igazgatási szervhez történő bejelentés megtételét írja elő. A bejelentés alapján dönti el a hatóság, hogy szükséges-e vízjogi engedélyezési eljárás lefolytatása vagy az adott kút nem építhető meg vagy jóváhagyja a bejelentést.

A jogalkotó az előbbi mélységi korlát meghatározása mellett az ilyen kutak vízkivételi mennyiségére tekintettel egyéb feltételeket is meghatároz.

Ezzel egyidejűleg a jogalkotó „kútamnesztiát” hirdet a korábban engedély nélkül létesített, az 50 méternél nem mélyebb, illetve az első vízzáró réteget el nem érő mezőgazdasági öntözési célú kutakra.

Az általános engedélyezési kötelezettség megszüntetése jelentős adminisztratív könnyítést eredményez a mezőgazdasági termelők számára. A mezőgazdasági öntözési célú kutak vízhasználatát a háztartási kutak vízkivételéhez képest nagyságrendileg több, elsősorban gazdasági célú, így az általános engedélyezési kötelezettség megszüntetése mellett a bejelentéshez kapcsolódóan szükséges alapvető műszaki követelményeket is meghatározni. Felszín alatti vízkivételt biztosító vízlétesítmény a hatályos szabályozás szerint is csak olyan területeken létesíthető, ahol a vízkivétel az ivóvíz-bázisokat, karszt- vagy rétegvíz-készletet nem érinti. A törvénymódosítás meghatározza mezőgazdasági öntözési célú kút fogalmát.

Az általános engedélyezési körből kikerülő, illetve a jelenleg engedély nélkül üzemelő kutak fellelhetőségi helyéről az öntözési igazgatási szerv tájékoztatást kap, mivel a kutak bejelentési kötelezettsége a hatósági nyilvántartás érdekében fennmarad.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1., 3–5., 7–8. §**

A törvénymódosítás új eljárásrendszert vezet be az 50 méternél nem mélyebb, illetve az első vízzáró réteget el nem érő mezőgazdasági öntözési célú kutak vonatkozásában, abban az esetben, ha a mezőgazdasági öntözési célú kút és a hozzákapcsolódó öntözőrendszer kizárólag a létesítő, üzemeltető művelése alatt álló területek öntözését szolgálja. Az eljárás a létesítő által az öntözési igazgatási szervhez a hatósági nyilvántartásba történő bejegyzésre irányuló bejelentéssel veszi kezdetét. A bejelentés alapján az öntözési igazgatási szerv – a vízbázis állapotára és a tervezett kútnak a vízbázisra gyakorolt hatására tekintettel a felszín alatti vizek védelme érdekében – az előzetes bejelentésben foglaltak alapján a létesítést jóváhagyhatja, megtilthatja, vagy megállapíthatja, hogy vízjogi engedélyezési eljárás lefolytatása szükséges. A kút létesítése csak az öntözési igazgatási szerv jóváhagyása után vagy a véglegessé vált vízjogi létesítési engedély birtokában kezdhető meg.

A felszín alatti vizek minőségi védelme érdekében a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízlétesítmények védelméről szóló kormányrendelet szerint kijelölt, kijelölés alatt álló, illetve előzetesen lehatárolt belső, külső és hidrogeológiai védőidom, védőterület érintése, valamint karszt- vagy rétegvíz-készlet igénybevétele esetén továbbá hatósági nyilvántartásban szereplő talaj, illetve talajvíz szennyezéssel érintett területeken a mezőgazdasági öntözési célú kutak létesítése továbbra is engedélyköteles marad.

Az engedélyezési kötelezettség alól mentesülő kutak feltételrendszerének meghatározásakor figyelembe vételre került, hogy az ezeknek a feltételeknek megfelelő kutak a felszín alatti vízkészleteket kevésbé veszik igénybe,

hiszen az első vízzáró réteget nem törik át, és a saját célú öntözés feltételével mennyiségi korlát is beépítésre került. Ezeknek a kutaknak erre figyelemmel a tanulmányok szerint elhanyagolható hatás tulajdonítható az alsóbb vízbázisok vonatkozásában. Ugyanakkor feltehető nagy számukat (illetve az erre vonatkozó adatok hiányát) tekintve mindenképpen szükséges, hogy ezekről a kutakról minél átfogóbb ismeretek álljanak a hatóságok és a döntéshozók rendelkezésére. A bejelentéssel és nyilvántartásba vétellel ezen kutak számbavehetők és ellenőrizhetők, ezáltal erősebb hatósági kontroll alá kerülnek, ugyanakkor a bejelentés a vízhasználók adminisztratív és anyagi terheinek könnyítésével valósul meg, illetve hozzá kapcsolódóan – a folyamat elősegítésére – kiépíthető egy támogatási rendszer. A hatóság célirányosan tervezheti a bejelentett kutak ellenőrzését és utólagos engedélyezését, és folyamatosan rendelkezésére állnak a vízhasználati adatok. A kutak kivitelezését továbbra is szakértő kútfúró végezheti. A hatósági felügyelet alapján a kutak megfelelő kivitelezésével a felszín alatti vízkészletek mennyiségére és minőségére vonatkozó főbb védelmi szempontok továbbra is érvényesülnek.

2. §

A vízkészletet használónak a kitermelt vagy lekötött vízmennyiség után járulékfizetési kötelezettsége van. A törvény értelmében meghatározott vízhasználók köre kiegészül azokkal, akik mezőgazdasági öntözési célú kutat bejelentés alapján létesítenek, illetve üzemeltetnek, a fizetési kötelezettség, illetve a fizetés alóli mentesség jogalapjának biztosítása érdekében.

6. §

A rendelkezés célja a kúthasználókat terhelő adminisztratív kötelezettség csökkentése a bejelentési eljárás bevezetése által.

A törvénymódosítás hatálybalépésének időpontjáig engedély nélkül, vagy engedélytől eltérően létesített, a felsorolt feltételeknek megfelelő mezőgazdasági öntözési célú kutak, ha azokat 2023. december 31-ig azt az öntözési igazgatási szervhez bejelentik és az öntözési igazgatási szerv a bejelentés elfogadásáról visszaigazolást küld, legalisnak minősülnek. A visszaigazolással az öntözési igazgatási szerv megerősíti, hogy a bejelentett kút a létesítés helye és a használat módja alapján az engedélymentes körbe tartozó mezőgazdasági öntözési célú kút.

Fentieknek megfelelően a mezőgazdasági öntözési célú kutak engedélyezésének megszüntetése nem érinti automatikusan az összes ilyen kutat. Az az 50 métert, illetve az első vízzáró réteget meghaladó talpmélységű kutak, továbbá a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló kormányrendelet szerint kijelölt, kijelölés alatt álló, illetve előzetesen lehatárolt belső, külső és hidrogeológiai védőidom, védőterület érintése, valamint karszt- vagy rétegvízkészlet igénybevétele esetén továbbá hatósági nyilvántartásban szereplő talaj, illetve talajvíz szennyezéssel érintett területeken, vagy ha az öntöző kút nem csak egy mezőgazdasági termelő művelésében álló területeket lát el, akkor az engedély nélkül üzemelő mezőgazdasági öntözési célú kútra, a 29. § (7) bekezdése szerinti határidőig bírságmentesen fennmaradási engedélyt kell kérni az öntözési igazgatási szervtől.

A hatályos törvényi rendelkezés értelmében az engedély nélkül létesített kutak utólagos engedélyezésének (fennmaradási engedély) meghatározott ideig történő kérelmezése mentes a vízgazdálkodási bírság alól. A törvénymódosítás e bírságmentességet a korábban engedély nélkül létesített, és az engedélykötelesből engedélymentes körbe átsorolt, a jövőben csak bejelentés-köteles mezőgazdasági öntözési célú kutakra is kiterjeszti.

9. §

Hatályba léptető rendelkezés.

Végső előterjesztői indokolás**a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításáról szóló 2020. évi CLXXVI. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításának célja jogharmonizációs kötelezettség teljesítése, melynek keretében az Európai Unió Tiszta Energia Csomagjának részét képező, a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezései kerülnek átültetésre.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***Az 1. §-hoz**

Az irányelv átültetéséhez szükséges és céljainak végrehajtását segítő értelmező rendelkezéseket határozza meg.

A 2. §-hoz

A rugalmassági piac kialakulását elősegítő rendelkezés, amely biztosítja, hogy a termelő tevékenységét az elosztói rugalmassági szolgáltatások nyújtása céljából is értékesítheti.

A 3. §-hoz

A módosított rendelkezés azt a célt szolgálja, hogy a hálózati engedélyesek által beszerezni kívánt szolgáltatások érdekében alkalmazott piaci alapú eljárások eredménytelensége esetén a hálózatok biztonságos üzemeltetése érdekében a hálózati engedélyesek a szolgáltatásokat nem piaci alapú eljárások keretében is be tudják szerezni.

A 4. §-hoz

A rendelkezés ösztönzést tartalmaz az aktív felhasználók és az energiaközösségek megújuló energia felhasználásával történő villamosenergia-termelésére és megosztására.

Az 5. §-hoz

Új feladatot határoz meg az átviteli rendszerirányító számára a hálózati kapacitások kiosztásával kapcsolatban.

A 6. §-hoz

A rendelkezés rögzíti, hogy az átviteli rendszerirányítói feladatok ellátása összeférhetetlen az aggregálási tevékenységgel, ezzel is garantálva az átviteli rendszerirányítói függetlenséget. A rendelkezés rögzíti továbbá, hogy az átviteli rendszerirányító villamosenergia-tárolót nem üzemeltethet.

A 7. §-hoz

A rendelkezés a hálózati engedélyesek adatgazdálkodásra vonatkozó kötelezettségeit rögzíti, valamint biztosítja a felhasználó és a felhasználó felhatalmazásával rendelkező harmadik fél hozzáférését a felhasználói adatokhoz.

A 8. §-hoz

A rendelkezés rögzíti a hálózati engedélyesek adatgazdálkodásra és információcserére vonatkozó kötelezettségeit annak érdekében, hogy a hálózati engedélyesek igényei ne ütközzenek az elosztói rugalmassági szolgáltatás vagy rendszerszintű szolgáltatás céljára történő kapacitáslekötés, igénybevétel esetén. Arra az esetre, ha ugyanazon időszakra vonatkozóan ugyanazon kapacitást tervezik igénybe venni, úgy a rendelkezés rögzíti, hogy a hálózati engedélyesek az elosztó hálózaton felmerülő igények elsőbbségi, a rendszerszintű szolgáltatások ellehetetlenülésével nem járó kielégítésére törekcszenek.

A 9. §-hoz

A rendelkezés rögzíti azokat az új szempontokat, amelyekre az elosztói engedélyeseknek a hálózatfejlesztési tervek kidolgozásakor figyelemmel kell lenniük.

A 10. §-hoz

A rendelkezés a villamosenergia-kereskedők közötti versenyt elősegítve biztosítja, hogy a fogyasztó felhatalmazásával bíró villamosenergia-kereskedő kérésre hozzáfér az elosztói engedélyes által tárolt fogyasztói adatokhoz. Az adatok a felhasználó felhatalmazásával bíró aggregátor számára is hozzáférhetők.

A 11. §-hoz

A rendelkezés az irányelvi elvárásoknak megfelelően az elosztói engedélyes kötelezettségét rögzíti, hogy az elosztói szabályzat rendelkezései szerint tervezze, szerezz be és számolja el az elosztói rugalmassági szolgáltatásokra vonatkozó igényeit.

A 12. §-hoz

A rendelkezések az irányelv előírásai alapján rögzítik, hogy az elosztói engedélyesek az elosztóhálózatok biztonságos üzemeltetése érdekében elosztói rugalmassági szolgáltatásokat vesznek igénybe. A rendelkezés meghatározza a beszerzési eljárás követelményeit és egyes lépéseit, más rendelkezéseket pedig az elosztói szabályzatok szintjére utal.

A 13. §-hoz

A rendelkezés biztosítja, hogy az elosztói engedélyesek a jövőben is létesíthessenek és üzemeltethessenek villamosenergia-tárolót meghatározott feltételek mellett.

A 14. §-hoz

A rendelkezés rögzíti, hogy az elosztói tevékenység összeférhetetlen az aggregálási tevékenységgel.

A 15. §-hoz

A rendelkezés egyrészt rögzíti, hogy a hálózati engedélyesek a hálózatokhoz való hozzáférés biztosítása során előnyben részesítik azokat a termelőket, amelyek állami támogatás igénybevétele nélkül valósítanak meg beruházást. Másrészt pedig a megújuló erőforrások felhasználásával villamos energiát termelő beruházások tervezhetőségének biztosítása érdekében új feladatként határozza meg a hálózati engedélyesek számára, hogy a rendelkezésre álló kiosztható csatlakozási ponti kapacitásokat transzparens módon meghatározott rendszerességgel közzétegye.

A 16. §-hoz

A rendelkezés révén valamennyi fogyasztó számára biztosított a mérőberendezések leolvasása az irányelvben meghatározott rendszerességgel.

A 17. §-hoz

A rendelkezések biztosítják, hogy a fogyasztó által kezdeményezett kereskedőváltás valóban díjmentesen történjen, továbbá rögzíti azokat a feltételeket – eseteket és alanyi kört – amikor a villamosenergia-kereskedő szerződszűntetési díjat alkalmazhat. A rendelkezés továbbá rögzíti, hogy a kereskedőváltás folyamata nem lehet hosszabb 21 napnál, mely megfelel az irányelv elvárásainak. 2026. január 1. napjától pedig a kereskedőváltás technikai folyamata az igénybejelentéstől számított legfeljebb 24 órán belül meg kell történnjen és bármely munkanapon végrehajtható kell legyen.

A 18. §-hoz

A rendelkezés rögzíti a szervezett villamosenergia-piaci engedélyesi tevékenység és az aggregálási tevékenység összeférhetetlenségét.

A 19. §-hoz

A rendelkezés biztosítja, hogy az aggregátor jogosult legyen villamos energiát értékesíteni, amennyiben termelőket aggregál, vagy saját termelésű villamos energiával rendelkezik.

A 20. §-hoz

A rendelkezés az irányelvi elvárásokkal összhangban biztosítja a fogyasztók adatokhoz történő hozzáférését.

A 21. §-hoz

A rendelkezés egyértelművé teszi a fogyasztóvédelmi hatáskörmegosztást a fogyasztóvédelmi hatóságok és a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) között, amely alapján a Vet. és a végrehajtására kiadott jogszabályokban foglaltakkal kapcsolatos lakossági panaszokat a fogyasztóvédelmi hatóság vizsgálja meg, míg a lakossági fogyasztónak nem minősülő fogyasztó esetén a Hivatal jár el.

A 22. §-hoz

A rendelkezés nem jogharmonizációs célú. A rendelkezés azt célt szolgálja, hogy a kiserőművi beruházások megvalósulása kiszámíthatóbbá váljon. A rendelkezés arra ösztönzi a hálózati csatlakozási szerződéssel rendelkező beruházókat, hogy a beruházást mielőbb megvalósítsák és a kiserőmű csatlakozását és kereskedelmi üzemét jelentősebb halasztás nélkül megkezdjék.

A 23. §-hoz

A rendelkezés nem jogharmonizációs célú. A rendelkezés a hálózati kapacitások jobb tervezhetőségét hivatott szolgálni, azáltal, hogy időbeli keretet határoz meg a hálózatra történő csatlakozás megtörténné vonatkozóan. Ez alapján a hálózati csatlakozási szerződésben megszerzett rendelkezési jog a szerződött kapacitás mértékére vonatkozóan az elosztóra száll vissza, ha a termelő a hálózati csatlakozási szerződés megkötését követően a kiserőmű esetén három évig, az 50 MW és ezt meghaladó teljesítő képességű erőmű esetén öt évig nem csatlakozik a hálózatra.

A 24. §-hoz

A rendelkezés az irányelvvel összhangban biztosítja a fogyasztó teljes körű tájékoztatásához való jogát a villamosenergia-vásárlási szerződés megkötését megelőzően.

A 25. §-hoz

A rendelkezések révén egységesedik a villamosenergia-vásárlási szerződések tartalma valamennyi fogyasztó esetében és ezzel egyidejűleg erősíti a fogyasztói jogokat. További rendelkezések rögzítik a villamosenergia-kereskedő által egyoldalúan módosítható szerződési feltételek módosítása esetén követendő eljárást.

A 26. §-hoz

A rendelkezések rögzítik az energiaközösségekre, mint új jogalanyokra vonatkozó szabályozást az irányelvvel összhangban.

A rendelkezések rögzítik az aggregátorokra, mint új jogalanyokra, az aggregálási szerződésre és az aggregátorváltásra vonatkozó szabályozást az irányelvvel összhangban.

A 27. §-hoz

A rendelkezés az irányelv elvárásai szerint rögzíti, hogy az elosztói rugalmassági szolgáltatások körére és beszerzésükre vonatkozó elosztói szabályzatot az engedélyes transzparens és minden érintett bevonásával történő eljárásban dolgozza ki.

A 28. §-hoz

A rendelkezés rögzíti, hogy az új termelői kapacitások engedélyeztetése során figyelembe kell venni az új termelői kapacitások létesítése helyetti alternatívákat, így különösen a keresletoldali szabályozással kapcsolatos megoldásokat és a villamosenergia-tárolást.

A 29. §-hoz

A rendelkezés rögzíti, hogy a rendszerhasználati díjak megállapításakor a 2019/943/EU parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikk (3) bekezdése szerinti teher-újraelosztás alkalmazása esetén mely költségeket kell figyelembe lenni.

A 30. §-hoz

A rendelkezés biztosítja, hogy az engedélyesek üzleti titkainak sérelme nélkül a rendszerhasználati díjak kiszámításához figyelembe vett adatokat a Hivatal nyilvánosságra hozza.

A 31. §-hoz

Az egyes szereplők adatkezelésére vonatkozó felhatalmazását tartalmazza a rendelkezés.

A 32. §-hoz

Az irányelvvel összhangban a Hivatal, mint szabályozó hatóság feladatköre bővül, egyrésztől figyelemmel kíséri az aktív felhasználók, az energiaközösségek és az aggregátorok elterjedésének tendenciáit és amennyiben ezeket akadályozó tényezőket tapasztal, az akadályok felszámolására irányuló javaslatokat fogalmaz meg. Másrésztől a Hivatal mint szabályozó hatóság feladatköre bővül, a villamosenergia-kereskedők közötti versenyt elősegítendő és a fogyasztók tájékozódását és aktív magatartását biztosítandó a teljes villamosenergia-piacra kiterjedő összehasonlító eszközt működtet.

Az irányelvvel összhangban a Hivatal az egyablakos ügyintézés keretében tájékoztatást nyújt a felhasználók részére a jogaikra, az alkalmazandó jogszabályokra és a jogvita esetén rendelkezésükre álló vitarendezési mechanizmusokra vonatkozóan.

A 33. §-hoz

Felhatalmazó rendelkezés a kormány számára a Hivatal aggregátorok és energiaközösségekre vonatkozó nyilvántartásba vételi feladatával kapcsolatban.

A 34. §-hoz

Jogharmonizációs záradék.

A 35. §-hoz

Jogharmonizációs célú szövegcsérés módosítások.

A 36. §-hoz

A rendelkezés hatályon kívül helyezése szükséges, mivel az sérti a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 3. §-át, valamint a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 35. §-át, tekintettel arra, hogy az azonos, vagy hasonló életviszonyokat azonos, vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban szükséges szabályozni.

A 37. §-hoz

A módosító törvény hatálybalépésére vonatkozó rendelkezést tartalmaz.

A 38. §-hoz

A módosító törvény jogharmonizációs záradéka.

Végső előterjesztői indokolás**a külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény módosításáról szóló 2020. évi CLXXVII. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

A törvényjavaslatához kapcsolódó indokolást a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján az Indokolások Tárában közzé kell tenni.

A külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Külszoltv.) módosítása technikai jellegű, a jogalkalmazás során felmerült gyakorlati tapasztalatok alapján szükséges módosítási igényeket elégíti ki.

A módosítás az egységes alkalmazhatóság érdekében bevezeti a „speciális konzuli feladatokat ellátó szakkonzul” terminológiát. Pontosításra kerülnek a már korábban is szabályozott, a tartós külszolgálat megszűnésének és megszüntetésének egyes jogcímei és az egyes jogcímek felsorolása.

A módosítás eredményeként a kormányzati érdekből történő kirendelés jogintézményére vonatkozó rendelkezések kidolgozására kerül sor, figyelemmel a tartós külszolgálat céljából határozott időre a kihelyező szervhez áthelyezett, vagy tartós külszolgálatra a kihelyező szervhez kirendelt kormánytisztviselők jogviszonyának megszűnésére és megszüntetésére.

A módosítás rendezi az EU ÁK informatikai rendszereinek üzemeltetésével, a biztonsági, biztonságtechnikai és titkos ügykezelési tevékenységgel kapcsolatos feladatok ellátását, és a tevékenységet végző kihelyezettek közötti illetménykülönbség megszüntetését, tekintettel arra, hogy ezen kihelyezettek az EU ÁK munkatársaival azonos feltételek szerint végzik munkájukat.

A magyar nyelv és kultúra külföldi felsőoktatási intézményekben történő oktatásának és megismertetésének, valamint a külföldi hungarológiai oktatás és kutatás hatékonyabb támogatásának biztosítására vendégoktatatói ösztöndíjprogram működik, ennek szabályait a Magyarország 2018. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2017. évi LXXII. törvény tartalmazza. Az egységes külképviseleti rendszerre tekintettel indokolt ezen szabályoknak a Külszoltv.-ben történő elhelyezése és a Magyarország 2018. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2017. évi LXXII. törvényből történő kivezetése.

A módosítás elfogadásával biztosítottá válik a minisztériummal jogviszonyban álló kormánytisztviselőknek a külpolitikáért felelős miniszter irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szervhez történő külpolitikai, külügyi igazgatási vagy -biztonsági érdekből történő határozott idejű, időleges kirendelése.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A külképviseletekről és tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Külszoltv.) személyi hatályának pontosítása, a minisztériummal foglalkoztatási jogviszonyban álló személyi kör tekintetében. A rendelkezés technikai pontosítást tartalmaz.

A 2. §-hoz

A Külszoltv. értelmező rendelkezéseit az egységes alkalmazhatóság érdekében a speciális konzuli feladatokat ellátó szakkonzul terminológiával szükséges kiegészíteni. A szakkonzul olyan speciális szakdiplomata, aki a szakdiplomata feladatai mellett konzuli tisztviselői feladatokat is ellát.

A 3. §-hoz

A Külszoltv. 11. § (3a) bekezdése pontosítja azon esetet, amikor a tartós külszolgálati kihelyezést megelőzően a külszolgálati munkakör betöltésére szóló vezetői döntés – az érintett tisztviselő kezdeményezésére vagy a kihelyező vezető döntése alapján – visszavonásra kerül. A 11. § ezen új (3a) bekezdése, összhangban a tartós külszolgálati kihelyezést követően belföldi felkészülő állományban foglalkoztatott kormánytisztviselőkre vonatkozó rendelkezésekre, rendezi az érintett kormánytisztviselő kormányzati szolgálati jogviszonyát.

A Külszoltv. 11. § (7) bekezdése helyébe lépő rendelkezés pontosító rendelkezés, figyelemmel arra, hogy a szakdiplomata jelölésére való jogosultságot pontosítani szükséges a jelölésre – feladat- és hatáskörében érintett – jogosult kormányzati igazgatási szerv (szakminisztérium) vonatkozásában.

A 4. §-hoz

A Külszoltv. 16. § (1) bekezdés c)–e) pontjai helyébe lépő rendelkezések pontosító rendelkezések, a jogalkalmazás során felmerült gyakorlati tapasztalatok alapján.

A Külszoltv. 16. § (2) bekezdés g) pontja helyébe lépő rendelkezések tekintetében a diplomáciai mentességek fogadó állambeli érvényesítése, valamint a külszolgálati élethez kapcsolódó személyes integritás biztosítása a jogszabály rendelkezés pontosításának az oka.

Az 5. §-hoz

A módosító rendelkezésekben a már korábban is szabályozott, a tartós külszolgálat megszűnésének és megszüntetésének egyes jogcímei kerülnek pontosításra és az egyes jogcímek szerint felsorolásra. A technikai jellegű pontosítás a jogalkalmazást segíti.

A 6. §-hoz

A Külszoltv. 21. § (5) bekezdésének helyébe lépő rendelkezés jogtechnikai pontosítások, valamint az így pontosításra kerülő rendelkezés a Külszoltv. szerinti a jogviszony megszüntetéssel kapcsolatos rendelkezések összhangját teremti meg a kormányzati igazgatásról szóló törvénnyel, figyelemmel a külügyi-külgazdasági közfeladat-ellátásban résztvevő, egységesen és integráltan működő intézményi struktúrára.

A Külszoltv. 21. §-a a (9) bekezdéssel egészül ki. A pontosító rendelkezés célja, a kormányzati érdekből történő kirendelés jogintézményére vonatkozó rendelkezések kidolgozása, figyelemmel a tartós külszolgálat céljából határozott időre a kihelyező szervhez áthelyezett, vagy tartós külszolgálatra a kihelyező szervhez kirendelt kormánytisztviselők jogviszonyának megszűnésére és megszüntetésére.

A 7. §-hoz

Pontosító rendelkezések, amelyek a jogalkalmazás során felmerült alkalmazási tapasztalatokat rögzítik jogszabályi szinten.

A 8. §-hoz

Pontosító rendelkezés, amely a jogalkalmazás során felmerült alkalmazási tapasztalatokat rögzíti jogszabályi szinten. A kihelyezett az ideiglenes berendelés során is a külképviselet részére végzi feladatait. Ilyen esetekben a családtagjaival a hivatali érdek miatt köteles elhagyni az állomáshelyet.

A 9. §-hoz

A módosításra a melléklet módosítása miatt van szükség. A regionális gazdasági igazgató rögzítése a normaszövegben a jogalkalmazást segítő pontosító rendelkezés.

A 10. §-hoz

Pontosító rendelkezés, amely a jogalkalmazás során felmerült gyakorlati tapasztalatokat rögzíti jogszabályi szinten.

A 11. §-hoz

A speciális konzuli feladatokat ellátó szakdiplomata munkakör önálló nevesítése és rögzítése a normaszövegben a jogalkalmazást segítő pontosító rendelkezés.

A 12. §-hoz

Pontosító rendelkezés Magyarország Európai Unió melletti Állandó Képviselete (a továbbiakban: EU ÁK) irányításáról, funkcionális működtetéséről, valamint a szervezeti és működési szabályok megállapításáról.

A 13. §-hoz

Pontosító rendelkezés az EU ÁK informatikai rendszereinek üzemeltetésével, a biztonsági, biztonságtechnikai és titkos ügykezelési tevékenységgel kapcsolatos feladatok ellátásáról, és a tevékenységet végző kormánytisztviselők díjazás-különbözetének megfizetéséről.

A 14. §-hoz

A magyar nyelv és kultúra külföldi felsőoktatási intézményekben történő oktatásának és megismertetésének, valamint a külföldi hungarológiai oktatás és kutatás hatékonyabb támogatásának biztosítására vendégoktatói ösztöndíjprogram működik, ennek szabályait e rendelkezés tartalmazza. A rendelkezés a Magyarország 2018. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2017. évi LXXII. törvényben megállapított szabályozást vezeti át a Külszoltv-ben, a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében.

A 15. §-hoz

A Külszoltv. 58. § (15)–(17) bekezdésének rendelkezései a külügyi-külgazdasági közfeladat-ellátás, valamint a tartós külszolgálat, mint speciális közszolgálat teljesítéséhez kapcsolódóan bővíti és részletezi azon munkáltatói megszüntetési jogcímeket, amelyeket ezen speciális közszolgálat esetében a külpolitikáért felelős minisztériumban alkalmazni szükséges. Figyelemmel a minisztérium közfeladatai ellátásából és a külszolgálat speciális jellegéből adódó magasabb szintű elvárhatóságra, szükséges a kormányzati szolgálati jogviszony felmentéssel történő megszüntetési jogcímeinek a pontosítása és kiegészítése.

A 16. §-hoz

A módosítás kiegészíti a külügyi feladatellátás és a tartós külszolgálatra történő felkészülés sajátosságaihoz illeszkedően a tartós távolléti formák körét az 58/C. § vonatkozásában.

A 17. §-hoz

A módosítás új jogintézményt bevezetve szabályozza azt az esetet, amikor külpolitikai, külügyi igazgatási vagy külügyi biztonsági érdekből határozott időre a kormánytisztviselő más szervnél történő foglalkoztatása indokolt. A Javaslat részletesen rendezi a kirendeléssel érintett szervek és a kormánytisztviselő jogait és kötelezettségeit, valamint a kirendelésre és annak megszüntetésére vonatkozó szabályokat. A kirendelésre a kormánytisztviselő egyetértésével kerülhet sor, illetménye nem csökkenhet, álláshelye a központi kormányzati igazgatási szervvel nem szűnik meg, így a kirendelés megszűnése esetén eredeti álláshelyén továbbfoglalkoztatható.

Az 58/H. §. a jogalkalmazást segíti, azzal, hogy a módosító rendelkezéseket a folyamatban lévő jogviszonyokra is alkalmazni rendeli a (2) bekezdésben foglalt kivétellel.

A 18. §-hoz

Felhatalmazó rendelkezések.

A 19. §-hoz

A Külszoltv. 1. mellékletének módosítása.

A 20. §-hoz

Szövegcsérés módosító rendelkezések.

A 21. §-hoz

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

A 22. §-hoz

Hatálybaléptető rendelkezés.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes törvényeknek a mozgóképipar versenyképességének növelésével összefüggő módosításáról szóló
2020. évi CLXXVIII. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat célja a filmipar lehetőségeinek, jövedelmezőségének javítása a szabályozási környezet – különösen: az adójogi szabályozás – módosításával, figyelemmel az iparág Magyarországon betöltött stratégiai szerepére és nemzetközi versenyképességének fenntartására. További célja a törvényjavaslatnak a gyakorlati tapasztalatok rendszerezése alapján a filmipari és -szakmai joganyag korszerűsítése.

A törvényjavaslat rendelkezéseket tartalmaz többek között a mozgóképszakmai szabályok, nyilvántartások és támogatási kérelmek benyújtásával összefüggő szabályok módosítására. Tartalmazza továbbá a törvényjavaslat az egyes támogatási szabályokkal összefüggő módosításokat és a filmstatisztákra vonatkozó egyes törvényi szabályok módosítását is.

Az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelölt Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A személyi jövedelemadó törvény módosításának célja egyrészt az Mktv-re történő korábbi hivatkozási hiba korrigálása. Másrészt a módosítás az Mktv. szerinti, a külföldi előadóművészek és stábtagok bejelentésének megfelelően az Szja tv.-ben is egységesíti az egyszerűsített adózási mód választására jogosult személyi körre vonatkozó szabályozást a könnyebb jogalkalmazás érdekében. A módosítás biztosítja továbbá, hogy az Európai Unió állampolgárai számára abban az esetben is választható legyen ez az adózási mód, ha a forgatás valamilyen okból elhúzódik. A módosítás célja továbbá, hogy a filmalkotásokban résztvevő előadóművészek és stábtagok akkor is választhassák az egyszerűsített adózási módot, ha valamilyen okból meghaladják a 183 napos magyarországi tartózkodást. Ilyen előfordulhat abban az esetben, ha a filmalkotásban részt vevő előadóművészek vagy stábtagok több egymást követő külföldi filmprodukciónak magyarországi gyártásában is részt vesznek. E módosítás összhangban van azzal a nemzetgazdasági érdekekkel, hogy minél több külföldi filmprodukciónak gyártása történjen Magyarországon. A hatósági bejelentéshez kötöttség pedig biztosítja, hogy csak a jogszabály által célzott személyi kör tudja igénybe venni az egyszerűsített adózási módot a hosszabb tartózkodás esetén.

2. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés az Szja tv. 1/B. § (1a) bekezdésének módosításával összhangban.

3. §

A törvényjavaslat az „art” besorolású mozikkal és filmalkotásokkal kapcsolatos kormányzati feladatmegosztásra vonatkozó módosítást tartalmazza.

4. §

A Nemzeti Filmiroda feladataival kapcsolatos, törvényi szinten rögzített maradvány-visszahagyás indoka, hogy a Nemzeti Filmiroda kiadásainak fedezése saját bevételeinek terhére kerül sor, a Miniszterelnöki Kabinetiroda által államháztartáson belüli forrás tervezésére nem kerül sor. Amennyiben a Nemzeti Filmiroda év végi maradványa elvonásra kerül, az a következő évi finanszírozási átmenetet veszélyeztetné: a Miniszterelnöki Kabinetiroda költségvetéséből lenne szükséges előfinanszírozni az év eleji kiadásokat, majd visszatéríteni, amely egyrészt adminisztrációs többletterhet okozna, másrészt, ami nagyobb gondot jelentene, hogy a maradvány elvonásával a kiadások fedezete éves szinten nem lenne biztosított.

5. §

A törvény alapján lefolytatott közigazgatási hatósági eljárások – a gyakorlati tapasztalatok alapján – valamennyi esetben az ügy egyedi sajátosságait tükröző tényállás-tisztázást és értékelést igényelnek. Erre figyelemmel a sommás eljárás generális kizárása indokolt. Mindez a hatóság oldalán adminisztratív tehercsökkentéssel jár, hiszen a teljes eljárásra utalásról nem kell formalizált döntést hozni.

6. §

A jelen módosítás célja, hogy a moziüzemeltetési tevékenység bejelentésében foglalt adatok esetén is kötelezővé tegye a törvény a bejelentésre kötelezett moziüzemeltetők számára a bejelentéssel érintett adatokban bekövetkezett változás bejelentését a Hatóságnak. Ennek indoka, hogy a bejelentésben foglalt adatok a Hatóság közhiteles hatósági nyilvántartásába kerülnek bejegyzésre, így a módosítás hozzájárul ahhoz, hogy a közhiteles nyilvántartás pontosabb és naprakészebb adatokat tartalmazzon.

7. §

A filmalkotások statisztikai célú nyilvántartásba vételének eljárási szabályaiban és a filmalkotásra vonatkozó adatok körében történő változás a hatósági statisztikai feladatok célszerűbb, a nemzetközi gyakorlathoz igazodó szabályozásának az igényével történnek, figyelemmel az ügyfelek ezzel kapcsolatos indokolatlan terheinek a csökkentésére is.

8. §

A szabályozás koherensebbé tétele a törvény szövegének pontosítása által. Az Mktv. 2. § 15. b) pontja az Mktv. szerinti filmtérjesztésnek a moziüzemeltetésre vonatkozó definíciója.

9. §

A korhatár-besorolás hatósági eljárásban elérni kívánt céljához a szövegből kivenni szándékozott adatok nem szükségesek.

10. §

A módosítást az teszi szükségessé, hogy a besorolási eljárás időpontjában még nem áll rendelkezésre a pénzügyi terv (cash flow), az eljárás lefolytatásához és a kérelem érdemi elbírálásához ehhez nincs is szükség.

11. §

A módosítást az teszi szükségessé, hogy a módosítással érintett műfajokban a forgatókönyv elkészítése nem feltétlenül része a gyártási/alkotói folyamatnak.

A módosítás célja az adott pont tekintetében a fogalomhasználat egyértelműsítése. Mivel kizárólag a magyar adóazonosító jellel rendelkező magánszemélyeknek kifizetett jövedelem mint közvetlen magyar filmgyártási költség után vehető igénybe a közvetett támogatás, az ezzel nem rendelkező külföldi stábtagnak bejelentési kötelezettsége nem indokolt.

A módosítás célja, hogy a jelenlegi szabályozást fokozatosabbá tegye, az esetlegesen már felhasznált állami támogatás visszafizetésével kapcsolatos jogbizonytalanság miatt.

12. §

A jelenlegi szabályozás egy előző törvénymódosítás hatálybalépésével kapcsolatos problémára reflektált, ezért a rendelkezés okafogyott. A záró elszámolás átnevezése korrekciós elszámolássá a jogszabály jobb értelmezhetőségét eredményezi.

A jelenlegi szabályozás egy előző törvénymódosítás hatálybalépésével kapcsolatos problémára reflektált, ezért a rendelkezés okafogyott (jelenleg mindenhol 30%-ra módosult a megelőző jogszabály-állapot szerinti 25%).

13. §

A három hónapos határidő megfogalmazása jelenleg nem egyértelmű. A költségellenőrzés folyamán egységesen a filmgyártás elfogadott költségvetésének részét képező termékértékesítés vagy szolgáltatás teljesítésének időpontja kerül figyelembevételre, ezzel szemben a jelenleg hatályos rendelkezésben a vonatkozó számla keletkezése (a kiállítás dátuma) kerül megfogalmazásra. Ez indokolja a módosítást.

A módosítás célja, hogy a befejezési garancia elszámolhatósági alapja ugyanaz legyen, mint a hasonlóan szabályozott jogdíjnak, a produceri díjnak és a gyártáshoz kapcsolódó reklámköltségnek, továbbá a közvetlen filmgyártási költség százalékában az érték kiszámolása matematikailag végtelen ciklusba kerülne.

14. §

Az Mktv. rendelkezései közé a hárommillió forint feletti elszámolási korlátozás bevezetésére még 2017-ben, a külföldi színészek és stábtagnak jövedelmének jelentős növekedése miatt került sor, annak érdekében, hogy a nagy összegű külföldi kifizetések a magyar személyi jövedelemadó bevételekkel egyensúlyban maradjanak, vagyis a költségek emelkedése ne veszélyeztesse a rendszer pénzügyi egyensúlyát. (A külföldi színészek és stábtagnak 50%-os elszámolhatósága a magyar rendszer egyik versenyképességi sarokköve, azon tovább szigorítani nem javasolt.)

Mivel a korlátozás bevezetését követően egyes gyártók részéről nem kívánt folyamatok indultak el, pl. magas jövedelemmel rendelkező külföldi színészeket és stábtagokat az ekho rendszerében kezdtek helyileg alkalmazni és így elszámolni, így biztosítva továbbra is a 100%-os elszámolhatóságot, szükséges volt a rendszert általánosságban korlátozni. Így került bevezetésre, hogy hárommillió forintig 100%-ban, felette pedig csak 50%-ban számolható el bármilyen javadalmazás, amely az Szja vagy Ekho törvény hatálya alá esik.

A korlátozás egyik oldalról maradéktalanul teljesítette a nem kívánt gyakorlat megszüntetését, másrészt azonban túlságosan is korlátozó hatáshoz vezetett az adókötelezettségeiket átlátható módon bevalló és fizető magyar színészekkel és stábtagokkal szemben. Ennek megfelelően a jogszabály az értékhatárt 12 millió forintra emeli.

15. §

A törvényjavaslat egyik legjelentősebb célkitűzése a filmiparhoz kapcsolódó filmszakmai közigazgatási hatósági eljárások új alapokra helyezése, ezek között például az egyes eljárások kérelmeinek újraszabályozása vagy a sommás eljárás kizárása. A törvényjavaslat hatósági eljárásokat egyszerűbbé és átláthatóbbá tévő rendelkezéseihez szorosan kapcsolódik az a javaslat, amely a Nemzeti Filmintézet (a továbbiakban: NFI) által ellátott hatósági feladatokat érinti. Annak érdekében, hogy a hatósági és nem hatósági feladatellátás egyértelműen elhatárolásra kerülhessen, szükséges biztosítani, hogy a hatósági feladatellátást az NFI-től elkülönülő önálló jogi személy láthassa el. A világos és átgondolt feladattelepítés által egyidejűleg könnyebben nyilvántarthatók lesznek a hatósági tevékenységhez tartozó ügyek, illetve az erre figyelemmel befizetett igazgatási szolgáltatási díj is.

16. §

Átmeneti rendelkezés az Mktv. módosított rendelkezései vonatkozásában.

17–18. §

A miniszeri rendeletek kiadására vonatkozó felhatalmazó rendelkezések módosítására irányuló javaslat.

19. §

Szövegcsere módosításokat tartalmazó javaslat.

20. §

A 15. §-hoz kapcsolódó indokolásban ismertetett hatósági feladatellátás szétválasztására figyelemmel szükséges a hatályos feladattelepítés egyes szabályainak deregulációja.

21. §

A filmipari statiszta meghatározást indokolt kiterjeszteni a szerzői jogról szóló törvény hatálya alá tartozó filmalkotásokban szereplő statisztákra, így a meghatározás a mozgóképről szóló törvény hatálya alá nem tartozó filmekben (pl. reklámfilmekben) szereplő statisztákra is alkalmazhatóvá válik, tekintettel a tevékenység hasonlóságára.

22–23. §

A megnövekedő filmipari költségek miatt indokolt az utóbbi években nem változtatott, filmipari statiszták egyszerűsített foglalkoztatásához kapcsolódó nettó jövedelem határ és közteher mérték módosítása.

24. §

Átmeneti rendelkezés az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény módosított rendelkezéseihez.

25. §

Hatályba léptető rendelkezés.

**Végső előterjesztői indokolás
a pilóta nélküli légitjárművek üzemelésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló
2020. évi CLXXIX. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelenésről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az európai uniós polgári légiközlekedés korábbi alapkódexeként számon tartott, ún. „rég” EASA Basic Regulation [1] állította fel azt a rezsimit, amely a 150 kg üzemi tömeg feletti pilóta nélküli légitjárműveket uniós, míg az ezen tömeghatár alatti drónokat tagállami szabályozási hatáskörbe utalta. Az e rendelet helyébe 2018. szeptember 11-étől lépő ún. „új” EASA Basic Regulation [2] azonban a korábbi paradigmával ellentétben immáron a pilóta nélküli légitjárművek teljes spektrumát közös, összeurópai szabályozási körbe vonja. E felhatalmazás nyomán jött létre az az uniós jogszabálysomag [3] [a továbbiakban ezek: (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet vagy (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet; együttesen rendeletcsomag], amelyek közül az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet elsősorban piacszabályozó, míg az (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet főként üzemben tartási, repülésvégrehajtási szabályokat fogalmaz meg. A rendeletek 2019. július 1-jétől hatályosak, azonban az (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet – a 23. cikk (1) bekezdése szerint – csak másfél évvel később, 2020. december 31-től lesz alkalmazható.

Az (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet számos kapcsolódó kérdéskört utal a tagállami jogalkotó hatáskörbe. Így amellett, hogy a pilóta nélküli légitjárművekre vonatkozó üzemben tartási szabályok pontos keretét adja, nemzeti döntési jogkört enged a pilóta nélküli légitjárművek nyilvántartásba vételére vonatkozóan. A pilóta nélküli légitjárművekről és a pilóta nélküli légitjárművek üzemeltetéséről vezetett nyilvántartást érintően törvényi szintű szabályt kell alkotni a feladat- és hatáskörök megnevezése, az adatkezelési felhatalmazások megteremtése, a pilóta nélküli légitjármű tulajdonosát és üzemeltetőjét terhelő kötelezettségek deklarálása érdekében. Tekintettel arra, hogy a nyilvántartásba vétel közigazgatási hatósági aktusnak minősül, indokolt volt a pilóta nélküli légitjárművekkel kapcsolatos közigazgatási hatósági eljárásokhoz igazgatási szolgáltatási díjat rendelni. A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) módosításával megalkotásra kerül a pilóta nélküli játék légitjármű fogalma, melyekre nem terjed ki a nyilvántartásbavételi kötelezettség.

A drónokat vezető ún. távoli pilóták oktatását, vizsgáztatását illetően tagállami hatáskörébe utalt szabályok megalkotása érdekében az Lt.-i felhatalmazó rendelkezéseinek kiegészítése szükséges.

Tagállami hatáskörbe utalja az uniós szabályozás az olyan földrajzi területek kijelölését, amelyek fölött tiltani vagy korlátozni lehet a drónok megjelenését, illetve a tagállamok meghatározhatják azokat a területeket, ahol a drónok használatát különböző feltételekhez kötik. Az Lt. ad felhatalmazást a közlekedésért felelős miniszternek, hogy a honvédelemért felelős miniszterrel, illetve bizonyos esetekben a környezetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben, rendeletben jelölje ki a légtérnek azt a részét, amely légiközlekedésre igénybe vehető, amely légiközlekedésre korlátozottan vehető igénybe vagy ahol tilos a légiközlekedési célú igénybe vétel. A pilóta nélküli légitjárművek légtérhasználatának szabályozhatósága érdekében az Lt.-ben kell megfogalmazni a légterek használatát érintő alapvető szabályok megalkotására vonatkozó felhatalmazó rendelkezéseket.

Törvényben kerül meghatározásra a HungaroControl Zrt. által üzemeltetett, a pilóta nélküli légitjárművek használatát támogató, aktuális légtér információkat és egyéb korlátozásokat tartalmazó honlap és mobilalkalmazás használatra vonatkozó alapvető szabályok. Néhány kivételtől eltekintve az alkalmazás használata kötelező lesz a pilóta nélküli légitjárművek légtérhasználatát során. A mobilalkalmazásba történő bejelentkezés alkalmával megadott adatok kezeléséhez a HungaroControl Zrt. számára törvényi szintű adatkezelési felhatalmazás került megfogalmazásra. A mobilalkalmazás használatát kiskorú személy számára a jelenlegi jogszabályi környezet nem teszi lehetővé, kiskorú személy esetén a mobilalkalmazásba történő bejelentkezéshez a törvényes képviselő közreműködése szükséges.

A légijármű lajstromban szereplő személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazás és a repülőeszközök nyilvántartási kötelezettségének törvényi szintű szabályozása érdekében szükséges az Lt. pontosítása, kiegészítése. Az Lt. módosítása nagyrészt az (EU) 2019/947 végrehajtási rendeletben meghatározott jogharmonizációs kötelezettség teljesítését szolgálja.

Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírét tiszteletben tartsák, a (2) bekezdés pedig külön kiemeli, hogy az állam jogi védelemben részesíti az otthon nyugalma.

A személyiségi jogok elsődlegesen és általánosan polgári jogi védelem alatt állnak, de a súlyosabb jogsértések szabálysértési (pl. magánlaksértés, becsületsértés szabálysértési alakzata), míg a legsúlyosabb jogellenes magatartások (pl. személyes adattal visszaélés, tiltott adatszérés) büntetőjogi jogkövetkezmenyt vonnak maguk után.

A drónok nyújtotta technikai lehetőség ugyanakkor olyan mértékben változtatta meg a magánszféra megismerésének lehetőségét, amely vonatkozásában a magánterület, a magánlakás, a magánszféra védelme hétköznapi eszközökkel már nem biztosítható. Ennek megfelelően indokolt a drónhasználat szabályozása, valamint a jogellenes drónhasználat során megvalósuló további magatartások szankcionálása. A pilóta nélküli légi jármű lakott terület feletti jogosulatlan használata már önmagában is felvetheti a magánélet, az otthon nyugalma megzavarását, ugyanis ebben az esetben az elkövető fizikai valójában jellemzően nem látható, így a jogellenes cselekmény észlelésekor nem lehet vele szemben fellépni, a cselekmény abbahagyására felszólítani. Amennyiben a jogellenes használathoz további magatartások is kapcsolódnak (pl. felvétel készítése, annak nyilvánosságra hozatala), az már olyan fokú jogsérelmet jelent, amellyel szemben szükségesnek tűnik a szigorúbb állami fellépés lehetőségének megteremtése. Erre tekintettel a Javaslat – új tényállások beiktatásával, egyúttal a fokozatosság elvének figyelembe vételével – módosítja a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvényt (a továbbiakban: Szabs. tv.) és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényt (a továbbiakban: Btk.). Lényeges eleme a szabályozásnak, a fokozatosság elvének és a büntetőjog ultima ratio jellegének, hogy a jogszerű drónhasználat esetén – tekintettel arra, hogy ez esetben a használat ténye és a használó személye ellenőrizhető – a magánszféra védelme továbbra is a jelenleg rendelkezésre álló magánjogi és büntetőjogi eszközökkel biztosított.

[1] Az Európai Parlament és a Tanács 216/2008/EK rendelete (2008. február 20.) a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EK tanácsi rendelet, 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

[2] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1139 rendelete (2018. július 4.) a polgári légi közlekedés területén alkalmazandó közös szabályokról és az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségének létrehozásáról és a 2111/2005/EK, az 1008/2008/EK, a 996/2010/EU, a 376/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2014/30/EU és a 2014/53/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint az 552/2004/EK és a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 3922/91/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

[3] Az Európai Bizottság (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelete (2019. március 12.) a pilóta nélküli légijármű-rendszerekről és a pilóta nélküli légijármű-rendszerek harmadik országbeli üzemeltetéséről, valamint az Európai Bizottság (EU) 2019/947 végrehajtási rendelete (2019. május 24.) a pilóta nélküli légi járművekkel végzett műveletekre vonatkozó szabályokról és eljárásokról

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §-hoz

A légiközlekedési hatóság, vagy a katonai légügyi hatóság a pilóta nélküli légijárművel és a pilóta nélküli állami légijárművel kapcsolatos hatósági hatásköreinek gyakorlása során kezeli a kérelmező és az eljárás egyéb résztvevője, a pilóta nélküli légijármű tulajdonosa és üzemeltetője, valamint a pilóta nélküli légijárművekkel végzett műveletekben közreműködő szakszemélyzet személyes adatait. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) a személyes adatok adatkezelési jogalapjának tekinti a személyes adat kezelésére vonatkozó törvényi felhatalmazást. A hatósági eljárások során

történő adatkezelés a nyilvántartások közhitelességének biztosítása, a kiadott engedélyek és egyéb véglegessé vált döntésben foglaltak ellenőrzése, a pilóta nélküli légi jármű jogszerű használatának ellenőrzése, a tevékenység ellátásához szükséges alkalmasság igazolása, a légiközlekedés biztonságához fűződő közösségi érdek érvényesítése céljából szükséges. A rendelkezés az Lt. 3/A. § (1) bekezdés f) pontjában megteremti a törvényi szintű adatkezelési felhatalmazást az eljáró hatóság számára.

2. §-hoz

Adatkezelési felhatalmazás a távoli pilóták vizsgáztatására kijelölt szervezet számára.

Az Lt. 12. §-a kimondja, hogy a magyar polgári légi jármű a légiközlekedésben akkor vehet részt, ha a légiközlekedési hatóság Magyarország Légi jármű Lajstromába (a továbbiakban: lajstrom) felvette. A lajstrom nyilvános, közhiteles nyilvántartás. A bejegyzett adatokról a légiközlekedési hatóság – kérelemre – tájékoztatást (kivonatot) ad. A légi járművek lajstromozásának szabályairól szóló 32/2001. (IX. 28.) KöViM rendelet határozza meg a lajstrom adattartalmát. A lajstromban szereplő személyes adatok törvényi szintű adatkezelési felhatalmazását teremti meg az Lt. 3/A. §-át kiegészítő rendelkezés. A légiközlekedési hatóság lajstromvezetéshez kapcsolódó adatkezelési tevékenysége a tulajdon védelméhez, a légiközlekedés biztonságának elősegítéséhez és a hatósági okmányok közhitelességének biztonságához fűződő közérdek érvényesítése érdekében szükséges.

A légiközlekedési hatóság a repülőeszközök, a pilóta nélküli légi jármű és a pilóta nélküli légi jármű-rendszer üzemeltetők nyilvántartásának vezetésével összefüggésben személyes adatokat kezel. Az adatkezeléshez törvényi szintű felhatalmazás szükséges. A repülőeszközökről, pilóta nélküli légi járművekről és a pilóta nélküli légi jármű-rendszer üzemeltetőiről vezetett nyilvántartás a légiközlekedés biztonságának elősegítése, a hatósági okmányok közhitelességének biztonságához fűződő közérdek érvényesítése, a tevékenység ellátásához szükséges alkalmasság igazolása, a bűnüldözési tevékenységek és a hatósági felügyeleti eljárások elősegítése érdekében szükséges. A nyilvántartásban szereplő adatoknak alkalmasnak kell lennie az adott repülőeszköz, pilóta nélküli légi jármű beazonosítására, vagy a pilóta nélküli légi jármű üzemeltetőjének beazonosítására.

3. §-hoz

A pilóta nélküli légi jármű üzemeltetésére vonatkozó szabályok megszegése esetén légiközlekedési bírság kiszabását rendeli a törvény. Ha a pilóta nélküli légi járművet az üzemeltető a szabályszegést megelőzően más természetes személy vagy nem természetes személy használatába adta, és ezt igazolja, akkor a légiközlekedési bírságot a pilóta nélküli légi járművet használatra átvető személlyel szemben kell kiszabni. A pilóta nélküli légi jármű használatba adását magánokirattal lehet igazolni. A rendelkezés értelmében az okiratban szereplő személyes adatokat az eljáró hatóság az eljárás lefolytatása, a tényállás megállapítása, a döntés meghozatala, a jogorvoslati eljárások lefolytatása érdekében a pilóta nélküli légi járművekre vonatkozó szabályok megsértése miatt indult eljárás kezdetétől a döntés véglegessé válásától számított öt évig kezeli. A kiegészítő szabályozás a törvényi szintű adatkezelési felhatalmazást teremti meg a légiközlekedési bírság kiszabására irányuló eljárást lefolytató hatóság, azaz a légiközlekedési hatóság vagy az általános rendőrségi feladat ellátásra létrehozott szerv számára.

4. §-hoz

A közlekedésért felelős miniszter a honvédelemért felelős miniszterrel, illetve bizonyos esetekben a környezetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben, rendeletben jelöli ki a légtérnek azt a részét, amelyik légiközlekedésre igénybe vehető, amelyik légiközlekedésre korlátozottan vehető igénybe vagy ahol tilos a légiközlekedési célú igénybevétel. A különböző légtértípusok pontos meghatározása a magyar légtér légiközlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 26/2007. (III. 1.) GKM–HM–KvVM együttes rendeletben történik. A pilóta nélküli légi járművek légtérhasználatának szabályozása érdekében az Lt. rögzíti, hogy a közlekedésért felelős miniszter a honvédelemért felelős miniszterrel, illetve meghatározott esetekben a környezetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben meghatározza a légtérnek azt a részét ahol pilóta nélküli légi járművek, valamint pilóta nélküli állami légi járművek használata, a légtérrel érintett területen található létesítmény jellege vagy az ott folytatott tevékenység jellege miatt tilos, továbbá azt a részét, amely a pilóta nélküli légi járművek használatára korlátozottan vehető igénybe. Az uniós szabályozás tagállami hatáskörbe engedi az olyan földrajzi területek kijelölését, amelyek fölött tiltani vagy korlátozni lehet a drónok megjelenését, illetve a tagállamok meghatározhatják azokat a területeket, ahol a drónok használatát különböző feltételekhez kötik. Az Lt. jelen kiegészítése

a pilóta nélküli légitárszervezetek – közbiztonsági, nemzetbiztonsági, honvédelmi, rendvédelmi, repülésbiztonsági, környezetvédelmi érdekekből vagy a magánélethez való jog védelme érdekében történő – légtérhasználatára vonatkozó tiltások és korlátozások rendeleti szintű meghatározását teszi lehetővé.

5. §-hoz

A magánélethez való alapvető jog védelme érdekében szükséges a pilóta nélküli légitárszervezetek használatának korlátozása. A rendelkezés értelmében lakott terület felett a pilóta nélküli légitárszervezetek kivételével eseti légtérben lehet pilóta nélküli légitárszervezetet használni. A magyar légtér igénybeviteléről szóló 4/1998. (I. 16.) Korm. rendelet határozza meg az eseti légtér kijelölésének szabályait. Az eseti légtér kijelölésére irányuló eljárást a katonai légügyi hatóság folytatja le. A szabályozás értelmében alkalmanként maximum hét napra jelölhető ki eseti légtér. Az eseti légtér kijelölésére irányuló eljárás biztosítja, hogy ellenőrizhető keretek között történjen lakott területen a drónhasználat.

6. §-hoz

A rendelkezés kiterjeszti a légitárszervezeti irányító engedély alóli felmentés lehetőségét a pilóta nélküli légitárszervezetek mellett a pilóta nélküli állami légitárszervezetekre. A pilóta nélküli légitárszervezetek által használható frekvenciasávok a frekvencia nemzeti frekvenciafelosztásról, valamint a frekvenciasávok felhasználási szabályairól szóló NMHH rendeletben kerülnek meghatározásra. A frekvenciahasználatra vonatkozó előírások szerint engedélyköteles tevékenység csak hatósági engedéllyel végezhető. A rendelkezés a pilóta nélküli légitárszervezettel és pilóta nélküli állami légitárszervezettel végrehajtott repülés esetére kötelezővé teszi a pilóta nélküli légitárszervezetek használatát támogató, az aktuális légtér információkat és egyéb korlátozásokat tartalmazó honlap és mobilalkalmazás igénybevitelét. A mobilalkalmazás használata során tájékozódhat a távoli pilóta az elrendelt műveleti korlátozásokról, a pilóta nélküli légitárszervezetek számára korlátozott, vagy tiltott területekről. Repülésbiztonsági okokból szükséges a mobilalkalmazás használata, ezért törvényi szinten került szabályozásra az erre vonatkozó kötelezettség. Amennyiben az alkalmazás bármilyen ok miatt nem használható, akkor a magyar légtérben nem végezhető olyan UAS művelet, amely esetében elő van írva a mobilalkalmazás használatának kötelezettsége.

7. §-hoz

A rendelkezés lehetővé teszi az arra feljogosított szervezetek számára, hogy nemzetbiztonság érdekekből, valamint a közrend és a közbiztonság érdekében detektálják a pilóta nélküli légitárszervezetet, leszállásra szólíthatják fel, vagy feltartóztathatják és meghatározott esetben elektronikai úton zavarhatják, valamint elektronikai vagy mechanikai úton földre kényszeríthetik. A feltartóztatott, valamint a leszállásra felszólított pilóta nélküli légitárszervezetnek, azaz a távoli pilótának a leszállásra való felszólítást haladéktalanul követnie kell. A felszólításnak nem engedelmeskedő pilóta nélküli légitárszervezetet a magyar légtér igénybeviteléről szóló kormányrendeletben foglalt esetekben földre lehet kényszeríteni. Az intézkedésre jogosult szervek az elektronikai úton történő zavarás, valamint elektronikai vagy mechanikai úton földre kényszerítés során kötelesek a frekvenciahasználatra vonatkozó szabályok betartására.

8. §-hoz

Az Lt. jelenlegi szabályozása csak a magyar állami légitárszervezetek nyilvántartásba vételéről rendelkezik, ezért szükséges a pilóta nélküli állami légitárszervezetekre vonatkozó előírás megjelenítése jelen bekezdésben belül. Figyelemmel a pilóta nélküli állami légitárszervezetek repüléséről szóló kormányrendeletben meghatározott eljárásrendre, a katonai légügyi hatóság bizonyos kategóriájú pilóta nélküli állami légitárszervezetek esetén nem magát a légitárszervezetet, hanem az üzemeltetőt veszi nyilvántartásba.

9. §-hoz

Az (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet nyilvántartásbavételi kötelezettséget határoz meg a pilóta nélküli légitárszervezetek tekintetében.

A rendelkezés a repülőeszközökre, a pilóta nélküli légitárszervezetekre, valamint a pilóta nélküli légitárszervezet-rendszer üzemeltetőire vonatkozó nyilvántartás hatályos szabályozását egészíti ki. A légiközlekedési hatóság által vezetett közhiteles nyilvántartás tartalmazza a tulajdonosra, az üzemeltetőre, a repülőeszközre, az üzemeltető és a tulajdonos változására és a repülőeszköz telephelyére vonatkozó adatokat. Az Infotv. rendelkezéseire figyelemmel

szükséges a törvényi szintű adatkezelési felhatalmazás megteremtése. A nyilvántartás vezetésére és az ahhoz kapcsolódó adatok kezelésére a biztonságos légiközlekedés elősegítése, a tevékenység ellátásához szükséges alkalmasság igazolása, valamint a véglegessé vált döntésben foglaltak ellenőrzése céljából szükséges.

A légiközlekedési hatóság közhiteles nyilvántartást vezet a pilóta nélküli légi járművekről. A nyilvántartási kötelezettség nem terjed ki a pilóta nélküli játék légi járművekre. A pilóta nélküli légi jármű nyilvántartásba vételét a tulajdonos kezdeményezi.

A légiközlekedési hatóság közhiteles nyilvántartást vezet a pilóta nélküli légi jármű-rendszert üzemeltetőkről. A nyilvántartásba vételt az üzemeltető kezdeményezi. Az (EU) 2019/947 bizottsági végrehatási rendelet értelmében pilóta nélküli légi jármű-rendszer üzemben tartónak (UAS-üzemeltető) minősül az olyan jogi vagy természetes személy, aki, vagy amely egy vagy több pilóta nélküli légi jármű-rendszert üzemben tart vagy üzemben tartani szándékozik.

10. §-hoz

Az Lt. 54. § (3) bekezdése meghatározza, hogy a pilóta nélküli légi jármű parancsnoka a pilóta nélküli légi jármű vezetője. A pilóta nélküli állami légi járművek esetén ezt a feladatot a kezelő látja el, ezért indokolt a fogalom kiterjesztése.

11. §-hoz

Az Lt. 54–60. § határozza meg a légi jármű parancsnoka feladatait. Szükségessé vált a szabályozás kiegészítése a biztonságos elkülönítésre vonatkozó kötelezettséggel.

12. §-hoz

Az Lt. a HungaroControl Zrt. feladatai között szerepelteti a pilóta nélküli légi járművek használatát támogató, az aktuális légtér információkat és egyéb korlátozásokat tartalmazó honlap és mobilalkalmazás üzemeltetését. A pilóta nélküli légi jármű használata a pilóta nélküli légi járművek használatát támogató, az aktuális légtér információkat és egyéb korlátozásokat tartalmazó honlap és mobilalkalmazás használatához kötött. A távoli pilóta az alkalmazásban történő regisztrációt követően az alkalmazáson keresztül tájékozódhat a korlátozásokról, jelezheti igényét valamely légtér használatára vonatkozóan, illetve bejelölheti a légtér használatát, amennyiben az általa kezdeményezett légtérben és időpontban megengedett a pilóta nélküli légi jármű használata.

A pilóta nélküli légi járművek használatát támogató, az aktuális légtér információkat és egyéb korlátozásokat tartalmazó honlap és mobilalkalmazás üzemeltetése során a HungaroControl Zrt. adatkezelési műveleteket végez. A regisztráció és a légtérhasználat során keletkező adatok kezelése a jogszerű légtérhasználat biztosítása érdekében szükséges.

A rendvédelmi feladatot, nemzetbiztonsági feladatot, bűnmegelőzési feladatot ellátó, valamint nyomozó hatósági jogkört gyakorló, illetve a terrorizmust elhárító szervek feladataik ellátásának elősegítése érdekében kezelhetik a pilóta nélküli légi járművek használatát támogató, az aktuális légtér információkat és egyéb korlátozásokat tartalmazó honlap és mobilalkalmazás üzemeltetésével összefüggésben keletkezett adatokat. A rendelkezés lehetővé teszi, hogy tiltott adatszerzés gyanúja miatt indult eljárás esetén az eljáró szerv a pilóta nélküli légi jármű tulajdonosáról, üzemeltetőjéről, használatba vevőjéről, a távoli pilótáról a nyilvántartásban szereplő adatokat megismerje.

13. §-hoz

Az Lt. 63/D. §-ában két, már hatályát veszített uniós jogi aktusra történik hivatkozás, így indokolt a hivatkozások cseréje a hatályon kívül helyezett uniós rendeleteket felváltó szabályozásra történő hivatkozással.

14. §-hoz

A pilóta nélküli állami légi jármű üzemeltetőnek és üzemeltetőnek repülésbiztonsági szervezetet kell fenntartania, amelynek engedélyezési feladatait a katonai légügyi hatósághoz indokolt delegálni.

15. §-hoz

A kiegészítő szabályozás légiközlekedési bírság kiszabását rendeli a pilóta nélküli légi jármű üzemeltetésére vonatkozó szabályok megsértésének esetére. A repülésbiztonsági szempontok érvényesítéséhez fűződő társadalmi érdekek indokolták, hogy a pilóta nélküli légi járművek használatára vonatkozó légiközlekedési szabályok betartásra kerüljenek. A pilóta nélküli légi járművek használatára vonatkozó szabályok megsértőivel szembeni fellépés lehetőségét teremti meg a rendelkezés azzal, hogy lehetővé teszi a légiközlekedési bírság kiszabását. A légiközlekedési bírság szabályai alól a szabálysértést megvalósító tényállások kivételre kerültek. Amennyiben a tanúsított magatartás szabálysértési tényállást valósít meg, akkor nincs helye közigazgatási bírság kiszabására irányuló eljárás indításának.

A pilóta nélküli légi jármű használata során, a pilóta nélküli légi jármű üzemeltetésére vonatkozó szabályok megsértéséért elsősorban az üzemben tartó vonható felelősségre.

A pilóta nélküli légi jármű üzemeltetésére, használatára vonatkozó szabályok betartásáért a pilóta nélküli légi jármű használatba adása esetén a pilóta nélküli légi járművet használatba vevő személy felel. A pilóta nélküli légi járművet használatba vevő felelősségének megállapításához teljes bizonyító erejű magánokirattal kell igazolni, hogy a pilóta nélküli légi járművet nem az üzemeltető, hanem a használatba vevő használta a szabályszegés időpontjában.

A pilóta nélküli légi jármű üzemeltetésére vonatkozó szabályok megsértése esetén a légiközlekedési bírság kiszabására irányuló eljárást a légiközlekedési hatóság vagy az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv folytatja le.

A használatba adott pilóta nélküli légi járművel elkövetett szabályszegés miatt indult, légiközlekedési bírság kiszabására irányuló eljárásban a tényállás tisztázása során a használatba adó és a használatba vevő között létrejött megállapodást az eljáró hatóság megvizsgálja.

Az üzemben tartó és a használatba vevő mentesül a felelősség alól, ha az a pilóta nélküli légi jármű, amivel a pilóta nélküli légi jármű üzemeltetésére vonatkozó szabályokat megsértették, jogellenesen került ki a birtokából és ezzel összefüggésben a bírságot kiszabó határozat kézbesítését megelőzően eljárást kezdeményezett a megfelelő hatóságnál.

Amennyiben a helyszíni intézkedés vagy a közigazgatási hatósági eljárás során kétséget kizáróan megállapítható az elkövető kiléte, akkor a légiközlekedési bírságot a konkrét szabályszegést elkövetővel szemben szabja ki az eljáró hatóság.

16. §-hoz

A képzőszervezetek felett ellátott felügyeleti feladatok ellátásért fizetendő felügyeleti díj bevezetéséről szóló rendelkezés.

17. §-hoz

Az állami légi jármű, az állami célú légiközlekedés, és a pilóta nélküli állami légi jármű fogalmának pontosítása a pilóta nélküli állami légi járműveket érintő hazai szabályozás és a pilóta nélküli légi járművek polgári célú alkalmazására kiterjedő uniós szabályok összehangolása miatt szükséges.

Az állami légi jármű fogalmát és az állami célú légiközlekedés fogalmát nem a cél szerinti megközelítés alkalmazása különíti el valójában a polgári légi jármű és a polgári célú légiközlekedés fogalmától, hanem – a cél szerinti megközelítés mellett – a légi járművek nyilvántartásba/lajstromba vételének helye. A javasolt normaszöveg alapján az a polgári légi jármű, amely állami célú légiközlekedést hajt végre, továbbra is polgári légi járműnek tekintendő, mivel azt a katonai légügyi hatóság nem vette nyilvántartásba. A fentiek mellett a pilóta nélküli állami légi jármű esetén meg kell különböztetni azon pilóta nélküli állami légi járműveket is, amelyeknek csak az üzemeltetője kerül nyilvántartásba vételre.

A pilóta nélküli légi jármű-rendszer fogalmának bevezetése az (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet végrehajtását szolgálja.

A pilóta nélküli légi jármű fogalmának bevezetése az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet végrehajtását szolgálja.

A pilóta nélküli légitársaság-rendszer üzemben tartója fogalmának bevezetése az (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet végrehajtását szolgálja.

A távoli pilóta fogalmának bevezetése az (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelet végrehajtását szolgálja.

A pilóta nélküli állami légitársaságok vezetése, irányítása, üzemeltetése a kezelő fogalmában egyértelműsíthető.

18. §-hoz

Az Lt. 74. §-ának módosítása jogalkotási felhatalmazásokat érint. Az Lt. 74/A. § (1) bekezdés t) és u) pontja tartalmazza az újraszabályozásra kerülő 63/D. §-ban hivatkozott uniós jogi aktusokkal kapcsolatos jogharmonizációs záradékot. A hivatkozott rendeletek hatályon kívül helyezésére tekintettel – a 63/D. §-hoz hasonlóan – indokolt a záradékokban is javítani az érintett rendeletek címét. A polgári légi közlekedési események jelentéséről, elemzéséről és nyomon követéséről, valamint a 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 2003/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1321/2007/EK bizottsági rendelet és az 1330/2007/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 376/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott tagállami feladatok ellátása érdekében szükségessé vált egy megfelelő szakértelemmel rendelkező testület létrehozása. A 74. § (2) bekezdés i) ponttal történő kiegészítés szerinti felhatalmazó rendelkezés lehetővé teszi az uniós kötelezettség teljesítéséhez, a szakmai testület létrehozásához, valamint a tagállami feladat végrehajtásához szükséges jogi háttér megteremtését.

Jogharmonizációs záradék kiegészítése.

19. §-hoz

A távoli pilóta a mobilalkalmazásban 2021. július 31. előtt akkor jelöli be az általa használt, a vonatkozó szabályok szerint aktivált légitér, ha azt a magyar légitér igénybevételeiről szóló kormányrendelet előírja.

20. §-hoz

A felsorolásban szereplő technikai kiegészítések a pilóta nélküli állami légitársaságok légiközlekedésbe történő integrálása, valamint a katonai légügyi hatósági feladatok egyértelműsítése érdekében szükségesek. Tekintettel arra, hogy a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről szóló, 2012. október 5-i 1178/2011/EU bizottsági rendelet és a légi járművek üzemben tartásához kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. november 3-i 965/2012/EU bizottsági rendelet értelmében vannak olyan szervezetek (képző- és üzemeltető szervezetek), melyek tevékenységüket nem engedély, hanem ún. deklarációs nyilatkozat alapján végezhetik, így szükséges, hogy ez a különbségtétel a díjmellékletben is megjelenjen.

21. §-hoz

A magyar légitér pilóta nélküli légitársasággal végrehajtott UAS művelethez lakott terület felett eseti légitér kijelölése esetén vehető igénybe, amelynek részletszabályait a magyar légitér igénybevételeiről szóló kormányrendelet tartalmazza. A pilóta nélküli légi jármű (drón) használata lakott terület felett tehát csak erre vonatkozó engedély esetén lesz jogszerű. Ha a jogszerű drónhasználat összefüggésben esetlegesen felmerül a személyhez fűződő jogok megsértése vagy más jogsértő magatartás megvalósulása, a hatályos szabályozás szerinti szankciók mellett a polgári jogi jogkövetkezmények alkalmazhatóak a vezetővel szemben, hiszen a drón mozgása könnyen lekövethető, a légi jármű vezetője a hatóság által beazonosítható. Engedély (eseti légitérkijelölés vagy más engedély) hiányában viszont a drónhasználat jogosulatlannak minősül, amely már önmagában veszélyeztetheti a magánélet háborítatlanságát, ezért szükséges megteremteni annak szankcionálását. Erre figyelemmel rendelkezik úgy a Javaslat, hogy közlekedési szabálysértést (pilóta nélküli légi járművel végzett jogosulatlan tevékenység) valósít meg az, aki lakott terület felett a szükséges engedély nélkül használ pilóta nélküli légitársaságot. Amennyiben az elkövető a jogosulatlan használat során más lakásáról, egyéb helyiségéről, vagy az ezekhez tartozó bekerített helyről jogosulatlanul hang- vagy képfelvételt is készít, ez a többletmagatartás már személyiségi jogsérelmet jelent, amely megalapozza a magánlakásértés szabálysértés tényállásának ezirányú módosításának indokoltságát.

A magánlaksértés magánindítványra üldözhető és elzárással fenyegetett szabálysértés, ez az új tényállásra is irányadó.

Összegezve a jogosulatlan használat önmagában szankcionálandó (ha nem készül felvétel), továbbá akkor is, ha készül ugyan felvétel, de azon lakás, egyéb helyiség, stb. nem szerepel. Ha viszont a drón olyan felvételt készít, amelyen más lakása, egyéb helyisége, az azokhoz tartozó bekerített helye, vagy az ott tartózkodók láthatóak, a pilóta magánlaksértés szabálysértése miatt vonható felelősségre. Természetesen nem minősül jogosulatlanul a felvétel készítése, ha az érintett ahhoz hozzájárult (vagy kifejezetten ő adott megbízást a felvétel készítésére).

22. §-hoz

A módosítás bűncselekményként rendeli büntetni azt, aki pilóta nélküli légi jármű jogosulatlan használatával más lakását, egyéb helyiségét, vagy az ezekhez tartozó bekerített helyet megfigyeli, illetve minősített esetet jelent a megfigyelés során készített hang- vagy képfelvétel nagy nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele. A pilóta nélküli légi jármű jogosulatlan használatával összefüggésben irányadóak a Szabs. tv.-t módosító rendelkezések indoklásában foglaltak. A szabálysértési tényállás az engedély nélküli felvétel készítését rendeli büntetni. A megfigyelés hétköznapi értelemben huzamosabb ideig tartó figyelemmel kísérést, vizsgálatot jelent. A titokban történő megfigyelés továbbra is a Btk. 422. §-a alapján büntetendő, az új tényállás a pilóta nélküli légi járművel történő nyílt (tehát az érintett személy által észlelhető módon való) megfigyelést rendeli büntetni akkor, ha a pilóta nélküli légi jármű használatára a vezetőnek nincs jogosultsága. Ha a személyes adat jogosulatlanul vagy céltól eltérő kezelése (így pl. drónnal felvétel készítése, akár repülési engedéllyel rendelkezik az elkövető, akár nem, akár lakott területen követik el, akár nem, akár egyszeri, egyedi képfelvétel készül, akár tartós megfigyelés történt) jelentős érdeksérelmet okoz, továbbra is személyes adattal visszaélésnek büntetendő. A személyhez fűződő jogok szenzitivitására tekintettel indokolt meghagyni a sértett önrendelkezési jogát azzal összefüggésben, hogy kívánja-e az elkövető felelőssége vonását, ezért a Javaslat szerint a fenti bűncselekmények magánindítványhoz kötöttek.

23. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

24. §-hoz

Notifikációs záradék.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.